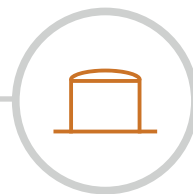
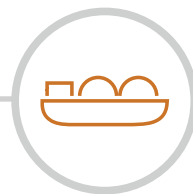
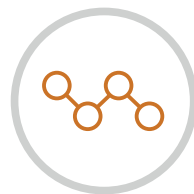

JAARLIJKS FINANCIËEL
VERSLAG **2018**

FLUXYS BELGIUM

FLUXYS

Onze missie

Als onafhankelijk gasinfrastructuurbedrijf draagt Fluxys Belgium bij tot een duurzame energietoekomst en onze gepassioneerde teams zorgen voor een betrouwbare en betaalbare instroom van energie naar de markt.

Een samenleving die wil bloeien, heeft iedere dag opnieuw de klok rond nood aan een betrouwbare instroom van energie. En als we rekening willen houden met de klimaatuitdaging, de luchtvervuiling en de socio-economische imperatieven moet die energie ook duurzaam en betaalbaar zijn.

Fluxys Belgium is vastberaden om de energietransitie vooruit te doen gaan. Aardgas en groen gas hebben een belangrijke rol in de uitbouw van een koolstofneutrale economie met een betere luchtkwaliteit. Onze gasinfrastructuur is daarom essentieel voor een vlotte en succesvolle energietransitie. Ze vormt een noodzakelijke aanvulling op de elektriciteitsinfrastructuur en is onmisbaar in een betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar energiesysteem.

We hebben belangrijke troeven in handen om onze maatschappelijke rol waar te maken. Onze ervaren en gepassioneerde teams zijn onze eerste troef: zij zijn de bron van de inzet en de creativiteit die we nodig hebben om succesvol te zijn in de energiewereld die voortdurend verandert. Onze onafhankelijkheid is onze tweede troef. Doordat we geen belangen hebben in de productie of de levering van energie focussen we ons volledig op het maatschappelijk nut van onze infrastructuur.

Inhoud

1. Kerncijfers en markante feiten	2
2. Boodschap van de voorzitters: resoluut met de blik vooruit	5
3. Fluxys Belgium in het kort*	11
4. Gasinfrastructuur: hoeksteen van een koolstofneutraal energiesysteem	27
5. Maatschappelijk verantwoord ondernemen: waar ligt onze focus?*	39
Financieel sterk staan	47
Operationeel robuust zijn	57
Goede buur voor de omwonenden	77
Vooruitgaan met de energietransitie	87
De kracht van onze medewerkers ontplooiën	105
Werken aan welzijn op het werk	121
Ethiek en mensenrechten	127
6. Risicobeheer*	130
7. Wettelijk en regulerend kader	140
8. Corporate governance verklaring*	149
9. Financiële situatie	196
10. Verslag van de commissaris en verklaring van de verantwoordelijke personen	332
11. Verklarende woordenlijst	344
12. GRI-inhoudstabel	350
13. Gids van de aandeelhouder	356

**Hoofdstukken 3, 5, 6 en 8 maken deel uit van het jaarverslag zoals bedoeld in artikels 96 en 119 van het Wetboek van Vennootschappen*

1. KERNCIJFERS EN MARKANTE FEITEN

<p>0</p> <p>Ongeplande onderbrekingen van vervoerscapaciteit</p> <p>>> p. 63</p>	<p>€ 3,14 mld</p> <p>Gereguleerde actiefwaarde</p> <p>(2017: € 3,17 mld)</p>	<p>€ 78 mln</p> <p>Investeringen in infrastructuur</p> <p>(2017: € 83 mln)</p> <p>>> p. 72</p>
<p>=</p> <p>Vervoer: broeikasgasemissies per hoeveelheid vervoerd gas (t.o.v. 2017)</p> <p>>> p. 99</p>	<p>Fluxys Belgium 2018</p>	<p>€ 1,26</p> <p>Brutodividend per aandeel</p> <p>(2017: € 1,23)</p> <p>>> p.53</p>
<p>x 1,37</p> <p>LNG-terminalling: broeikasgasemissies per hoeveelheid hervergast LNG (t.o.v. 2017)</p> <p>>> p. 100</p>		 <p>737 mannen</p> <p>157 vrouwen</p>

>> **Net Fluxys Belgium toont opnieuw zijn robuustheid**

Tijdens de koudegolf in België tussen eind februari en begin maart bood ons systeem de nodige veerkracht om de prijzen op de groothandelsmarkt competitief te houden. Ons net stond ook andermaal klaar voor de piekvraag van de elektriciteitscentrales op aardgas
>> p. 59

>> **Overslag grote volumes op LNG-terminal Zeebrugge neemt sterk toe**

Vergeleken met 2017 kwamen bijna twee keer zoveel schepen LNG lossen en de nieuwe overslag tussen twee schepen nam een sterke start
>> p. 66

>> **Aardgas voor vervoer in de lift**

Het aantal CNG-voertuigen in België steeg met 60% en het aantal CNG-tankstations nam toe tot meer dan 100. In de scheepvaart tikt het orderboek voor schepen op LNG aan.
p. 89

>> **Eerste stap naar groen gas voor de consument**

Samen met gasfederatie gas.be en de distributienetbeheerders werkte Fluxys Belgium een systeem van groengascertificaten uit. Op die manier kunnen consumenten in België groen gas kopen net zoals dat met groene stroom het geval is.
>> p. 94

>> **Fluxys Belgium: 50% minder broeikasgasemissies in 2025**

Fluxys Belgium werkt verder aan de vermindering van zijn voetafdruk en stelt zich tot doel om zijn broeikasgasemissies in 2025 met de helft te verlagen ten opzichte van 2017
>> p. 96

A close-up photograph of two hands, one from the top right and one from the bottom left, reaching towards each other. The hands are positioned as if about to shake or support each other. The background is a blurred green landscape, possibly a park or garden. The hands are wearing blue ribbed sleeves.

2. BOODSCHAP VAN DE VOORZITTERS: RESOLUUT MET DE BLIK VOORUIT

Fluxys Belgium heeft een sleutelrol in het Belgische energielandschap van vandaag en morgen. We zorgen voor de betrouwbare instroom van ruim een kwart van de primaire energie die het land nodig heeft. We doen dat met een infrastructuur die bijzonder kostenefficiënt is en een onmisbare systeemwaarde heeft in de ontwikkeling van een koolstofneutrale economie met een betere luchtkwaliteit. De energie die we vervoeren, aardgas, heeft het beste emissieprofiel onder de fossiele brandstoffen en is daarom essentieel om de energietransitie vooruit te doen gaan. Parallel werken we aan de instroom van groen gas waarmee de broeikasgasemissies verder dalen.

In 2018 heeft de onderneming opnieuw een stevig resultaat neergezet. De exploitatie van onze infrastructuur stond als een huis, we hebben nieuwe diensten ontwikkeld, onze klantenbenadering verbeterd, onze transporttarieven doen dalen en stellen een dividend voor in lijn met de positieve evolutie van het resultaat. Tegelijk is mooie vooruitgang geboekt rond de instroom van groen gas in het Belgische gassysteem en heeft Fluxys Belgium zich tot doel gesteld om in 2025 zijn broeikasgasemissies met de helft te hebben verminderd vergeleken met 2017.

De motor en drijvende kracht achter de goede prestaties in 2018 zijn de mannen en vrouwen bij Fluxys Belgium. We willen hen hier van harte bedanken voor de manier waarop ze de onderneming doen bloeien. Hun inzet, teamgeest en engagement doen de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

In de optiek van **maatschappelijk verantwoord ondernemen** is Fluxys Belgium er dankzij zijn geïntegreerd beleid in geslaagd om in 2018 de rijke variatie verwachtingen in te lossen van de diverse belanghebbenden bij zijn activiteiten.

Om te beginnen heeft Fluxys Belgium **operationeel** opnieuw sterk gepresteerd. Onze infrastructuur was op ieder moment ten volle beschikbaar voor de capaciteitsvraag van onze

klanten en daarmee voor de bevoorrading van de eindverbruikers in België en de omliggende landen. Zo stond ons net andermaal klaar voor de piekvraag van onder meer de elektriciteitscentrales op aardgas om de behoefte aan stroomproductie in België in te vullen.

“ONS NET STOND ANDERMAAL KLAAR VOOR DE PIEKVRAAG VAN ONDER MEER DE ELEKTRICITEITSCENTRALES OP AARDGAS OM DE BEHOEFTE AAN STROOMPRODUCTIE IN BELGIË IN TE VULLEN”

In de **samenwerking met onze klanten** was de evolutie in de capaciteitsverkoop voor grens-tot-grensvervoer een centraal gegeven. Voor bijkomende capaciteit en bij het aflopen van langetermijncontracten kiezen klanten namelijk bij voorkeur voor kortetermijncontracten. Fluxys Belgium heeft zijn verkooporganisatie en klantenbenadering verfijnd om maximaal te kunnen inspelen op die kortetermijndynamiek en zet dit jaar zijn inspanningen daartoe krachtig door. De nieuwe tariefmethodologie die de federale energieregulator CREG in overleg met Fluxys Belgium heeft uitgewerkt voor de periode 2020-2023 zal in het licht van die kortetermijndynamiek de competitiviteit van ons aanbod verder verbeteren en ook de onderbouw voor een beter toegelaten rendement.

Nog ten behoeve van onze klanten bieden we sinds 2018 op de terminal in Zeebrugge de mogelijkheid aan om vloeibaar aardgas rechtstreeks over te slaan van schip tot schip. De nieuwe service had een positieve impact op de gebruiksgraad van de terminal, waar we ook de hoofdmoot van onze investeringen uitvoerden. Met de ingebruikneming van de vijfde opslagtank en de bijbehorende procesinstallaties wordt in de loop van 2019 de start verwacht van het langetermijncontract voor scheepsoverslag dat in 2015 met Yamal Trade is afgesloten.

De overige **investeringen** gingen naar het vervoersnet. Zo deden we samen met de distributienetbeheerders een eerste grootschalige aanpassing om de stapsgewijze vermindering van de invoer van laagcalorisch gas uit Nederland op te vangen. Diverse industriële verbruikers en ongeveer 53 000 huishoudens en KMO's schakelden daarbij om naar hoogcalorisch aardgas.

**“WE HEBBEN OPLOSSINGEN KLAAR OM
AARDGAS TE ONTSLUITEN IN ZONES
WAAR GEEN NET VOORHANDEN IS”**

Daarnaast sloten we nieuwe industriële verbruikers aan en zorgden we ook voor de nodige versterkingen voor de distributienetbeheerders, die jaarlijks 50 à 60 000 nieuwe aardgasaansluitingen optekenen. In 2018 werkten we ook oplossingen uit voor verbruikers in zones waar er geen aardgasnet is. Voor die regio's bieden we onze expertise aan om voorstellen uit te werken met vloeibaar of gecomprimeerd aardgas.

In het kader van de **veilige exploitatie** van ons net is speciale aandacht gegaan naar de sensibilisering rond veilig werken in de nabijheid van leidingen van Fluxys Belgium. Het accent lag daarbij in belangrijke mate op contacten met de actoren in de land- en tuinbouwgemeenschap.

Naar zijn **medewerkers** heeft Fluxys Belgium diverse initiatieven genomen om hen te wapenen voor de nieuwe uitdagingen op de werkplek die voortvloeien uit de snelle evoluties in de energiewereld en de digitale omgeving. De focus lag onder meer op het belang van een stimulerende en aangename werkomgeving, digitale vaardigheden en manieren om veerkracht te ontwikkelen en om te gaan met werkdruk.

Ook voor zijn **aandeelhouders** heeft Fluxys Belgium een goed jaar neergezet. Op een omzet van € 503,2 miljoen realiseerden we een nettoresultaat van € 54,5 miljoen. Rekening houdend met de elementen die vorig jaar een eenmalig effect hadden toont het resultaat een positieve evolutie door de stijging van de gemiddelde OLO-rentevoet en de efficiëntie-inspanningen binnen de onderneming. Het voorgestelde dividend ligt in lijn met de evolutie van het resultaat.

Markant voor 2018 was dat België de eerste stap heeft gezet naar **groen gas voor de consument**. In de Kempen heeft de intercommunale IOK Afvalbeheer de eerste biomethaan-eenheid in gebruik genomen en via het distributienet vindt het groene gas zijn weg naar de eindverbruiker.

Fluxys Belgium werkte in dat verband samen met gas.be en de distributienetbeheerders een systeem van groengascertificaten uit. Op die manier kunnen consumenten in België groen gas kopen net zoals dat met groene stroom het geval is. Dat is een belangrijke evolutie in de decarbonisering van ons energiesysteem omdat het een markt voor groen gas tot stand brengt en daarmee vraag creëert voor de productie van biomethaan die vandaag in ons land nog in de kinderschoenen staat. Daarnaast kan biomethaan ook worden ingevoerd: het gasnet van Fluxys Belgium is daartoe optimaal geïnterconnecteerd met alle buurlanden.

“IN 2025 WILLEN WE ONZE UITSTOOT
VAN BROEIKASGASSEN MET 50%
VERMINDERD ZIEN TEN OPZICHTE VAN
2017”

Naast de initiatieven rond groen gas heeft Fluxys Belgium samen met moederbedrijf Fluxys verder de logistieke keten uitgebouwd om gas als alternatieve brandstof in het zwaar vrachtvervoer en de scheepvaart breder ingang te doen vinden.

Parallel daarmee heeft de onderneming ook doelstellingen uitgezet om zijn **eigen voetafdruk qua klimaat** verder te verkleinen: in 2025 willen we onze uitstoot van broeikasgassen met 50% verminderd zien ten opzichte van 2017.

Om de fundamentele rol van gas en gasinfrastructuur in het energiesysteem onder de aandacht te houden, is de onderneming doorheen het jaar op publieke fora en bij de **overheden en beleidsmakers** in België het belang blijven benadrukken van een pragmatische reflectie over de energietoekomst.

Elektriciteit dekt vandaag zowat 20% van de energie die de gezinnen en bedrijven in ons land verbruiken. Van die elektriciteit is een vijfde groene stroom en het zal nog heel wat inspanningen vergen om 100% groene stroom te bereiken. Daarnaast is er de uitdaging om ook de overige 80% van het energieverbruik te vergroenen. Vandaag zijn olieproducten en vaste brandstoffen goed voor ruim de helft van die 80%. Om de emissies terug te dringen, hebben we gasinfrastructuur nodig: vandaag voor aardgas, dat beduidend minder belastend is, en morgen voor groen gas.

In die optiek is het van centraal belang om de infrastructuur van Fluxys optimaal zijn rol te doen spelen. Gasinfrastructuur is immers de sleutel om de broeikasgasemissies en de luchtvervuiling sneller en vanuit een bredere basis terug te dringen. Bovendien heeft gasinfrastructuur een belangrijke systeemwaarde voor de toekomst: ze biedt een oplossing voor de toenemende nood aan energie-opslag en vermijdt aanzienlijke investeringen elders in het energiesysteem.

“GASINFRASTRUCTUUR HEEFT EEN BELANGRIJKE SYSTEEMWAARDE VOOR DE TOEKOMST: ZE BIEDT EEN OPLOSSING VOOR DE TOENEMENDE NOOD AAN ENERGIE-OPSLAG EN VERMIJDT AANZIENLIJKE INVESTERINGEN ELDERS IN HET ENERGIESYSTEEM”

Met die insteek houdt Fluxys Belgium in 2019 een actieve informatieronde bij de nieuwe lokale overheden na de gemeenteraadsverkiezingen. Bovendien heeft de onderneming drie **krachtlijnen voor het toekomstige energiebeleid** naar voren geschoven: volop de complementariteit tussen het gas- en elektriciteitssysteem aanspreken, de meest vervuilende fossiele brandstoffen omschakelen naar gas en elektriciteit, en een regulatorisch kader scheppen waarin groen gas en innovatieve technologieën ten volle kunnen worden geïntegreerd in onze infrastructuur.

Pascal De Buck
Voorzitter van het directiecomité en CEO

Daniel Termont
Voorzitter van de raad van bestuur

3. FLUXYS BELGIUM IN HET KORT

Onafhankelijk gasinfrastructuurbedrijf

Onafhankelijke onderneming. Fluxys Belgium is een gasinfrastructuurbedrijf en heeft als onafhankelijke onderneming geen belangen in de productie of de verkoop van energie. De Belgische federale energieregulator heeft Fluxys Belgium in dat verband gecertificeerd als vervoersnetbeheerder die werkt volgens het model van volledige ontvlechting in overeenstemming met het Europese derde pakket van regelgevende maatregelen voor de gasmarkt. De onderneming steunt op 90 jaar ervaring in zijn metier van ontwikkeling, financiering, bouw, exploitatie en onderhoud van gasinfrastructuur.

Actief in het midstream-segment. Fluxys Belgium is actief in het zogenoemde midstream-segment van de aardgasketen, het segment van het vervoer van aardgas per pijpleiding op hoge druk, de opslag van aardgas en de overslag van vloeibaar aardgas (LNG). We vormen de schakel tussen:

- enerzijds aardgasproducenten die over heel de wereld actief zijn in de exploratie en winning van aardgas en de productie van vloeibaar aardgas (LNG), groothandelaars en traders van aardgas,
- anderzijds leveranciers die aardgas verkopen aan eindverbruikers en de distributienetbeheerders, die het aardgas op lage druk tot bij de huishoudens en de KMO's brengen.

Infrastructuur in België. De onderneming is in België eigenaar en beheerder van 4.000 km aardgasvervoersleidingen en bijbehorende infrastructuur, alsook van de ondergrondse opslaginstallatie in Loenhout waar aardgas meer dan een kilometer diep wordt opgeslagen in watervoerende lagen. Fluxys LNG (100% dochteronderneming van Fluxys Belgium) is eigenaar en beheerder van de terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) in Zeebrugge.

Bedrijfsmodel: gereguleerde capaciteitsverkoop

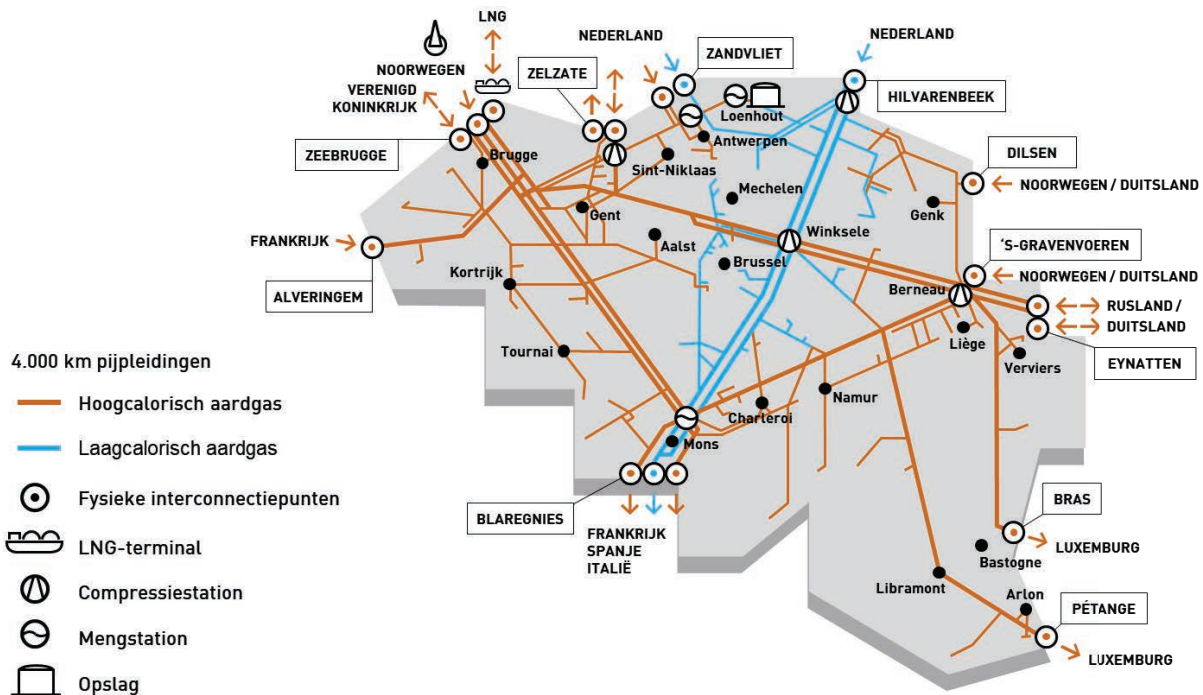
Gereguleerde activiteiten. Fluxys Belgium haalt bijna 98% van zijn bedrijfsopbrengsten uit de verkoop van capaciteit en aanverwante diensten in zijn infrastructuur voor het vervoer en de opslag van aardgas en de terminalling van vloeibaar aardgas (LNG).

Aardgasvervoer, aardgasopslag en LNG-terminalling zijn gereguleerde activiteiten en staan onder toezicht van de Belgische federale energieregulator CREG. Een en ander betekent dat onder meer de tarieven, de standaardcontracten en de dienstenpakketten vorm krijgen in een formeel goedkeuringsproces met de CREG.

Het regulatorisch kader in België voorziet in een systeem van omzetregulering. Dat betekent dat de toegelaten bedrijfsopbrengsten geplafonneerd zijn op een niveau waarmee de onderneming haar kosten kan dekken: de operationele kosten die door de CREG worden gecontroleerd, de afschrijvingen, de financiële kosten en een vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal. Het resultaat wordt bepaald door verschillende regulatorische parameters, waaronder het geïnvesteerd eigen vermogen, de financiële structuur en de rentevoeten van lineaire obligaties op 10 jaar die hoofdzakelijk worden uitgegeven door de Belgische overheid (zie ook 'Wettelijk en regulerend kader', p. 140).

Infrastructuur in belangrijke mate in concurrentie. In de vervoersactiviteit vertegenwoordigt de verkochte capaciteit voor vervoer van grens tot grens circa 60% van de inkomsten. Voor die activiteit werkt Fluxys Belgium in concurrentie met de vervoersnetbeheerders in andere Noordwest-Europese landen die capaciteit van grens tot grens aanbieden. De overige 40% van de inkomsten in vervoer is afkomstig van de verkoop van capaciteit voor de levering van aardgas op de Belgische markt. In die activiteit heeft de onderneming een natuurlijk monopolie.

Ook opslag en LNG-terminalling zijn concurrentiële activiteiten. Zo concurreert de opslagsite in Loenhout met andere opslagsites en de gashandelsplaatsen in Noordwest-Europa. De LNG-terminal in Zeebrugge, op zijn beurt, staat in concurrentie met andere terminals.

Drie kernactiviteiten

Vervoersdiensten – Klanten kunnen bij Fluxys Belgium leidingcapaciteit kopen om aardgas tot bij de distributienetbeheerders, elektriciteitscentrales en grote industriële afnemers in België te vervoeren of om het aardgas tot aan een grenspunt te brengen voor verder vervoer naar andere eindverbruikersmarkten in Europa. Daarnaast bieden we gashandelsdiensten aan die het klanten mogelijk maken om gas te kopen en te verkopen op de Belgische gashandelsplaats ZTP.

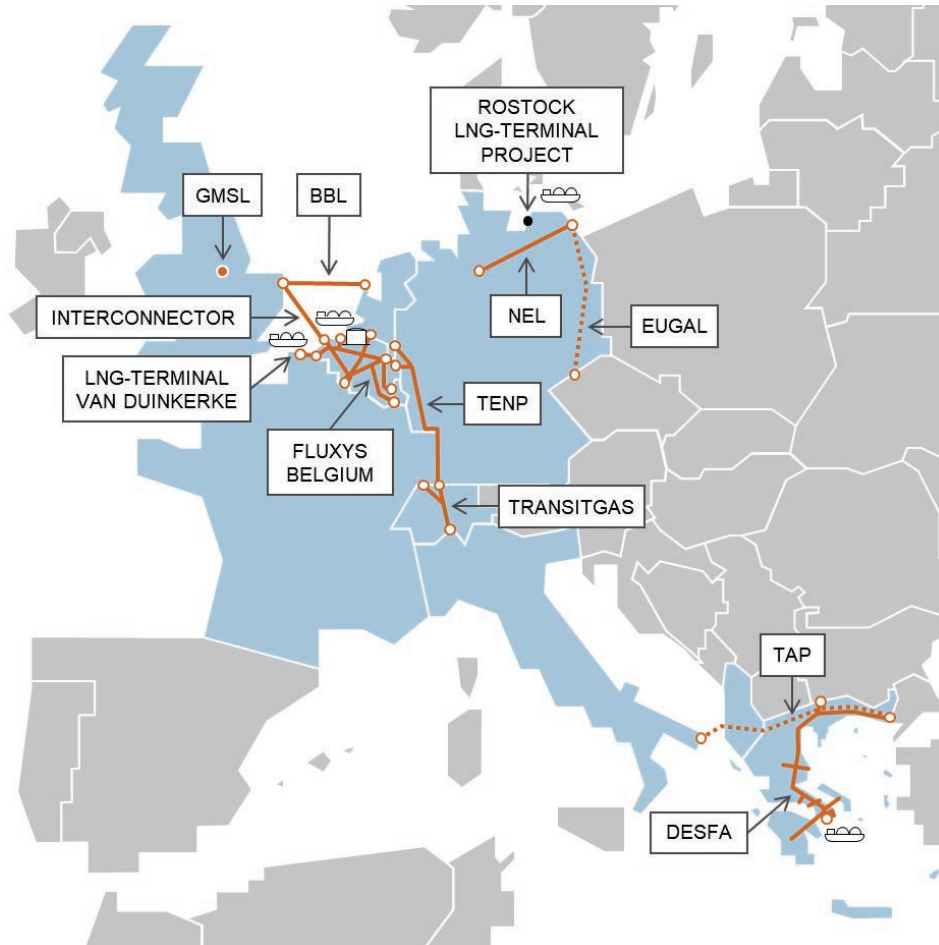

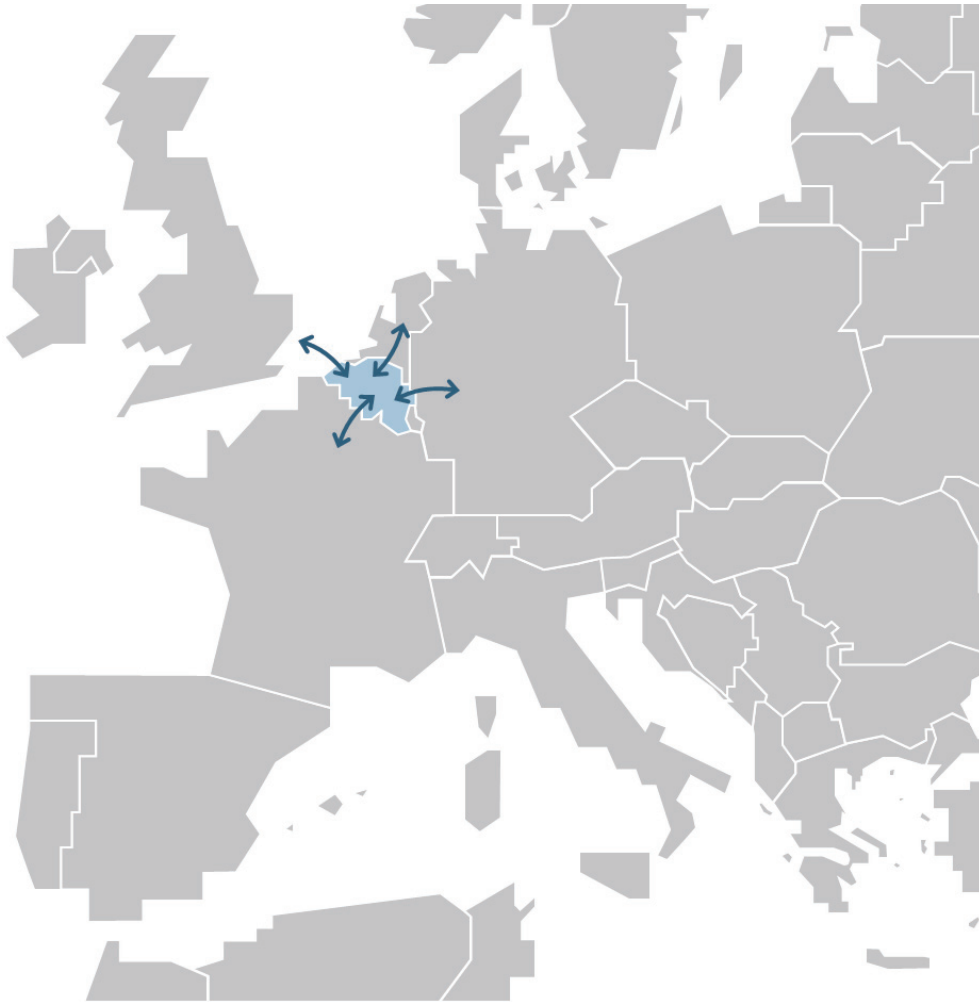
Opslag – Fluxys Belgium biedt opslagproducten aan zodat klanten volgens behoefte flexibel buffercapaciteit kunnen gebruiken voor de continue bevoorrading van eindverbruikers of voor hun activiteit op de gashandelsplaatsen.

Terminalling van vloeibaar aardgas (*liquefied natural gas* of LNG) – Op de terminal in Zeebrugge verkopen we capaciteit om LNG-schepen te lossen of te laden, LNG in opslag te houden en het te hervergassen voor verder vervoer in het net. Klanten kunnen ook LNG overslaan tussen twee schepen. Nog een mogelijkheid is LNG-tankwagens laden. Die ladingen dienen om lokale netten of industriële sites in Europa te bevoorraden die niet via pijpleidingen worden ontsloten, om tankstations te bevoorraden voor vrachtwagens die LNG als brandstof gebruiken of om schepen te bevoorraden die op LNG varen.

Onderdeel van de Fluxys-groep

Draaischijf voor internationale aardgasstromen

Het Belgische net is uitstekend verbonden met alle bronnen die voor de Europese markt beschikbaar zijn en klanten kunnen alle richtingen uit met LNG dat ze per schip binnenbrengen of aardgas dat ze via pijpleiding aanvoeren: naar Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Duitsland en het Groothertogdom Luxemburg. Dankzij het veelzijdige entry/exit-systeem van Fluxys Belgium kunnen ze in alle flexibiliteit capaciteit boeken en gebruiken. Bovendien kan vanuit Zeebrugge LNG via schip of met tankwagens een nieuwe bestemming krijgen in Europa of in de wereld.

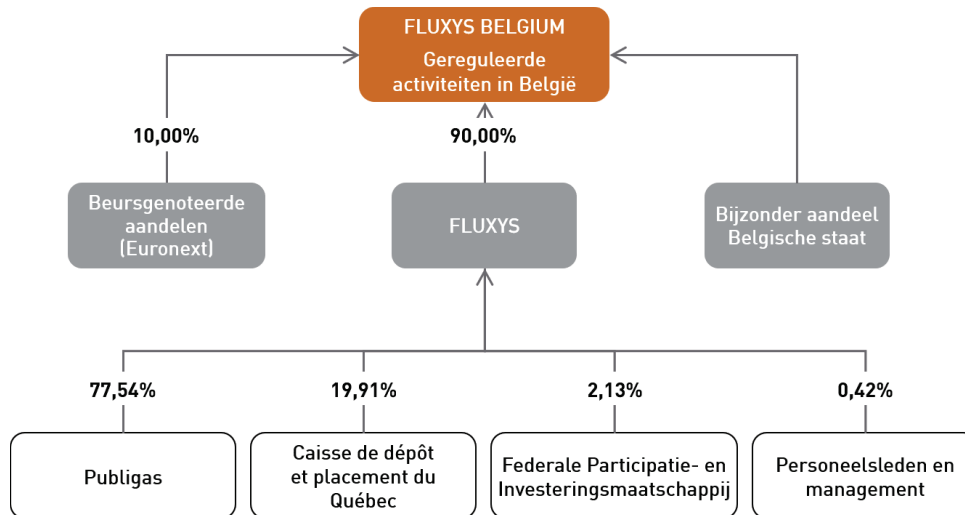
Ruime handelsmogelijkheden

Het Belgische net biedt op de gashandelsplaats ZTP een waaier aan handelsmogelijkheden en brengt vandaag al de visie van de Europese Unie op een geïntegreerde Europese gasmarkt in de praktijk: een geheel van optimaal geïnterconnecteerde vervoersnetten die leveranciers, producenten en industriële klanten flexibel kunnen gebruiken om gas uit te wisselen tussen de diverse gashandelsplaatsen.

Competitieve prijzen

Een optimaal investeringsbeleid, een scherp oog voor kostenefficiëntie en de vinger aan de pols voor de diensten die klanten willen: met die gecombineerde aanpak biedt Fluxys Belgium zijn klanten een geheel van kwaliteitsdiensten op maat van de marktvraag en tegen competitieve prijzen.

Onze aandeelhouders op 27 maart 2019

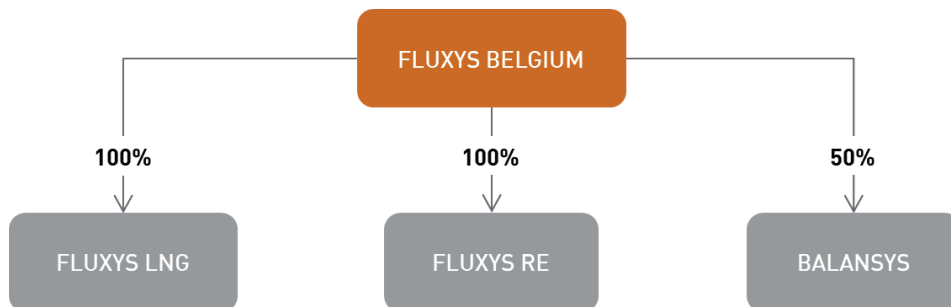
Fluxys Belgium is een naamloze vennootschap en maakt deel uit van de Fluxys-groep:

- Fluxys is 90% aandeelhouder van de onderneming.
- 16,71% van de aandelen noteert op Euronext. Van de beursgenoteerde aandelen is 6,71% in handen van Fluxys.
- Het bijzondere aandeel van de Belgische staat geeft de federale overheid een vetorecht in het geval dat Fluxys Belgium zou overwegen om infrastructuur te verkopen die van strategisch belang is voor de bevoorradingzekerheid. De Belgische staat is vertegenwoordigd door de minister van Financiën.

Het aandeelhouderschap van **Fluxys** is als volgt samengesteld:

- **Publigas** beheert de belangen van de Belgische gemeenten in Fluxys.
- **Caisse de dépôt et placement du Québec** is een financiële instelling die fondsen beheert van voornamelijk pensioenstelsels en publieke en private verzekeringen in Canada (Québec). La Caisse heeft in de sectoren aardgasvervoer en infrastructuur aanzienlijke ervaring opgebouwd via zijn deelnemingen in aardgasvervoers- en distributieondernemingen in de Verenigde Staten, Canada en Europa.
- De **Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij** (FPIM) is een federale Belgische holding die werd opgericht om voor rekening van de Belgische staat deelnemingen te beheren in publieke en private bedrijven die een strategisch economisch belang hebben voor België.
- Sinds 2012 kregen de **personeelsleden en het management** van de Fluxys-groep verschillende keren de kans om aandeelhouder van Fluxys te worden.

Onze dochterondernemingen

Fluxys LNG (geconsolideerde dochteronderneming - 100% deelneming Fluxys Belgium). Fluxys LNG is eigenaar en beheerder van de LNG-terminal in Zeebrugge en commercialiseert terminallingcapaciteit en aanverwante diensten.

Flux Re (geconsolideerde dochteronderneming - 100% deelneming Fluxys Belgium). Flux Re is een herverzekeringsmaatschappij naar Luxemburgs recht.

Balansys (deelneming geconsolideerd via de vermogensmutatiemethode - deelneming Fluxys Belgium 50%). In het kader van de integratie van de Belgische en Luxemburgse gasmarkt in 2015 hebben Fluxys Belgium en de Luxemburgse vervoersnetbeheerder Creos Luxembourg de vennootschap Balansys opgericht, een joint venture waarin Fluxys Belgium en Creos Luxembourg elk 50% aanhouden.

Onze waarden

Klantgedrevenheid - We volgen de omgeving op de voet en hebben oor voor de behoeften van onze klanten. Die aanpak vormt de drijvende kracht om de resultaten te bereiken die we voor ogen hebben.

Cohesie - Samenwerking en teamgeest zijn voor ons de sleutel om gezamenlijk de vooropgestelde resultaten te bereiken.

Professionalisme en commitment – We engageren ons om onze resultaten te bereiken met een efficiënte aanpak die de beste praktijken als richtsnoer neemt in alles wat we ondernemen. We ontwikkelen systematisch onze expertise en zoeken telkens opnieuw creatieve en kostenverantwoorde oplossingen.

Veiligheid en milieu - Samen geven we prioriteit aan de veiligheid van onze installaties omdat we verantwoordelijk zijn voor het transport van een energie die risico's inhoudt. In dezelfde geest van duurzaamheid waken we over het welzijn op het werk en streven we naar een zo laag mogelijke impact van onze activiteiten op het milieu.

Goed nabuurschap - We hebben een activiteit van algemeen economisch belang die een geheel moet vormen met de omgeving. In een open dialoog streven we naar een goede verstandhouding met al wie betrokken is bij de bouw en de exploitatie van onze installaties.

Samenstelling van de bestuursorganen op 27 maart 2019

Raad van bestuur

- Daniel Termont, voorzitter van de raad van bestuur en ondervoorzitter van het strategisch comité
- Claude Grégoire, ondervoorzitter van de raad van bestuur en voorzitter van het strategisch comité
- Jos Ansoms
- Marianne Basecq*
- Sabine Colson*
- Patrick Côté
- Valentine Delwart*
- Hélène Deslauriers*
- Andries Gryffroy
- Luc Hujuel
- Ludo Kelchtermans, voorzitter van het auditcomité
- Anne Leclercq*
- Monique Lievens*, voorzitter van het corporate governance comité
- Renaud Moens
- Walter Nonneman*
- Josly Piette
- Geert Versnick
- Christian Viaene, voorzitter van het benoemings- en vergoedingscomité
- Sandra Wauters*
- Luc Zabeau
- François Fontaine, vertegenwoordiger van de federale regering met raadgevende stem
- Pascal De Buck, voorzitter van het directiecomité en CEO, genodigde met raadgevende stem

Het secretariaat van de raad van bestuur wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

*Onafhankelijk bestuurder in de zin van de gaswet.

Strategisch comité

- Claude Grégoire, voorzitter
- Daniel Termont, ondervoorzitter
- Jos Ansoms
- Patrick Côté
- Valentine Delwart
- Luc Hujjel
- Walter Nonneman
- Christian Viaene
- Sandra Wauters
- Andries Gryffroy, waarnemer met raadgevende stem
- François Fontaine, vertegenwoordiger van de federale regering met raadgevende stem
- Pascal De Buck, voorzitter van het directiecomité en CEO, genodigde met raadgevende stem

Het secretariaat van het strategisch comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Auditcomité

- Ludo Kelchtermans, voorzitter
- Marianne Basecq
- Sabine Colson
- Patrick Côté
- Anne Leclercq
- Renaud Moens
- Sandra Wauters

Het secretariaat van het auditcomité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Corporate governance comité

- Monique Lievens, voorzitter
- Sabine Colson
- Valentine Delwart
- Hélène Deslauriers
- Anne Leclercq
- Josly Piette
- Luc Zabeau

Het secretariaat van het corporate governance comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

Benoemings- en vergoedingscomité

- Christian Viaene, voorzitter
- Marianne Basecq
- Valentine Delwart
- Hélène Deslauriers
- Luc Hujoel
- Walter Nonneman
- Geert Versnick

Het secretariaat van het benoemings- en vergoedingscomité wordt verzorgd door Anne Vander Schueren, Director Human Resources.

Directiecomité

De operationele leiding van de onderneming, inclusief het dagelijks bestuur en de vertegenwoordiging ervan ten aanzien van derden, is toevertrouwd aan het directiecomité, dat als volgt is samengesteld:

- Pascal De Buck, voorzitter van het directiecomité en Chief Executive Officer
- Arno Bùx, lid van het directiecomité en Chief Commercial Officer
- Paul Tummers, lid van het directiecomité en Chief Financial Officer
- Peter Verhaeghe, lid van het directiecomité en Chief Technical Officer

Het directiecomité wordt bijgestaan door de hieronder vermelde directieleden. Samen vormen ze het executive committee:

- Huberte Bettonville, Director Commercial Regulated
- Ben De Waele, Director Installations & Grid
- Gérard Kimus, Director Planning & ICT
- Anne Vander Schueren, Director Human Resources
- Rafael Van Elst, Director Construction, Engineering & Gas Flow
- Yves Vercammen, Director Transformation Projects

Het secretariaat wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & Legal Manager.

4. GASINFRASTRUCTUUR: HOEKSTEEN VAN EEN KOOLSTOFNEUTRAAL ENERGIESYSTEEM

Het jongste klimaatrapport van de Verenigde Naties en de cijfers over de luchtkwaliteit in de steden zijn duidelijk: er is doorgedreven actie nodig om de uitstoot van broeikasgassen en de luchtvervuiling terug te dringen. De doelstelling is eveneens duidelijk: tegen 2050 moet het energiesysteem koolstofneutraal zijn.

De energietransitie die nodig is om die doelstellingen te halen, brengt drie basisuitdagingen mee:

- Zorgen voor duurzame energie die het klimaat en de luchtkwaliteit ontziet,
- De leveringszekerheid in energie blijven garanderen,
- Een betaalbaar energiesysteem bouwen.

Fluxys is van oordeel dat de beste oplossing voor de drie uitdagingen van de energietransitie erin bestaat om op een open en pragmatische manier elektriciteit, aardgas en hernieuwbare energieën – waaronder groen gas – te doen samenwerken. Gasinfrastructuur is daarbij een hoeksteen om het koolstofneutraal energiesysteem van morgen gestalte te geven.

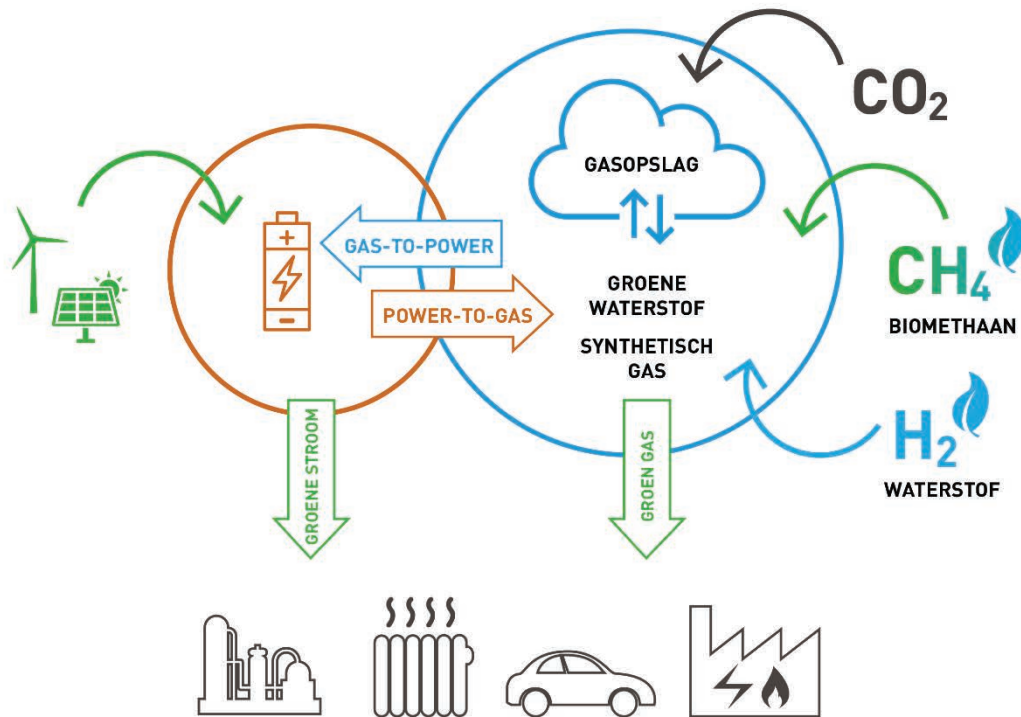
GASINFRASTRUCTUUR: 3 CENTRALE TROEVEN

De sleutel tot een succesvolle energietransitie is de juiste energie in de juiste toepassing te gebruiken en zo goed mogelijk de complementariteit tussen de gas- en elektriciteitssystemen te doen spelen. In dat dubbele energiesysteem heeft gasinfrastructuur centrale troeven.

1. **Vervoer van groen gas** – Vandaag vervoeren de aardgasnetten alleen aardgas, maar morgen kan door de bestaande infrastructuur ook groen gas stromen: biomethaan, synthetisch gas, en onder bepaalde voorwaarden ook waterstof. De infrastructuur is eveneens geschikt voor het vervoer van CO₂.
2. **Zeer grote capaciteit en flexibiliteit** – De gasinfrastructuur biedt het energiesysteem van morgen de nodige capaciteit voor de behoefte aan niet alleen meer energie met lage uitstoot maar ook aan meer flexibiliteit om back-up te bieden voor de variabele stroomproductie uit wind en zon.
3. **Kostenefficiënt** – De bestaande gasinfrastructuur inzetten voor de energiebehoeften van morgen spaart investeringen in het energiesysteem in zijn geheel. Bovendien is gasinfrastructuur op zich bijzonder efficiënt doordat gas een hoge energiedichtheid heeft.

HET ENERGIESYSTEEM VAN MORGEN

Energie-efficiëntie, groene stroom, groen gas en een optimale interactie tussen de gas- en elektriciteitsinfrastructuur zijn de belangrijkste bouwstenen voor een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energieaanbod. In dat multi-energetisch en koolstofneutraal systeem zorgt de gasinfrastructuur voor een geheel dat voldoende vermogen, opslag en flexibiliteit biedt om te beantwoorden aan de noden van de energievraag van de toekomst.

TWEE PIJLERS OM HET ENERGIESYSTEEM VAN MORGEN GESTALTE TE GEVEN

1. Voor het vervoer en de opslag van energie maximaal de gasinfrastructuur inzetten

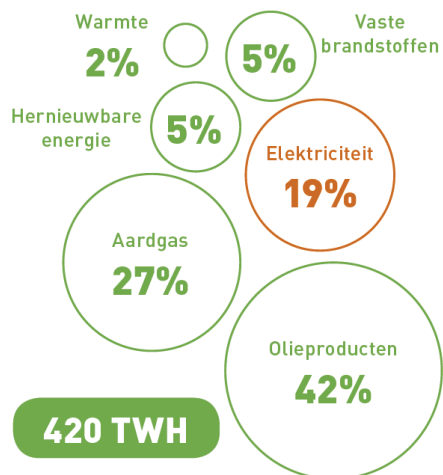
De energietransitie is een gigantische uitdaging. Als we het klimaat willen ontzien en de luchtvervuiling willen aanpakken, dan moeten we alle middelen gebruiken en ook maximaal inzetten op gasinfrastructuur. Gas als energiedrager en de capaciteit van het gassysteem zijn nodig om de huidige en volgende generaties flexibel van grote hoeveelheden groene energie te voorzien.

Voldoende groene energie leveren

Elektriciteit dekt vandaag zowat 20% van de energie die de gezinnen en bedrijven in ons land verbruiken. Van die elektriciteit is maar een vijfde groene stroom en het zal nog heel wat inspanningen vergen om 100% groene stroom te bereiken.

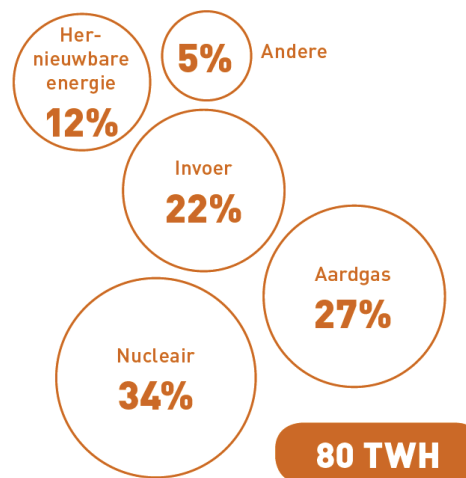
Daarnaast is er de uitdaging om ook de overige 80% van het energieverbruik te vergroenen. Vandaag zijn olieproducten en vaste brandstoffen goed voor ruim de helft van die 80%. Om de emissies terug te dringen, hebben we gas en gasinfrastructuur nodig: vandaag voor aardgas, dat beduidend minder belastend is, en morgen voor groen gas.

België: totaal energieverbruik

Bron: 2018 EU Energy Statistical pocketbook – referentiejaar 2017

België: elektriciteitsmix

Bron: Elia 2019 – referentiejaar 2018

De juiste energie inzetten op de juiste plaats

We gebruiken energie voor diverse toepassingen en gas – vandaag aardgas, morgen groen gas – is in een waaier daarvan de meest aangewezen oplossing.

- Om te verwarmen: het is veel efficiënter om gas rechtstreeks voor verwarming te gebruiken dan eerst elektriciteit te produceren met gas en dan met elektriciteit te verwarmen.
- Voor proceswarmte op hoge temperatuur in de industrie: elektriciteit komt hier nauwelijks in aanmerking.
- Als grondstof: gas is in de industrie nodig als grondstof voor onder meer de aanmaak van meststoffen.

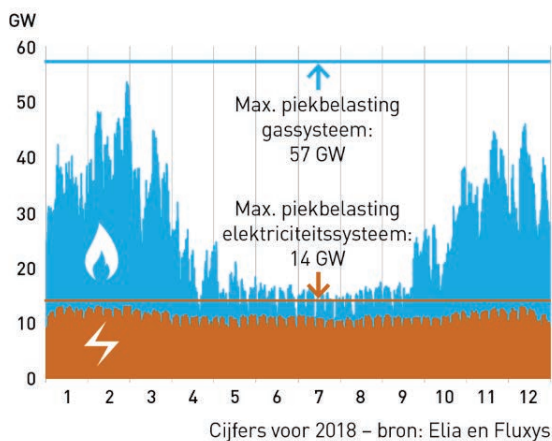
Voldoende capaciteit bieden

Gasinfrastructuur speelt in het energiesysteem vandaag een centrale rol om voldoende capaciteit te hebben voor energielevering en kan die rol ook probleemloos opnemen in het koolstofneutrale energiesysteem van de toekomst.

Piekcapaciteit. Voor verwarming is de gasinfrastructuur uitgebouwd om de nodige piekcapaciteit te leveren voor de hoge vraag in de winter.

Elektriciteitsproductie. Voor elektriciteitsproductie staat het gassysteem klaar om waar nodig de nucleaire uitstap op te vangen en back-up te blijven bieden voor de toenemende variabiliteit van groene stroom uit wind en zon.

Opslag en flexibiliteit. De behoefte aan opslag en flexibiliteit stijgt naarmate het energiesysteem verder evolueert naar een koolstofarm geheel waarin overschotten groene stroom moeten worden opgevangen. Daarmee groeit ook het belang van de omvangrijke en kostenefficiënte gasopslagcapaciteit.

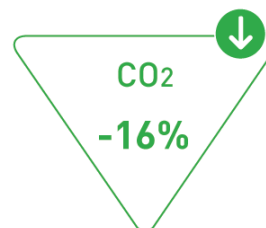
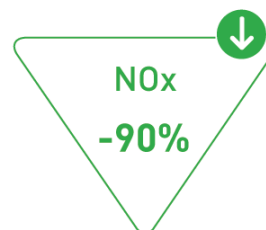
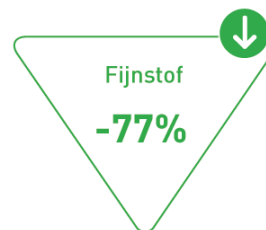
1 250 x Hydro-opslag in België
600 000 000 x Tesla home power wall

Nu al resultaten boeken

Dankzij de gasinfrastructuur kunnen voor verwarming, mobiliteit en warmtevraag in de industrie vandaag al grote stappen worden gezet om onmiddellijk de CO₂-uitstoot en de luchtvervuiling in te perken.

Overschakelen op aardgas zorgt namelijk voor een verlaging van de uitstoot van fijnstof en andere luchtvervuilende stoffen zoals stikstofoxides en ook de CO₂-uitstoot gaat naar omlaag. De CO₂-uitstoot daalt nog verder naarmate meer groen gas in het gassysteem stroomt.

- Voor verwarming en warmtevraag in de industrie: inzetten op efficiënte gastecnologie zoals condensatieketels, gaswarmtepompen, brandstofcellen of warmtekrachtkoppelingstechnologie op gas, die tegelijk warmte en elektriciteit produceert.
- In mobiliteit vormen aardgasvoertuigen een mooie tandem met elektrische voertuigen. Ze zijn interessanter voor langere afstanden omdat ze een ruimere autonomie hebben en zijn een stuk goedkoper in aankoop dan elektrische voertuigen, wat schoner rijden toegankelijk maakt voor een ruimer publiek. Specifiek voor de steden brengen bussen en utilitaire voertuigen op aardgas een onmiddellijk antwoord op de fijnstof-problematiek. En voor zwaar vrachtvervoer en schepen is vloeibaar aardgas (LNG en bio-LNG) een belangrijk alternatief om te verduurzamen.
- Voor zones waar er geen aardgasnet is, heeft Fluxys oplossingen klaar voor lokale infrastructuur om toch aardgas of groen gas te kunnen ontsluiten.

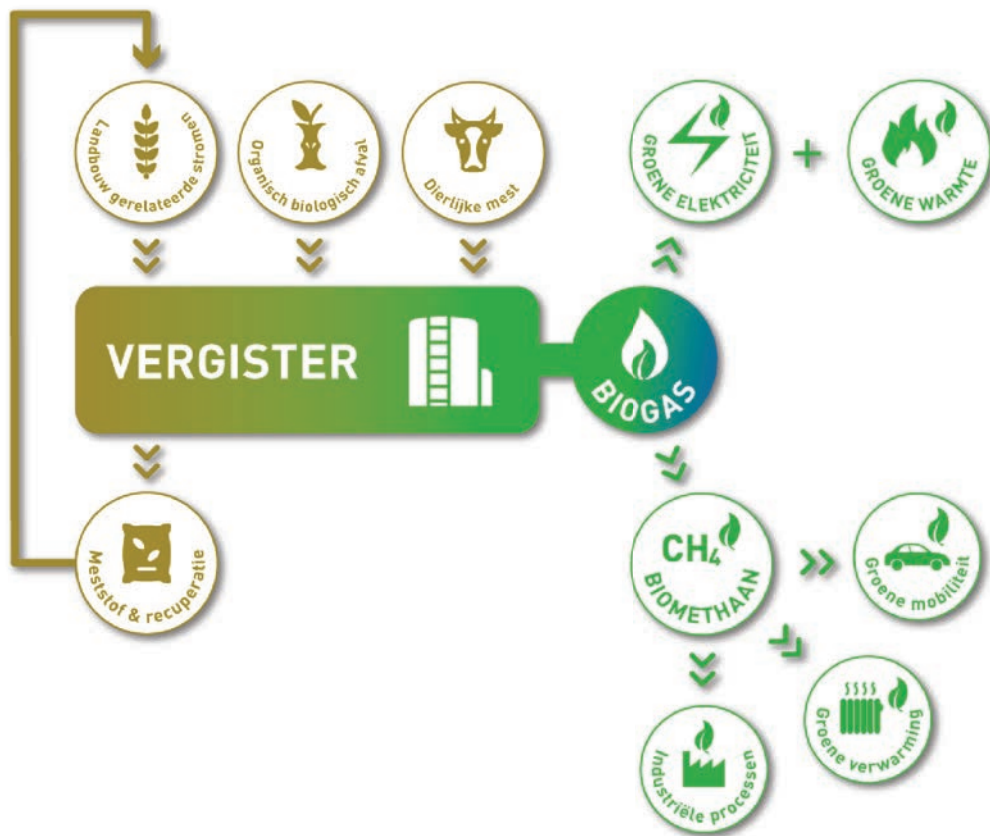

2. Inzetten op groen gas en innovatieve gastehnologieën

De energie van de toekomst moet koolstofneutraal zijn. Naast hernieuwbare bronnen zoals wind- en zonne-energie zal ook groen gas deel uitmaken van de duurzame energiemix. Gasinfrastructuur en innovatieve gastehnologieën zijn de instrumenten om groen gas als bijkomende koolstofneutrale energiebron te ontsluiten voor gezinnen en bedrijven. Gasnetten kunnen in de toekomst ook voor het vervoer van opgevangen CO₂ worden ingezet.

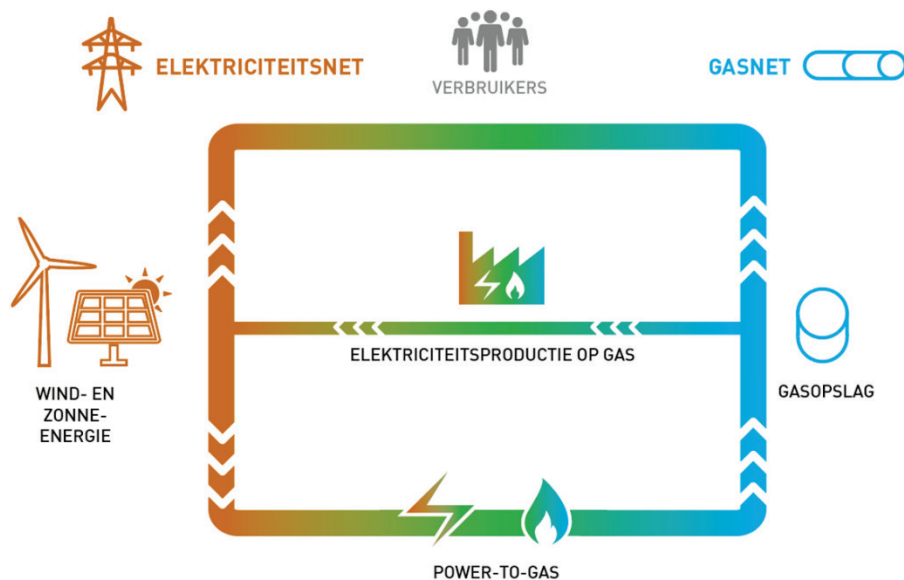
Potentieel van biogas en biomethaan

Biogas is koolstofneutraal en wordt gewonnen uit organisch materiaal zoals slib, tuinafval, groente- en fruitresten en dierlijk afval zoals koeienmest. België telt vandaag een 200-tal installaties van biogas dat wordt gebruikt om lokaal warmte en elektriciteit te produceren. Als biogas wordt opgezuiverd tot biomethaan kan het onbeperkt in het bestaande gassysteem worden vervoerd. In vergelijking met onze buurlanden staat de productie van biomethaan in ons land nog in de kinderschoenen en het potentieel ervan moet verder worden ontwikkeld. Daarnaast kan biomethaan ook worden ingevoerd: het gasnet van Fluxys is optimaal geïnterconnecteerd met alle buurlanden.

Power-to-gas: vitale link tussen de gas- en elektriciteitssystemen

Soms staat er veel wind of schijnt de zon hevig maar is de vraag niet groot genoeg om de geproduceerde groene stroom op te vangen. Naarmate de wind- en zonnecapaciteit toeneemt, stijgt het risico op stroomoverschotten en onevenwichten in het elektriciteitsstelsel. Als er in periodes van veel zon en wind te weinig vraag is, dan is er met de technologie van vandaag namelijk geen efficiënte manier om het surplus op te slaan. Met power-to-gas technologie kunnen die overschotten wel worden opvangen: ze zet elektriciteit om in groen gas dat bijvoorbeeld in het gassysteem kan vervoerd en opgeslagen worden.

Groen gas uit power-to-gas kan groene waterstof of synthetisch gas zijn. Via elektrolyse wordt groene stroom omgezet in groene waterstof. Door groene waterstof te combineren met opgevangen CO₂ ontstaat synthetisch gas en wordt CO₂ circulair hergebruikt. Synthetisch gas heeft het voordeel dat het onbeperkt in het bestaande gassysteem kan worden gemengd met aardgas. Bij groene waterstof is dat beperkt. Voor het vervoer van waterstof kunnen aparte gedeelten van het leidingennet worden ingezet.

Power-to-gas lijkt met andere woorden een vitale schakel in het benutten van de complementariteit tussen de gas-en elektriciteitssystemen: het gebruikt groene stroom die anders verloren gaat, biedt een oplossing voor de nood aan elektriciteitsopslag en is een middel om het energiesysteem in balans te houden.

Opvang en hergebruik/opslag van CO₂

Het jongste klimaatrapport van de Verenigde Naties brengt duidelijk naar voor dat technologieën voor CO₂-opvang nodig zullen zijn om de CO₂-uitstoot afdoende in te perken. Voor sommige processen blijven fossiele brandstoffen immers vaak de enige optie. Opgevangen CO₂ kan worden hergebruikt in producten zoals polymeren of staal en wereldwijd gebeurt er veel onderzoek naar andere manieren van CO₂-hergebruik. De hoeveelheden opgevangen CO₂ die niet voor hergebruik in aanmerking komen moeten opgeslagen worden, bijvoorbeeld in lege gas- of olievelden.

**5. MAATSCHAPPELIJK
VERANTWOORD
ONDERNEMEN:
WAAR LIGT
ONZE FOCUS?**

De activiteiten van Fluxys Belgium zijn activiteiten van algemeen economisch belang en we willen een verantwoordelijke onderneming zijn in de uitoefening ervan. Daarom voert Fluxys Belgium een actief duurzaamheidsbeleid.

De rapportering in dit jaarverslag integreert de niet-financiële informatie in lijn met de GRI-standaarden en geeft op die manier toelichting bij de thema's die voor de activiteiten van Fluxys Belgium van materieel belang zijn rekening houdend met de context en de waardeketen waarbinnen het bedrijf opereert en de belangen van zijn stakeholders.

Materialiteitsanalyse

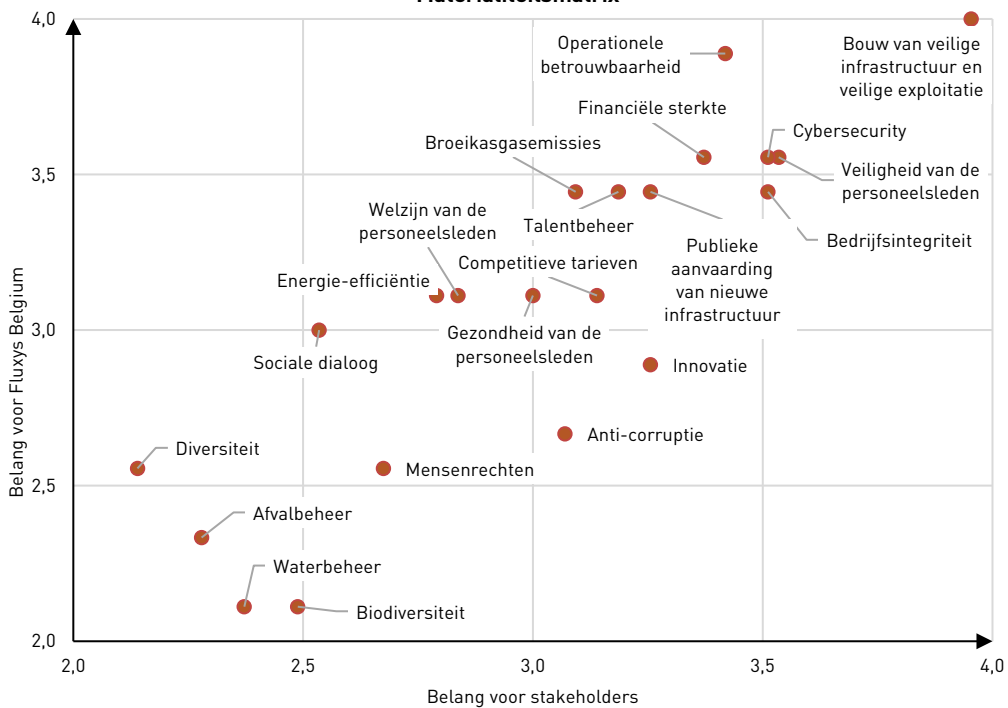
Voor de materialiteitsanalyse heeft Fluxys Belgium de stakeholders van het bedrijf geconsulteerd om hun mening te kennen over het belang van de rol en de impact van Fluxys Belgium in een aantal duurzaamheidsdomeinen. Daarnaast is ook het executive committee van de onderneming geconsulteerd. De materialiteitsmatrix toont het geconsolideerde resultaat van beide consultaties.

Uit de matrix blijkt dat veiligheid in het algemeen (zowel van de personeelsleden, de aardgasinfrastructuur als de ICT-omgeving), de operationele betrouwbaarheid, de bedrijfsintegriteit en de financiële sterkte van het bedrijf het meeste gewicht krijgen.

Materialiteitsmatrix

Materialiteitsmatrix

Stakeholders

Medewerkers

De medewerkers verwachten vooral een goed werkgeverschap en een gezonde en veilige werkplaats.

Overleg met de medewerkers gebeurt voornamelijk via periodiek overleg in overlegplatformen zoals de ondernemingsraad en het Comité voor Preventie en Bescherming op het werk. Ook zorgt Fluxys Belgium voor een permanente informatie van zijn werknemers via het Intranet en een ruim aanbod aan opleidingen en ontwikkelingsmogelijkheden (zie “De kracht van onze medewerkers ontplooiën” p. 105 en “Werken aan welzijn op het werk” p. 121).

Omwonenden

De omwonenden van de gasvervoerinfrastructuur zijn de eigenaars en uitbaters van gronden waar onze installaties zijn aangelegd of de eigenaars en uitbaters van gronden in de nabijheid daarvan.

Voor hen staan informatie, veiligheid en beperking van hinder centraal. Daarom voert Fluxys Belgium talrijke informatie- en sensibiliseringscampagnes en waakt de onderneming op permanente basis over de veiligheid van zijn installaties (zie “Goede buur voor de omwonenden” p. 77 en “Industriële risico's” p. 135).

Aandeelhouders

In de verschillende governance instanties pleegt Fluxys Belgium periodiek overleg met zijn aandeelhouders o.m. over de financiële prestaties, het risicobeheer en de veiligheid en betrouwbaarheid van het aardgasvervoer (zie “Risicobeheer” p. 130 en “Corporate Governance verklaring” p. 149).

Klanten

De klanten van Fluxys Belgium zijn de gebruikers van het vervoersnet, de opslag in Loenhout en de LNG-terminal in Zeebrugge: producenten, groothandelaars, traders en leveranciers van gas die capaciteit in de infrastructuur van de onderneming kopen om hun aardgas de bestemming te geven die ze willen.

Een andere klantengroep zijn de distributienetbeheerders en de afnemers die rechtstreeks zijn aangesloten op het vervoersnet: industriële bedrijven en de elektriciteitscentrales op aardgas. Zij kopen in principe geen capaciteit bij Fluxys Belgium maar hebben een operationele band omwille van hun fysieke aansluiting op het vervoersnet.

Voor alle klanten is het van groot belang dat de capaciteit in de infrastructuur van Fluxys Belgium optimaal beschikbaar is en dat de tarieven competitief zijn (zie 'Blijvende focus op competitieve tarieven' p. 63 en 'Geen onderbreking of vermindering van capaciteit', p. 63).

Fluxys Belgium houdt op permanente basis contact met zijn klanten via een ploeg klantenbeheerders. Daarnaast organiseert Fluxys Belgium voor iedere klantengroep jaarlijks een specifiek event om in te gaan op thema's die geregeld terugkomen in de dagelijkse contacten met de klantenbeheerders.

Bij de ontwikkeling van nieuwe diensten, nieuwe tariefvoorstellen of voorstellen tot aanpassing van contractuele documenten houdt Fluxys Belgium in overeenstemming met het regulatoire kader telkens een marktbevraging.

Leveranciers

Leveranciers dienen bij Fluxys Belgium een kwalificatieprocedure te doorlopen voordat ze producten en diensten aan de onderneming kunnen leveren. In 2018 werkte Fluxys Belgium met 466 gekwalificeerde leveranciers. Gekwalificeerde leveranciers worden onderverdeeld in twee categorieën volgens de producten en diensten die ze leveren:

- leveranciers van werken en diensten zoals IT, communicatie, engineering, werken, etc. In 2018 waren 338 dienstverlenende ondernemingen actief in de vestigingen van Fluxys Belgium.
- leveranciers van benodigdheden zoals elektrische apparatuur, pijpleidingen, instrumentatie- en controleapparatuur, etc.

Overheden en regulatoren

Dit zijn voornamelijk de Belgische en Europese overheden en regulatoren bevoegd voor energie (in al zijn aspecten) enerzijds, en de financiële regulatoren, zoals de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, anderzijds.

De overheden en regulatoren bevoegd voor energie waken erover dat het aardgasvervoer in België op een veilige en betrouwbare manier gebeurt en dat de aardgasmarkt goed functioneert. Dat gebeurt via een transparante en periodieke dialoog tussen Fluxys Belgium en de verschillende relevante overheden.

Fluxys Belgium is ook beursgenoteerd en in dat kader verstrekt de onderneming periodieke informatie via publicaties, verslagen en kennisgevingen.

Financiële instellingen

De financiële instellingen dragen bij tot de (gedeeltelijke) financiering van de activiteiten van Fluxys Belgium. Periodieke informatie en transparantie zijn hier essentieel.

A woman with long brown hair, wearing glasses and a white business shirt, is shown in profile. She is holding a black mobile phone to her ear with her left hand and pointing her right index finger towards a computer monitor. The monitor displays a bar chart with several vertical bars of varying heights. The background is a blurred office environment with other computer monitors.

**FINANCIEEL
STERK STAAN**

De meeste activiteiten van Fluxys Belgium zijn gereguleerd. Het rendement van die activiteiten wordt bepaald door een aantal regulatoire parameters, voornamelijk het geïnvesteerde vermogen, de OLO-rentevoeten en het verschil op de beheersbare kosten. Daarom streeft het management naar een financiële structuur die het nauwst aansluit op het regulatoire optimum en naar een beheer van zijn bedrijfskosten om van stimuli te kunnen genieten.

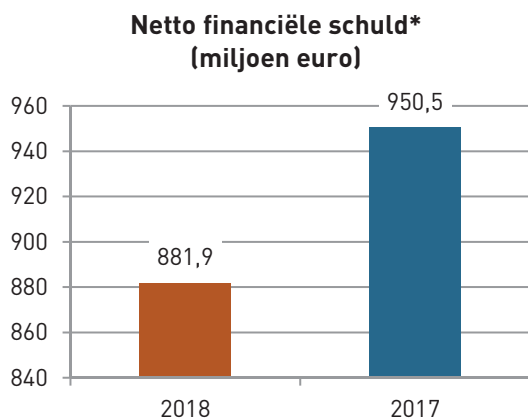
Bovendien is het essentieel voor Fluxys Belgium dat de tarieven competitief blijven. Een belangrijke factor om de tarieven op een competitief niveau te houden, zijn de inspanningen die Fluxys Belgium levert om de efficiëntie te verbeteren. Daarbij zetten de ploegen en de medewerkers uit alle geledingen van de onderneming de schouders onder nieuwe, doeltreffender organisatiestructuren en manieren van werken waarin veiligheid en de andere bedrijfswaarden centraal blijven staan.

Fluxys Belgium streeft ernaar om de huidige lage interestvoeten zo veel mogelijk op de lange termijn vast te leggen en voert een financieringsbeleid met als doel een goede kredietwaardigheid op het gebied van de verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen en een gezonde mix van bankleningen en obligaties. Dat beleid stelt de onderneming in staat haar investeringen tegen aantrekkelijke voorwaarden te financieren en ondersteunt het aanhouden van competitieve tarieven.

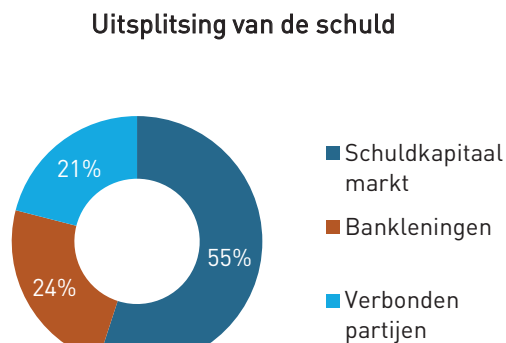
Financiële ratio's

Financiële ratio's	2018	2017
Solvabiliteit:		
Quotiënt van (i) de netto financiële schuld en (ii) de som van het eigen vermogen en de netto financiële schuld	56%	57%
Interestdekking:		
Quotiënt van (i) de som van FFO* en interestlasten en (ii) de interestlasten	7,1	6,4
Netto financiële schuld/uitgebreide RAB*:		
Quotiënt van (i) de netto financiële schuld en (ii) de uitgebreide RAB	28%	30%
FFO*/Netto financiële schuld:		
Quotiënt van (i) FFO en (ii) de netto financiële schuld	28%	27%
RCF*/Netto financiële schuld:		
Quotiënt van (i) RCF en (ii) de netto financiële schuld	18%	18%

* zie verklarende woordenlijst p. 344

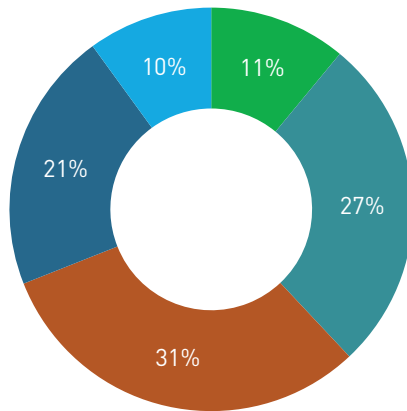

*Exclusief. regulatoire schuld

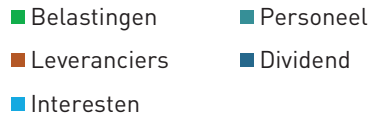

De gewogen gemiddelde looptijd op 31.12.2018 bedroeg 12,3 jaar.

Welvaartsbijdrage

Welvaartsbijdrage:*
€ 404,7 mln

Fluxys Belgium genereert welvaart door bij te dragen tot de economische groei van de samenleving en de omgeving waarin de onderneming actief is. Die welvaartsbijdrage wordt gemeten in de vorm van de toegevoegde waarde die de onderneming creëert en onder haar stakeholders verdeelt.

De toegevoegde waarde die in 2018 voortvloeide uit voortgezette bedrijfsactiviteiten bedroeg € 404,7 miljoen, een daling van € 7,3 miljoen ten opzichte van 2017.

*Zie verklarende woordenlijst p. 344

Financiële kerncijfers

Resultatenrekening	(in duizend euro)	31.12.2018	31.12.2017
Bedrijfsopbrengsten		503.246	510.528
EBITDA*		278.382	283.171
EBIT*		120.601	129.320
Nettowinst		54.469	70.321
Balans	(in duizend euro)	31.12.2018	31.12.2017
Investeringen in materiële vaste activa tijdens het boekjaar		78.139	83.354
Totaal van de materiële vaste activa		2.181.771	2.250.659
Eigen vermogen		687.156	713.795
Netto financiële schuld*		881.932	950.528
Totaal van de geconsolideerde balans		2.914.902	3.290.873

*Zie verklarende woordenlijst p. 344

Omzet in 2018: € 503,2 miljoen. De omzet van de groep Fluxys Belgium bedraagt € 503,2 miljoen in 2018, een lichte daling in vergelijking met € 510,5 miljoen tijdens dezelfde periode in 2017. In overeenstemming met de regulering is deze daling van de gereguleerde omzet hoofdzakelijk te verklaren door de daling van de bedrijfskosten, de financieringskosten en de belastingen, gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van het door de regulering toegelaten rendement.

Nog steeds lage rentevoeten beïnvloeden het nettoresultaat van de groep. Het merendeel van de activiteiten van de groep Fluxys Belgium is gereguleerd. Hun resultaat wordt bepaald op basis van verschillende regulatoire parameters, waaronder het geïnvesteerd eigen vermogen, de financiële structuur en de OLO-rentevoeten.

De gemiddelde OLO-rentevoet van 2018 bedroeg 0,81%, ten opzichte van 0,74% in 2017. Die stijging heeft een positieve invloed op het gereguleerd rendement op het geïnvesteerde kapitaal en dus ook op het jaarresultaat van 2018.

Het nettoresultaat in 2018 bedraagt € 54,5 miljoen, een daling van € 15,8 miljoen in vergelijking met dezelfde periode in 2017 (€ 70,3 miljoen). Het nettoresultaat van 2017 was echter uitzonderlijk hoog door een eenmalige herziening van in het verleden geboekte uitgestelde belastingen ten belope van € 16,2 miljoen als gevolg van de hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting.

€ 78,1 miljoen investeringen. In 2018 bedroegen de investeringen in materiële vaste activa € 78,1 miljoen, tegenover € 83,4 miljoen in 2017. € 17,8 miljoen ging naar vervoersprojecten, € 0,8 miljoen naar de opslaginfrastructuur en € 59,5 miljoen naar projecten voor LNG infrastructuur (voornamelijk de bouw van een vijfde tank op de LNG-terminal in Zeebrugge).

Indicatoren

Indicatoren	2018	2017
RAB* (in M€)		
Vervoer	2.194,2	2.257,9
Opslag	246,1	253,3
LNG-terminalling	324,6	328,0
Materiële vaste activa behalve RAB (in M€)	376,6	335,6
Uitgebreide RAB*	3.141,5	3.174,8
WACC* voor belastingen (in %)		
Vervoer	4,04	4,31
Opslag	3,71	3,99
LNG-terminalling	3,40	3,65

*Zie verklarende woordenlijst p. 344

Activiteiten en statutaire resultaten van de dochterondernemingen

Fluxys LNG NV (geconsolideerde dochteronderneming - 99,99% deelneming Fluxys Belgium en 0,01% deelneming Flux Re). Fluxys LNG is eigenaar en beheerder van de LNG-terminal in Zeebrugge en commercialiseert terminallingcapaciteit en aanverwante diensten. Het eigen vermogen van Fluxys LNG bedraagt € 174,8 miljoen op 31 december 2018, tegenover € 183,9 miljoen het jaar daarvoor. Het nettoresultaat van het boekjaar 2018 bedraagt € 9,0 miljoen, tegenover € 8,0 miljoen in 2017.

Flux Re (geconsolideerde dochteronderneming - 100% deelneming Fluxys Belgium). Flux Re is een herverzekeringsmaatschappij naar Luxemburgs recht, opgericht in oktober 2007. Het eigen vermogen van Flux Re blijft stijgt van € 4,8 miljoen op 31 december 2017 naar € 8,8 miljoen op 31 december 2018. Het nettoresultaat van het boekjaar 2018 bedraagt € 8,9 miljoen, tegenover € 8,7 miljoen in 2017.

Balansys (deelneming geconsolideerd via de vermogensmutatiemethode – deelneming Fluxys Belgium 50%). In het kader van de integratie van de Belgische en Luxemburgse markt hebben Fluxys Belgium en Creos op 7 mei 2015 de vennootschap Balansys opgericht, een joint venture waarin Fluxys Belgium en de Luxemburgse vervoersnetbeheerder Creos Luxembourg elk 50% aanhouden. Het is voorzien dat de vennootschap in 2019 de commerciële balanceringsactiviteiten van de geïntegreerde Belgisch-Luxemburgse gasmarkt overneemt.

Fluxys Belgium NV – resultaten 2018 (volgens Belgische normen): voorstel van resultaatsverdeling

Het nettoresultaat van Fluxys Belgium NV bedraagt € 47,6 miljoen, tegenover € 44,7 miljoen in 2017. De stijging van het nettoresultaat in vergelijking met het vorige boekjaar heeft dezelfde oorzaken als die van de evolutie van het geconsolideerde resultaat, namelijk de stijging van de notering van lineaire obligaties (OLO) die een invloed hebben op het gereguleerde rendement, de efficiëntiewinsten, de dividendopbrengsten net als de daling van het resultaat uit niet-gereguleerde activiteiten.

Sinds 2010 en behoudens onvoorziene gebeurtenissen, voorziet Fluxys Belgium om over te gaan tot een jaarlijkse uitkering van 100% van het nettoresultaat, vermeerderd met het deel van de reserves dat vrijkomt aan het ritme van de afschrijvingen op de herwaarderingsmeerwaarde.

Fluxys Belgium zal aan de algemene vergadering van 14 mei 2019 een brutodividend van € 1,26 bruto per aandeel voorstellen door € 9,9 miljoen van de onbeschikbare reserves vrij te maken.

Rekening houdend met een overgedragen winst van het vorige boekjaar van € 43,3 miljoen en een onttrekking aan de reserves van € 50,6 miljoen, zal de raad van bestuur aan de algemene vergadering voorstellen om het resultaat als volgt toe te wijzen:

- € 88,5 miljoen als dividenduitkering en
- € 53,0 miljoen als over te dragen winst.

Indien dat voorstel van resultaatverwerking wordt aanvaard, zal het totale brutodividend € 1,26 per aandeel bedragen voor het boekjaar 2018. Dat bedrag zal betaalbaar worden gesteld vanaf 23 mei 2019.

Koers van het Fluxys Belgium aandeel

In 2018 noteerde het aandeel zijn laagste slotkoers van € 24,00 op 19 december en zijn hoogste slotkoers van € 28,00 werd 4 keer genoteerd tussen 20 april en 14 mei. Het jaar werd afgesloten met een slotkoers van € 24,50. Het gemiddelde dagelijks verhandelde volume aandelen van Fluxys Belgium op de gereglementeerde markt van NYSE Euronext Brussels bedroeg 2.204 in 2018 tegenover 2.195 in 2017.

Fluxys Belgium-aandeel

	2018	2017	2016	2015	2014	
Koers	Maximum	28,0	27,10	29,00	27,80	30,50
	Minimum	24,0	24,75	25,41	24,45	26,03
	Slotkoers op 31 december	24,5	26,04	26,00	26,46	27,09
	Gemiddeld	26,31	26,03	27,02	25,92	28,38
Geconsolideerde nettowinst per aandeel		0,78	1,00	0,69	0,87	0,86
Verhouding koers/winst op 31 december		31	26	38	30	32
Aantal aandelen		70.263.501	70.263.501	70.263.501	70.263.501	70.263.501
Gemiddeld dagelijks verhandeld volume		2.204	2.195	1.709	2.746	2.352

Brutodividend/Nettodividend per aandeel (in €)

	2018	2017	2016	2015	2014
Brutodividend per aandeel	1,26	1,23	1,20	1,20	1,20
Nettodividend per aandeel	0,882	0,861	0,84	0,876	0,90

Geconsolideerd nettoresultaat (in miljoen €)

	2018	2017	2016	2015	2014
Geconsolideerd nettoresultaat	54,5	70,3	48,5	61,1	60,4

Geconsolideerd eigen vermogen (in miljoen €)

	2018	2017	2016	2015	2014
Geconsolideerd eigen vermogen	687	714	694	736	750

Vooruitzichten 2019

Het nettoresultaat van de Belgische gereguleerde activiteiten wordt volgens de huidige tarifaire methodologie bepaald door verschillende regulatoire parameters waaronder het geïnvesteerde eigen vermogen, de financiële structuur en de intrestvoeten (OLO). Het recurrente dividend zal in hoofdzaak blijven evolueren in functie van die drie parameters. De huidige financiële markten laten niet toe om duidelijke vooruitzichten naar voren te schuiven voor wat betreft de evolutie van de rentevoeten en dus van het rendement op de gereguleerde activiteiten.

A man in a blue shirt is sitting at a desk in a server room, looking at a computer monitor. He is holding a blue pen in his right hand. The room is filled with server racks and other computer equipment. In the background, another person is visible, also working at a desk. The overall atmosphere is professional and focused.

**OPERATIONEEL
ROBUUST ZIJN**

Fluxys Belgium staat samen met de gebruikers van zijn infrastructuur en de distributienetbeheerders in voor een optimale continuïteit van de gasstromen naar de eindverbruikers. De gasstromen in de infrastructuur van Fluxys Belgium vinden niet alleen hun bestemming in België maar door de kruispuntfunctie van het Belgische net ook in belangrijke mate op de ruime West-Europese markt.

Een optimale beschikbaarheid van capaciteit in de infrastructuur is van sleutelbelang voor de leveringszekerheid die de eindverbruikers van hun leveranciers verwachten. In die optiek van leveringszekerheid stelt Fluxys Belgium alles in het werk om ongeplande capaciteitsonderbrekingen te vermijden. Tegelijk doen we tijdig de nodige investeringen om de bestaande infrastructuur in goede staat te houden en nieuwe infrastructuur te bouwen volgens de ontwikkeling van de marktvraag

Ook competitieve tarieven staan voor de klanten van Fluxys Belgium centraal en zijn daardoor een belangrijke factor in de concurrentiepositie van de onderneming. Voor de gebruikers van de infrastructuur is het tevens van groot belang dat de capaciteitsproducten die de onderneming aanbiedt zo nauw mogelijk aansluiten bij hun verwachtingen.

Verkoop vervoerscapaciteit: verschuiving naar kortetermijnmarkt

Netgebruikers optimaliseren capaciteitsportfolio. De capaciteitsverkoop op de Europese aardgasvervoersmarkt staat al verschillende jaren onder druk. Netgebruikers optimaliseren in toenemende mate hun capaciteitsportfolio: ze berekenen de te contracteren hoeveelheden zo scherp mogelijk op basis van de inschatting van de precieze capaciteit die nodig zal zijn om hun klanten te beleveren.

Lange termijn ruimt plaats voor korte termijn. De tendens naar toenemende optimalisering van de capaciteitsportfolio's brengt ook mee dat de praktijk van capaciteitsboekingen op lange termijn plaats maakt voor meer en meer capaciteitsboekingen op korte termijn. Zo kopen leveranciers hun aardgas in toenemende mate op korte termijn op de gashandelsplaatsen en dat vertaalt zich in meer kortetermijn-capaciteitscontracten. De verschuiving naar kortetermijncontracten wordt nog versterkt door de nieuwe geharmoniseerde Europese regels voor het gebruik van de netten. Bij het aflopen van langetermijncontracten, bijvoorbeeld, dient de vrijgekomen capaciteit via veilingen te worden verkocht. En aangezien er zeker in Noordwest-Europa ruim voldoende capaciteit beschikbaar is, betekent dat voor netgebruikers een stimulans om alleen kortetermijn capaciteit te kopen.

Uitdaging voor vervoersnetbeheerders. Met langetermijncontracten hebben vervoersnetbeheerders over een lange periode vooruitzicht op stabiele inkomsten ongeacht de gebruiksgraad van de infrastructuur. Hoe meer capaciteit op korte termijn wordt verkocht, hoe meer de inkomsten echter meeschommelen met het reële capaciteitsgebruik dat variabel is. Het is immers afhankelijk van onder andere de inkoopstrategie van de netgebruikers en van het eindverbruik dat voor een groot deel onderhevig is aan temperatuurschommelingen. Die evolutie naar inkomsten die het variabele profiel volgen van het reële capaciteitsgebruik is voor operatoren van gereguleerde infrastructuur een bijzondere uitdaging omdat de kostenbasis bij meer of minder capaciteitsgebruik dezelfde blijft.

Daarnaast ligt een bijzondere uitdaging in het opzetten van virtuele interconnectiepunten. Virtuele interconnectiepunten maken het voor netgebruikers eenvoudiger om capaciteit te boeken: voor de stromen tussen twee landen kunnen ze alles boeken op één enkel virtueel punt in plaats van op de verschillende fysieke interconnectiepunten. De netbeheerders staan in voor de complexe onderliggende logistiek.

Net Fluxys Belgium toont opnieuw zijn robuustheid

Het net en het balanceringsstelsel van Fluxys Belgium toonden zich eind februari-begint maart 2018 bijzonder robuust. In die periode heerste er een koudegolf, waren er onderbrekingen bij producenten en technische problemen elders op het Noordwest-Europese gasnet. In die uitzonderlijke omstandigheden bood het stelsel van Fluxys Belgium de nodige veerkracht voor een goede werking van de markt en competitieve prijzen op de groothandelsmarkt.

Het net van Fluxys Belgium stond ook andermaal klaar voor de piekvraag van de elektriciteitscentrales op aardgas. In oktober en november 2018 tekenden ze recordmaanden op om de behoeften voor de Belgische stroomproductie in te vullen. In november werd maar liefst 43% van de geproduceerde elektriciteit door gascentrales geleverd.

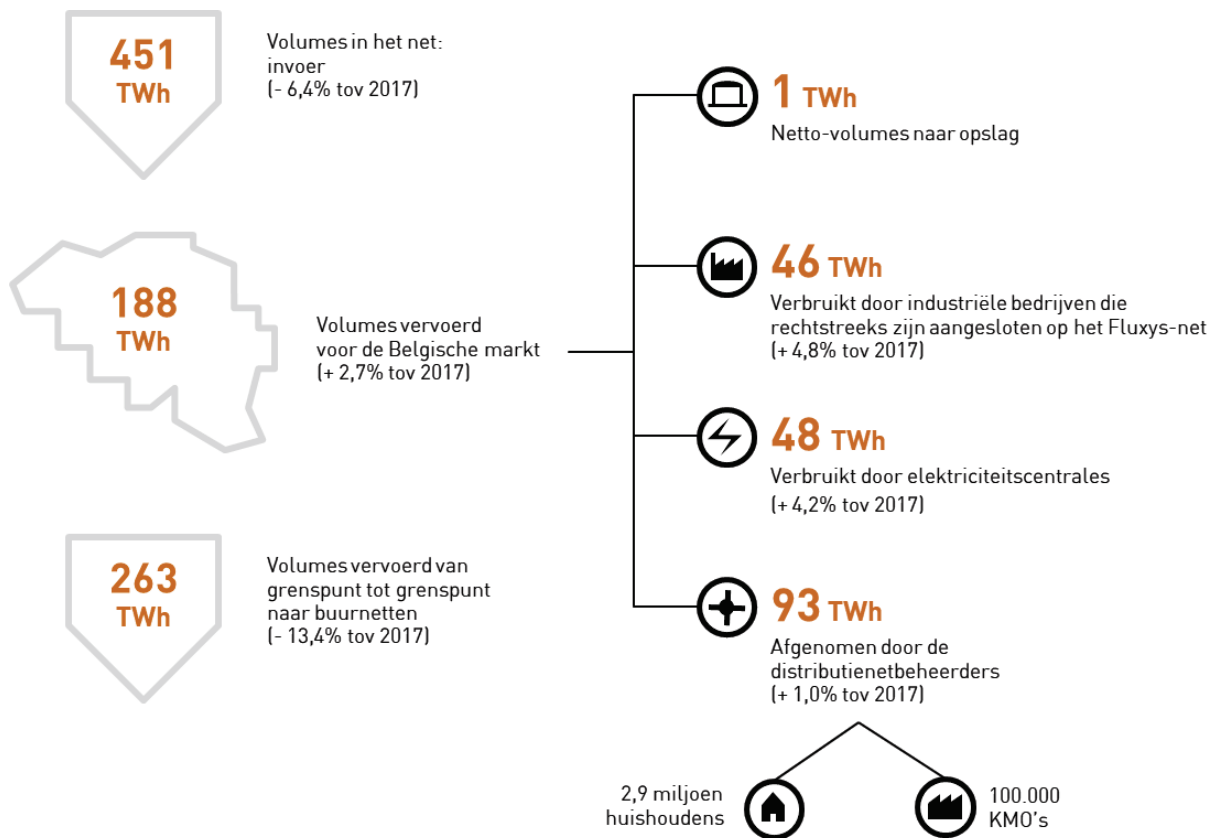
Vervoerde volumes van grens-tot-grens gedaald

In 2018 daalden de vervoerde volumes met 6,4% in vergelijking met 2017. De daling vloeit voort uit de beduidend lagere stromen van grens-tot-grens, in het bijzonder de stromen vanuit het Verenigd Koninkrijk en richting Frankrijk.

Vervoerde volumes voor de Belgische markt toegenomen

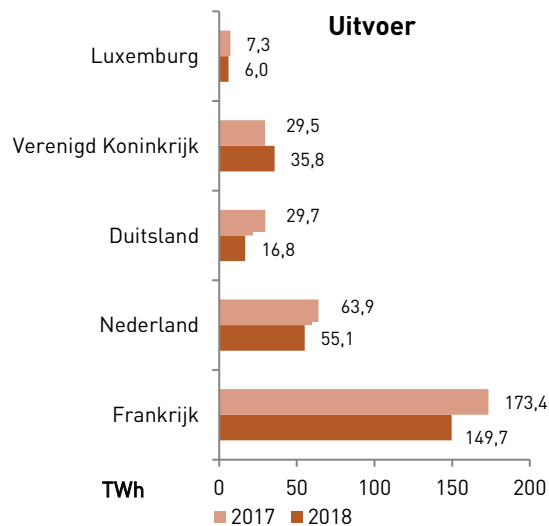
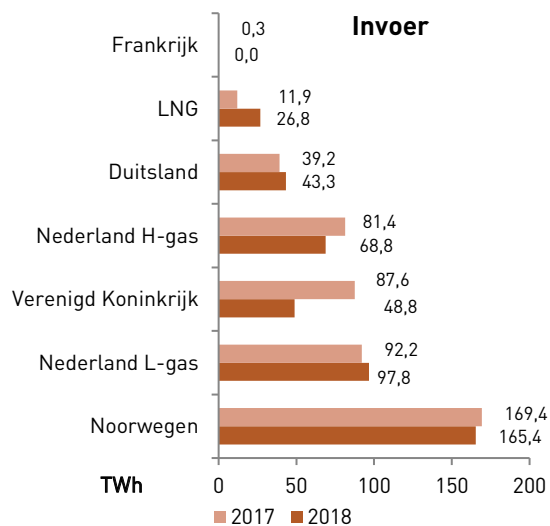
In 2018 heeft Fluxys Belgium 187 TWh aardgas vervoerd voor de Belgische markt, 2,7% meer dan in 2017.

- Het toegenomen verbruik van de industriële afnemers valt hoofdzakelijk te verklaren door de ingebruikneming van nieuwe industriële aansluitingen.
- De elektriciteitscentrales op aardgas tekenden in oktober en november recordmaanden op.
- Door de stijging van het aantal aansluitingen bij de distributienetbeheerders – jaarlijks 50 à 60.000 aansluitingen – namen hun afnames toe ondanks de zachtere temperaturen in vergelijking met het jaar voordien.

Ingevoerde en uitgevoerde volumes

Het aflopen van de langetermijncontracten via de Interconnector-leiding (UK) vanaf oktober 2018 vertaalde zich in 2018 in een daling van de invoer vanuit het Verenigd Koninkrijk met 44% ten opzichte van 2017. In de uitvoer tekende zich een scherpe daling af in de volumes naar Frankrijk.

Blijvende focus op competitieve tarieven

Fluxys Belgium heeft zijn netwerk ontwikkeld tot een centrale draaischijf voor de internationale aardgasstromen in Noordwest-Europa met een uitstekende interconnectiviteit, toegang tot alle beschikbare bronnen en liquide gashandelsplaatsen. Om die rol duurzaam te bestendigen in een markt voor grens-tot-grensvervoer die in toenemende mate kortetermijnboekingen kent is het van centraal belang om competitieve tarieven aan te houden.

Fluxys Belgium kon dankzij efficiëntie-inspanningen en de lage rentevoeten zijn vervoerstarieven vanaf januari 2018 met ongeveer 7,5% doen dalen. Voor de periode 2020-2023 heeft de federale energieregulator CREG in overleg met Fluxys Belgium bovendien een nieuwe tariefmethodologie uitgewerkt die in het licht van de kortetermijndynamiek op de markt de competitiviteit van het aanbod verder verbetert.

Geen onderbreking of vermindering van capaciteit

In 2018 is Fluxys Belgium op geen enkel moment moeten overgaan tot een ongeplande vermindering of onderbreking van **vaste capaciteit** op de interconnectiepunten aan de grenzen of de afnamepunten van de distributie, de industrie en de elektriciteitscentrales.

De doelstelling die Fluxys Belgium voor vaste capaciteit hanteert is om geen ongeplande vermindering of onderbreking van de capaciteit te moeten instellen.

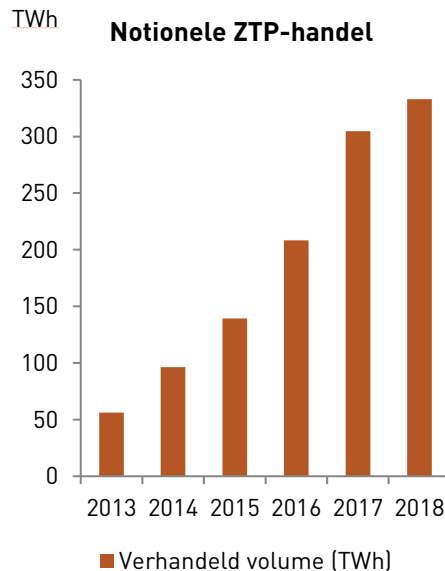
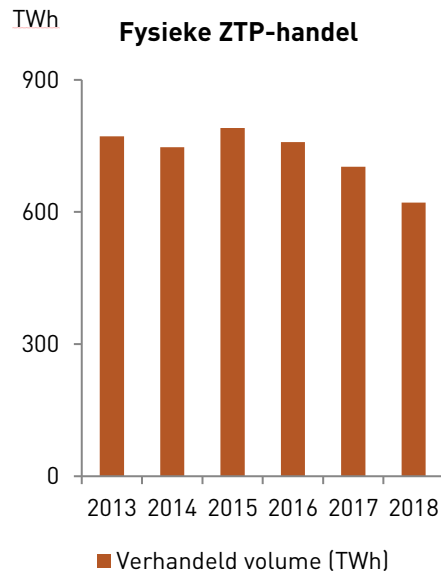
In 2018 is Fluxys Belgium ook op geen enkel moment moeten overgaan tot een vermindering of onderbreking van **onderbreekbare capaciteit** op de interconnectiepunten aan de grenzen of de afnamepunten van de distributie en de industrie.

De doelstelling die Fluxys Belgium voor onderbreekbare capaciteit hanteert, is om maximaal 5% vermindering of onderbreking van de capaciteit te moeten instellen.

Belgische notionele gashandel gaat door op positief elan

De volumes op de Belgische gashandelsplaats ZTP daalden in 2018 met 5% tot 954 TWh.

- De notionele handel ging verder op zijn groeipad van de voorbije jaren: de verhandelde volumes stegen met meer dan 9%.
- De fysieke handel daalde met circa 12%, wellicht de weerspiegeling van opmerkelijk lage activiteit op de interconnectie met het Verenigd Koninkrijk vanaf oktober en een verschuiving van een gedeelte van de fysieke handel naar de notionele handel.

Marktomstandigheden voor opslag in Europa blijven moeilijk

Kleine prijsverschillen zomer/winter. Sinds een paar jaar is er een relatief overaanbod van opslagmogelijkheden in Europa en op de gashandelsplaatsen is aardgas overvloedig beschikbaar. Dat leidt tot structureel kleine prijsverschillen tussen zomer en winter die de fysieke opslag van aardgas uit de markt prijzen.

Tegen die achtergrond zijn onder meer in Frankrijk en Duitsland een aantal opslagsites uit gebruik genomen. Verschillende landen in Europa zetten hun opslagfaciliteiten steeds meer in als middel in de bevoorradingszekerheid en gebruiken daartoe een vergoedingsmodel dat wordt gedragen door de volledige eindverbruikersmarkt.

De uitdaging voor opslagoperatoren bestaat erin om producten en diensten te blijven ontwikkelen die zo nauw mogelijk inspelen op de wijzigende behoeften van opslagklanten. Belangrijk daarbij is dat het regulator kader de mogelijkheid blijft bieden om flexibel in te spelen op de marktbehoeften.

Opslag Loenhout voelt weerslag. De capaciteit in de opslagsite in Loenhout is voor 60% geboekt onder langetermijncontracten. Bij de sluiting van de Rough-opslagsite in het Verenigd Koninkrijk had Fluxys Belgium de overige capaciteit voor het opslagseizoen 2017-2018 kunnen verkopen door commercieel snel oplossingen aan te bieden voor de gewijzigde flexibiliteitsbehoefte.

Voor het opslagseizoen 2018-2019 kon geen overblijvende capaciteit worden geboekt door de kleine prijsverschillen tussen zomer en winter op de gashandelsplaatsen.

Overslag grote volumes op LNG-terminal Zeebrugge neemt sterk toe

33

LNG-schepen gelost
(17 in 2017)
= 32 TWh LNG

9

Rechtstreekse overslag van LNG
tussen twee schepen
= 8,9 TWh LNG

25

LNG-schepen herladen
waarvan 20 kleine LNG schepen
= 5,3 TWh LNG

Industriële sites

LNG-tankstations

1.453

vrachtwagens geladen met LNG
(1.454 in 2017)
= 0,4 TWh LNG

26,8 TWh

hervergast
(11,9 in 2017)
en in het netwerk
van Fluxys Belgium vervoerd

Bijzonder hoge scheepstrafiek. Op de LNG-terminal in Zeebrugge hebben terminalgebruikers langetermijncontracten lopen voor het lossen van 110 grote LNG-schepen per jaar. In 2018 meerden in totaal 76 schepen aan op de terminal, goed voor een vierde plaats in de rangschikking sinds de terminal in gebruik ging in 1987.

In vergelijking met 2017 kwamen bijna dubbel zoveel schepen naar de LNG-terminal in Zeebrugge om LNG te lossen en er is meer dan dubbel zoveel LNG hervergast en in het net geïnjecteerd. Ook de vraag naar het laden van grote LNG-schepen veerde weer op.

In mei 2018 werd met de start van de scheepsoverslagdiensten bovendien een nieuwe fase ingezet in de diversificatie van de LNG-terminal. Er werden maar liefst 9 operaties uitgevoerd waarbij LNG rechtstreeks werd overgeslagen tussen twee schepen.

Vijfde LNG-opslagtank in aanbouw. Sinds midden 2015 zijn op de LNG-terminal in Zeebrugge een vijfde LNG-opslagtank en bijbehorende procesinstallaties in aanbouw. De ingebruikneming wordt verwacht in de loop van 2019. De investeringen vloeien voort uit het langetermijncontract dat in 2015 werd gesloten met Yamal Trade om op de terminal een volume tot 8 miljoen ton LNG per jaar over te slaan (circa 123 TWh aardgas). De opzet is om LNG dat vanuit de nieuwe productieterminal in het Noord-Siberische Yamal wordt aangevoerd met ijsbreker/LNG-schepen over te laden op conventionele LNG-schepen die de ladingen daarna naar hun eindbestemming brengen. De bijkomende LNG-opslagtank zal als buffer dienen voor de overslag van LNG tussen twee schepen als die niet gelijktijdig aangemeerd liggen.

Kleinschalige LNG-activiteit in beweging

Trafiiek kleinschalig LNG neemt licht toe. Naast de overslag van grote volumes LNG diversifieert de LNG-terminal in Zeebrugge zijn aanbod om in te spelen op de nieuwe markt voor kleinschalig LNG (zie p. 90). Zo kunnen op de terminal kleine LNG-schepen en LNG-tankwagens LNG komen laden. Andere LNG-terminals in de ruime regio ontwikkelen eveneens diensten voor kleinschalig LNG. Ondanks die toegenomen concurrentie nam het aantal bewegingen van kleine LNG-schepen en LNG-tankwagens in Zeebrugge licht toe in 2018 in vergelijking met 2017.

Tweede laadstation voor LNG-tankwagens. Op de LNG-terminal in Zeebrugge heeft Fluxys in 2018 een tweede laadstation voor LNG-tankwagens gebouwd om in de toekomst de vraag vlot te kunnen blijven beantwoorden. Het station ging in december in gebruik en doet de capaciteit toenemen van 4.000 tot 8.000 laadbeurten per jaar.

Het station krijgt via de Connecting Europe Facility (CEF) financiële steun van de Europese Commissie in het kader van het Go4Synergy-project, een gezamenlijk project van Fluxys en Swedegas om LNG per container van Zeebrugge naar Göteborg te transporteren en om daar schepen met LNG te bunkeren. De subsidie wordt toegekend aan projecten die de synergie tussen de transport- en energiesector laten spelen in het teken van een koolstofarme toekomst en het versterken van de interne Europese energiemarkt.

Co-financed by the Connecting Europe
Facility of the European Union

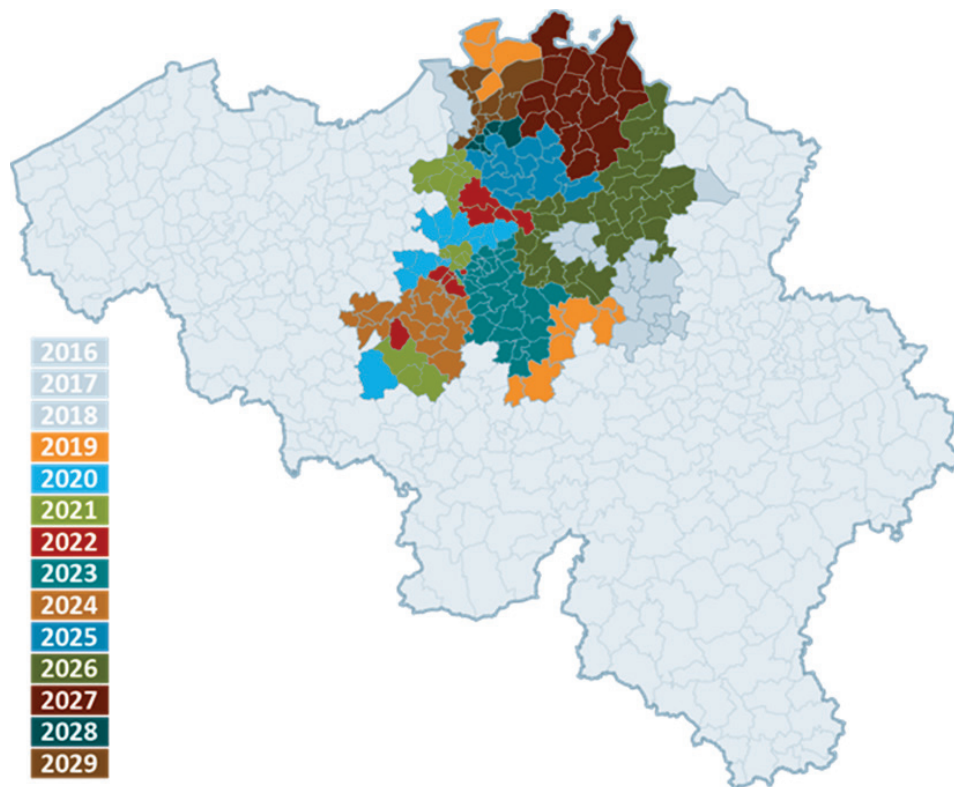
Omschakeling van laagcalorisch naar hoogcalorisch aardgas

Bron van laagcalorisch aardgas put uit. De geleidelijke vermindering van de productie uit het Groningenveld, een bron van laagcalorisch aardgas of L-gas, leidt er onder meer toe dat Nederland stapsgewijs de uitvoer van L-gas afbouwt. Naar Duitsland zal dat gebeuren tussen 2020-2030 en naar België en Frankrijk tussen 2024 en 2030. Bovendien gaat de aardgaswinning uit het Groningenveld gepaard met aardbevingen en daardoor werd sinds 2014 de productie uit het Groningenveld herhaaldelijk verder ingeperkt.

België voert momenteel ongeveer 45 TWh L-gas per jaar in voor verbruik op de Belgische markt. Tegelijk dient het Belgische net ook als een corridor om L-gas naar Frankrijk door te voeren. Groningen-gas is in ons land goed voor circa 30% van de bevoorrading en ongeveer de helft van het gas dat gezinnen en kleine en middelgrote ondernemingen verbruiken.

Internationale samenwerking. In het perspectief van een dalende uitvoer van L-gas vanuit Nederland moeten in België, Frankrijk en Duitsland de netten worden aangepast om stapsgewijs de aanvoer van L-gas te vervangen door hoogcalorisch aardgas (H-gas) uit andere bronnen. Gelet op het grensoverschrijdend karakter van de impact heeft Fluxys Belgium met de vervoersnetbeheerders in Nederland en Frankrijk een Memorandum of Understanding ondertekend om de technische samenwerking en coördinatie van de conversie over de landsgrenzen heen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Omschakeling gestart. Op aangeven van de Belgische overheid heeft Synergrid, de federatie voor de vervoers- en distributienetbeheerders elektriciteit en aardgas in België, een indicatieve conversieplanning uitgewerkt. Fluxys Belgium heeft dat plan verder geconcretiseerd in zijn indicatieve investeringsplan voor de komende 10 jaar (zie p. 73).

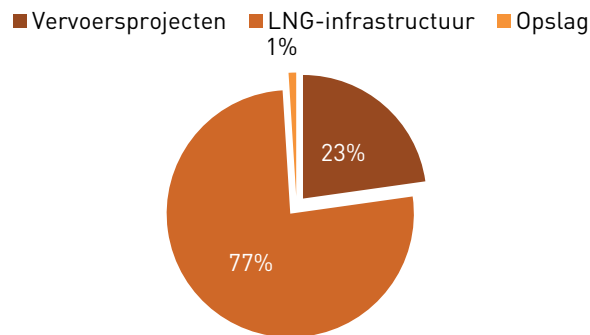

Indicatieve conversieplanning - Synergrid

Na een aantal kleine conversieprojecten in de periode 2016-2017 is in 2018 een eerste grootschalige conversie uitgevoerd. Fluxys Belgium paste zijn net aan voor de omschakeling van een aantal rechtstreeks aangesloten industriële verbruikers en voor de distributienetbeheerders Fluvius en RESA. Zij schakelden op hun beurt ongeveer 53.000 huishoudens en kmo's om. Fluxys Belgium en de distributienetbeheerders zijn ook klaar om de verdere conversie binnen de vooropgestelde planning te voltooien in 2029.

€ 78 miljoen investeringen in infrastructuur

In 2018 investeerde Fluxys Belgium voor een bedrag van € 78,1 miljoen in infrastructuurprojecten. € 17,8 miljoen ging naar vervoersprojecten, € 0,8 miljoen naar de opslaginfrastructuur en € 59,5 miljoen naar projecten voor LNG infrastructuur (voornamelijk de bouw van een vijfde tank op de LNG-terminal in Zeebrugge).

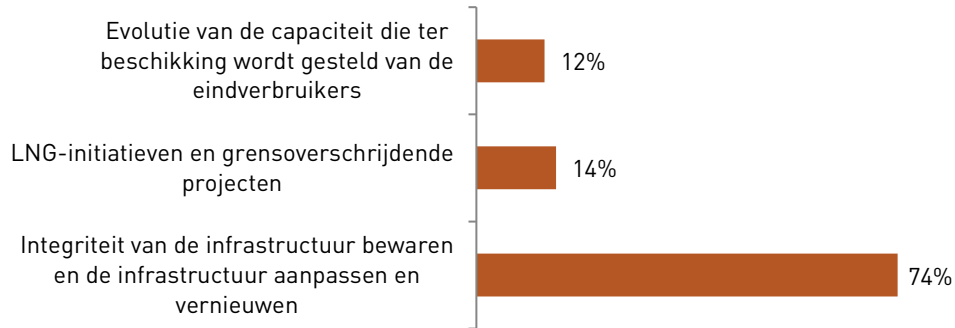
Overijse-Jezus-Eik en Maleizen (8 km). Aanleg van een nieuwe aardgasleiding tussen Overijse en Jezus-Eik. Aan het vertrekpunt werd ook een drukreducerstation gebouwd. De leiding en bijhorende infrastructuur zijn klaar om in dienst te nemen.

Zwijndrecht en Linkeroever (5,5 km). Een gedeelte van de aardgasleidingen van Fluxys Belgium in Zwijndrecht en op Linkeroever ligt in de werfzone voor de Oosterweel-werken om de Antwerpse ring volledig rond te maken. Om die leidingen uit gebruik te kunnen nemen, worden buiten de Oosterweel-werfzone nieuwe leidingen aangelegd. De nieuwe leidingen worden in gebruik genomen in de zomer van 2019.

Nieuwe aansluitingen en drukreducerstations. In de loop van het jaar nam Fluxys Belgium nieuwe industriële aansluitingen in gebruik voor Tessenderlo Chemie in Ham en Belasco in Gent. Ten behoeve van de distributienetbeheerders startte de bouw van nieuwe drukreducerstations in Kalmthout en Dendermonde. Ze worden in 2019 in gebruik genomen.

Indicatief investeringsprogramma 2019-2028: € 529 miljoen

Fluxys Belgium actualiseert jaarlijks zijn indicatieve tienjaren-investeringsprogramma voor zijn drie basisactiviteiten: het vervoer en de opslag van aardgas en de LNG-terminaling. Voor de periode 2019-2028 plant de onderneming investeringsprojecten voor een totaalbedrag van € 529 miljoen.

Door de omvangrijke investeringen van de voorbije jaren is het Belgische net ontwikkeld tot een matuur net met een aanzienlijke ingangscapaciteit, een hoge interconnectiegraad met alle aangrenzende netten en –systemen, en bidirectionele stromen naar en vanuit alle buurlanden.

De projecten in het indicatief investeringsprogramma zijn daardoor in belangrijke mate **projecten om de integriteit van de infrastructuur te bewaren** en de infrastructuur aan te passen en te vernieuwen. De aanpassingen om stapsgewijs het net voor laagcalorisch aardgas om te schakelen naar hoogcalorisch aardgas behoren ook tot deze categorie.

Bij de projecten voor de **capaciteit die ter beschikking van eindverbruikers wordt gesteld** gaat het hoofdzakelijk om werken voor het aanpassen en afstemmen van de capaciteit naar de distributienetbeheerders en de aansluiting van nieuwe industriële klanten. Deze groep projecten omvat ook netversterkingen voor de voeding van nieuwe elektriciteitscentrales. In het algemeen beschikt het huidige net over voldoende capaciteit voor nieuwe elektriciteitscentrales in het licht van de kernuitstap in 2025. De keuze van de inplanting kan er echter voor zorgen dat het netwerk in de betrokken regio's moet worden versterkt.

Tot de **LNG-initiatieven en grensoverschrijdende projecten** hoort de bouw van de vijfde tank en de bijbehorende procesinstallaties op de LNG-terminal in Zeebrugge. Daarnaast behoort tot deze categorie ook de mogelijke capaciteitsuitbreiding van het interconnectiepunt Eynatten in het kader van de aanleg van de Zeelink-leiding in Duitsland.

Onderzoek en ontwikkeling

Toegepast onderzoek

Fluxys Belgium voert toegepast onderzoek uit in eigen beheer of in samenwerking met de academische wereld en werkt ook samen met Gas.be (voorheen de Koninklijke Vereniging van Belgische Gasvklieden) en andere Europese gasbedrijven onder de koepel van een aantal nationale en internationale organisaties:

- Pipeline Operators Forum (POF),
- Groupe européen de Recherches gazières (GERG),
- Comité européen de normalisation (CEN),
- European Pipeline Research Group (EPRG),
- International Organization for Standardization (ISO),
- EASEE-gas (European Association for the Streamlining of Energy Exchange – gas),
- Marcogaz, de technische federatie van de Europese aardgasindustrie.

Optimalisering ontwerp drukreducer- en debietregelstations

In 2018 heeft Fluxys Belgium het ontwerp en de dimensioneringsprincipes van zijn drukreducer- en debietregelingsstations verder geoptimaliseerd. Zo werden onder meer nieuwe toestellen ingezet voor druk- en debietregeling die nagenoeg geen broeikasgassen uitstoten.

Opslag Loenhout: dynamische modellen van de ondergrond

Dynamisch geologisch model. Samen met de Afdeling Geologie van de KU Leuven werd een 3D geologisch model van de Loenhoutse ondergrond omgevormd tot een dynamisch model. Daaruit kan informatie worden gehaald voor de toekomstige ontwikkeling van de ondergrondse opslag. Het model geeft immers een goed beeld van de bewegingen van het aardgas in het reservoir, hoe de interferentie met het water verloopt en hoe de gasdruk in de opslag evolueert. Het model werd in 2018 afgewerkt.

Integratie van innovatieve gastehnologie

Fluxys Belgium voerde verschillende studies naar de integratie van brandstofcellen en efficiënte gaswarmtepompen in zijn gasinfrastructuur en gebouwen.

Kleinschalig LNG

LNG kent een toenemend succes als alternatieve brandstof voor vrachtwagens en schepen. Voor dat soort kleinschalig LNG-gebruik moet LNG op eenzelfde nauwkeurigheidsniveau kunnen worden gemeten als andere brandstoffen. Fluxys Belgium maakt in die optiek samen met verschillende metrologie-instituten en industriële partners deel uit van een projectgroep om een internationale standaard te ontwikkelen voor het meten van kleine tot middelgrote LNG-debieten. Voor de ontwikkeling van de internationale standaard is in 2018 op de Rotterdamse Maasvlakte de bouw van een meet- en kalibratiefaciliteit afgewerkt. In 2019 wordt de installatie ingekoeld en getest.

GOEDE BUUR VOOR DE OMWONENDEN

Als operator van de aardgasvervoersinstallaties in België staat Fluxys Belgium in voor de aanleg van veilige infrastructuur en de veilige exploitatie ervan. Het tracé van een leiding of de locatie van een bovengronds station wordt op een zorgvuldige manier gekozen in nauw overleg met de lokale en regionale overheden. In een open dialoog streeft Fluxys Belgium naar een goede verstandhouding met al wie betrokken is bij de bouw en de exploitatie van onze installaties. Bovendien zorgt de onderneming ervoor dat zowel de aanleg als de exploitatie van de infrastructuur zo weinig mogelijk hinder veroorzaakt.

Veilige infrastructuur bouwen en beheren

Zorgvuldige bouw

De gebruikte materialen – waaronder de stalen buizen – voldoen aan de Belgische reglementering en aan de geldende internationale veiligheidsnormen. Zo wordt de kwaliteit van de buizen in de fabriek gekeurd door een erkend, onafhankelijk controleorganisme.

Voor elk bouwproject werkt Fluxys Belgium uitsluitend met gekwalificeerde en gecertificeerde aannemers en verschillende afdelingen binnen de onderneming die rechtstreeks betrokken zijn bij de bouw en de exploitatie van de infrastructuur hebben een VCA-certificaat voor hun aanpak inzake veiligheid, gezondheid en milieu. Vóór elke ingebruikname wordt ook een reeks testen uitgevoerd onder het toezicht van een erkend controleorganisme om onder meer de dichtheid en de weerstand van de leidingen te controleren. De goede staat van de leidingen wordt vervolgens regelmatig geverifieerd in het kader van een inspectieprogramma. De leidingen zijn ook uitgerust met een kathodisch beschermingssysteem om de vorming van corrosie tegen te gaan.

Informeren en sensibiliseren over werken in de nabijheid van onze infrastructuur

Schade aan aardgasvervoersleidingen wordt vaak veroorzaakt door werken die worden uitgevoerd door derden in de nabijheid van de infrastructuur (zie “Industriële risico’s” p. 135). Om die reden is iedereen die werken wil uitvoeren in de omgeving van onze leidingen wettelijk verplicht om dat vooraf aan Fluxys Belgium te melden.

Niet-gemelde werken opsporen. Sommige werken worden echter niet gemeld. Ook de veiligheidsvoorschriften worden niet altijd gevolgd. Om zulke werken op te sporen, doet Fluxys Belgium frequent inspectierondes met de wagen en per helikopter (zie “Industriële risico’s” p. 135).

In 2018 bracht Fluxys Belgium individuele bezoeken aan een 30-tal aannemers en opdrachtgevers die slecht scoren in het vooraf melden van werken om hen te sensibiliseren rond het belang van een correcte veiligheidsaanpak.

Informatieprogramma’s. Fluxys Belgium heeft diverse programma’s lopen om te informeren en te sensibiliseren over veilig werken in de nabijheid van zijn infrastructuur.

Die programma’s richten zich tot al wie betrokken is bij zulke werken: architecten, bouwheren, ontwerpers, aannemers, eigenaars en exploitanten van terreinen, gemeenten, notarissen, hulpdiensten enzovoort. Fluxys Belgium stuurt ook regelmatig een herinneringsmailing aan alle eigenaars en exploitanten van terreinen met Fluxys-infrastructuur en zorgt ervoor om minstens 1 keer per bestuursperiode een informatiesessie te houden voor gemeenten en hulpverlenings- en politiezones.

Het **zorgvuldig optreden van alle medewerkers** leidde ertoe dat er in 2018 geen beschadigingen door derden geweest zijn waarbij gas ontsnapte of waarbij capaciteit moest worden onderbroken.

In 2018 werd de campagne over de risico’s van sommige **land- en tuinbouwwerken** voortgezet.

In 2018 ontving Fluxys Belgium ruim 45.000 **meldingen van werken**. Waarvan 91% via de portalen KLIP en KLIM-CICC.

Werken op een eenvoudige manier melden. Fluxys Belgium zet zich in voor initiatieven die het melden van werken zoveel mogelijk vergemakkelijken. De laatste jaren is het nakomen van de wettelijke meldingsplicht sterk vereenvoudigd dankzij online portalen. Zo is Fluxys Belgium sinds 2006 één van de motoren achter het KLIM-CICC platform, het Federaal Kabels en Leidingen Informatie Meldpunt. De afgelopen jaren zijn heel wat inspanningen gedaan om KLIM-CICC te verbeteren en de achterliggende processen verder te digitaliseren voor een optimale dienstverlening aan de gebruikers ervan.

Veilige en uniforme manier van graven in de nabijheid van Fluxys-infrastructuur. Fluxys Belgium-medewerkers wonen dagelijks voorbereidende vergaderingen bij rond werven die door derden gepland zijn in de nabijheid van aardgasvervoersinfrastructuur. Daar lichten ze de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen toe.

Ook heeft Fluxys Belgium in samenwerking met VDAB en Forem opleidingen voor graafmachinisten ontwikkeld. Op oefensites werden leidingen aangelegd om praktische graafoefeningen volgens de Fluxys-methode te organiseren. De opleidingen zijn officieel erkend door het Fonds voor Vakopleiding in de Bouw. Bovendien beveelt ook Fetrapl, de Federatie van Transporteurs d.m.v. Pipeline, die graafmethode aan, wat een vereenvoudiging betekent voor de aannemers: elk Fetrapl-lid hanteert voortaan dezelfde regels voor graafwerken in de nabijheid van zijn infrastructuur. Ten slotte heeft Fluxys Belgium in samenwerking met Air Liquide een opleiding ontwikkeld over het bekleden van stalen leidingen.

24 uur per dag paraat

Een dispatching is voor aardgasvervoer wat de verkeerstoren is voor een luchthaven. Dag en nacht besturen en controleren de Fluxys Belgium-dispatchers hier de aardgasstromen in het net. De dispatching heeft ook een coördinerende rol bij een melding van een gasgeur, een incident of een ongeval. Zowel op het hoofdkantoor als in de regionale bedrijfsvestigingen staan medewerkers de klok rond paraat om onmiddellijk in te grijpen bij een incident. Bij noodsituaties kan snel een crisisorganisatie worden ontplooid. Fluxys Belgium organiseert regelmatig crisisoefeningen om het reactievermogen van die crisisorganisatie te verzekeren. Elk jaar worden oefeningen op touw gezet in samenwerking met de hulpdiensten om expertise uit te wisselen en noodplannen te testen. Zo zijn er in de loop van 2018 naast de interne Fluxys Belgium-oefeningen ook oefeningen gehouden met de hulpdiensten in Vlaams-Brabant en Limburg (zie "Industriële risico's" p. 135).

Open dialoog met de omwonenden

Persoonlijk aanspreekpunt: vertrouwen is tweerichtingsverkeer

Van bij de voorbereidingsfase van een werf tot het plaatsherstel na de uitvoering van de aanleg- of exploitatiewerken hebben eigenaars en exploitanten van terreinen hun eigen contactpersoon bij Fluxys Belgium. Daardoor kunnen ze van bij het begin overleggen met iemand die vertrouwd is met hun percelen en die hun bezorgdheden kent. De contactpersonen maken deel uit van de ploeg onderhandelaars van Fluxys Belgium en hebben een bijzondere opdracht: de belangen van eigenaars en exploitanten van terreinen begrijpen en die bij Fluxys Belgium verdedigen.

Nieuwe infrastructuur: draagvlak opbouwen met de buurt

Transparante communicatie vanaf de projectfase. Fluxys Belgium streeft ernaar om bij nieuwe infrastructuurprojecten al vanaf de voorbereidende fase zowel de gemeentelijke overheden en de omwonenden als andere betrokkenen op een transparante manier te informeren en open met hen te communiceren.

Informatievergaderingen. In het kader van vergunningsaanvragen voor grotere infrastructuurprojecten stelt Fluxys Belgium aan de gemeenten voor om vóór de start van de vergunningsprocedures een informatieavond te organiseren. Dat stelt de onderneming in staat om het project en de mogelijke effecten ervan met omwonenden te bespreken om zo al van bij het begin rekening te kunnen houden met eventuele opmerkingen. Zo werden voor de aanleg van de leiding tussen Kraainem en Haren 4 informatieavonden georganiseerd in de gemeenten Kraainem, Machelen, Zaventem en Wezembeek-Oppem.

Overeenkomsten voor land- en tuinbouw, bosbouw en jachtgenot

Fluxys Belgium legt het overgrote deel van zijn installaties (leidingen en bovengrondse stations) aan in land-, tuin of bosbouwgebied. Goed nabuurschap tussen Fluxys Belgium en de eigenaars en uitbaters van de gronden die worden doorkruist of in de nabijheid liggen van onze installaties is dan ook van groot belang. In die optiek heeft Fluxys Belgium overeenkomsten gesloten met de drie grootste landbouwersorganisaties (Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat en Fédération Wallonne de l'Agriculture), met de Vlaamse jachtvereniging Hubertus, met Landelijk Vlaanderen vzw en met Nature, Terres et Forêts. Die overeenkomsten leggen de schadevergoedingen vast voor de land-, tuin- en bosbouwers die bij de bouw van een installatie hinder ondervinden of tijdelijk hun gronden niet kunnen gebruiken. Ook als zich na de werken nog problemen zouden voordoen, verbindt Fluxys Belgium zich ertoe om die geval per geval te behandelen.

Een belangrijk voordeel van de overeenkomsten is dat ze de basis leggen voor een aanpak waarbij iedereen op gelijke voet wordt behandeld, ook op het vlak van vergoedingen. De akkoorden bepalen immers onder welke voorwaarden er sprake is van verstoring en hoe de compensatievergoedingen van Fluxys Belgium worden berekend.

Terbeschikkingstelling van plannen en gegevens van de leidingen

Elke vijf jaar verstuurt Fluxys Belgium aan de gemeenten, de hulpverleningszones en de lokale politiezones het volledige overzicht van alle Fluxys Belgium-leidingen in hun werkgebied. Als tijdens die periode nieuwe leidingen in gebruik worden genomen of bestaande leidingen worden verplaatst, dan worden automatisch geactualiseerde plannen opgestuurd.

Fluxys Belgium heeft de gegevens over zijn leidingen ook laten registreren in databanken die constant worden bijgewerkt en ter beschikking worden gesteld van o.m. de Algemene Directie Crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken, de hulpverleningszones en de Communicatie- en informatiecentra (CIC) of noodcentrales die alle aanvragen tot politietussenkomst centraliseren.

**VOORUITGAAN
MET DE
ENERGIETRANSITIE**

Samen met de gebruikers van zijn infrastructuur en de distributienetbeheerders ontsluit Fluxys Belgium voor eindverbruikers in België en op de West-Europese markt een energiebron die dankzij zijn gunstige emissieprofiel belangrijke troeven heeft in de vermindering van broeikasgassen en emissies die schadelijk zijn voor de luchtkwaliteit.

Aardgas heeft bovendien een toenemende rol te spelen in de vervanging van meer belastende brandstoffen in het vervoerssegment en de onderneming zet actief de schouders onder de ontwikkeling van de infrastructuur die daarvoor nodig is. Fluxys Belgium bereidt zich ook voor op de instroom van groen gas in zijn infrastructuur om zo verder gestalte te geven aan een koolstofarme energiesysteem.

Tegelijk streeft Fluxys Belgium ernaar om de klimaat- en milieu-impact van zijn eigen activiteiten zo veel mogelijk terug te dringen: we stellen ons als doel om in 2025 onze broeikasgasemissies met de helft te hebben verminderd vergeleken met 2017.

Internationale samenwerking rond de energietransitie

Gas for Climate

Fluxys Belgium is lid van het Gas for Climate-initiatief dat is opgericht om de rol van hernieuwbaar en emissieneutraal gas in het toekomstige energiesysteem te onderzoeken en onder de aandacht te brengen. Uitgangspunt daarbij is het behalen van de doelstelling van het klimaatakkoord van Parijs om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken tot onder de 2 graden Celsius. Dat betekent dat de volledige economie tegen 2050 netto emissievrij moet zijn.

Naast Fluxys Belgium maken zes andere Europese gastransportbedrijven deel uit van Gas for Climate (Enagás, Gasunie, GRTgaz, Open Grid Europe, Snam en Terega) en twee organisaties die producenten van hernieuwbaar gas vertegenwoordigen (European Biogas Association en Consorzio Italiano Biogas).

In 2018 gaf Gas for Climate de opdracht aan Navigant om een studie te voeren naar de toekomstige rol van gas in een energiesysteem met nul broeikasgasemissies. De studie toont aan dat het mogelijk is om met het verder opschalen van de productie van hernieuwbaar gas in 2050 een emissieneutraal gassysteem te creëren in de EU. Bovendien laat de studie zien dat de kostprijs van een scenario met hernieuwbaar gas tot 140 miljard euro per jaar lager ligt dan een scenario zonder gas.

Gas for Climate stelde op basis van de studie een actieplan op met concrete stappen die vandaag en in de toekomst kunnen gezet worden om de ambitieuze klimaatdoelstellingen te behalen. Eind 2018 gaf het consortium een nieuwe opdracht aan Navigant om de voorgaande studie uit te breiden en onder meer ook de industrie en vervoer als verbruikssegmenten op te nemen.

Green Gas Initiative

Fluxys Belgium werkt nauw samen met andere gasinfrastructuurondernemingen in Europa om tot een koolstofneutrale gasvoorziening te komen (Green Gas Initiative). Het doel van die samenwerking is om na te gaan hoe gas en gasinfrastructuur kunnen worden ingezet om de EU-doelstellingen te halen en de uitstoot van CO₂ en andere schadelijke stoffen terug te dringen. Het Green Gas Initiative spitst zich toe op drie hoofdthema's: biomethaan, Power-to-Gas en gas als brandstof voor wegvervoer en maritiem transport.

Ontwikkeling van aardgas als brandstof voor vervoer

Fluxys Belgium op diverse fronten aan de slag

Aardgas heeft in vergelijking met andere fossiele brandstoffen het beste emissieprofiel en is daardoor een belangrijke alternatieve brandstof in het segment van het vervoer. Overschakelen van benzine, diesel of zware stookolie naar aardgas brengt overigens niet alleen een onmiddellijke daling van de koolstofuitstoot mee maar ook een onmiddellijke vermindering van de impact op de luchtkwaliteit en de gezondheid: de uitstoot van stikstofoxides ligt tot 90% lager en de emissies van zwavel en fijn stof zijn verwaarloosbaar.

Fluxys Belgium en de Fluxys-groep zijn op diverse fronten aan de slag om aardgas als brandstof voor vervoer te promoten en die markt te doen aantrekken. De grote uitdaging voor de omschakeling bestaat erin de nodige infrastructuur te ontwikkelen zodat voertuigen en schepen vlot aardgas kunnen tanken. Voor personenwagens, bestelwagens, bussen en utilitaire voertuigen gaat het om gecombineerd aardgas in gasvorm (CNG). Vloeibaar aardgas (LNG) is dan weer de aangewezen oplossing voor schepen en voor vrachtvervoer over lange afstanden.

LNG voor scheepvaart en vrachtvervoer blijft groeien

LNG als scheepsbrandstof neemt aan belang toe omdat in het Kanaal, de Noordzee en de Baltische Zee strenge emissienormen gelden voor zwavel. Voor trafiek in die wateren zijn momenteel zijn circa 95 LNG-aangedreven zeeschepen in de vaart en zijn er meer dan 60 nieuwe schepen besteld. Ook een aantal LNG-aangedreven binnenvaartschepen is in bestelling. Tegen 2020 worden nog meer bestellingen van LNG-aangedreven schepen verwacht: in dat jaar worden de zwavel-emissienormen voor alle scheepstrafiek immers aanzienlijk aangescherpt.

Zeevaart- en binnenvaartschepen kunnen tanken in de havens.

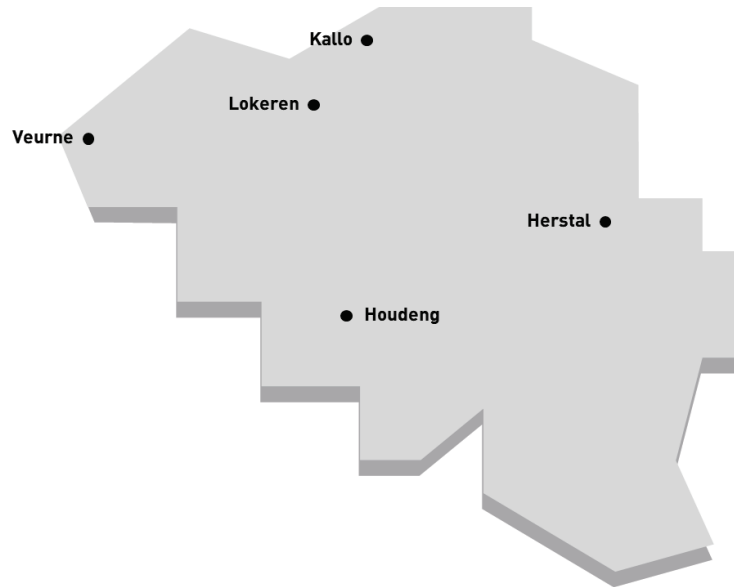
Sinds 2017 kunnen LNG-aangedreven zeeschepen tanken via LNG-bunkerschepen. Toen werd namelijk zowel de tweede steiger op de LNG-terminal in Zeebrugge als het LNG-bunkerschip Engie Zeebrugge in gebruik genomen. Het bunkerschip, waarin moederbedrijf Fluxys partner is, heeft Zeebrugge als thuishaven.

In 2018 nam moederbedrijf Fluxys de concessie van kaai 526/528 in de Antwerpse haven over om meer bunkeringmogelijkheden te scheppen voor de scheepvaart. Verschillende schepen gebruiken de kaai om LNG te bunkeren met LNG-tankwagens.

In februari 2019 bundelde moederbedrijf Fluxys de krachten met Titan LNG voor de bouw van een bunkerponton. Het ponton zal aan kaai 526/528 worden bevoorrad en bunkeringdiensten aanbieden aan binnenvaartschepen en kleine kustschepen in de Antwerpse haven en omliggende regio.

Markt voor vrachtwagens op LNG trekt aan. Logistieke bedrijven overwegen voor hun lange-afstandstransporten steeds vaker de overstap naar het schonere LNG, zeker nu er vrachtwagens met krachtiger motoren op LNG op de markt zijn. Eind 2018 telde België vier vaste LNG-tankstations voor vrachtwagens.

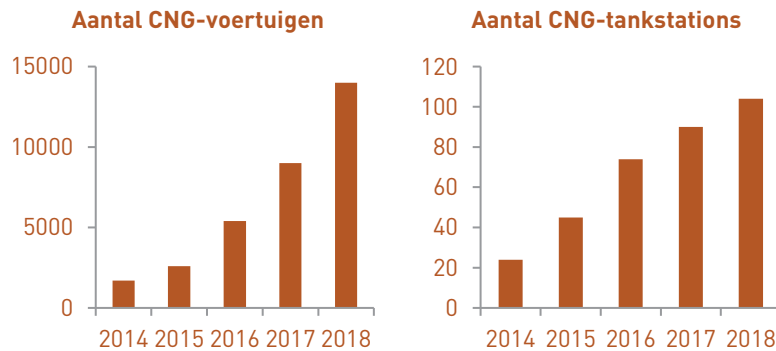

Sinds januari 2019 is een mobiel tankstation operationeel in Houdeng (La Louvière), waar in de loop van 2019 een vast tankstation wordt gebouwd. Het gaat om een gezamenlijk investeringsproject van moederbedrijf Fluxys en transporteur Mattheeuws. Fluxys en Mattheeuws bouwden eerder al een LNG-tankstation in Veurne.

CNG voor wagens en licht vrachtvervoer zet opmars voort

Fluxys Belgium werkt samen met andere marktpartijen om het gebruik van CNG-voertuigen te stimuleren bij particulieren, bedrijven en lokale overheden. Ook de overheden nemen via onder meer fiscale maatregelen en premiesystemen diverse initiatieven om de overstap naar CNG te stimuleren. Een stimulans is ook het beleid van diverse steden om lage-emissiezones in te voeren.

In 2018 is het aantal CNG-voertuigen met bijna 60% gestegen, van 9.000 tot 14.000. Daarnaast zag het ene na het andere CNG-tankstation het licht in 2018: met een groeitempo van gemiddeld meer dan één per maand is de kaap van 100 CNG-stations bereikt en steeg hun aantal van 90 tot 104. In 2019 zal dat aantal naar verwachting stijgen tot 170.

België zet eerste stap naar groen gas voor de consument

België zette in 2018 de eerste stap naar groen gas voor de consument. In de Kempen heeft de intercommunale IOK Afvalbeheer de eerste biomethaan-eenheid in gebruik genomen en via het distributienet vindt het groene gas zijn weg naar de eindverbruiker. Fluxys Belgium werkte in dat verband samen met de Belgische gasfederatie gas.be en de distributienetbeheerders een systeem van groengascertificaten uit.

Op die manier kunnen consumenten in België groen gas kopen net zoals dat met groene stroom het geval is. Dat is een belangrijke evolutie in de decarbonisering van het energiesysteem omdat het een markt voor groen gas tot stand brengt en daarmee vraag creëert voor de productie van biomethaan die in België nog in de kinderschoenen staat.

Actieve stem in het Belgische energiedebat

Om de fundamentele rol van gas en gasinfrastructuur in het energiesysteem onder de aandacht te houden is Fluxys Belgium doorheen het jaar bij de overheden en beleidsmakers in België het belang blijven benadrukken van een pragmatische reflectie over de energietoekomst. In lijn daarmee organiseerden we ook voor het eerst het Fluxys Forum, een forum om met de stakeholders in de energiewereld van gedachte te wisselen over de weg naar een duurzame en koolstofarme toekomst.

Elektriciteit dekt vandaag zowat 20% van de energie die de gezinnen en bedrijven in ons land verbruiken. Van die elektriciteit is een vijfde groene stroom en het zal nog heel wat inspanningen vergen om 100% groene stroom te bereiken. Daarnaast is er de uitdaging om ook de overige 80% van het energieverbruik te vergroenen. Vandaag zijn olieproducten en vaste brandstoffen goed voor bijna de helft van het energieverbruik. Om de emissies terug te dringen, is gasinfrastructuur nodig: vandaag voor aardgas, dat beduidend minder belastend is, en morgen voor groen gas.

In die optiek is het van centraal belang om de infrastructuur van Fluxys optimaal zijn rol te doen spelen. Gasinfrastructuur is immers de sleutel om de broeikasgasemissies en de luchtvervuiling sneller en vanuit een bredere basis terug te dringen. Bovendien heeft gasinfrastructuur een belangrijke systeemwaarde voor de toekomst: ze biedt een oplossing voor de toenemende nood aan energie-opslag en vermijdt aanzienlijke investeringen elders in het energiesysteem.

Met die insteek heeft de onderneming ook drie krachtlijnen voor het toekomstige energiebeleid naar voren geschoven:

- volop de complementariteit tussen het gas- en elektriciteitssysteem aanspreken,
- de meest vervuilende fossiele brandstoffen omschakelen naar gas en elektriciteit,
- en een regulatorisch kader scheppen waarin groen gas en innovatieve technologieën ten volle kunnen worden geïntegreerd in onze infrastructuur.

Fluxys Belgium: 50% minder broeikasgasemissies in 2025

Fluxys Belgium wil zijn uitstoot van broeikasgassen tegen 2025 met 50% verlagen in vergelijking met het referentiejaar 2017. Daartoe heeft de onderneming een routeplan en een actieplan vastgelegd. Centraal staan het verminderen van de methaanemissies van onze activiteiten en het gebruik van 100% groene elektriciteit.

Inspanningen om methaanemissies verder terug te dringen

De methaanverliezen in het netwerk van Fluxys Belgium bedragen ongeveer 0,02% van de vervoerde volumes. Dat percentage ligt lager dan de gemiddelde methaanverliezen op het Europese vervoersnet: een studie in 2018 van de technische federatie van de Europese aardgasindustrie Marcogaz wijst uit dat die op 0,05% liggen.

Om zijn ambitie voor 50% minder broeikasgassen in praktijk te brengen, heeft Fluxys Belgium een programma opgezet om de bronnen van methaanverliezen aan te pakken. Het programma volgt vier sporen.

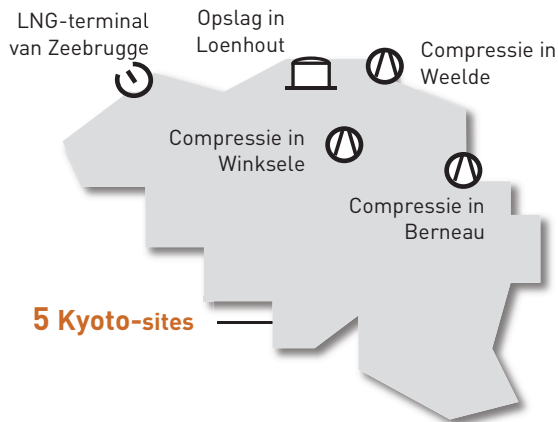
1. **Pneumatische emissies verminderen.** Uitrustingen met een hogere uitstoot passen we aan of vervangen we door uitrustingen die elektrisch of met perslucht worden aangestuurd. Bij de invoering of de aanpassing van nieuwe regelapparatuur gaat de voorkeur naar automatisch bestuurd uitrustingen die geen aardgas uitstoten.
2. **Sluipende methaanemissies verminderen.** We gebruiken al een lasersysteem voor de detectie en meting van aardgas dat vrijkomt in de lucht. De detectieapparatuur is gemonteerd op een helikopter die over het leidingtracé vliegt en bijzonder precieze resultaten oplevert. Daarnaast organiseren onze teams regelmatig LDAR-campagnes (Leak Detection And Repair) om in onze stations sluipende emissiebronnen op te sporen. Op die basis wordt beslist om die te herstellen of om verbeteringen aan te brengen aan de stations.
3. **Emissies tijdens interventies op het net verminderen.** Om veilig te kunnen werken, bijvoorbeeld tijdens interventies voor onderhoud, is het soms nodig om een leidingdeel af te sluiten en gasloos te maken. In plaats van het aardgas op een gecontroleerde manier te laten ontsnappen in de lucht, kan het in bepaalde omstandigheden worden opgevangen via een mobiele installatie die het aardgas opnieuw op druk brengt en het elders weer in het netwerk injecteert. Zo werd in 2018 dankzij twee campagnes met mobiele compressie 735.000 m³ (n) aardgas opgevangen dat anders zou zijn afgeblazen. Een ander voorbeeld zijn schrapingen, een techniek waarmee de binnenkant van de leidingen wordt schoongemaakt en de wand wordt geïnspecteerd op de aanwezigheid van onregelmatigheden. Bij zulke interventies kunnen methaanemissies aanzienlijk worden verminderd door een mobiel drukreducerstation in te zetten.
4. **Andere mogelijkheden onderzoeken om methaanemissies te verminderen.** Naast de stappen in het actieprogramma blijft Fluxys Belgium andere sporen verkennen om methaanemissies terug te dringen. Verschillende initiatieven onderzoeken of het haalbaar is om bepaalde operationele emissies te verminderen, bijvoorbeeld de emissies die gepaard gaan met het opstarten of stopzetten van compressoren.

Inspanningen om de koolstofemissies verder te beperken

Sinds 2013 zet Fluxys op de LNG-terminal een **Open Rack Vaporizer**. Die gebruikt de warmte van het zeewater om het LNG te hervergassen, met positieve effecten op het energieverbruik en de uitstoot van CO₂ en NO_x. Het stilleggen van de ORV voor onderhoud gedurende bijna twee maanden in 2018 had een impact op de CO₂-emissies.

Bij de balancerings van het net en het aansturen van de gasstromen kiest Fluxys Belgium ervoor om **zo min mogelijk** gebruik te maken van zijn compressie-installaties.

Bij het ontwerpen van nieuwe drukreducerstations en bij aanpassingen in bestaande drukreducerstations kiest Fluxys Belgium voor de meest performante **technologieën voor druk- en debietregeling**.

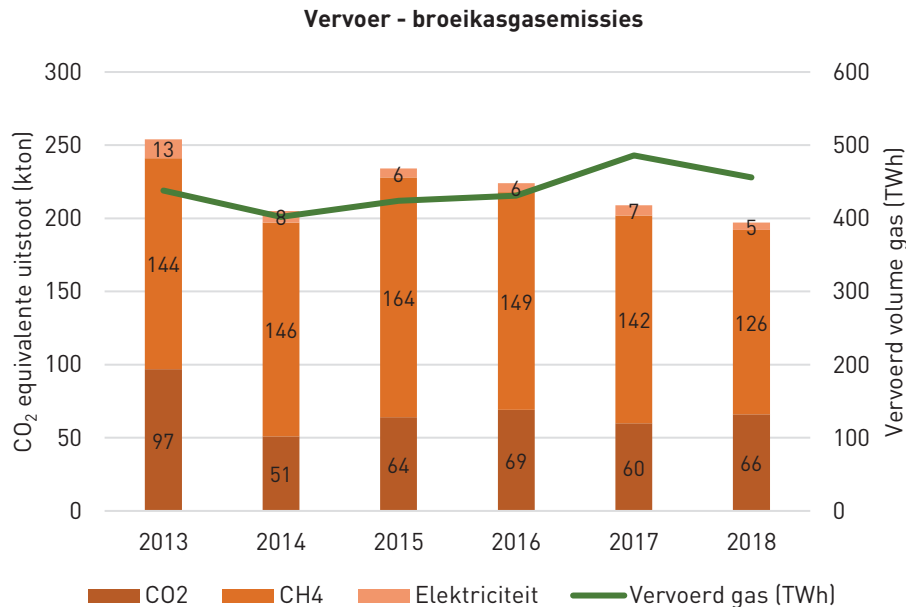
Fluxys Belgium beschikt over CO₂-emissierechten voor de vijf sites die zijn onderworpen aan de Europese richtlijn in verband met verhandelbare emissierechten. Ieder jaar wordt een interne audit georganiseerd en een emissie-jaarrapport opgesteld. Het rapport wordt extern geauditeerd.

Broeikasgasemissies in 2018

De exploitatie van gasinfrastructuur (waarin ook het gebruik van gemotoriseerde voertuigen door het personeel vervat zit) resulteert in de rechtstreekse uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) en methaan (CH₄). Het elektriciteitsverbruik van de onderneming vormt een indirecte bron van emissies.

Vervoer

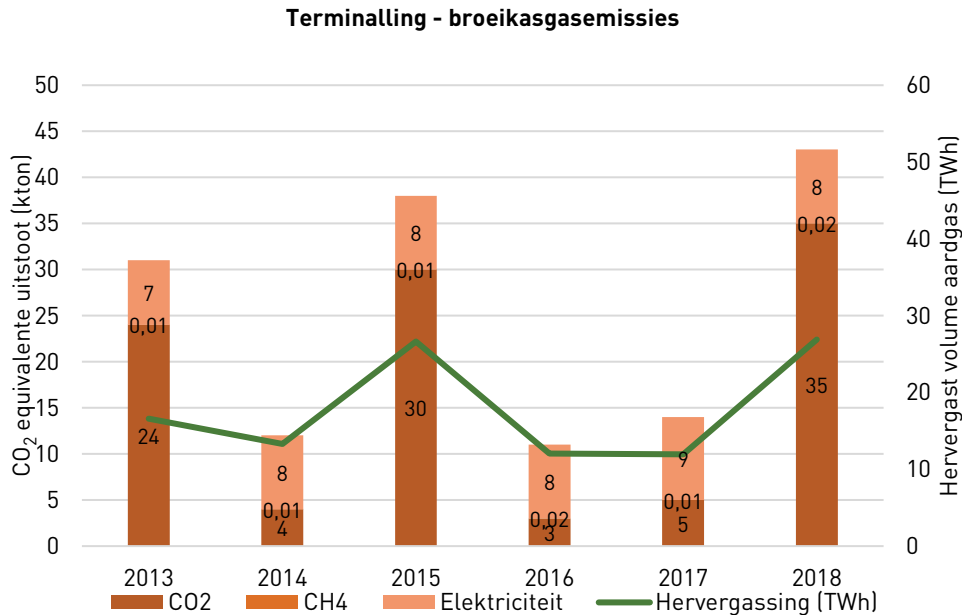
De uitstoot van broeikasgassen per volume vervoerd aardgas bleef in 2018 stabiel in vergelijking met het jaar voordien. Het programma om de methaanemissies terug te dringen wierp zijn vruchten af. Tegelijk nam de CO₂-emissie toe, voornamelijk door het hogere aantal draaiuren van de gascompressoren in het compressiestation in Weelde. Het compressiestation in Weelde wordt voornamelijk ingezet tijdens de winterperiode, maar omwille van een hogere afname door de Franse netbeheerder GRTgaz bleef de installatie ook tijdens de lente en zomer actief.

LNG-terminalling

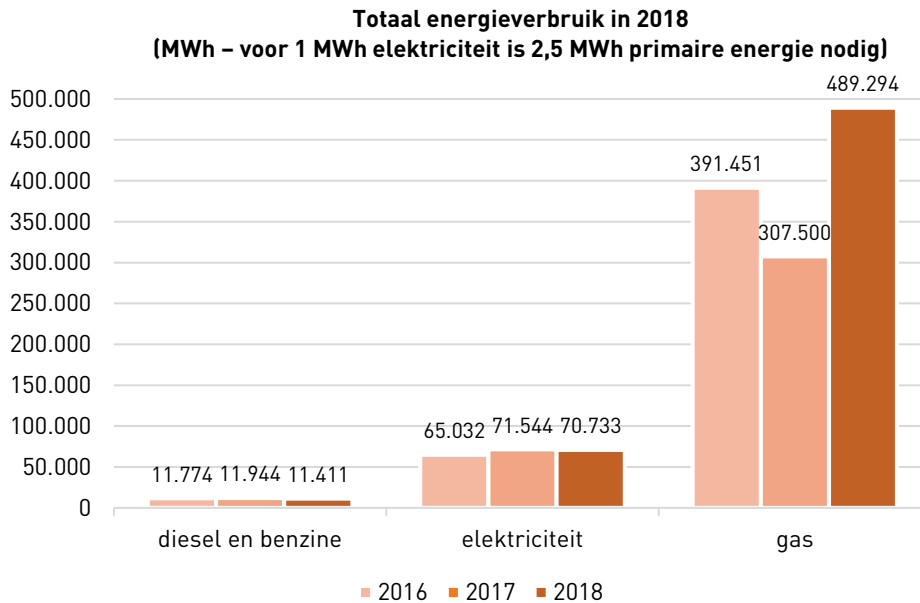
De broeikasgasemissies van de LNG-terminallingactiviteit namen toe in vergelijking met het jaar ervoor. Doordat de Open Rack Vaporizer (ORV) op de LNG-terminal in Zeebrugge bijna twee maanden buiten gebruik was voor onderhoud, werden in die periode de conventionele hervergassingsinstallaties ingezet en steeg de CO₂-uitstoot per volume hervergast LNG met 37%.

Als de ORV gedurende die twee maanden beschikbaar was geweest, zou de CO₂-uitstoot ongeveer 10.000 ton lager hebben gelegen. Niettemin zou de hoeveelheid CO₂ per volume hervergast LNG hoger zijn geweest. De capaciteit van de ORV dekt immers niet de volledige warmtebehoefte als de hervergassingsvraag hoog ligt.

Energie-efficiëntie

Voor zijn werking en industriële processen verbruikt Fluxys Belgium aardgas, elektriciteit, diesel en benzine. Het aardgasverbruik steeg in 2018 ten opzichte van het jaar voordien. Die stijging vloeit hoofdzakelijk voort uit het toegenomen gebruik van de conventionele hervergassingsinstallaties op de LNG-terminal in Zeebrugge in de bijna twee maanden dat de Open Rack Vaporizer buiten gebruik was voor onderhoud. In mindere mate houdt de toename van het aardgasverbruik ook verband met het hogere aantal draaiuren van de gascompressoren in het compressiestation in Weelde.

Andere milieumaatregelen

Beperking van geluidshinder

Fluxys Belgium maakt gebruik van een aantal technieken om het geluidsniveau van de drukreducerstations, de compressiestations en andere bovengrondse installaties te beperken.

Bij de bouw van nieuwe infrastructuur wordt al vanaf de ontwerpfase aandacht besteed aan mogelijke geluidshinder. Fluxys Belgium houdt rekening met de geldende wetgeving, de ligging van de infrastructuur en de verschillende omgevingsfactoren om de meest adequate en efficiënte oplossing te selecteren.

Fluxys Belgium voert gerichte controleacties uit op zijn bestaande infrastructuur om mogelijke geluidshinder op te sporen. Is het geluidsniveau van de infrastructuur niet in overeenstemming met zijn omgeving, dan voert Fluxys Belgium de nodige aanpassingen door.

Bodemonderzoeken

In 2018 werden bodemonderzoeken uitgevoerd in de vestigingen van Winksele, Berneau en de LNG-terminal. Die oriënterende onderzoeken leverden geen aanwijzingen op van bodemverontreiniging.

Behoud van ecosystemen

Fluxys Belgium waakt nauwgezet over het behoud van de ecosystemen in de gebieden waar infrastructuur wordt gebouwd. De impact van die infrastructuur op de ecosystemen wordt bestudeerd in de milieueffectenbeoordelingen (zie hieronder). Bij de aanleg van nieuwe leidingen zorgt Fluxys Belgium er altijd voor dat de omgeving zo weinig mogelijk wordt verstoord en dat de natuur na de aanleg volledig wordt hersteld of dat er wordt geïnvesteerd in natuurcompenserende maatregelen.

Milieu-effectenbeoordelingen

Bij elke vergunningsaanvraag voor de bouw en exploitatie van nieuwe installaties wordt een milieueffectenbeoordeling opgesteld. Daarin komt de potentiële impact van het project op diverse domeinen aan bod: emissies in de lucht, omgevingsgeluid, water en bodem, productie van afvalstoffen, ruimtelijke integratie, mobiliteit en biodiversiteit.

Als dat nodig blijkt, worden preventieve of milderende maatregelen getroffen, zoals:

- de uitvoeringsmethode aanpassen aan de werkomgeving, bijvoorbeeld door de techniek van de persing of de gestuurde boring te gebruiken, of door de werkstrook te vernauwen;
- de bovengrondse infrastructuur optimaal integreren in het landschap;
- rekening houden met de ecosystemen bij het kruisen van een waterweg, meer bepaald door het bodemprofiel op zo'n manier in te richten dat inheemse vissoorten rust-, voeder- en paaiplekken vinden.

Afvalwaterzuivering

In alle grotere stations werd een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd en is een installatie voor de Individuele Behandeling van Afvalwater (of een percolatierietveld) in gebruik.

Monitoring

In 2018 werden 13 externe milieuklachten aan de milieucoördinator gemeld. Die klachten gingen vooral over geluidshinder en een gasgeur.

Er werd geen enkele boete of sanctie opgelegd aan Fluxys wegens de niet-naleving van de milieuwetgeving of regelgeving. Vier incidenten met een potentiële impact op de bodem of het water werden gemeld aan de bevoegde overheden en er werden ad hoc maatregelen getroffen.

**DE KRACHT VAN
ONZE MEDEWERKERS
ONTPLOOIEN**

Als onderneming in de energiesector is Fluxys Belgium actief in een snel en continu evoluerende markt. Om daarin succesvol te blijven, moet de onderneming kunnen rekenen op competente, gemotiveerde en permanent inzetbare medewerkers. Dat vergt veel wendbaarheid en aanpassingsvermogen in een samenspel tussen mensen, processen en structuren.

Het personeelsbeleid is erop gericht om dat aanpassingsvermogen zoveel mogelijk te activeren en daarbij rekening te houden met de opportuniteiten en uitdagingen van de digitalisering. Tegelijk mikt het beleid erop om het juiste talent op het juiste moment naar de juiste plaats te loodsen, waar het optimaal kan bijdragen tot het succes van de hele onderneming.

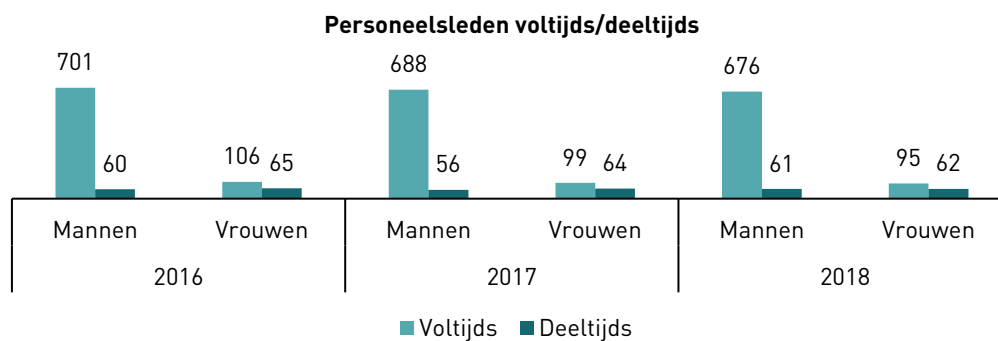
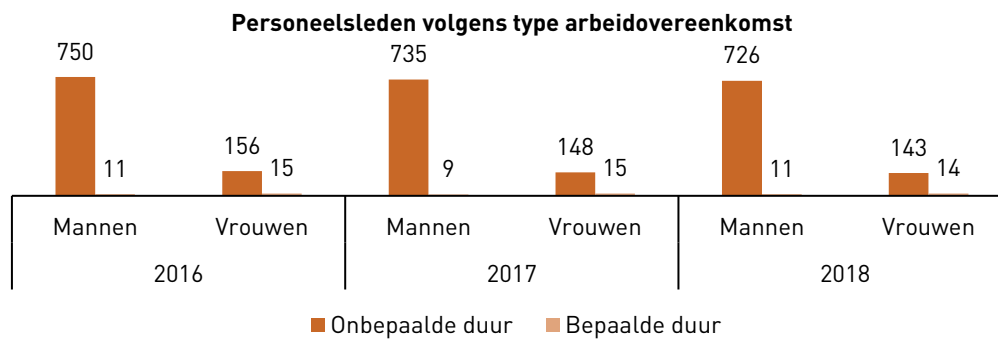
De personeelsgegevens in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op de sociale balans van Fluxys Belgium en Fluxys LNG. De cijfers in de sociale balans hebben betrekking op alle personeelsleden die zijn ingeschreven in het personeelsregister. Naast de actieve personeelsleden omvatten ze onder meer ook de personeelsleden die langdurig ziek zijn. Tenzij anders vermeld slaan de cijfers op het aantal personeelsleden en niet op het aantal voltijds equivalenten.

Een organisatie die meebeweegt met de groeistrategie

Fluxys Belgium houdt zijn processen en structuren voortdurend tegen het licht van nieuwe uitdagingen. Een markt in volle verandering vraagt immers een organisatie die met die snelle veranderingen kan meebewegen. Onder meer dankzij de adequate inzet van de juiste digitaliseringstechnologie streven we naar efficiëntere processen en structuren die de onderneming in staat stellen om performanter te werken. Op die manier kan Fluxys Belgium duurzaam blijven groeien en zijn positie op de markt nog verstevigen.

In die optiek hebben we in 2018 het management versterkt met het oog op de stroomlijning en de transversale afstemming van de initiatieven rond innovatie, groen gas, het verkleinen van de eigen voetafdruk en het doortrekken van de digitalisering in het bedrijfsmodel. Ook zijn de functiebeschrijvingen van de kaderleden onder de loep genomen. Waar dat relevant was, werden ze herschreven en gewogen in lijn met de huidige businesscontext.

Om de groeistrategie waar te maken zijn niet alleen processen en structuren nodig. Elke medewerker levert een cruciale bijdrage. Daarom wordt van alle medewerkers verwacht dat ze hun dagelijkse aanpak kritisch onder de loep houden en wendbaar en met een open geest inspelen op veranderingen.

Het juiste talent aantrekken voor vandaag en morgen

Op basis van de ondernemingsdoelstellingen brengt Fluxys Belgium zijn toekomstige personeelsbehoeften in kaart, zodat we weten welke competenties we vandaag en morgen in huis moeten hebben. Daar hoort een duurzame, toekomstgerichte rekruteringsaanpak bij: we trekken medewerkers aan die hun werk met engagement, motivatie en inzet willen doen en die op termijn ook elders in de onderneming of in de Fluxys-groep een meerwaarde kunnen bieden.

Net zoals andere ondernemingen wordt Fluxys Belgium geconfronteerd met een heuse 'war for talent'. Om die het hoofd te kunnen bieden, is innovatie op het vlak van rekrutering een must. Daarom hebben we in 2018 een nieuw concept gelanceerd, de 'Fluxys Job Aperó', bedoeld om potentiële medewerkers op een originele manier en in een informele setting aan te trekken en aan te werven. De eerste editie was een groot succes: het event heeft de onderneming diverse nieuwe medewerkers opgeleverd en tegelijk het imago van Fluxys Belgium als werkgever versterkt.

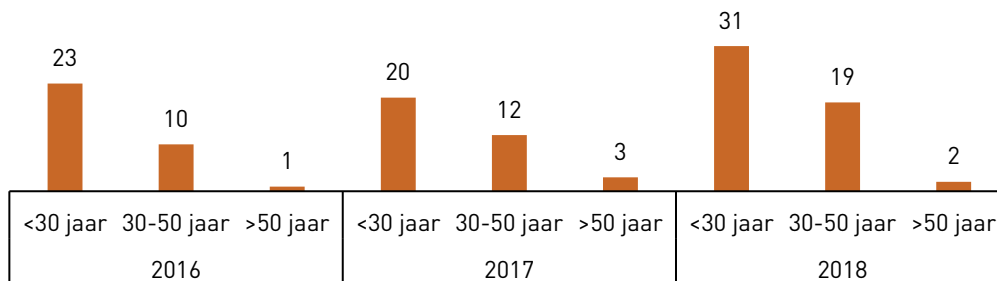
Daarnaast blijft Fluxys Belgium samenwerken met de studentengemeenschap, onder meer door regelmatig deel te nemen aan career fairs en door campusactiviteiten te sponsoren.

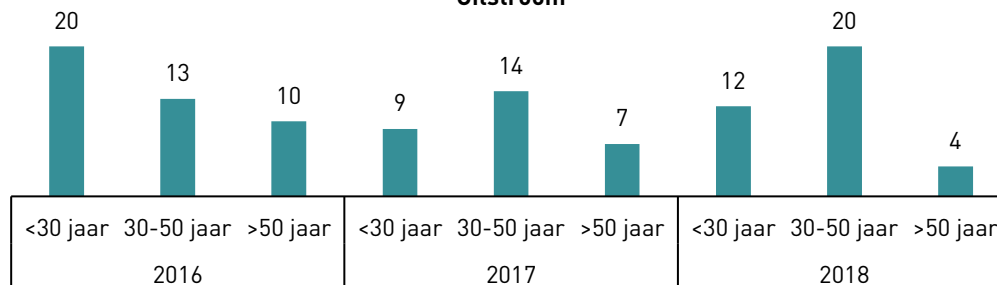
FLUXYS
THE
LIFE

Olivier
Gravenstein

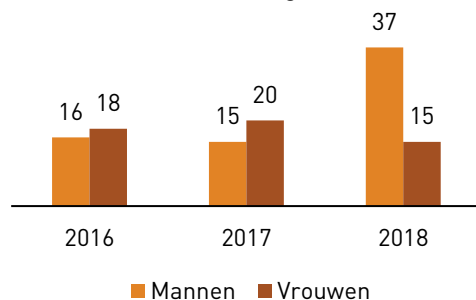
Aanwervingen

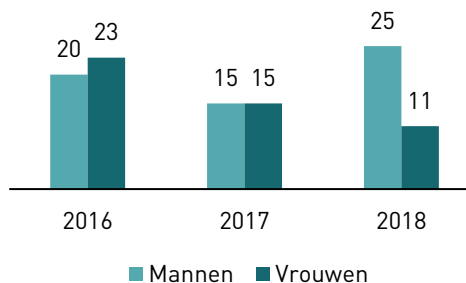
Uitstroom

Aanwervingen

Uitstroom

	2016	2017	2018
Ratio uitstroom	5%	3%	4%
Voorziene uitstroom	22	27	25

De uitstroomcijfers omvatten de niet-voorzien uitstroom (ontslag werkgever/werknemer, overlijden, ...). De voorziene uitstroom omvat onder meer pensioen en einde contract bepaalde duur.

Talent doen bijdragen tot de ondernemingsdoelstellingen

Aangepaste inlooptrajecten en een dynamisch prestatiebeheer zijn de twee hefbomen waarmee Fluxys Belgium zijn medewerkers ondersteunt om optimaal bij te dragen tot de doelstellingen van de onderneming.

Om nieuwe werknemers en medewerkers in een nieuwe functie snel en performant van start te doen gaan, werkt Fluxys Belgium met een **gepersonaliseerd onthaal- en integratieprogramma**. Hun leidinggevenden nemen daarin een centrale rol op. In elk onthaal- en integratietraject fungeert een ervaren collega als peter of meter om de nieuwe collega in zijn of haar werkomgeving wegwijs te maken en te ondersteunen.

Fluxys Belgium blijft de **interne jobmobiliteit** aanmoedigen: ze draagt immers bij tot de ontplooiing en inzetbaarheid van de medewerkers. In dat opzicht was 2018 een dynamisch jaar: 39 personeelsleden namen de kans om binnen de onderneming of de Fluxys-groep in een andere job aan de slag te gaan.

Betrokkenheid creëren

Fluxys Belgium hecht er groot belang aan dat de medewerkers vertrouwd zijn met de bedrijfscontext en de uitdagingen van de onderneming. Dat versterkt hun betrokkenheid bij de visie, de strategie en de doelstellingen. Via een mix van kanalen leveren we bijzondere inspanningen om de medewerkers beter te doen begrijpen hoe de energiewereld verandert, hoe de onderneming haar strategie en doelstellingen aanpast om op die evoluties in te spelen en wat die doelstellingen voor iedereen afzonderlijk betekenen.

In de cyclus van het **prestatiebeheer** worden de ondernemingsdoelstellingen ieder jaar vertaald in persoonlijke doelstellingen. Dat gebeurt op de verschillende bedrijfsniveaus, in constructief overleg. In de loop van het jaar vormen die doelstellingen het voorwerp van een geregelde dialoog tussen de medewerkers en hun leidinggevenden. Dagelijkse feedback vormt de basis van die dialoog, die een formele aanvulling krijgt in functionerings- en evaluatiegesprekken. De medewerkers zien de inzet waarmee ze de ondernemingsdoelstellingen helpen waarmaken gewaardeerd.

Talent laten groeien en ontplooiën

Het competentiebeheer en het ontwikkelings- en opleidingsaanbod bij Fluxys Belgium zijn erop gericht medewerkers de juiste ondersteuning te bieden, zodat ze in staat zijn om zowel de doelstellingen van de onderneming als hun eigen ambities waar te maken.

Met zijn **competentiebeheer** wil Fluxys Belgium de competenties van zijn personeelsleden in overeenstemming brengen met wat de onderneming nodig heeft om haar strategie met succes te realiseren. Door de individuele competenties van de personeelsleden te ontwikkelen, stellen we hen in staat optimaal bij te dragen tot de bedrijfsdoelstellingen en ook in de toekomst inzetbaar te blijven. Sinds 2012 werkt Fluxys Belgium met een systeem van competentiebeheer voor de kaderleden en het meesterschapspersoneel. In 2018 werd het competentiemodel voor gebaremiseerde medewerkers geïntroduceerd door middel van workshops. In totaal organiseerden we 8 workshops, waaraan 104 leidinggevenden hebben deelgenomen.

Fluxys Belgium werkt met een model van vier groepen competenties: Think, Do, Interact en Lead. Personeelsleden brengen om de paar jaar hun competenties in kaart en maken op basis daarvan gerichte plannen voor hun persoonlijke ontwikkeling op. In het verlengde daarvan worden leidinggevenden ondersteund om medewerkers te coachen, zowel in hun prestaties als in hun ontwikkeling.

Het **ontwikkelings- en opleidingsbeleid** zorgt ervoor dat de medewerkers over de nodige kennis en vaardigheden beschikken. Om de effectiviteit te verhogen, wordt een gevarieerde mix van leermiddelen aangeboden: leeropdrachten binnen of buiten de functie, interne of externe coaching, interne en externe opleidingen en een online leerplatform. Fluxys Belgium hanteert het bottom-up principe: van personeelsleden wordt verwacht dat ze zelf het stuur van hun ontwikkeling en loopbaan in handen nemen en dat hun leidinggevenden hen daarin ondersteunen.

**Gemiddeld aantal
opleidingsdagen per voltijds
equivalent**

2016	2017	2018
4,64	6,23	6,14

Naast technische en veiligheidsopleidingen wordt ook een ruim pakket opleidingen aangeboden voor de ontwikkeling van algemene vaardigheden rond Think, Do, Interact en Lead. In 2018 volgden de medewerkers meer dan 39.000 uur opleiding, waarvan ruim 67% (gas)technische, veiligheids- of functiespecifieke opleidingen waren.

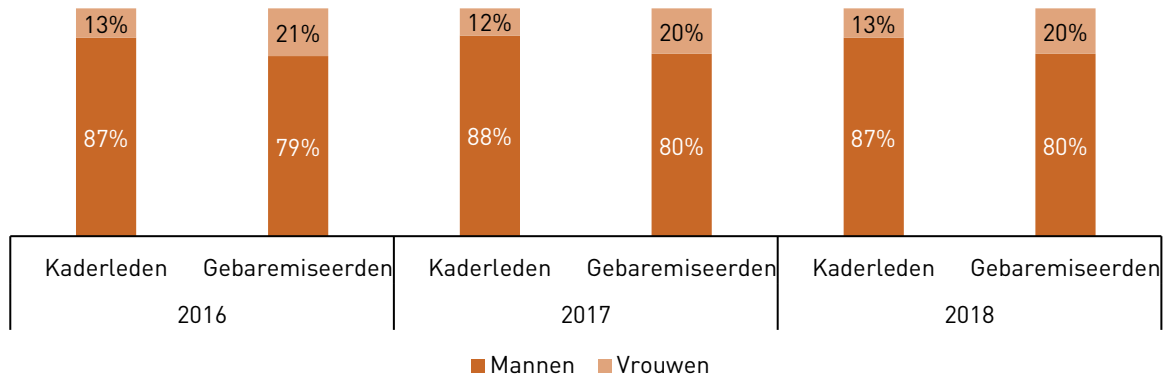
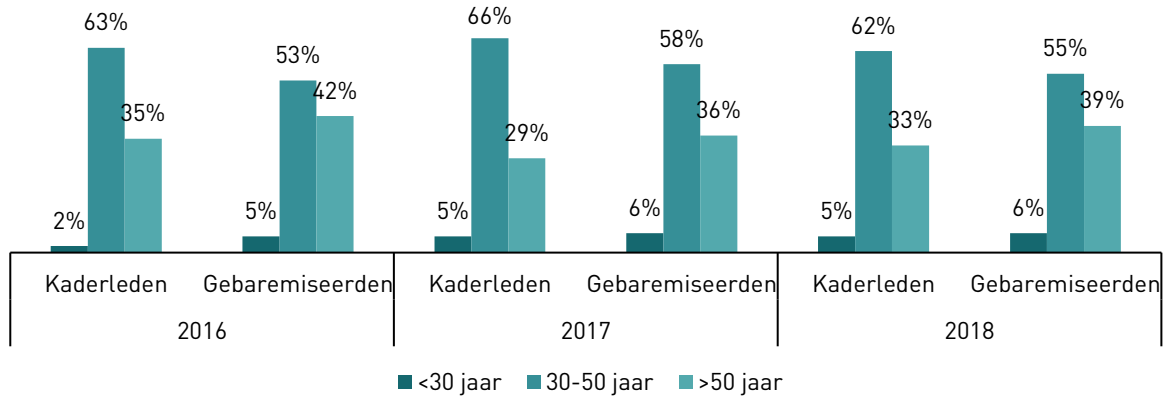
Om de duurzame inzetbaarheid van de personeelsleden binnen de onderneming te versterken, loopt bij Fluxys Belgium een omvattend programma dat hun digitale vaardigheden moet ontwikkelen.

In 2018 begon de overstap naar Windows 10 en Office 2016. In totaal namen 165 medewerkers deel aan het uitgebreide opleidingsprogramma dat werd opgezet om de overstap te begeleiden.

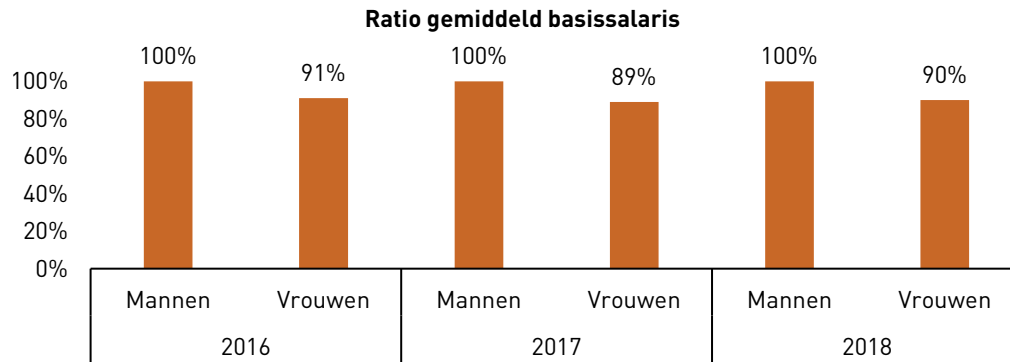
Onder meer via de prestatiebeheercyclus, de ontwikkelingstrajecten en een jaarlijks talent review proces houdt Fluxys Belgium overzicht van de competenties binnen de onderneming. Uit dat proces vloeit een opvolgingsplanning voort om de toekomstige personeelsbehoeften in te vullen en zo de bedrijfscontinuïteit, de groei en de innovatie te ondersteunen. In dezelfde geest stimuleren we interne jobmobiliteit en geven we bij nieuwe functies of bij vacatures voorrang aan interne kandidaten. Ook de internationale ontwikkeling van moederbedrijf Fluxys reikt medewerkers kansen aan om hun loopbaan verder uit te bouwen.

Diversiteit en non-discriminatie

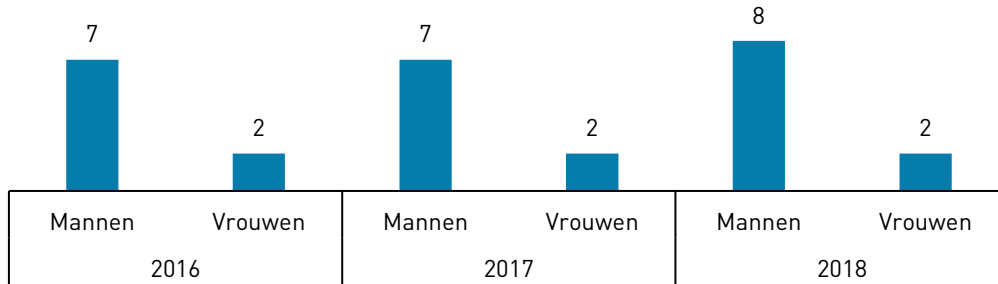
In de energiesector zijn veel mannen aan de slag. Dat valt te verklaren door de vele functies die technisch van aard zijn en dat zulke profielen doorgaans op minder interesse kunnen rekenen bij vrouwen.

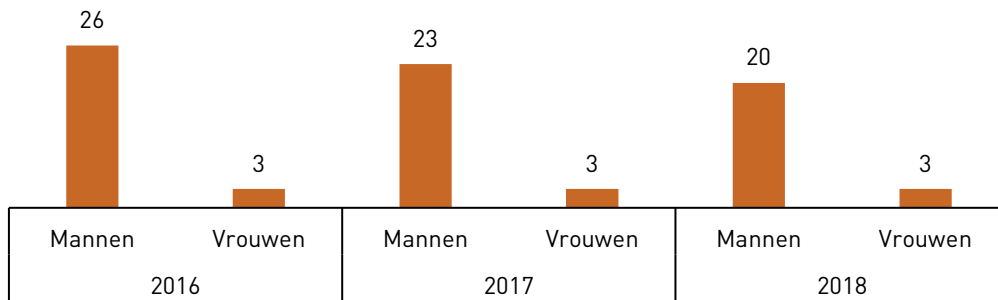
Het personeelsbeleid van Fluxys Belgium gaat uit van competenties van personen. De onderneming hanteert bij aanwervingen geen quota voor de positieve discriminatie van vrouwen. Voor verloning, evaluatie, loopbaanontwikkeling en opleidingen gelden dezelfde criteria voor mannelijke en voor vrouwelijke medewerkers. Het verschil in gemiddeld basissalaris tussen mannen en vrouwen heeft te maken met het functieniveau en functietype, de leeftijd, en de verdeling tussen oude en nieuwe loonsvoorwaarden.

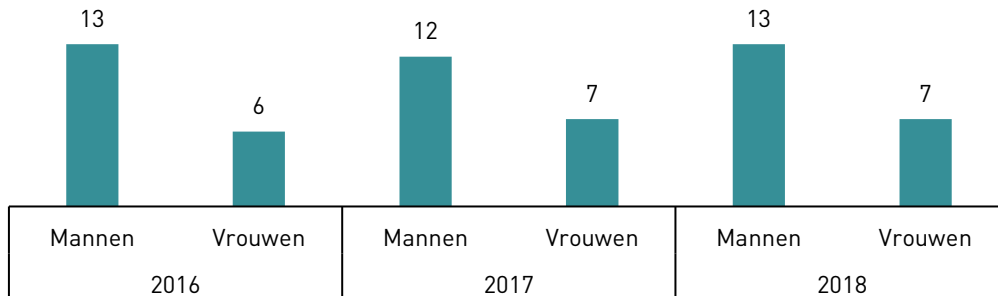
Executive committee

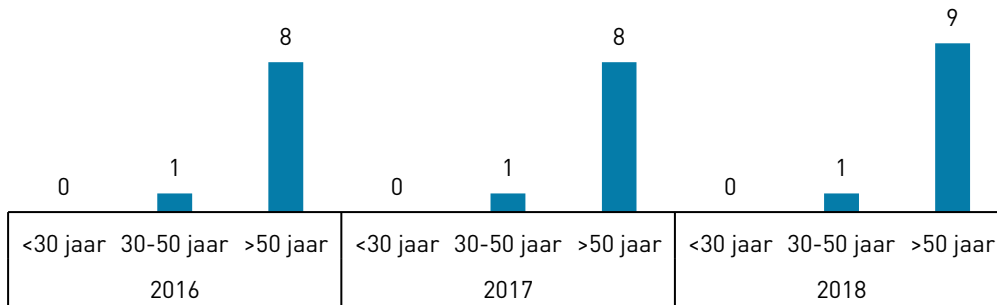
Senior Management

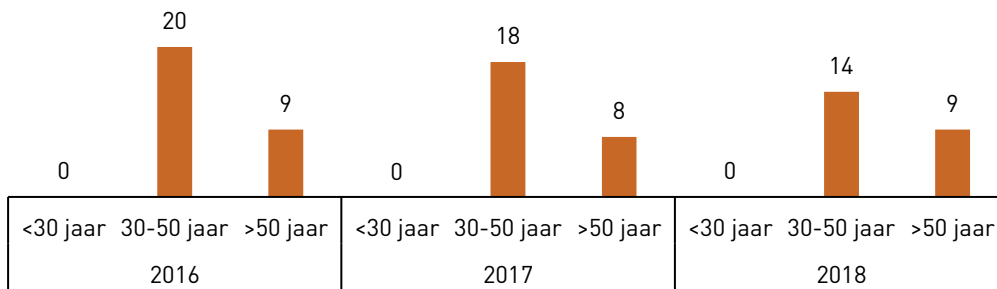
Raad van Bestuur

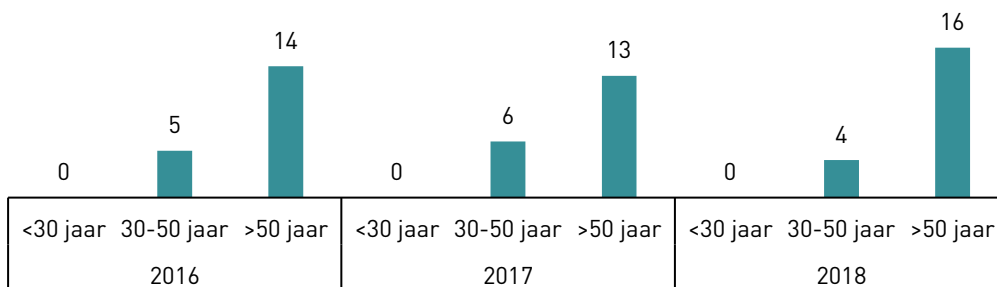
Executive committee

Senior Management

Raad van Bestuur

Cohesie versterken

Samenhang en plezier in het werk zijn elementen waar Fluxys Belgium actief op inzet. Zo worden personeelsleden aangemoedigd om met hun departement een teambuilding-activiteit te organiseren waarmee ze praktische steun bieden aan een sociale organisatie. Terwijl ze de teamgeest versterken, dragen ze zo meteen ook het goede nabuurschap uit dat Fluxys Belgium voorstaat. Voorts is binnen de onderneming een vriendenkring actief waarin medewerkers een rijke waaier van sportieve en culturele activiteiten organiseren.

Transparante en constructieve sociale dialoog

Van de personeelsleden van Fluxys Belgium is 70% bediende en 30% kaderlid. Voor de bedienden zijn verschillende collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten. Voor de kaderleden is eveneens een aantal overeenkomsten van toepassing.

Een sereen sociaal klimaat is essentieel voor de cohesie binnen de onderneming en voor de ontwikkeling van de activiteiten. Fluxys Belgium voert daarom een transparante en constructieve sociale dialoog met het geheel van de werknemers, de leden van de ondernemingsraad, het comité voor preventie en bescherming op het werk, de vakbondsafvaardiging en de vertegenwoordigers van de kaderleden.

In de sociale dialoog hecht de onderneming er groot belang aan om in wederzijds respect een constructieve samenwerking uit te bouwen. Die samenwerking krijgt vorm in de formele organen, in diverse werkgroepen en tijdens informele overlegmomenten.

**WERKEN
AAN WELZIJN
OP HET WERK**

Zowel het HSE-beleid als de waarden van de onderneming onderstrepen hoe belangrijk het welzijn van de medewerkers voor Fluxys Belgium is. Gezonde en gemotiveerde medewerkers zijn de draaiende motor van de onderneming.

Fluxys Belgium heeft verschillende programma's op touw gezet om de gezondheid van zijn personeelsleden te beschermen en de ergonomie, de arbeidshygiëne en de veiligheid op de werven te bevorderen. Dankzij die initiatieven ligt het ziekteverzuimpercentage lager dan in de markt.

Welzijnsinitiatieven

Na de engagements- en welzijnsenquête van 2016 zet Fluxys Belgium zijn initiatieven voort om de communicatie binnen het bedrijf te verbeteren en de werklust beter te beheren. In 2018 werd een nieuwe campagne gelanceerd om het welzijn van de werknemers te bevorderen door de werkomgeving aangenamer en stimulerender te maken. De campagne omvat verschillende initiatieven op het vlak van gezondheid, veiligheid, cohesie en de organisatie van de werktijd. Ter gelegenheid van de 'Werelddag voor veiligheid en gezondheid op het werk' heeft Fluxys Belgium bedrijftheatervoorstellingen georganiseerd over veiligheid en stressbeheersing. Meer dan 500 medewerkers hebben deelgenomen.

Fluxys Belgium is ervan overtuigd is dat een gezond evenwicht tussen werk en privéleven de zelfontplooiing van de medewerkers ten goede komt. De onderneming biedt daarom de gelegenheid tot thuiswerk voor alle medewerkers van wie de functie dat toelaat. Ook occasioneel thuiswerken is mogelijk. In 2018 hebben 350 medewerkers bijna 5.500 dagen thuis gewerkt

Blijven mikken op minder arbeidsongevallen

In 2018 hebben zich bij de werknemers van Fluxys Belgium 12 arbeidsongevallen met arbeidsongeschiktheid voorgedaan voor een totaal van 354 dagen werkverlet. De ernstgraad van de ongevallen bedroeg 0,26. De helft van de ongevallen deed zich voor tijdens verplaatsingen. De onderneming blijft de risico's die aan verplaatsingen verbonden zijn zeer ernstig nemen. Slechts drie arbeidsongevallen deden zich voor bij de uitvoering van een taak of bij het manueel hanteren van lasten, maar die ongevallen vertegenwoordigden meer dan 80% van de afwezigheidsdagen.

Elk ongeval wordt onderzocht en er worden maatregelen genomen om herhaling te vermijden. Volgens de gegevens van de contractanten hebben zich 11 arbeidsongevallen voorgedaan bij contractanten van Fluxys Belgium, waarvan 8 met arbeidsongeschiktheid. Die cijfers heeft Fluxys Belgium weliswaar niet geverifieerd.

Globaal preventieplan

Fluxys Belgium brengt zijn acties om de preventie van ongevallen en incidenten op het werk te verbeteren samen in een globaal preventieplan (GPP) op 5 jaar. In het GPP 2017-2021 ligt naast veiligheid (arbeidsveiligheid en procesveiligheid) onder meer ook het accent op preventie van psychosociale risico's, welzijn, gezondheid en verplaatsingen.

In dat kader heeft Fluxys Belgium in 2018 een **verzuimbeleid** uitgerold. De onderneming zet zijn ziekteverzuimbeleid in als instrument om te waken over de gezondheid van zijn medewerkers. De afspraken in verband met afwezigheid wegens ziekte werden verduidelijkt en ingebed in een positief verzuimbeleid dat stoelt op de samenwerking tussen de werknemer, de leidinggevende, HR en de interne en externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Zo hadden in 2018 meer dan 50 medewerkers na een langere ziekteperiode een reïntegratiegesprek om afspraken te maken over onder meer aangepast werk of een deeltijdse werkhervatting.

Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk

Fluxys Belgium heeft ook een comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW). Daarin overleggen de werknemers, de werkgever en de hiërarchische lijn over vragen en problemen in verband met het welzijn van het personeel. De vergaderingen vinden maandelijks plaats. Het CPBW draagt actief bij tot alles wat wordt ondernomen om het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk te vrijwaren en te bevorderen. Dat doet het comité vooral door adviezen uit te brengen en voorstellen te formuleren, onder meer over het beleid ter preventie van ongevallen, incidenten en beroepsziekten, het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan.

Het CPBW maakt ook minstens één keer per jaar een rondgang in elke bemande installatie van Fluxys Belgium en neemt deel aan onderzoeken van ernstige ongevallen en incidenten. In het CPBW zijn ad-hoc werkgroepen actief rond thema's zoals werkkledij, utilitaire voertuigen en de re-integratie van zieke medewerkers.

Collectieve arbeidsovereenkomsten met betrekking tot de gezondheid en het welzijn van de werknemers

Verschillende collectieve arbeidsovereenkomsten hebben betrekking op de gezondheid en het welzijn van alle werknemers van Fluxys Belgium.

Zo heeft het **Lokaal Paritair overleg**, het overlegorgaan tussen de vakbondsafvaardiging en de patronale afvaardiging op lokaal niveau, als doel de dagelijkse problemen op te lossen die niet de exclusieve bevoegdheid zijn van andere overlegorganen zoals de ondernemingsraad of het CPBW. De vergaderingen vinden minstens om de drie maanden plaats naargelang van de locatie.

De **CAO nr. 90** (niet-recurrente resultaatsgebonden premie): in het plan 2017-2018 (voor het gebaremiseerd personeel enerzijds, en het kaderpersoneel anderzijds) worden de werknemers aangemoedigd om bepaalde doelstellingen te halen. Een aantal doelstellingen heeft te maken met veiligheid en welzijn zoals (i) orde en netheid op de

werkplaats, (ii) “Last Minute Risk Analysis” (een korte reflectie op de werkplek, met risicobeoordeling, net voordat de taak wordt aangevat), (iii) teambuildings met sociaal doel, (iv) veiligheidsrondgangen, bezoek arbeidsgeneesheer enz.

Ook is er het **Paritair Sociaal Fonds**. Dat werd binnen Fluxys Belgium en Fluxys LNG opgericht vanuit de ondernemingsraad. Actieve en niet-actieve personeelsleden hebben recht op een reeks tegemoetkomingen die gelinkt zijn aan welzijn en gezondheid. Daarnaast biedt het Fonds tegemoetkomingen aan begunstigen die in moeilijke omstandigheden verkeren als gevolg van een uitzonderlijke gebeurtenis of van medische of sociale problemen.

Psychosociale risico's. Fluxys Belgium neemt maatregelen om psychosociale risico's op het werk te voorkomen, waaronder stress, geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag. Een werknemer die – ondanks de preventiemaatregelen – verklaart een psychosociaal risico te ervaren, met inbegrip van daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag, gepleegd door een of meer collega's of door een of meer derden, kan voor advies, bijstand, opvang of verzoek tot psychosociale interventie terecht bij de preventieadviseur en/of de vertrouwenspersoon die overeenkomstig de wetgeving worden aangeduid. In 2018 zijn er in dat kader 11 informele gesprekken geweest met de vertrouwenspersoon en 3 met de externe preventieadviseur. Geen van die gesprekken heeft tot een formele interventie geleid.

**ETHIEK EN
MENSENRECHTEN**

Fluxys Belgium onderneemt verschillende acties om gedragsregels en regels rond het ethisch gedrag en de rechten van de medewerkers uit te vaardigen, zijn personeel (en derden) erover te informeren en de naleving ervan aan te moedigen.

Ethische gedragscode

De ethische gedragscode vertaalt de bedrijfswaarden van Fluxys Belgium in werkprincipes die gelden tegenover de stakeholders (klanten, leveranciers, medewerkers, aandeelhouders en partners, overheden en regulatoren, ondernemingen van de groep en de gemeenschap) en in richtlijnen inzake HSE (Health, Security, Environment), belangenconflicten en informatieverspreiding. De ethische gedragscode is zowel op de werknemers van toepassing als op derden die opdrachten uitvoeren voor Fluxys Belgium.

Daarnaast heeft Fluxys Belgium richtlijnen uitgevaardigd voor het gebruik van sociale media. De onderneming streeft daarbij naar een evenwicht tussen enerzijds het recht op vrije meningsuiting en de privacy van elke werknemer en anderzijds de opdracht van de onderneming om ervoor te zorgen dat medewerkers in hun hoedanigheid van personeelslid van Fluxys Belgium geen uitlatingen doen die niet stroken met de waarden van de onderneming.

Aankooppolitiek

Afhankelijk van het soort aankoop kiest Fluxys Belgium voor de meest adequate aanpak qua marktbevraging. De meeste contracten voor goederen en diensten worden gesloten met Belgische ondernemingen.

Principes. De onderneming heeft een aankooppolitiek die geregeld wordt bijgeschaafd en georganiseerd is rond 5 grote principes:

- Fluxys Belgium stelt opdrachten systematisch open door potentiële contractanten in concurrentie te laten treden via prijsaanvragen en aanbestedingen en door de duurtijd van de contracten te beperken.
- Transparantie en niet-discriminatie vormen basiselementen om duurzame relaties met contractanten aan te gaan en een grondige marktkennis op te bouwen.
- In het aankoopproces wordt gestreefd naar het beste evenwicht tussen veiligheid, betrouwbaarheid en kosten. Dat draagt bij aan de rentabiliteit en de continuïteit van de onderneming.
- Die aanpak moet een optimaal resultaat opleveren, in lijn met de strategische doelstellingen van Fluxys Belgium, zijn waarden en zijn ethische gedragscode.
- Daarom kiest Fluxys Belgium voor een gecentraliseerd aankoopproces, waarin een dynamische rolverdeling tussen aanvrager en aankoper gestalte krijgt in een pragmatisch en efficiënt partnerschap om aankopen in de praktijk om te zetten.

Leveranciersbewegingen. In 2018 heeft Fluxys Belgium contracten gesloten met 105 nieuwe leveranciers en heeft de onderneming om diverse redenen met 58 leveranciers de handelsrelaties gestopt (stopzetting van activiteiten, fusie, contractbreuk, gewijzigde noden of omdat de leveranciers niet langer beantwoordden aan de criteria gehanteerd tijdens de prijsvraag).

Audit op fraudegevallen of klachten over onethisch gedrag. De aankooppolitiek wordt jaarlijks geauditeerd op fraudegevallen door het departement Audit, Risk, Ethics & Compliance. Het aankoopproces zelf wordt elke drie jaar geauditeerd door dat departement.

Het auditplan voorziet ook in periodieke audits, toegespitst op aankopen en betalingen, niet-discriminatie in het verlenen van toegang tot de markt en vertrouwelijkheid van informatie. De klachten over onethisch gedrag worden opgenomen in het jaarlijks conformiteitsverslag van de Compliance Officer dat wordt gepubliceerd op de website van Fluxys Belgium.

Mensenrechten

Via de ethische gedragscode, het arbeidsreglement, een aantal collectieve arbeidsovereenkomsten en specifieke reglementen streeft Fluxys Belgium ernaar om de mensenrechten te eerbiedigen. Het gaat onder meer om de volgende rechten:

- recht op menswaardig werk (voor eigen werknemers en werknemers van onze leveranciers) en welzijn;
- recht op rust en vrije tijd (glijdend uurrooster, klein verlet);
- gelijke kansen en discriminatieverbod;
- bescherming van het evenwicht tussen professioneel en privéleven (incl. thuiswerk, klein verlet);
- vrijheid van associatie en toetreding tot een vakbond;
- recht op bescherming tegen risico's op het werk, waaronder stress, geweld pesterijen en ongewenst seksueel gedrag.

Als Fluxys Belgium diensten of materiaal aankoopt, bevatten de geldende aankoopvoorwaarden ook bepalingen over het verbod op illegale arbeid, dwangarbeid of kinderarbeid, over de bescherming en verzekering van de werknemers van de contractant enz. Bij de beoordeling van zijn leveranciers ziet Fluxys Belgium erop toe dat die aspecten de nodige nadruk krijgen.

Monitoring

Er zijn in 2018 geen klachten geweest over fraude of ander onethisch gedrag binnen de onderneming. Er liepen ook geen juridische procedures over anti-concurrentieel gedrag of niet-naleving van het mededingingsrecht.

6. RISICOBEBEER

Interne controle- en risicobeheersystemen

Referentiekader. Fluxys Belgium gebruikt het COSO-model (gebaseerd op ISO 31000) als referentiekader voor de interne controle en het risicobeheer. Het risicobeheerproces is continu en cyclisch. Die aanpak waarborgt dat we de risico's steeds vollediger in kaart brengen en ook steeds beter onder controle krijgen.

Het Risk Charter beschrijft de organisatie, het uitwerken en het beheer van het risicomangementproces van Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen. Het charter omvat de identificatie, de analyse, de evaluatie en de behandeling van de risico's om het management bij te staan in het realiseren van de bedrijfsdoelstellingen. In het charter worden ook de principes, de procedures, de rollen en verantwoordelijkheden binnen het risicobeheer gedefinieerd.

Rollen en verantwoordelijkheden. De raad van bestuur bepaalt, op voorstel van het directiecomité, de mate van risico's die de onderneming bereid is te nemen, in overeenstemming met de waarden, de strategie en de fundamentele beleidslijnen. De raad van bestuur keurt ook het referentiekader goed voor de interne controle en het risicobeheer en beoordeelt de implementatie van dat referentiekader. Het auditcomité brengt daarover advies uit aan de raad van bestuur.

Minstens één keer per jaar onderzoekt het auditcomité de systemen voor interne controle en risicobeheer die door het directiecomité worden opgezet. Op die manier vergewist het comité zich ervan dat de belangrijkste risico's op gepaste wijze worden herkend, beheerd en gecommuniceerd. De risico's verbonden aan de sociale, de personeels- en milieuaangelegenheden, de eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping worden bekeken in de betrokken processen en departementen. Sinds eind 2017 worden de belangrijkste risico's regelmatig opgevolgd en aan het directiecomité gerapporteerd. De uitvoering van het risicobeheer is de verantwoordelijkheid van het directiecomité. In die hoedanigheid evalueert het directiecomité de risico's en de mitigerende maatregelen.

Om efficiënte interne controles te kunnen waarborgen heeft Fluxys Belgium een scheiding van functies georganiseerd in de processen en in de IT-systemen. Dat moet het risico op fouten en fraude in de rekeningen beperken. Daarnaast bestaan er controlefuncties binnen de belangrijkste departementen die op een regelmatige basis hun risico's en controles evalueren, bijsturen en rapporteren. Ook wordt in het kader van de financiële rapportering regelmatig een budgettaire opvolging georganiseerd. Die opvolging richt zich op de vergelijking van het budget met de reële cijfers en met forecasts. De opvolging wordt opgesteld voor de hele groep en regelmatig worden de resultaten gerapporteerd aan het directiecomité. Fluxys Belgium gebruikt SAP als systeem voor de financiële rapportering.

Fluxys Belgium stelt ook *Key Performance Indicators* (KPI) op. De belangrijkste KPI's van de onderneming zijn verbonden met de ondernemingsdoelstellingen, onder meer op het gebied van veiligheid, continuïteit van de gasstromen, marketing, marktontwikkeling, budgettair evenwicht en personeelsbeleid.

Risicoregister. De geïdentificeerde risico's worden ofwel kwantitatief, ofwel kwalitatief geëvalueerd in termen van de kans van voorkomen (*likelihood*) en de ernst (*impact*). De criteria voor de impactbeoordeling kunnen betrekking hebben op de financiële situatie, maar ook op de reputatie, de veiligheid, het milieu en de beschikbaarheid. Fluxys Belgium bekijkt de impact als een combinatie van deze verschillende impactelementen. Sommige risico's kunnen een impact hebben op de financiële situatie, terwijl andere een grotere impact zullen hebben op reputatie of veiligheid. Als de impact van een risico op meerdere criteria (financieel, reputatie enz.) wordt ingeschaald, dan kiest Fluxys Belgium voor het criterium met de hoogste inschaling (volgens het voorzichtigheidsprincipe). Op die manier wordt het risicoprofiel van de onderneming periodiek bijgewerkt.

De risico's worden op een risicomatrix uitgezet. Fluxys Belgium onderscheidt drie risiconiveaus:

- Onaanvaardbare risico's: risico's waarvoor altijd en onmiddellijk maatregelen worden getroffen om ze te verkleinen.
- Risico's waarvoor maatregelen worden genomen om ze te verkleinen volgens het ALARP-principe (as low as reasonably possible). Dit wil zeggen dat de technologische middelen, de economische beperkingen en de haalbaarheid van de maatregelen zorgvuldig worden afgewogen tegen het risico-reducerend effect dat deze maatregelen sorteren. De verschillende directies volgen de risico's van nabij op.
- Risico's die aanvaardbaar zijn omdat de nodige controles en maatregelen bestaan.

Controlemaatregelen. Het risicoprofiel zoals dat blijkt uit het risicoregister wordt vergeleken met de risicotolerantie. Waar nodig worden bijkomende maatregelen getroffen om alle risico's binnen aanvaardbare grenzen te brengen. Die maatregelen zijn per activiteitssector vertaald in een beleid, procedures, instructies en regelmatige evaluaties via externe en interne audits, technische audits en controles op de kwaliteit van de uitvoering. Op die manier wordt het risicobewustzijn binnen de organisatie versterkt.

Departement interne audit. Het departement interne audit is een onafhankelijke en objectieve controleafdeling binnen de Fluxys-organisatie. De interne audit manager rapporteert functioneel aan de voorzitter van het auditcomité, wat de onafhankelijkheid waarborgt. Het departement interne audit heeft tot doel om met een systematische en rigoureuze aanpak de doeltreffendheid van het risicobeheer, de risicocontrole en de processen te evalueren en te verbeteren.

Vertrekkend van een meerjaren-risicogebaseerd auditplan wordt ieder jaar een jaarlijks auditplan opgesteld. Verschillende belanghebbenden zijn betrokken bij dat planningsproces. De betrokkenheid van de business en van het risicobeheer in het planningsproces biedt het voordeel dat de audit wordt toegespitst op de relevante en belangrijke risico's en controles.

Marktrisico

De huidige marktsituatie brengt mee dat zowel vervoer als opslag van aardgas onder druk staan. Dat heeft een impact op de gereserveerde capaciteit. In die context waakt Fluxys Belgium erover om zijn dienstenaanbod nog aantrekkelijker te maken en zijn tarieven zo competitief mogelijk te houden.

In de context van de Europese energie- en klimaatpolitiek maakt de tendens naar een hogere energie-efficiëntie en een koolstofarme energiemix ten voordele van onder andere hernieuwbare energiebronnen de evolutie van de aardgasvraag op termijn onzeker. Ook worden voor vervoer minder langetermijncontracten en meer kortetermijncontracten afgesloten. Om die reden onderzoekt Fluxys Belgium nauwgezet waar te investeren in nieuwe infrastructuur.

Het einde van Nederlands L-gas tegen 2030 en de afname van de uitvoer ervan vanaf 2024 zullen een einde maken aan de transitstromen van L-gas door België en het is onzeker of die zullen worden gecompenseerd door transitstromen van H-gas. Verder levert de geleidelijke verdwijning van L-gas en de bijbehorende conversie naar H-gas een mogelijk risico op voor marktaandeelverlies omdat gebruikers van L-gas voor andere energiebronnen zouden kunnen kiezen.

In het segment van de elektriciteitsproductie hangt de bezettingsgraad van de gascentrales in Europa af van diverse factoren zoals de mate en het tempo waarmee de productiecapaciteit met hernieuwbare energiebronnen toeneemt, de weersomstandigheden, de evolutie van de steenkoolprijs en de evolutie van de prijs voor CO₂-emissierechten. Die onzekerheid over de bezettingsgraad van gasgestookte centrales vertaalt zich voor aardgasvervoersbedrijven in onzekerheid over de capaciteitsboekingen voor die centrales. Anderzijds opent de uitstap uit kernenergie nieuwe perspectieven voor gasgestookte centrales.

Ook de energietransitie en de uitdaging van de luchtkwaliteit biedt opportuniteiten voor Fluxys Belgium als gasinfrastructuurbedrijf. Dankzij de gasinfrastructuur kunnen voor verwarming, mobiliteit en warmtevraag in de industrie vandaag al grote stappen worden gezet om onmiddellijk de CO₂-uitstoot en de luchtvervuiling in te perken. Overschakelen op

aardgas zorgt namelijk voor een verlaging van de uitstoot van fijnstof en andere luchtvervuilende stoffen zoals stikstofoxides en ook de CO₂-uitstoot gaat naar omlaag. De CO₂-uitstoot daalt nog verder naarmate meer groen gas in het gassysteem stroomt (zie ook 'Gasinfrastructuur: hoeksteen van een koolstofneutraal energiesysteem', p. 27).

Fluxys Belgium reduceert het marktrisico zoveel mogelijk door de markt nauwkeurig op te volgen en zo opportuniteiten te grijpen in een steeds volatielere markt, door gerichte marketingacties te organiseren zoals het ontwikkelen van innovatieve producten, door competitieve tarieven te hanteren en via een aangepast afschrijvingsbeleid. Ook de activiteiten van de zusterbedrijven in de Fluxys-groep beperken het risico: hun inspanningen om de stromen in de vervoersassen van het Belgische net stroomop- en stroomafwaarts zo hoog mogelijk te houden, hebben een gunstig effect op de stromen in het Belgische net zelf. Fluxys Belgium promoot ook zijn activa in het kader van nieuwe aardgasstromen die de dalende Europese productie zullen vervangen.

Financieel risico: tegenpartijrisico

Fluxys Belgium evalueert systematisch de financiële draagkracht van zijn tegenpartijen en past een strikt opvolgingsbeleid toe van zijn vorderingen. In het kader van haar beleid inzake risico's verbonden aan de tegenpartij, onderwerpt de onderneming haar belangrijke klanten en leveranciers voorafgaandelijk en vervolgens op regelmatige basis aan een financiële analyse (liquiditeit, solvabiliteit, rentabiliteit, reputatie en risico's). De onderneming put daarvoor uit interne en externe informatiebronnen, zoals officiële analyses door gespecialiseerde agentschappen (Moody's, Standard & Poor's en Fitch). Zij evalueren de ondernemingen in functie van het risico en kennen hen een standaardnotering (of credit rating) toe. Fluxys Belgium doet eveneens een beroep op databanken met algemene, financiële en marktinformatie om zijn dossier over de potentiële klant of leverancier te vervolledigen. Bovendien vraagt de groep voor het merendeel van zijn klanten en voor bepaalde categorieën leveranciers een financiële garantie op. Op die manier beperkt de groep zijn blootstelling aan kredietrisico's, zowel op het vlak van wanbetaling als op het vlak van concentratie van klanten.

De thesaurieoverschotten van de groep Fluxys Belgium worden belegd bij moederbedrijf Fluxys in het kader van *cash pooling* overeenkomsten. Fluxys belegt die overschotten hetzij bij eersterangs financiële instellingen, hetzij in de vorm van financiële instrumenten uitgegeven door emittenten met een hoge rating, hetzij in financiële instrumenten van emittenten waarvan een kredietwaardige overheid meerderheidsaandeelhouder is of die genieten van een garantie van een kredietwaardige Europese staat, hetzij in leningen tegen marktvoorwaarden aan dochterondernemingen van Fluxys. De monitoring uitgeoefend door Fluxys op zijn dochterondernemingen maakt dat het tegenpartijrisico op de dochterondernemingen beperkt en beheerst is.

Industriële risico's

De voornaamste activiteiten van Fluxys Belgium hebben betrekking op het vervoer en de opslag van aardgas en op de LNG-terminalling van vloeibaar aardgas in Zeebrugge. Door de aard van het product dat Fluxys Belgium vervoert, zet de onderneming een omvattend veiligheidsbeleid op.

Risico's in verband met Seveso-vestigingen. In 2018 exploiteerden Fluxys Belgium en Fluxys LNG twee Seveso-vestigingen: de LNG-terminal in Zeebrugge en de ondergrondse opslag in Loenhout. Conform de Seveso-wetgeving voeren Fluxys Belgium en Fluxys LNG een proactief beleid om de risico's op het vlak van welzijn op het werk, industriële veiligheid en milieu te beheersen. De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg voert op beide Seveso-sites ook specifieke inspecties uit in samenwerking met het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid.

Beschadiging infrastructuur door derden. Ernstige incidenten met pijpleidingen zijn vaak het gevolg van beschadigingen door derden. Om zulke beschadigingen te voorkomen, is iedereen die werken plant of wil uitvoeren in de nabijheid van aardgasvervoersinfrastructuur wettelijk verplicht die voorafgaandelijk te melden aan Fluxys Belgium. Fluxys Belgium, op zijn beurt, beantwoordt iedere melding met een bevestiging of er zich al dan niet in de nabijheid van de werken aardgasvervoersinfrastructuur bevindt. Is dat inderdaad het geval, dan ontvangt de aanvrager alle nodige gegevens en de verdere procedure om de werken in alle veiligheid te

kunnen uitvoeren. Fluxys Belgium draagt bovendien actief bij tot initiatieven om de drempel voor de meldingsplicht zo laag mogelijk te houden. Samen met het zorgvuldig optreden van alle medewerkers leidde dat ertoe dat zich in 2018 geen beschadigingen door derden hebben voorgedaan waarbij gas ontsnapte of waarbij capaciteit moest worden onderbroken.

Voorts worden de leidingtracés met de wagen, per helikopter en te voet gepatrouilleerd. Daarbij krijgen aannemers begeleiding bij werken die ze uitvoeren in de nabijheid van die tracés. Daarnaast wordt bij inspectierondes ook in het oog gehouden of er onder meer in de buurt van leidingen van Fluxys Belgium geen onaangekondigde werken van start gaan. Voorts zijn alle hoofdleidingen uitgerust met een akoestisch detectiesysteem. Het gasnetwerk wordt jaarlijks ook gescreend op lekken met behulp van speciale helikoptervluchten waarbij infraroodtechnologie wordt gebruikt.

Fluxys Belgium evalueert geregeld of en hoe die gecombineerde administratieve en operationele aanpak van werken door derden nog kan worden verbeterd. Ook voert de onderneming rond de veiligheid van haar aardgasvervoersinfrastructuur een actief sensibiliseringsbeleid voor de lokale overheden en voor al wie betrokken is bij werken in de buurt ervan.

Veiligheidsbeheerssystemen. Fluxys Belgium waakt zowel bij het ontwerp, de bouw, de indienststelling, de inspectie en exploitatie als bij het buiten dienst stellen van zijn installaties over de publieke veiligheid, het milieu en het welzijn van zijn medewerkers. Om dat gestructureerd en doeltreffend te kunnen doen, werkt Fluxys Belgium voor de vervoersactiviteit met een Quality & Safety Management System. Het systeem integreert de wettelijke eisen en normen ter zake en wordt voortdurend bijgesteld om rekening te houden met de jongste evoluties en verbetermogelijkheden. Voor de opslag- en LNG-activiteiten maakt het beheerssysteem deel uit van de Seveso-wetgeving en staat het onder toezicht van de bevoegde overheden.

Beschadiging infrastructuur door Fluxys Belgium-werken. Beschadigingen kunnen zich ook voordoen bij werken van Fluxys Belgium om infrastructuur in gebruik te nemen of te herstellen. Elk incident of bijna-incident wordt grondig onderzocht en er wordt onmiddellijk actie ondernomen om herhaling te vermijden.

Corrosie voorkomen. Waar mogelijk worden de leidingen periodiek van binnenuit gecontroleerd met zogeheten 'intelligente schrappers'. De ondergrondse leidingen zijn uitwendig afgewerkt met een bekleding om corrosie te voorkomen. Daarbovenop past Fluxys Belgium een systeem van kathodische bescherming toe waardoor een bijkomende elektrische bescherming bij bekledingsfouten wordt verzekerd.

Beheersing van crisissituaties. Competente teams staan in voor het beheer en de beheersing van crisissituaties als gevolg van mogelijke incidenten of ongevallen in een installatie die Fluxys Belgium of Fluxys LNG exploiteert. Alle teamleden volgen specifieke crisismanagementsopleidingen en Fluxys Belgium organiseert op zeer regelmatige basis crisisoefeningen om de reactiviteit van de organisatie te verzekeren.

Beschikbaarheid, betrouwbaarheid en beveiliging van ICT. De activiteiten van Fluxys Belgium en Fluxys LNG worden steeds afhankelijker van de beschikbaarheid van ICT en ICS (Industriële Controle Systemen). Die systemen kunnen storingen vertonen door gebeurtenissen buiten de controle van Fluxys Belgium. Fluxys Belgium heeft maatregelen genomen om de beschikbaarheid van zijn informaticasystemen af te stemmen op de noden. Zo zijn er voor een aantal systemen, zoals die voor het beheer van de aardgasstromen in het netwerk, back-upfaciliteiten ingericht. Die worden operationeel zodra zich een storing voordoet en waarborgen zo de continuïteit van de exploitatie.

Verzekeringen en bankgaranties

Fluxys Belgium evalueert de waarschijnlijkheid van de belangrijkste risico's die gepaard gaan met zijn activiteiten en maakt een inschatting van de mogelijke financiële gevolgen ervan. Naargelang van de mogelijkheden en de marktvoorwaarden dekt de groep die risico's grotendeels door een beroep te doen op de verzekeringsmarkt. In sommige gevallen worden risico's gedeeltelijk herverzekerd bij Flux Re – een 100%-dochteronderneming van Fluxys Belgium – of blijft een gedeelte van het risico behouden, bijvoorbeeld door te werken met een aangepaste vrijstelling.

Het feit dat Flux Re volledig wordt geconsolideerd in de rekeningen van de groep heeft als gevolg dat de kosten van ongevallen die gedekt zijn door haar herverzekeringsprogramma ten laste komen van het geconsolideerd resultaat. Daarnaast herverzekert Flux Re sommige risico's van andere bedrijven van de Fluxys-groep. Vergoedingen voor ongevallen van die partijen zullen in voorkomend geval een impact hebben op het IFRS geconsolideerd resultaat van de groep Fluxys Belgium.

De algemene dekking is in lijn met de Europese praktijken terzake en heeft betrekking op de verschillende domeinen waarin risico's zich kunnen voordoen:

- bescherming van de installaties tegen vormen van materiële schade; voor specifieke gevallen bestaat daarnaast een bijkomende dekking voor exploitatieverliezen;
- bescherming van de aansprakelijkheid tegenover derden door een algemene dekking samengesteld uit verschillende rangen;
- programma voor het personeel: dekking door verplichte verzekeringen (wetsverzekering voor arbeidsongevallen) en een programma voor het personeel inzake gezondheidszorg;
- bescherming van het wagenpark door aangepaste verzekeringen.

In het kader van zijn beleid in verband met de risico's verbonden aan zijn commerciële activiteiten, heeft Fluxys Belgium voor de meeste van zijn activiteiten de mogelijkheid op contractuele basis aan zijn tegenpartijen een garantie te vragen indien deze niet aan de vooropgestelde kredietwaardigheidsvereisten voldoen, hetzij in de vorm van een bankgarantie, hetzij in de vorm van een garantie gegeven door een kredietwaardig moederbedrijf, hetzij in de vorm van een storting in geld. Fluxys Belgium past een strikt opvolgingsbeleid toe van zijn handelsvorderingen en evalueert systematisch de financiële capaciteit van zijn tegenpartijen. Het risico dat de partijen in gebreke blijven, is daardoor beperkt, maar Fluxys Belgium kan dat risico en de eventuele negatieve gevolgen op zijn financiële situatie niet uitsluiten.

7. WETTELIJK EN REGULEREND KADER

Europa

Sinds 3 maart 2011 wordt de Europese aardgasmarkt geregeld door het derde Europese wetgevend pakket inzake energie:

- De richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van richtlijn 2003/55/EG (de 3e Gasrichtlijn);
- De verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransportnetten en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1775/2005 (2e Gasverordening);
- De verordening (EG) nr. 713/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot oprichting van een Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulatoren (ACER-Verordening).

België

In het huidige wettelijk en reglementair kader wordt een gereguleerd stelsel toegepast op het vervoer (binnenlands vervoer en grens-tot-grensvervoer), de opslag van aardgas en op de activiteiten van de LNG-terminal. Zoals de Europese wetgeving het vereist, wordt de Belgische markt door onafhankelijke regulatoren bewaakt en gecontroleerd. De toezichthouder voor de gereguleerde activiteiten van de groep Fluxys Belgium is de federale regulator, de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG).

Wetgeving

De Gaswet vormt de algemene basis van het gereguleerd kader en bevat de belangrijkste principes die van toepassing zijn op de activiteiten van Fluxys Belgium en Fluxys LNG als beheerders van het vervoersnet, de installaties voor opslag van aardgas en de LNG-terminallinginstallaties.

Het derde pakket wetgevende maatregelen, in het bijzonder de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 over gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas, werd omgezet in Belgische wetgeving (wet van 8 januari 2012 die de Gaswet wijzigt met ingang op 21 januari 2012):

- De wetgeving voorziet in een procedure voor certificering van de beheerders van het vervoersnet, de installaties voor opslag van aardgas en de LNG-terminallinginstallaties. Het doel van die certificering is de naleving te verifiëren van de ontvlechtigingsvereisten van de beheerders ten opzichte van de energieleveranciers of -producenten (ownership unbundling). Op 27 september 2012 heeft de CREG Fluxys Belgium gecertificeerd als vervoerssysteembeheerder die volledig gescheiden werkt van aardgasleveranciers en -producenten.
- Bovenop de procedure voor certificering blijft de benoemingsprocedure van de beheerders van het vervoersnet, de installaties voor opslag van aardgas en de LNG-terminallinginstallaties door ministeriële besluiten ongewijzigd bestaan. Zo is Fluxys Belgium op 23 februari 2010 aangewezen als beheerder van het aardgasvervoersnet en van de opslaginstallatie voor aardgas, en Fluxys LNG als beheerder van de LNG-installatie.
- De CREG heeft ook de bevoegdheid om de methodologie te ontwikkelen voor de vervoers-, opslag- en LNG-terminalling tarieven, na daarvoor een publieke consultatie te hebben uitgevoerd. De tariefvoorstellen van de beheerders moeten door de CREG goedgekeurd worden.

Tariefbepaling

Algemeen

De besluiten tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie werden door de CREG goedgekeurd op 18 december 2014. Die methodologie bevat de regels die de netbeheerders dienen na te leven bij de voorbereiding, de berekening en de indiening van tarieven voor de periode 2016-2019 en die de regulator zelf zal hanteren bij de afhandeling van deze tariefvoorstellen.

Het tariefvoorstel 2016-2019 dat Fluxys Belgium op basis van die methodologie op 30 juni 2015 indiende, werd aangepast en een aangepaste versie werd uiteindelijk door de CREG goedgekeurd op 29 oktober 2015. De goedgekeurde tarieven gelden voor periodes van vier jaar, behoudens uitzonderlijke omstandigheden. Het jaar 2016 was dus het eerste jaar van de vierjarige regulatoire periode.

Dankzij het mechanisme van de tussentijdse tariefherziening, zoals voorzien in de goedkeuringsbeslissing van de CREG, werd een aangepast tariefvoorstel voor de transportdiensten ingediend op 26 april 2017 dat werd goedgekeurd door de CREG op 24 mei 2017 en dat een tariefdaling voorziet voor de jaren 2018 en 2019. Die daling volgt op een eerdere tariefdaling sinds 1 januari 2015. De tariefdaling van de vervoerdiensten op 1 januari 2018 brengt geen daling van het resultaat van Fluxys Belgium met zich mee. Dat wordt immers grotendeels bepaald door het door de regulering toegelaten rendement.

Een Tariefnetwerkcode (TAR-NC) werd aangenomen bij Verordening (EU) nr. 2017/460 van de Europese Commissie op 16 maart 2017. Deze streeft naar een harmonisering van de tariefmethodologieën voor gasvervoer in Europa en stelt uiteenlopende vereisten aan met betrekking tot publicatie van gegevens en overleg over tarieven. Deze zal een impact hebben op de tariefbepaling in de volgende regulatoire periode (2020-2023).

Het geactualiseerd tariefvoorstel dat Fluxys LNG op 25 mei 2018 indiende, werd door de CREG goedgekeurd op 28 juni 2018. De CREG heeft gevraagd om een nieuw tariefvoorstel in te dienen na de voltooiing van de bouw van de installaties voor het verlenen van overslagdiensten. Een aangepast tariefvoorstel zal geen significante invloed hebben op de gereguleerde inkomsten van 2018.

Principes

De tarieven dienen de **geschatte toegelaten kosten** te dekken die nodig zijn om efficiënt de gereguleerde diensten te kunnen verzekeren. De basis voor de berekening van de geschatte toegelaten kosten is de boekhouding volgens de Belgische boekhoudkundige regels (Belgian GAAP). De geschatte toegelaten kosten omvatten de **bedrijfskosten, de financiële lasten en het gereguleerde rendement**.

Bedrijfskosten. De bedrijfskosten zijn onderverdeeld in:

- beheersbare kosten, waarvoor efficiëntiewinsten of -verliezen evenredig verdeeld worden tussen Fluxys Belgium (stijging of daling van de toegelaten winst) en de regulatoire activa of verplichtingen (stijging of daling van de toekomstige tarieven),
- niet-beheersbare kosten, waarvoor afwijkingen ten opzichte van de geschatte waarde volledig worden toegerekend aan de regulatoire activa of verplichtingen.

Op die manier wordt Fluxys Belgium aangemoedigd om zijn activiteiten op de meest efficiënte wijze uit te voeren. Elke besparing ten opzichte van het geschatte en toegestane budget voor beheersbare kosten heeft een positieve invloed op de brutowinst voor belastingen ten belope van 50% van het bedrag. Omgekeerd beïnvloedt elke budgetoverschrijding de winst in negatieve zin.

Volgende kosten worden als niet beheersbare kosten beschouwd: afschrijvingen, kosten met betrekking tot andere gereguleerde activiteiten, subsidies, belastingen, taksen en de kosten die betrekking hebben op de aankoop van commodity producten voor de werking van het net. De personeelslasten, beroepskosten en de diensten en diverse goederen behoren tot de beheersbare kosten.

Financiële lasten. De financiële lasten betreffen de netto financiële kosten, dus na aftrek van de financiële opbrengsten. Alle werkelijke en redelijke financieringskosten in verband met schuldfinanciering van de gereguleerde activiteiten zijn bijgevolg inbegrepen in de tarieven.

Gereguleerd rendement. Het gereguleerde rendement is het door de regulering toegestane rendement op het eigen vermogen dat werd geïnvesteerd. Het wordt berekend op basis van een **vergoedingspercentage op de gemiddelde jaarlijkse waarde van het gereguleerd actief** (gemiddelde Regulated Asset Base - RAB). Die RAB, gebaseerd op de rekeningen naar Belgische boekhoudnormen, varieert van jaar tot jaar rekening houdend met nieuwe investeringen, uitgebruiknemingen, toegestane afschrijvingen en wijzigingen in het bedrijfskapitaal.

Het **vergoedingspercentage bestaat uit 2 componenten**, bepaald door het niveau van de verhouding eigen vermogen tegenover de RAB (=S-factor).

**1. Voor het gedeelte eigen vermogen tot en met 33% van de RAB geldt:
gemiddelde RAB in jaar n x 33% x [(OLO n)+(βx risicopremie)] x (1+α)**

Het vergoedingspercentage (in %) zoals vastgesteld door de CREG voor het jaar 'n' is gelijk aan de som van de risicoloze rentevoet, dit wil zeggen de gemiddelde rente op Belgische lineaire obligaties (OLO) op 10 jaar, en een premie voor het risico van de aandelenmarkt, gewogen door de toepasselijke bètafactor. De financiële referentieverhouding van 33% wordt toegepast op de gemiddelde waarde van het gereguleerd actief (RAB) om het referentievermogen te berekenen. Daarbij zijn:

- OLO n = voor jaar n, het gemiddelde van de rentevoet van de Belgische lineaire obligaties op 10 jaar. Deze bedroeg 0,81% in 2018 en 0,74 voor 2017.
- β (risico van de netbeheerder ten opzichte van het globaal marktrisico) = 0,65 voor transport; 0,78 voor opslag en terminalling
- risicopremie = 3,5%
- α (illiquiditeitspremie) = 20% voor transport en opslag

**2. Voor het gedeelte van het eigen vermogen dat de 33% overschrijdt:
gemiddelde RAB in jaar n x (S – 33%) x (OLO n + 70 basispunten)**

De CREG stimuleert een verhouding tussen het eigen vermogen en het gereguleerd actief die zo dicht mogelijk bij 33% ligt. Bijgevolg wordt het deel van het referentievermogen dat 33% van het gereguleerd actief overschrijdt, vergoed tegen een lager tarief, namelijk de gemiddelde rente op Belgische lineaire obligaties op 10 jaar en een premie van 70 basispunten.

Daarnaast voorziet de methodologie in een specifiek niveau van billijke marge voor nieuwe installaties of installatie-uitbreidingen ter bevordering van de bevoorradingzekerheid of voor nieuwe installaties of de uitbreidingen van opslag- of LNG-installaties. De vergoeding van de LNG-installaties combineert een "RAB x WACC" formule op de initiële en vervangingsinvesteringen van de terminal met een IRR-formule (Internal Rate of Return) op de uitbreidingsinvesteringen die worden uitgevoerd sinds 2004. De CREG legt een maximale IRR vast per investering die Fluxys LNG niet mag overschrijden om de aantrekkelijkheid en de competitiviteit van de LNG-terminal te verzekeren.

De principes van het IRR-model werden voor Fluxys LNG goedgekeurd door de CREG voor uitbreidingsinvesteringen en bevestigd in haar besluiten van 2 oktober 2014 en van 28 juni 2018.

Nieuwe tariefmethodologieën voor 2020-2023. In juni heeft de federale regulator CREG voor de periode 2020-2023 nieuwe tariefmethodologieën vastgelegd voor het vervoer en de opslag van aardgas en de terminalling van LNG. De nieuwe methodologieën bouwen voort op de bestaande principes die werden verfijnd en aangevuld.

- Het systeem blijft behouden waarbij alle redelijke kosten inclusief interesten en een billijke vergoeding door de tarieven worden gedekt.
- De berekening van de billijke vergoeding werd verfijnd om de stabiliteit ervan te verbeteren. Zo wordt de risicovrije rentevoet niet langer jaarlijks aangepast maar op voorhand vastgelegd voor de hele regulatoire periode. Ook wijzigt de regulatoire richtverhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen van 33%/67% naar 40%/60%.

- Bovenop stimulansen gericht op kostenbeheersing wordt een beperkt pakket nieuwe stimulansen geïntroduceerd om een aantal prestaties van de onderneming op te volgen en te sturen. Het gedeelte van de gerealiseerde kostenbesparingen dat toekomt aan de onderneming werd aangepast en brengt mee dat de mogelijke opbrengsten daarvan beperkter zullen zijn.

Jaarlijkse afrekening

Elk jaar wordt een afrekening gemaakt waarbij de geschatte waarden worden vergeleken met de realiteit. Die verschillen worden geboekt op een regulatorisch actief of verplichting tijdens het jaar waarin ze zich voordoen. Een en ander is van toepassing op de verschillende elementen van de tariefberekening:

- de geschatte verkoopvolumes gebruikt voor het bepalen van het eenheidstarief,
- de bedrijfskosten,
- de financiële lasten,
- het gereguleerde rendement.

Op die manier ontstaat een regulatorische schuld (indien bijvoorbeeld de reële volumes de schattingen overtreffen of indien de bedrijfskosten, de financiële lasten of het gereguleerde rendement lager zijn dan verwacht) of een regulatorische vordering in het omgekeerde geval.

Die regulatorische verplichtingen of vorderingen worden conform de tarifaire methodologie in rekening genomen voor de tariefzetting van de volgende regulatorische periodes. In geval van geaccumuleerd positief saldo op het einde van de regulatorische periode kan de CREG besluiten het ook gedeeltelijk in te zetten voor de financiering van investeringen. In 2018 werd € 11,1 miljoen gebruikt voor de financiering van investeringen (€ 12,5 miljoen in 2017).

Gedragscode

De gedragscode bepaalt de voorwaarden voor toegang tot de aardgasinfrastructuur. Die voorwaarden zijn een geheel van operationele en commerciële regels die het kader vastleggen waarin Fluxys Belgium en Fluxys LNG contracten afsluiten met de gebruikers van de vervoers-, opslag- en LNG-infrastructuur.

Een eerste gedragscode werd vastgelegd door het Koninklijk Besluit van 4 april 2003. Vanaf 2006 werden verschillende marktbevragingen georganiseerd door de CREG over de evolutie van die code. Op 15 januari 2011 werd het Koninklijk Besluit van 23 december 2010 over een nieuwe gedragscode van kracht.

Die gedragscode bepaalt dat de beheerders (voor vervoer, opslag en LNG-terminalling) een reeks documenten moeten opstellen die aan de goedkeuring van de CREG worden onderworpen: het toegangsreglement, het dienstenprogramma, de standaardcontracten en de aansluitingscontracten. Bij het opstellen van die documenten worden de betrokken netgebruikers geraadpleegd opdat de aangeboden diensten zo goed mogelijk aansluiten bij de marktbehoeften. Pas na die raadpleging kunnen de documenten aan de CREG worden voorgelegd ter goedkeuring.

Nalevingscoördinator

De gedragscode bepaalt dat de netbeheerder een nalevingscoördinator aanstelt in het kader van de verbintenissen die de netbeheerder aangaat op vlak van niet-discriminerende toegang tot het net. Fluxys Belgium heeft een nalevingscoördinator aangesteld. In 2011 heeft de nalevingscoördinator een verbintenissenprogramma opgesteld met de concrete uitwerking van de gedragsregels die door de personeelsleden moeten worden nageleefd in verband met niet-discriminatie, transparantie en de behandeling van vertrouwelijke informatie. De raad van bestuur en het directiecomité van Fluxys Belgium hebben het verbintenissenprogramma goedgekeurd.

Jaarlijks wordt zowel voor Fluxys Belgium als voor Fluxys LNG een verslag opgesteld over de naleving van het programma en de resultaten worden gepubliceerd op de website:

<https://www.fluxys.com/nl/company/fluxys-belgium/management-governance>

8. CORPORATE GOVERNANCE VERKLARING

Fluxys Belgium heeft de Belgische Corporate Governance Code 2009 ('Code 2009') aangenomen als referentie-code. Daarnaast is eveneens regelgeving over deugdelijk bestuur van toepassing op Fluxys Belgium voorzien in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, zoals later gewijzigd ('Gaswet'), en de Europese Richtlijn 2009/73/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG ('Richtlijn'). De door Fluxys Belgium toegepaste regelgeving vindt u via internet:

- Code 2009: www.corporategovernancecommittee.be
- Gaswet: www.just.fgov.be
- Richtlijn: eur-lex.europa.eu

Fluxys Belgium past de regels voor de duurtijd van de bestuursmandaten van de Code 2009 niet toe. De leden van de raad van bestuur worden benoemd voor een periode van 6 jaar en niet, zoals § 4.6 van de Code 2009 naar voor schuift, voor 4 jaar. Die duur is echter verantwoord in het licht van de technische, financiële en juridische eigenheid en complexiteit van de taken en verantwoordelijkheden die aan de netbeheerder voor aardgas worden toevertrouwd.

Evolutie van de samenstelling van de raad van bestuur in 2018

Tijdens de gewone algemene vergadering van 8 mei 2018 werd het mandaat van bestuurder van Claude Grégoire hernieuwd voor een periode van 6 jaar, tot aan de gewone algemene vergadering van 2024, en werd het mandaat van bestuurder van Christian Viaene hernieuwd voor een periode van 1 jaar, tot aan de gewone algemene vergadering van 2019. Het mandaat van Nele Roobrouck werd hernieuwd tot 3 oktober 2018.

Daarnaast heeft de algemene vergadering van 8 mei 2018 beslist om, op voorstel van de raad van bestuur en na advies van het benoemings- en vergoedingscomité, Geert Versnick te benoemen als bestuurder met ingang op 3 oktober 2018 ter vervanging van Nele Roobrouck. Zijn mandaat zal verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van 2024.

Tot slot heeft de algemene vergadering van 8 mei 2018 beslist om, op voorstel van de raad van bestuur en na advies van het benoemings- en vergoedingscomité en van het corporate governance comité, Anne Leclercq als onafhankelijke bestuurder te benoemen voor een mandaat van 6 jaar dat zal verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van 2024.

Sabine Colson werd, na advies van het benoemings- en vergoedingscomité en van het corporate governance comité, en met ingang op 1 oktober 2018, door de raad van bestuur van 26 september 2018 als onafhankelijk bestuurder gecoöpteerd voor een mandaat van 6 jaar dat zal verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van 2024. De eerstvolgende algemene vergadering dient zich uit te spreken over haar definitieve benoeming.

De procedure voor hernieuwing van mandaten en nieuwe benoemingen bij het benoemings- en vergoedingscomité en bij het corporate governance comité werd nageleefd.

Regels voor de benoeming en vervanging van de leden van de raad van bestuur en voor de wijziging van de statuten

Benoeming en vervanging van bestuurders. De bestuurders worden benoemd door de algemene vergadering voor hoogstens 6 jaar en kunnen door de algemene vergadering worden ontslagen.

Artikel 11 en 12 van de statuten bepalen dat de vennootschap bestuurd wordt door een raad van bestuur bestaande uit niet-uitvoerende bestuurders, die voor hoogstens zes jaar worden benoemd en door de algemene vergadering kunnen worden ontslagen. De mandaten van de aftredende bestuurders die niet herkozen zijn eindigen onmiddellijk na de gewone algemene vergadering. In geval van vacature van één of verschillende bestuurdersmandaten, kunnen de overblijvende bestuurders, met gewone meerderheid van stemmen, voorlopig in de vacature voorzien. In zulk geval zal de algemene vergadering in haar eerstvolgende bijeenkomst de definitieve benoeming doen. In geval van vacature voor het vervallen van de termijn van een mandaat, beëindigt de nieuw benoemde bestuurder het mandaat van de bestuurder die hij vervangt.

Wijziging van de statuten. De statuten van de onderneming kunnen gewijzigd worden door de algemene vergadering en worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Bij beraadslaging over een wijziging aan de statuten kan de algemene vergadering slechts geldig beraadslagen en beslissen als degenen die op de vergadering aanwezig zijn of vertegenwoordigd zijn minstens de helft van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen. Er wordt geen enkele wijziging toegelaten die geen drie vierden van de stemmen haalt.

Raad van bestuur

Samenstelling van de raad van bestuur

Artikel 11 van de statuten bepaalt dat de raad van bestuur minstens 3 en maximaal 24 niet-uitvoerende bestuurders telt, zonder de vertegenwoordiger(s) van de federale regering mee te tellen.

Om te beantwoorden aan de voorwaarden gesteld in de Gaswet zijn minstens één derde bestuurders onafhankelijk volgens de Gaswet. Zij zijn gekozen ten dele op basis van hun kennis inzake financieel beheer, ten dele wegens hun nuttige technische kennis en vooral op basis van hun relevante kennis van de energiesector; één derde bestuurders van een ander geslacht dan de overige leden.

Ten minste de helft van de bestuurders hebben een courante kennis van het Nederlands en ten minste de helft een courante kennis van het Frans.

Tevens verleent het 'bijzonder aandeel' de federale Minister voor Energie het recht twee vertegenwoordigers van de federale regering in de raad van bestuur te benoemen.

De bestuurders van de vennootschap kunnen niet tegelijkertijd lid zijn van de raad van toezicht, van de raad van bestuur, of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen, van een onderneming die werkzaam is in de productie of levering van aardgas, en kunnen ook geen rechten uitoefenen op zulk een onderneming.

Bestuurders

Daniel Termont voorzitter van de raad van bestuur en ondervoorzitter van het strategisch comité

Daniel Termont is voorzitter van Publigas. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 1998 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Claude Grégoire bestuurder, ondervoorzitter van de raad van bestuur en voorzitter van het strategisch comité

Claude Grégoire is burgerlijk ingenieur en algemeen directeur van Socofe. Hij werd in oktober 1994 aangesteld als bestuurder op voorstel van Publigas. Zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2024.

Jos Ansoms bestuurder

Jos Ansoms is licentiaat politieke en sociale wetenschappen aan de KUL. Hij was onder meer voorzitter van Intermixt, Iveka, Igean en ondervoorzitter van Eandis. Hij was gedurende 23 jaar lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, waar hij onder meer het ambt van Voorzitter van de Commissie Bedrijfsleven en Energie waarnam. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 2016 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2022.

Patrick Côté bestuurder

Patrick Côté is licentiaat handel met specialisatie in professionele boekhouding aan de Université HEC Montréal. Hij is houder van de titel CPA CMA (Chartered Professional Accountant). Van 2008 tot 2013 heeft hij gewerkt als Investment Analyst bij CDPQ, waar hij bij talrijke transacties in de infrastructuursector was betrokken. Sinds 2013 bekleedt hij er de functie van Director Asset Management Infrastructure in Parijs. Hij werd gecoöpteerd als bestuurder door de raad van bestuur met ingang van 1 januari 2017 op voorstel van het CDPQ en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2023.

Andries Gryffroy bestuurder

Andries Gryffroy is Industrieel Ingenieur E.M. en master in de Marketing. Hij heeft verschillende bijscholingen gevolgd in de energiesector en ook verschillende functies uitgeoefend in die sector alvorens een ingenieurbureau gespecialiseerd in energieprojecten op te richten. Recent verkocht hij zijn onderneming en is nu consultant in techniek en energie. Hij is tevens Vlaams volksvertegenwoordiger en deelstaatsenator. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 2015 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Luc Hujoel bestuurder

Luc Hujoel is master in economische wetenschappen. Hij was algemeen directeur bij Sibelga tot 31 oktober 2018 en is momenteel algemeen directeur van Interfin en ondervoorzitter van Publigas sinds december 2018. Hij werd als bestuurder aangesteld in mei 2009 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Ludo Kelchtermans bestuurder, voorzitter van het auditcomité

Ludo Kelchtermans is licentiaat Economische Wetenschappen en werkzaam als algemeen directeur van de N.V. Nutsbedrijven Houdstermaatschappij (NUHMA). Hij is bestuurder van meerdere vennootschappen en voorzitter van het auditcomité van Aspiravi. Hij werd als bestuurder aangesteld in juni 2012 op voorstel van Publigas. Zijn mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2020.

Renaud Moens bestuurder

Renaud Moens is handelsingenieur, afgestudeerd aan de Solvay Business School van de ULB. Hij is directeur-generaal van de intercommunale IGRETEC en bestuurder van Sambrinvest en Sonaca. Hij werd gecoöpteerd als bestuurder door de raad van bestuur van 24 september 2014 op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2022.

Josly Piette bestuurder

Josly Piette is gegradueerde sociale arbeidswetenschappen en licentiaat economische en sociale wetenschappen. Hij is eresecretaris-generaal van CSC (Confédération des Syndicats Chrétiens) en bestuurder van Socofe en Publigas. Hij werd als bestuurder aangesteld in juni 2009 op voorstel van Publigas. Zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2020.

Geert Versnick bestuurder (sinds 3 oktober 2018)

Geert Versnick is Licentiaat in de Rechten, afgestudeerd aan de Universiteit van Gent. Hij was advocaat aan de Balie van Gent van 1980 tot eind 2000 en politiek actief van 1989 tot 2017. Hij oefent verschillende bestuursmandaten uit in zowel de privaatrechtelijke als in de publiekrechtelijke sector. Hij werd als bestuurder aangesteld door de gewone algemene vergadering van mei 2018, met ingang op 3 oktober 2018, op voorstel van Publigas en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2024.

Christian Viaene bestuurder, voorzitter van het benoemings- en vergoedingscomité

Christian Viaene is handelsingenieur en licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen. Hij is directeur-generaal van de Brusselse intercommunales voor gas en elektriciteit en secretaris-generaal van Publigas. Hij werd als bestuurder aangesteld in maart 2005 op voorstel van Publigas. Zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Luc Zabeau bestuurder

Luc Zabeau is handelsingenieur en licentiaat handels- en financiële wetenschappen. In 2003 trad hij in dienst bij Sibelga waar hij tot eind 2018 directeur Financiën was. Hij is momenteel directeur van Interfin. Hij werd als bestuurder aangesteld in juni 2009 op voorstel van Publigas. Zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2023.

Nele Roobrouck bestuurder (tot 3 oktober 2018)

Nele Roobrouck is licentiaat in rechten aan de KUL en ook houder van een Master in Energy and Environmental Law. Momenteel is ze adjunct kabinetchef Energie bij minister van financiën, begroting en energie Lydia Peeters en expert bij vicepremier Alexander De Croo. Zij is sinds januari 2013 ook regeringscommissaris bij Elia NV. Ze werd als bestuurder aangesteld in mei 2016 op voorstel van Publigas en haar mandaat liep af op 3 oktober 2018.

Onafhankelijke bestuurders in de betekenis van de Gaswet:

Marianne Basecq bestuurder

Marianne Basecq is licentiate zakelijke administratie met een aanvullende opleiding openbaar beheersrecht. Ze is algemeen raadgever van de holding Socofe NV. Ze werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2007 op voorstel van Publigas. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Sabine Colson bestuurder (sinds 1 oktober 2018)

Mevrouw Sabine Colson is licentiate in de Handels- en Financiële Wetenschappen aan de HEC-ULg. Ze volgde een opleiding voor erkend bestuurder bij Guberna en behaalde een universitair certificaat voor innovatiebeheer aan de UCL. Momenteel is zij algemeen adviseur bij SRIW Environnement. Zij werd na het advies van de betrokken raadgevende comités gecoöpteerd als onafhankelijk bestuurder tijdens de raad van bestuur van 26 september 2018, met ingang van 1 oktober 2018. Haar definitieve verkiezing zal worden voorgelegd aan de algemene vergadering van 14 mei 2019 en haar mandaat zal verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van mei 2024.

Valentine Delwart bestuurder

Valentine Delwart is licentiate in de rechten en heeft een Master in Europees recht gevolgd. Ze is schepen van Financiën in Ukkel en sinds maart 2011 bekleedt ze de functie van secretaris-generaal van de Mouvement Réformateur. In mei 2013 werd ze aangesteld als onafhankelijk bestuurder op voorstel van de raad van bestuur en na het advies van de betrokken raadgevende comités. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Sandra Wauters bestuurder

Sandra Wauters heeft een Doctoraat Burgerlijk Ingenieur Scheikunde behaald aan de universiteit van Gent. Ze is momenteel werkzaam als Expert Energie en Klimaatbeleid bij BASF Antwerpen, en ze is verantwoordelijke voor de coördinatie binnen BASF Antwerpen m.b.t. energie- en klimaatgerelateerde thema's. In mei 2013 werd ze aangesteld als onafhankelijk bestuurder op voorstel van de raad van bestuur en na het advies van de betrokken raadgevende comités. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Hélène Deslauriers bestuurder

Hélène Deslauriers heeft rechten gestudeerd aan de universiteit van Montréal en heeft daarna een LL.M behaald aan het University College van Londen. Ze is lid van de balie van Quebec en van de International Bar Association. Ze was gedurende 13 jaar ondervoorzitter van Bombardier Transport. In mei 2011 werd ze aangesteld als onafhankelijk bestuurder op voorstel van de raad van bestuur en na het advies van de betrokken raadgevende comités. Haar mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2023.

Monique Lievens voorzitter van het corporate governance comité

Monique Lievens is licentiate economische wetenschappen met een specialisatie in bedrijfseconomie. Ze is Human Resources Advisor bij de Nationale Bank van België en werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2007 op voorstel van Publigas. Haar huidige mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2019.

Anne Leclercq bestuurder (sinds 8 mei 2018)

Anne Leclercq heeft een Master in de rechten en een MBA aan de Vlerick Business School. Dankzij een lange loopbaan in de bankensector kan ze bogen op een uitgebreide financiële expertise en management ervaring. Momenteel is ze werkzaam als Director Treasury and Capital Markets bij het Federaal Agentschap van de Schuld en is ze bestuurder bij de KULeuven en WDP (Warehouses De Pauw). Sinds 2013 is ze voorzitter van een subcomité van het Economisch en Financieel comité van de EU waarin schuldbeheerders van de 28 EU staten zetelen. Ze werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2018 op voorstel van de raad van bestuur en na het advies van de betrokken raadgevende comités en haar huidige mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2024.

Walter Nonneman bestuurder

Walter Nonneman is professor emeritus economie aan de Universiteit Antwerpen. Hij bekleedde beheers- en bestuursfuncties in de privésector, de non-profitsector en de publieke sector. Hij is momenteel bestuurder van financiële instellingen. Hij behaalde een doctoraat in de toegepaste economische wetenschappen aan de UFSIA en studeerde aan de Harvard Graduate School of Business Administration. Walter Nonneman werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2009 op voorstel van het benoemings- en vergoedingscomité en zijn huidig mandaat loopt af op de gewone algemene vergadering van mei 2021.

Henriette Van Caenegem bestuurder (tot 8 mei 2018)

Henriette Van Caenegem is licentiate in de rechten. Zij is onder meer actief als onafhankelijk juridisch adviseur en projectmanager voor acquisitie- en desinvesteringprojecten. Ze werd als onafhankelijk bestuurder aangesteld in mei 2006 en haar mandaat liep af op de gewone algemene vergadering van mei 2018.

Vertegenwoordiger van de federale regering

François Fontaine

François Fontaine is licentiaat in de rechten en in fiscaal recht. Hij is algemeen adviseur van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij. Hij werd op 4 februari 2009 tot vertegenwoordiger van de federale regering benoemd door de minister van Energie voor de Franse taalrol. Hij heeft bijzondere bevoegdheden zoals bepaald in de wetten van 26 juni 2002 en 29 april 1999 en de Koninklijke Besluiten van 16 juni 1994 en 5 december 2000, beschreven in artikel 21 van de statuten en in het Corporate Governance Charter. Het mandaat van François Fontaine als vertegenwoordiger van de federale regering in de raad van bestuur van Fluxys Belgium werd hernieuwd bij Koninklijk Besluit van 14 december 2012 met inwerkingtreding op 14 januari 2013.

De vertegenwoordiger van de federale regering zetelt met raadgevende stem op de vergaderingen van de raad van bestuur en het strategisch comité.

Aanwezigheid van de voorzitter van het directiecomité

Pascal De Buck was in 2018 als voorzitter van het directiecomité permanent uitgenodigd op de vergaderingen van de raad van bestuur en de raadgevende comités met raadgevende stem.

Secretariaat

Het secretariaat van de raad van bestuur wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & General Counsel.

Activiteitenverslag

Onderwerpen van beraadslagingen

De leden van de raad van bestuur beogen in hun besluitvorming een consensus. De voornaamste behandelde punten zijn:

- De strategie van Fluxys Belgium
- Het budget 2018
- Het investeringsprogramma op 10 jaar (2018-2027)
- Plan op middellange termijn
- Het HSEQ-beleid
- Het risicobeheer
- De voorbereiding van de jaarlijkse en halfjaarlijkse rekeningen van de onderneming en haar dochterondernemingen en de persberichten over die rekeningen
- Het opstellen van het jaarlijks financieel verslag van het boekjaar 2017 en van het halfjaarlijks financieel verslag op 30 juni 2018
- Projecten of het onderzoek van projecten gericht op de verdere ontwikkeling van de activiteiten in België, met onder meer:
 - Marktintegratieprojecten
 - Evolutie van de vervoersdiensten
 - Leidingprojecten Kraainem-Haren/Overijse-Jezus-Eik
 - Oosterweel-project en diens impact op de Fluxys-installaties
 - Biogasprojecten
 - Conversie L-gas naar H-gas
 - De bouw van de 5de opslagtank voor LNG in Zeebrugge
 - Winteranalyse
 - Planificatie van nieuwe mogelijke gascentrale in de context van de veiligheid van de energiebevoorrading

- De evolutie van het wettelijk en regulerend kader, met onder meer:
 - De tarieven, de evolutie van tariefbesprekingen en de voorbereiding van de tarieven 2020-2023
 - Opvolging van de geschillen en vorderingen ingediend om de belangen van de vennootschap te verdedigen
 - De energiemix en het interfederaal energiepact
 - De rol van aardgas in het toekomstige Belgische energiesysteem en in de energietransitie
 - Memorandum verkiezingen
- De commerciële activiteiten en de exploitatie van het net
- De oproeping voor de gewone algemene vergadering
- De wijzigingen in de samenstelling van de raad van bestuur en van de raadgevende comités
- Het onderzoek van de verslagen van het strategisch comité, het auditcomité, het benoemings- en vergoedingscomité en het corporate governance comité
- Het onderzoek van het verslag van de raad van bestuur van Fluxys LNG
- De evaluatieprocedure van de raad van bestuur en de comités

Werking

De raad van bestuur kan slechts beraadslagen en beslissingen nemen indien ten minste de helft van de bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn. De beslissingen van de raad van bestuur worden genomen bij meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders. In 2018 nam de raad van bestuur al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders.

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

De raad van bestuur is 6 keer bijeengekomen in 2018. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van de raad van bestuur in 2018 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Daniel Termont	5 op 6 uitnodigingen
Claude Grégoire	5 op 6 uitnodigingen
Jos Ansoms	6 op 6 uitnodigingen
Marianne Basecq	5 op 6 uitnodigingen
Sabine Colson	1 op 1 uitnodiging
Patrick Côté	6 op 6 uitnodigingen
Valentine Delwart	6 op 6 uitnodigingen
Hélène Deslauriers	3 op 6 uitnodigingen
Andries Gryffroy	2 op 6 uitnodigingen
Luc Hujuel	4 op 6 uitnodigingen
Ludo Kelchtermans	5 op 6 uitnodigingen
Anne Leclercq	1 op 3 uitnodigingen
Monique Lievens	6 op 6 uitnodigingen
Renaud Moens	6 op 6 uitnodigingen
Walter Nonneman	6 op 6 uitnodigingen
Josly Piette	6 op 6 uitnodigingen
Nele Roobrouck	4 op 5 uitnodigingen
Henriette Van Caenegem	3 op 3 uitnodigingen
Geert Versnick	1 op 1 uitnodiging
Christian Viaene	6 op 6 uitnodigingen
Sandra Wauters	6 op 6 uitnodigingen
Luc Zabeau	5 op 6 uitnodigingen

Comités samengesteld door de raad van bestuur

Strategisch comité

Samenstelling van het strategisch comité

Het strategisch comité bestaat uit negen niet-uitvoerende bestuurders, onder wie ten minste één derde onafhankelijk moet zijn conform de Gaswet.

Voorzitter

Claude Grégoire

Ondervoorzitter

Daniel Termont, voorzitter van de raad van bestuur

Leden

Jos Ansoms

Patrick Côté

Valentine Delwart*

Luc Hujoel

Walter Nonneman*

Christian Viaene

Sandra Wauters*

** Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.*

Vertegenwoordiger van de federale regering met raadgevende stem

François Fontaine

Genodigden met raadgevende stem

Pascal De Buck was in 2018 als voorzitter van het directiecomité permanent uitgenodigd op de vergaderingen van het strategisch comité.

Andries Gryffroy, bestuurder

Secretariaat

Het secretariaat van het strategisch comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & General Counsel.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het strategisch comité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur, overeenkomstig artikel 17.3 van de statuten. Het comité heeft geen beslissingsbevoegdheid, maar heeft de taak om de beslissingen voor te bereiden die ter goedkeuring aan de raad van bestuur zullen worden voorgelegd, met inachtneming van de toepasselijke wettelijke, reglementaire en statutaire bepalingen. In hetzelfde kader ziet het ook toe op de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur. De leden van het strategisch comité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2018 heeft het strategisch comité onder meer de volgende dossiers onderzocht:

- De strategie van Fluxys Belgium met inbegrip van de Europese ontwikkelingen
- Het investeringsprogramma op 10 jaar (2018-2027)
- Plan op middellange termijn
- Het HSEQ-beleid
- Projecten of het onderzoek van projecten gericht op de verdere ontwikkeling van de activiteiten in België, met onder meer:
 - Marktintegratieprojecten
 - Evolutie van de vervoersdiensten
 - Voornaamste infrastructuurprojecten
 - Leidingprojecten Kraainem-Haren/Overijse-Jezus-Eik
 - Conversie L-gas naar H-gas
 - De bouw van de 5de opslagtank voor LNG in Zeebrugge
 - Winteranalyse
 - Planificatie van nieuwe mogelijke gascentrale in de context van de veiligheid van de energiebevoorrading

- De evolutie van het wettelijk en regulerend kader, met onder meer:
 - De tarieven, de evolutie van tariefbesprekingen en de voorbereiding van de tarieven 2020-2023
 - Opvolging van de geschillen en vorderingen ingediend om de belangen van de vennootschap te verdedigen
 - De energiemix en het interfederaal energiepact
 - De rol van aardgas in het toekomstige Belgische energiesysteem en in de energietransitie
 - Memorandum verkiezingen
- De commerciële activiteiten en de exploitatie van het net
- Informatie in verband met exploitatie en veiligheid

Werking

De beslissingen van het strategisch comité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. In 2018 nam het strategisch comité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage IV van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement strategisch comité (<https://www.fluxys.com/en/company/fluxys-belgium/management-governance>).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het strategisch comité is 10 keer bijeengekomen in 2018. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van het strategisch comité in 2018 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Claude Grégoire	10 op 10 uitnodigingen
Daniel Termont	8 op 10 uitnodigingen
Jos Ansoms	10 op 10 uitnodigingen
Patrick Côté	10 op 10 uitnodigingen
Valentine Delwart	8 op 10 uitnodigingen
Andries Gryffroy	7 op 10 uitnodigingen
Luc Hujuel	10 op 10 uitnodigingen
Walter Nonneman	10 op 10 uitnodigingen
Christian Viaene	10 op 10 uitnodigingen
Sandra Wauters	7 op 10 uitnodigingen

Auditcomité

Samenstelling van het auditcomité

Het auditcomité bestaat uit zeven niet-uitvoerende bestuurders, van wie de meerderheid onafhankelijk moet zijn. Het auditcomité bezit een collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van de vennootschap en ten minste één onafhankelijke bestuurder beschikt over de nodige deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit.

Voorzitter

Ludo Kelchtermans

Leden

Marianne Basecq*

Sabine Colson* (sinds 1 oktober 2018)

Patrick Côté

Anne Leclercq* (sinds 8 mei 2018)

Renaud Moens

Henriette Van Caenegem* (tot 8 mei 2018)

Sandra Wauters*

** Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.*

Deskundigheid van de onafhankelijke bestuurders van het auditcomité op het gebied van boekhouding en audit

Marianne Basecq

- Licentiate in Zakelijke Administratie (handels- en beheerswetenschappen) aan de ULG, met een specialisatie in financiën en een bijkomende opleiding in consolidatie van maatschappelijke rekeningen.
- Ze is lid van verschillende auditcomités en benoemings- en vergoedingscomités.
- Ze is bestuurder bij verschillende ondernemingen in de milieusector en de sector van hernieuwbare energie.

Sabine Colson

- Licentiate in de Handels- en Financiële Wetenschappen aan de HEC-ULG, werkte voordien bij PWC als Audit Manager.
- Ze kan ervaring voorleggen in auditcomités en benoemings- en vergoedingscomités.
- Ze is bestuurder bij verschillende ondernemingen, met name in de milieusector en de sector van hernieuwbare energie.

Anne Leclercq

- Behaalde een Master in de rechten en een MBA aan de Vlerick Business School
- Dankzij een lange loopbaan in de financiële sector kan ze bogen op een uitgebreide financiële expertise en managementervaring.
- Ze beschikt over een uitgebreide marktkennis en inzicht in de belangrijke drijfveren voor verandering in financiële markten zoals wijzigingen in regelgeving en in economische factoren.
- Momenteel is ze werkzaam als Director Treasury and Capital Markets bij het Federaal Agentschap van de Schuld.

¹ In overeenstemming met het Wetboek van Vennootschappen (art. 96) moet de verantwoording van de onafhankelijkheid en deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit van ten minste één lid van het auditcomité worden opgenomen in het jaarverslag.

Sandra Wauters:

- Diploma Doctoraat Burgerlijk Ingenieur Scheikunde.
- In haar functie binnen Operations bij BASF Antwerpen heeft zij ervaring opgedaan op het vlak van HAZOP studies en technical risk assessments.

Secretariaat

Het secretariaat van het auditcomité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & General Counsel.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het auditcomité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur met de bedoeling bijstand te verlenen aan de raad van bestuur. Dat comité heeft de bevoegdheden die de wet toekent aan een auditcomité alsook de andere bevoegdheden die hem kunnen worden toegekend door de raad van bestuur. De leden van het auditcomité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2018 boog het auditcomité zich voornamelijk over volgende onderwerpen:

- De rekeningen op 31 december 2017 en op 30 juni 2018 en de persberichten over die rekeningen (financieel gedeelte)
- Het jaarlijks financieel verslag van het boekjaar 2017 en het halfjaarlijks financieel verslag op 30 juni 2018
- De principes voor de afsluiting van de rekeningen
- Het onderzoek van de werkzaamheden van de commissaris
- Het onderzoek van het systeem van interne controle en risicobeheer
- De doelstellingen, planning en activiteiten van de interne audit voor 2018
- De interne auditplanning voor 2019
- De opvolging van de door de interne audit geformuleerde aanbevelingen in 2017
- General Data Protection Regulation
- Voorstelling van de gegevensfiches 2018 van de dochterondernemingen van Fluxys Belgium
- Het risicobeheer
- Selectieprocedure van de commissaris Quality Assessment Review van de interne audit
- Audit approach Deloitte: fundamentals

Werking

De beslissingen van het auditcomité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. In 2018 nam het auditcomité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage II van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement auditcomité (<https://www.fluxys.com/en/company/fluxys-belgium/management-governance>).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het auditcomité is 5 keer bijeengekomen in 2018. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van het auditcomité in 2018 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Ludo Kelchtermans	5 op 5 uitnodigingen
Marianne Basecq	5 op 5 uitnodigingen
Sabine Colson	1 op 1 uitnodiging
Patrick Côté	5 op 5 uitnodigingen
Anne Leclercq	1 op 4 uitnodigingen
Renaud Moens	5 op 5 uitnodigingen
Henriette Van Caenegem	1 op 1 uitnodiging
Sandra Wauters	5 op 5 uitnodigingen

Benoemings- en vergoedingscomité

Samenstelling van het benoemings- en vergoedingscomité

Het benoemings- en vergoedingscomité bestaat uit zeven niet-uitvoerende bestuurders, onder wie de meerderheid onafhankelijk moet zijn. Het comité beschikt over de nodige deskundigheid op het gebied van remuneratiebeleid.

Voorzitter

Christian Viaene

Leden

Marianne Basecq*

Valentine Delwart*

Hélène Deslauriers*

Luc Hujoel

Walter Nonneman*

Nele Roobrouck (tot 3 oktober 2018)

Geert Versnick (sinds 3 oktober 2018)

** Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.*

Secretariaat

Het secretariaat van het benoemings- en vergoedingscomité wordt verzorgd door Anne Vander Schueren.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het benoemings- en vergoedingscomité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur om deze bij te staan in alle zaken met betrekking tot de benoeming en vergoeding van de bestuurders en de directieleden. Dat comité heeft de bevoegdheden die de wet toekent aan een remuneratiecomité alsook de andere bevoegdheden die hem kunnen worden toegekend door de raad van bestuur. In 2018 behandelde het benoemings- en vergoedingscomité voornamelijk volgende punten:

- Het opstellen van het ontwerp van remuneratieverslag
- Het opstellen van het advies aan de raad van bestuur met betrekking tot het hernieuwen van het mandaat van bestuurders en tot het benoemen van (onafhankelijke) bestuurders
- De voorbereiding van de doelstellingen van de voorzitter en de leden van het directiecomité
- De voorbereiding van de evaluatie van de voorzitter en de leden van het directiecomité
- Het opstellen van aanbevelingen met betrekking tot de bezoldiging van de voorzitter van het directiecomité (vaste en variabele bezoldiging)
- Het opstellen van aanbevelingen met betrekking tot de bezoldiging van de andere leden van het directiecomité (vaste en variabele bezoldiging) op voorstel van de voorzitter van het directiecomité
- De vorderingstaat van de bedrijfsdoelstelling 2018
- Functiewegingen

Werking

De beslissingen van het benoemings- en vergoedingscomité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. De leden van het benoemings- en vergoedingscomité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2018 nam het benoemings- en vergoedingscomité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage III van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement benoemings- en vergoedingscomité (<https://www.fluxys.com/nl/company/fluxys-belgium/management-governance>).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het benoemings- en vergoedingscomité is 5 keer bijeengekomen in 2018 en heeft één keer een beslissing genomen bij eenparig schriftelijk akkoord van de bestuurders, conform haar huishoudelijk reglement. De deelneming van de bestuurders aan de vergaderingen van het comité in 2018 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Christian Viaene	5 op 5 uitnodigingen
Marianne Basecq	5 op 5 uitnodigingen
Valentine Delwart	4 op 5 uitnodigingen
Hélène Deslauriers	3 op 5 uitnodigingen
Luc Hujjel	4 op 5 uitnodigingen
Walter Nonneman	4 op 5 uitnodigingen
Nele Roobrouck	4 op 4 uitnodigingen
Geert Versnick	0 op 1 uitnodiging

Corporate governance comité

Samenstelling van het corporate governance comité

Het corporate governance comité bestaat uit zeven niet-uitvoerende bestuurders, onder wie ten minste twee derden onafhankelijk moeten zijn overeenkomstig de Gaswet.

Voorzitter

Monique Lievens*

Leden

Sabine Colson* (sinds 1 oktober 2018)

Valentine Delwart*

Hélène Deslauriers*

Anne Leclercq* (sinds 8 mei 2018)

Josly Piette

Henriette Van Caenegem* (tot 8 mei 2018)

Luc Zabeau

* Onafhankelijke bestuurders volgens de Gaswet.

Secretariaat

Het secretariaat van het corporate governance comité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & General Counsel.

Onderwerpen van beraadslagingen

Het corporate governance comité is opgericht in de schoot van de raad van bestuur teneinde de taken te volbrengen die krachtens de Gaswet aan dit comité zijn opgedragen. De leden van het corporate governance comité beogen in hun besluitvorming een consensus. In 2018 boog het corporate governance comité zich voornamelijk over volgende punten:

- De voorbereiding van het jaarverslag 2017 van het corporate governance comité opgesteld op basis van artikel 8/3 § 5, 3° van de Gaswet
- Het advies over de benoeming van onafhankelijke bestuurders.

Werking

De beslissingen van het corporate governance comité worden met meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden genomen, en dit binnen de toegekende competenties. In 2018 nam het corporate governance comité al zijn beslissingen met eenparigheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Voor gedetailleerde informatie over de werking van het comité: Bijlage I van de Corporate Governance Charter – huishoudelijk reglement corporate governance comité (<https://www.fluxys.com/en/company/fluxys-belgium/management-governance>).

Periodiciteit van de vergaderingen en deelnemingsgraad

Het corporate governance comité is 3 keer bijeengekomen in 2018 en heeft één keer een beslissing genomen bij eenparig schriftelijk akkoord van de bestuurders, conform haar huishoudelijk reglement. De deelneming van de bestuurders aan de vergadering van het corporate governance comité in 2018 ziet er als volgt uit:

	Deelname zittingen
Monique Lievens	3 op 3 uitnodigingen
Valentine Delwart	2 op 3 uitnodigingen
Hélène Deslauriers	2 op 3 uitnodigingen
Anne Leclercq	0 op 0 uitnodigingen
Josly Piette	2 op 3 uitnodigingen
Henriette Van Caenegem	2 op 3 uitnodigingen
Luc Zabeau	3 op 3 uitnodigingen

Evaluatie van de raad van bestuur en de raadgevende comités

Het Corporate Governance Charter voorziet onder meer dat de raad van bestuur, onder leiding van zijn voorzitter

- regelmatig, en minstens één keer elke drie jaar, zijn eigen doelmatigheid en de efficiëntie van de beheersstructuur van de onderneming en van haar comités (grootte, samenstelling) onderzoekt en beoordeelt, en in het bijzonder de rol en de missie van de verschillende comités van de raad van bestuur;
- zijn interactie met het directiecomité jaarlijks onderzoekt, in afwezigheid van de voorzitter van het directiecomité.
- regelmatig de bijdrage van elke bestuurder onderzoekt en beoordeelt om de samenstelling van de raad van bestuur te kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden en in het kader van de herbenoemingsprocedure.

Voor 2018 heeft de raad van bestuur zijn interactie met het directiecomité onderzocht op basis van een vragenlijst die door elk lid individueel werd ingevuld. De vragenlijst omspande volgende onderwerpen:

- de evaluatie van de interactie tussen de niet-uitvoerende bestuurders en het management; (doorstroming van informatie, supervisie, rolverdeling, beleid, ...);
- de wijze van toezicht van de raad van bestuur op het directiecomité op diens werkwijze en efficiëntie;
- de wijze van beraadslaging over de benoeming van de leden van het directiecomité en over hun contractuele relaties met de vennootschap;
- de criteria opgesteld voor de evaluatie van het directiecomité en de evaluatie zelf.

Na analyse van de antwoorden op de vragenlijst werd geconcludeerd dat de leden van de raad van bestuur in zijn geheel tevreden tot erg tevreden zijn over de interactie tussen de raad van bestuur en het directiecomité.

Directie van de vennootschap in 2018

Het directiecomité van Fluxys Belgium is samengesteld uit maximaal zes leden, onder wie één voorzitter.

- Pascal De Buck, voorzitter van het directiecomité en Chief Executive Officer
- Arno Bùx, lid van het directiecomité en Chief Commercial Officer
- Paul Tummers, lid van het directiecomité en Chief Financial Officer
- Peter Verhaeghe, lid van het directiecomité en Chief Technical Officer

Het secretariaat van het directiecomité wordt verzorgd door Nicolas Daubies, Company Secretary & General Counsel.

Het directiecomité is belast met het operationele en dagelijkse beheer van de onderneming met inbegrip van het beheer van de commerciële, technische, financiële, regulatoire en HR-aspecten. Het comité vergadert zo vaak ze het nodig acht en, tenzij verhinderd, wekelijks. De voorzitter roept de leden en de eventuele genodigden bijeen en legt de agenda vast. In 2018 heeft het directiecomité – naast de onderwerpen die aan de raad van bestuur werden voorgelegd (zie p. 160) - ook bijzondere aandacht besteed aan onder meer:

- **Strategie:** doelstellingen 2018-2020 en balanced score cards, indicatief investeringsprogramma 2019 -2028, plaats van aardgas in de energiemix
- **Commerciële activiteiten:** opvolging evolutie verhandelde volumes en liquiditeit op de gashandelsplaatsen, opvolging evolutie capaciteitsverkoop, volatiliteit van de markt tijdens de koudewolf van februari, analyse van de competitiviteit van de diensten, langetermijnvisie gasopslag, gasaankopen voor de balancerings van het netwerk, nieuwe aansluitingen voor of het afsluiten van industriële afnemers, versterking infrastructuur ten behoeve van de distributienetbeheerders, injectie van biomethaan
- **Finance:** jaarlijkse en halfjaarlijkse financiële resultaten, efficiënt beheer van de kosten, auditbeleid, opvolging van subsidiedossiers, uitwerking en opvolging van het budget, studie impact belastingshervorming in België
- **Wettelijk en regulatorisch kader:** opvolging en implementatie van de Europese netwerkcodes, tariefmethodologie, tariefvergelijking, opvolging van de wijzigingen aan de Gaswet

- **Infrastructuur en operaties:** opvolging van de infrastructuurwerken, veiligheid van het netwerk, analyse van incidenten, bijna-incidenten en arbeidsongevallen, investeringsprojecten, bestellingen tot €20 miljoen, bekomen van de nodige vergunningen voor investeringsprojecten of exploitatie-activiteiten, stand van zaken van het uit gebruik nemen van leidingen, overdracht van terreinen of ondergrond in eigendom, programma voor het mediëren van onvoldoende diepteligging van de leidingen, acties voor het verbeteren van de cybersecurity 2018-2020
- **Personeelsbeleid:** competentiebeheer, sociale teambuildings, personeelsbewegingen, efficiëntie, opvolging van de voortgang in de ondernemingsdoelstellingen
- **Opvolging van de activiteiten van de dochterondernemingen**
- **Vorbereiding van de dossiers voor de raad van bestuur en de verschillende comités**

Remuneratieverslag

Raad van bestuur: procedures, principes en vergoedingen

Het remuneratiebeleid

In het kader van de procedure voor het uittekenen van het remuneratiebeleid voor de bestuurders van Fluxys Belgium stelt het benoemings- en vergoedingscomité aanbevelingen op voor de raad van bestuur. Op basis daarvan maakt de raad van bestuur een voorstel voor het remuneratiebeleid van de bestuurders. Vervolgens wordt het remuneratiebeleid vastgelegd door de algemene vergadering.

Het remuneratieniveau

Tijdens het afgelopen boekjaar werd het remuneratieniveau van de bestuurders op hetzelfde niveau als het vorige boekjaar vastgelegd op basis van de principes die zijn opgesomd in de statuten en in het Corporate Governance Charter.

De algemene vergadering legt het totaalbedrag op jaarbasis van de vergoedingen van de bestuurders en de vertegenwoordigers van de regering vast op een geïndexeerd jaarbedrag van maximaal € 360.000 (bedrag op 01-07-2007, of € 437.103,86 op 31-12-2018). De raad van bestuur verdeelt het totaalbedrag onder de bestuurders rekening houdend met de werklast die gepaard gaat met hun functie in de vennootschap. Bovendien wordt ook presentiegeld van € 250 per vergadering van de raad van bestuur en van de comités toegekend aan de bestuurders en de regeringsvertegenwoordiger(s).

Binnen de perken van het maximumbedrag wordt het volgende ook toegekend:

- Een geïndexeerd deel van € 8.000 (bedrag op 01-01-2006) voor de leden van de raad van bestuur en de regeringsvertegenwoordiger(s) en een extra deel wordt toegekend aan de voorzitter van de raad van bestuur;
- Een extra half deel voor de leden van de bijzondere comités (met inbegrip van de regeringsvertegenwoordiger(s) bij het strategisch comité en voor de bestuurders uitgenodigd voor de comités zonder stemrecht) en de voorzitter van het strategisch comité.

Bij onvolledige prestatie wordt voor het jaar in kwestie een verdeling prorata temporis toegepast.

De bestuurders ontvangen noch prestatiegebonden vergoedingen zoals bonussen of aandelengerelateerde incentiveprogramma's op lange termijn, noch voordelen in natura of voordelen die verbonden zijn aan pensioenplannen.

Op het einde van het eerste semester wordt een voorschot op de vergoedingen en presentiegelden aan de bestuurders betaald. Dat voorschot wordt berekend op basis van de geïndexeerde basisvergoeding en in evenredige verhouding met de duur van het bestuurdersmandaat in het semester. In december van het lopende jaar wordt een afrekening gemaakt.

Vergoedingen van de bestuurders

Voor hun prestaties binnen de raad van bestuur en de verschillende comités van Fluxys Belgium hebben de bestuurders in 2018 bruto de volgende vergoedingen en presentiegelden ontvangen:

	Brutototaal in euro
Daniel Termont	28.237,35
Claude Grégoire (1)	23.739,88
Jos Ansoms	18.742,41
Marianne Basecq	23.739,88
Sabine Colson (2)	5.538,55
Patrick Côté (3)	25.239,88
Valentine Delwart	29.987,35
Hélène Deslauriers	21.989,88
Andries Gryffroy	17.242,41
Luc Hujoel (4)	24.489,88
Ludo Kelchtermans (5)	17.492,41
Anne Leclercq	13.479,73
Monique Lievens	16.992,41
Renaud Moens (6)	17.742,41
Walter Nonneman	24.989,88
Josly Piette (1)	16.992,41
Nele Roobrouck	13.295,65
Henriette Van Caenegem	8.510,15
Geert Versnick	3.946,76
Christian Viaene (7)	25.239,88
Sandra Wauters	24.489,88
Luc Zabeau (4)	16.992,41
François Fontaine	17.992,41
Totaal	437.103,86

Op vraag van enkele bestuurders wordt melding gemaakt van het feit dat ze afstand doen van hun vergoedingen en presentiegelden:

- (1) Deze bestuurders deden afstand van hun vergoedingen en presentiegelden ten voordele van SOCOFE.
- (2) Deze bestuurder deed afstand van zijn vergoedingen en presentiegelden ten voordele van SRIW Environnement.
- (3) Deze bestuurder deed afstand van zijn vergoedingen en presentiegelden ten voordele van Caisse de dépôt et placement du Québec.
- (4) Deze bestuurders deden afstand van hun vergoedingen en presentiegelden ten voordele van Interfin.
- (5) Deze bestuurder deed afstand van zijn vergoedingen en presentiegelden ten voordele van NUHMA.
- (6) Deze bestuurder deed afstand van zijn vergoedingen en presentiegelden ten voordele van Igretec.
- (7) Deze bestuurder deed afstand van zijn vergoedingen en presentiegelden ten voordele van Sibelgas.

De vertegenwoordiger van de federale regering die de raad van bestuur en het strategisch comité bijwoont met raadgevende stem, is François Fontaine, van wie het mandaat werd vernieuwd bij Koninklijk Besluit op 14 december 2012 dat in werking trad op 14 januari 2013².

De leden van de raad van bestuur van Fluxys Belgium hebben geen bezoldigde bestuursmandaten in andere vennootschappen uit de consolidatiekring van de vennootschap.

² Koninklijk Besluit houdende de benoeming van de commissarissen van de federale regering in de raad van bestuur van de aangewezen beheerders, zoals bedoeld in artikel 8/3, § 1/3, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

Directiecomité: procedures, principes en bezoldiging

Het remuneratiebeleid

In het kader van de procedure voor het uittekenen van het remuneratiebeleid voor de leden van het directiecomité van Fluxys Belgium stelt het benoemings- en vergoedingscomité aanbevelingen op voor de raad van bestuur. Op basis daarvan keurt de raad van bestuur het remuneratiebeleid van het directiecomité goed. Het benoemings- en vergoedingscomité heeft op basis van een extern benchmarkingonderzoek, de internationaal erkende HAY-methodologie, een remuneratiebeleid ontwikkeld en voorgesteld aan de raad van bestuur. In het remuneratiebeleid wordt gestreefd naar een vast basissalaris in verhouding tot het verantwoordelijkheidsniveau en in overeenstemming met het referentieloon in de algemene markt, en een variabele vergoeding als beloning voor de persoonlijke prestaties en de prestaties van de onderneming.

De leden van het directiecomité leveren prestaties voor zowel Fluxys Belgium als voor de moedermaatschappij Fluxys. Bijgevolg wordt een deel van hun basissalaris en variabele vergoeding betaald voor hun prestaties en verwezenlijkingen bij Fluxys Belgium en een ander deel voor hun prestaties en verwezenlijkingen bij Fluxys.

Het remuneratieniveau

Basissalaris. De evolutie in het basissalaris is afhankelijk van de positionering van elk lid van het directiecomité ten opzichte van het referentieloon in de algemene markt en van de beoordeling van de individuele verwezenlijkingen. De HAY-methodologie (externe benchmark) wordt toegepast om het gewicht van elke directiefunctie te bepalen en een marktconforme verloning toe te kennen.

Prestatiegebonden vergoeding. De prestatiegebonden vergoeding is het resultaat van het realisatieniveau van de ondernemings- en individuele doelstellingen. De ondernemingsdoelstellingen worden jaarlijks vastgelegd voor de volgende jaren in een *Management Balanced Score Card* op basis van een op lange termijn vastgelegde strategie. Uit de *Management Score Card* worden voor elk lid van het directiecomité individuele *Balanced Score Cards* afgeleid. In die individuele *Score Cards* staan zowel collectieve doelstellingen, persoonlijke doelstellingen zoals de uitvoering van het investeringsplan, de veiligheidsprestaties en de financiële prestaties (deels transversaal, deels individueel), als doelstellingen met de bedrijfswaarden als leidraad. Op basis van de *Score Cards* wordt de graad van verwezenlijking van de doelstellingen voor elk lid van het directiecomité jaarlijks gemeten.

Voor de variabele vergoeding voor 2018 valt Fluxys Belgium onder de wettelijke afwijking wat betreft de spreiding over meerdere jaren omdat de on target variabele vergoeding van de leden van het directiecomité niet hoger is dan 25% van de totale jaarlijkse vergoeding.

Bezoldiging van de leden van het directiecomité

Vaststelling van de bezoldiging. Pascal De Buck werd als voorzitter van het directiecomité en CEO van Fluxys Belgium geëvalueerd door de raad van bestuur voor het betreffende jaar, na advies van het benoemings- en vergoedingscomité, op basis van het realisatieniveau van de doelstellingen. Het benoemings- en vergoedingscomité heeft ook een toelichting gekregen van Pascal De Buck als voorzitter van het directiecomité en CEO van Fluxys Belgium over de evaluatie van de andere leden van het directiecomité in 2018.

De raad van bestuur is samengekomen om over de bezoldiging van de voorzitter en de leden van het directiecomité van de onderneming te beslissen. De raad van bestuur heeft:

- de prestaties en verwezenlijkingen bij Fluxys Belgium voor 2018 goedgekeurd,
- het bedrag vastgelegd van de variabele bezoldiging 2018 van Pascal De Buck als voorzitter van het directiecomité en CEO van Fluxys Belgium in 2018, op voorstel van het benoemings- en vergoedingscomité, en het totaalbedrag vastgelegd van de variabele bezoldigingen 2018 van de andere leden van het directiecomité van Fluxys Belgium, op voorstel van Pascal De Buck.

De bezoldiging toegekend aan de leden van het directiecomité bestaat uit

- een basissalaris,
- een prestatiegebonden verloning in functie van de realisatie van de jaarlijks vastgelegde doelstellingen (ondernemingsdoelstellingen en individuele doelstellingen),
- een pensioenplan (regeling 'vaste premies') volgens de regels die van toepassing zijn op de bedrijven in de gas- en elektriciteitssector en
- overige componenten: kosten voor verzekeringen en voor voordelen in natura, waaronder voordelen van de gas- en elektriciteitssector.

De leden van het directiecomité ontvangen geen aandelen of aandelenopties van de onderneming als onderdeel van hun basissalaris of prestatiegebonden vergoeding.

De variabele verloning voor de voorzitter van het directiecomité wordt deels in cash uitbetaald en deels gestort in de vorm van een groepsverzekering. Voor de andere leden van het directiecomité wordt de variabele verloning volledig uitbetaald in cash.

De functies van de leden van het directiecomité werden herwogen om rekening te houden met de gewijzigde context sinds de vorige functieweging. De lonen werden geherpositioneerd.

Bezoldiging toegekend aan de leden van het directiecomité in 2018:

Bezoldiging toegekend aan Pascal De Buck als voorzitter van het directiecomité en CEO	
Basissalaris	233.885
Variabele bezoldiging	142.670
Pensioen	78.694
Overige componenten	15.689
Totaal	470.938

Bezoldiging toegekend aan de andere leden van het directiecomité samen	
Basissalaris	490.642
Variabele bezoldiging	184.903
Pensioen	180.041
Overige componenten	59.448
Totaal	915.034

In het kader van het multi-employer contract worden de leden in kwestie deels vergoed voor de prestaties uitgevoerd bij Fluxys Belgium en deels voor de prestaties uitgevoerd bij Fluxys NV.

Contractuele bepalingen. Alle leden van het directiecomité in 2018 hebben het statuut van werknemer. Voor hen past Fluxys Belgium de wet op de arbeidsovereenkomsten toe. De leden van het directiecomité oefenen onbezoldigde mandaten uit of mandaten met afstand ten voordele van Fluxys Belgium of Fluxys in andere vennootschappen van de consolidatiekring van Fluxys Belgium of Fluxys.

Wanneer zou blijken dat een bewuste fout aanleiding heeft gegeven tot onjuiste financiële gegevens en de op die basis toegekende variabele bezoldiging, brengt Fluxys Belgium of Fluxys de fout in rekening bij het evaluatieproces van de betrokkene in het jaar waarin de fout wordt vastgesteld.

Remuneratiebeleid voor de komende twee boekjaren

Er wordt niet voorzien om het remuneratiebeleid voor de bestuurders en de leden van het directiecomité te wijzigen voor de komende twee boekjaren.

Stemrechten en bijzondere zeggenschapsrechten

De aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigt alle aandeelhouders, ongeacht wat hun categorie is. De aandeelhoudersvergadering heeft de meest uitgebreide macht om de handelingen die de vennootschap aangaan te verrichten, te verlijden of te bekrachtigen. Haar rechtsgeldig en met de vereiste meerderheid genomen beslissingen zijn bindend voor alle aandeelhouders, zelfs voor zij die afwezig zijn of hier niet mee instemmen.

Elk aandeel geeft recht op één stem. Overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 16 juni 1994, en conform de statuten waarin die wettelijke bepalingen zijn omgezet, zijn aan het bijzonder aandeel van de Belgische staat in Fluxys Belgium bijzondere rechten toegekend, naast de gemene rechten verbonden aan alle overige aandelen. Die bijzondere rechten worden uitgeoefend door de federale minister bevoegd voor energie en kunnen als volgt worden samengevat:

- het recht om zich te verzetten tegen elke overdracht, elke zekerheidsstelling of elke verandering van bestemming van de strategische activa van Fluxys Belgium waarvan de lijst is toegevoegd aan het voormelde Koninklijk Besluit van 16 juni 1994, indien de federale minister bevoegd voor Energie van oordeel is dat deze verrichting de nationale belangen op energiegebied schaadt;
- het recht om twee vertegenwoordigers van de federale regering met raadgevende stem in de raad van bestuur en in het strategisch comité van Fluxys Belgium te benoemen;
- het recht van de vertegenwoordigers van de federale regering om binnen vier werkdagen beroep aan te tekenen bij de federale minister bevoegd voor Energie, op basis van objectieve, niet-discriminatoire en transparante criteria, zoals gedefinieerd in het Koninklijk Besluit van 5 december 2000, tegen elke beslissing van de raad van bestuur of advies van het strategisch comité van Fluxys Belgium (daaronder mee inbegrepen het investerings- en activiteitenplan alsook het bijbehorende budget) welke zij strijdig achten met de richtlijnen van 's lands energiebeleid, met inbegrip van

de doelstellingen van de regering inzake de energie bevoorrading van het land. Het beroep heeft schorsende werking. Heeft de federale minister bevoegd voor Energie binnen een termijn van acht werkdagen na dit beroep de betrokken beslissing niet vernietigd, dan wordt deze definitief;

- een bijzonder stemrecht in geval van blokkering in de algemene vergadering over een aangelegenheid die de doelstellingen van het federale energiebeleid aanbelangt.

De bijzondere rechten die verbonden zijn aan het bijzonder aandeel van de Belgische staat worden vermeld in artikelen 11, 15, 17 en 21 van de statuten van Fluxys Belgium. Die rechten blijven verbonden met het bijzonder aandeel zo lang dit aandeel eigendom is van de Belgische staat en de artikelen 3 tot 5 van het Koninklijk Besluit van 16 juni 1994 tot invoering ten voordele van de Staat van een bijzonder aandeel in Fluxys Belgium of de bepalingen die ze zouden vervangen, van kracht zijn.

Bovenop die wettelijke bijzondere rechten geeft het 'bijzonder aandeel' aan zijn eigenaar ook het recht om een deel te ontvangen dat honderd maal hoger ligt dan het deel dat verbonden is aan elk aandeel van categorie B en categorie D van alle uitkeringen van dividenden en alle andere uitkeringen die de vennootschap doet aan haar aandeelhouders.

Wettelijke of statutaire beperkingen bij overdracht van effecten

De volgende overdrachten van effecten zijn vrij:

- de overdrachten van aandelen, inschrijvingsrechten en afknipbare of autonome rechten die het mogelijk maken aandelen te verwerven (hierna gezamenlijk "effecten" te noemen) tussen een aandeelhouder en vennootschappen die aan hem verbonden zijn in de zin van het Wetboek van Vennootschappen;
- elke overdracht van aandelen van categorie D.

In alle overige gevallen moet de aandeelhouder die de overdracht van effecten, op welke manier dan ook, aan een andere aandeelhouder of aan een derde overweegt, de overige aandeelhouders, met uitzondering van die van categorie D en van het 'bijzonder aandeel', de mogelijkheid geven, volgens onderstaande modaliteiten, naar rata van hun deelneming, de effecten waarvan de overdracht wordt overwogen, bij voorkeur te verwerven.

De aandeelhouder die de overdracht overweegt, dient de vennootschap schriftelijk met ontvangstbewijs ter kennis te brengen van het aantal effecten dat hij voorstelt over te dragen, de naam van de cessionaris(sen) te goeder trouw benaderd alsook de door hen onherroepelijk geboden prijs en het bod aan de aandeelhouders om die effecten bij voorkeur tegen dezelfde voorwaarden te verwerven. De raad van bestuur informeert op dezelfde manier binnen twee weken de overige aandeelhouders over dit bod. Elk van de aandeelhouders beschikt over een termijn van zestig dagen vanaf de ontvangst van bovengenoemd schrijven om de overdragende aandeelhouder en de vennootschap schriftelijk met ontvangstbewijs ter kennis te brengen of hij al dan niet kandidaat-koper is en zo ja, het aantal effecten dat hij wenst te verwerven.

Indien de aanvraag het aantal aangeboden effecten overschrijdt, zal de raad van bestuur overgaan tot een verdeling van de effecten onder de aanvragers, naar rata van de effecten die ze bezitten en binnen de perken van hun vraag.

Ingeval na afloop van bovengenoemde termijn van zestig dagen, geen aandeelhouder zijn beslissing ter kennis zou hebben gebracht de aangeboden effecten te willen kopen of indien het aantal door de aandeelhouders gevraagde effecten lager zou liggen dan het aantal aangeboden effecten, kan de aandeelhouder die zijn voornemen tot overdracht ter kennis heeft gebracht overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, de geplande overdracht realiseren met de derde vermeld in zijn kennisgeving en tegen de voorwaarden die erin vermeld zijn.

Transacties en andere contractuele banden

De bestuurders en leden van het directiecomité dienen te waken over de naleving van de wettelijke en deontologische verplichtingen in hun hoofde, inzonderheid wat belangenconflicten betreft naar luid van het bepaalde in artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen.

Het Corporate Governance Charter voorziet een procedure die van toepassing is voor transacties of andere contractuele betrekkingen tussen de bestuurders of leden van het directiecomité en de vennootschap of haar dochterondernemingen en die buiten het toepassingsgebied van artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen vallen.

Die procedure gaat als volgt:

De bestuurder of het lid van het directiecomité dient te waken over de naleving van de wettelijke en deontologische verplichtingen in zijn hoofde. Hij moet zijn privé- en beroepsaangelegenheden derwijze organiseren dat voor zover mogelijk geen situaties ontstaan waarbij in zijn hoofde een persoonlijk belangenconflict met de vennootschap of haar dochterondernemingen zou ontstaan.

Indien de bestuurder of lid van het directiecomité naar eigen inzicht twijfelt over het bestaan van een persoonlijk belangenconflict, dient hij dat kenbaar te maken aan de voorzitter van het corporate governance comité.

In geval van persoonlijk belangenconflict dient de bestuurder of het lid van het directiecomité zich uit eigen beweging terug te trekken uit het gedeelte van de zitting van de raad van bestuur waarop de kwestie aan de orde wordt gesteld en neemt hij niet deel aan de stemming, ook niet bij volmacht. Zijn stemonthouding moet met redenen worden omkleed conform het Wetboek van vennootschappen.

Indien blijkt dat er sprake is van een belangenconflict deelt de voorzitter van de raad van bestuur het onderwerp en de voorwaarden van de transactie of andere contractuele betrekking ter informatie mee aan de raad van bestuur, die ze dient goed te keuren (of ter goedkeuring door te verwijzen naar de raad van bestuur van de desbetreffende dochteronderneming) voor zover het bedrag van de afzonderlijke verrichting of van de als geheel genomen verrichtingen over een periode van drie maanden groter is dan € 25.000.

De raad van bestuur heeft gedurende het boekjaar 2018 de procedure niet moeten inschakelen.

Inkoop of uitgifte van aandelen

De statuten van Fluxys Belgium machtigen de algemene vergadering om eigen aandelen te verkrijgen, conform de wettelijke bepalingen. Geen enkele beslissing in die zin werd genomen door de algemene vergadering in 2018. Wanneer de vennootschap eigen aandelen verkrijgt met het oog op de uitkering aan haar personeel, is het besluit van de algemene vergadering evenwel niet vereist.

Ingeval het kapitaal wordt verhoogd, moeten de aandelen waarop in geld wordt ingeschreven bij voorkeur worden aangeboden aan de aandeelhouders naar evenredigheid van het deel van het kapitaal door hun aandelen vertegenwoordigd. Het staat de vergadering evenwel vrij, in het belang van de vennootschap, het voorkeurrecht te beperken of op te heffen in overeenstemming met de wettelijke bepalingen.

Commissaris

De gewone algemene vergadering heeft zich uitgesproken over de jaarlijkse emolumenten van Deloitte CVBA, Bedrijfsrevisoren. Voor zijn mandaat als commissaris bij de groep Fluxys Belgium heeft Deloitte in 2018 bezoldigingen ontvangen ten belope van € 161.653. Daarnaast heeft Deloitte ook andere opdrachten uitgevoerd voor een totaalbedrag van € 109.035

De bezoldigingen zijn als volgt uitgesplitst:

- Auditopdrachten als commissaris bij de groep: € 145.200
- Auditopdrachten als commissaris bij buitenlandse filialen van de groep: € 16.453
- Andere controle-opdrachten door de commissaris: € 7.500
- Andere raadgevende opdrachten door entiteiten verbonden met de commissaris: € 101.535

Het mandaat van de commissaris, DELOITTE Bedrijfsrevisoren CVBA, vertegenwoordigd door Jurgen Kesselaers, verstrijkt na afloop van de gewone algemene vergadering van 14 mei 2019.

Aangezien Fluxys Belgium een organisatie van openbaar belang en een aanbestedende entiteit is, dient de onderneming te voldoen aan Verordening nr. 537/2014 over specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en gunt ze derhalve de opdrachten overeenkomstig de Europese aanbestedingswetgeving zoals ingevoerd in België.

Op basis van een aanbestedingsprocedure heeft de raad van bestuur van Fluxys Belgium aanbevolen om aan de gewone algemene vergadering voor te stellen Ernst & Young Bedrijfsrevisoren CVBA te benoemen als commissaris voor een termijn van 3 jaar die zal verstrijken na afloop van de gewone algemene vergadering van 2022.

Dochterondernemingen

In het raam van de rapportering over de geconsolideerde resultaten (jaarlijks en halfjaarlijks) ziet de raad van bestuur minstens 2 keer per jaar toe op de evolutie van de activiteiten bij de dochterondernemingen Flux Re en Fluxys LNG. De raad van bestuur wordt ook regelmatig en punctueel geïnformeerd over belangrijke gebeurtenissen of ontwikkelingen bij die dochterondernemingen.

Openbaarmaking van belangrijke deelnemingen

Op 13 december 2017 werd de periodieke kennisgeving volgens artikel 74 §8 van de wet van 1 april 2007 verstuurd. Op datum van de notificatie bezat Fluxys 63.237.240 effecten met stemrecht in Fluxys Belgium. Publigas bezat geen effecten met stemrecht in Fluxys Belgium. Publigas bevestigde toen dat zij geen effecten met stemrecht in Fluxys Belgium heeft verworven of overgedragen. In 2018 heeft er geen overdracht van effecten met stemrecht plaatsgevonden.

9 FINANCIËLE SITUATIE

Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS	199
Algemene inlichtingen over de vennootschap	199
Naam en maatschappelijke zetel van de vennootschap	199
Activiteiten van de groep	199
Geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium volgens IFRS	200
A. Geconsolideerde balans	200
B. Geconsolideerde winst- en verliesrekening	202
C. Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	203
D. Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen	204
E. Geconsolideerd kasstroomoverzicht	206
Toelichtingen	208
Toelichting 1a. Verklaring van overeenstemming met IFRS	208
Toelichting 1b. Oordeelsvorming en gebruik van inschattingen	208
Toelichting 1c. Datum van vrijgave voor bekendmaking	209
Toelichting 1d. Aanpassingen of aanvullingen aan de boekhoudprincipes en methodes	209
Toelichting 1e. Toepassing van nieuwe boekhoudprincipes of IFRS herzieningen	216
Toelichting 2. Boekhoudkundige grondslagen en methoden	219
Toelichting 2.1. Algemene beginselen	219
Toelichting 2.2. Balansdatum	220
Toelichting 2.3. Gebeurtenissen na balansdatum	220
Toelichting 2.4. Consolidatiecriteria	221
Toelichting 2.5. Bedrijfscombinaties	223
Toelichting 2.6. Omrekening van de financiële staten van buitenlandse ondernemingen	224
Toelichting 2.7. Immateriële vaste activa	224
Toelichting 2.8. Materiële vaste activa	226
Toelichting 2.9. Niet-geconsolideerde eigenvermogensinstrumenten (zoals aandelen en winstbewijzen)	230
Toelichting 2.10. Financiële leasevorderingen	230
Toelichting 2.11. De voorraden	231
Toelichting 2.12. Financieringskosten	232

Toelichting 2.13. Financiële instrumenten	232
Toelichting 2.14. Geldmiddelen en kasequivalenten	233
Toelichting 2.15. Handelsvorderingen en overige actiefbestanddelen	234
Toelichting 2.16. Voorzieningen	235
Toelichting 2.17. Rentedragende verplichtingen	239
Toelichting 2.18. Handelsschulden	239
Toelichting 2.19. Tegoeden, rechten, schulden en verplichtingen in vreemde valuta	239
Toelichting 2.20. Boeking van opbrengsten	240
Toelichting 2.22. Verwachte kredietverliezen en waardeverminderingen	242
Toelichting 2.23. Belastingen	243
Toelichting 3. Verwervingen, overdrachten en herstructureringen	244
Toelichting 4. Resultaatrekening en operationele segmenten	246
Toelichting 4.1. Bedrijfsopbrengsten	250
Toelichting 4.2. Exploitatielasten	251
Toelichting 4.3. Financiële opbrengsten	255
Toelichting 4.4. Financieringskosten	256
Toelichting 4.5. Winstbelastingen	257
Toelichting 4.6. Netto winst (verlies) van het boekjaar	260
Toelichting 4.7. Winst (verlies) per aandeel	261
Toelichting 5. Gesegmenteerde balans	262
Toelichting 5.1. Materiële vaste activa	264
Toelichting 5.2. Immateriële vaste activa	272
Toelichting 5.3. Overige financiële vaste activa	275
Toelichting 5.4. Vorderingen uit financiële lease	276
Toelichting 5.5. Overige vaste activa	277
Toelichting 5.6. Voorraden	278
Toelichting 5.7. Handelsvorderingen en overige vorderingen	279
Toelichting 5.8. Geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten	280
Toelichting 5.9. Overige vlottende activa	281
Toelichting 5.10. Eigen vermogen	282
Toelichting 5.11. Rentedragende verplichtingen	284
Toelichting 5.12. Voorzieningen	288
Toelichting 5.13. Voorzieningen voor personeelsbeloningen	292

Toelichting 5.14. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	304
Toelichting 5.15. Kortlopende handelsschulden en overige schulden	305
Toelichting 6. Financiële instrumenten	306
Toelichting 7. Voorwaardelijke activa en passiva – rechten en verbintenissen van de groep	313
Toelichting 7.1. De geschillen	313
Toelichting 7.2. Goederen en waarden gehouden voor rekening en in naam van derden maar ten bate en op risico van ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen	314
Toelichting 7.3. Ontvangen zekerheden	314
Toelichting 7.4. Zekerheden door derden gesteld voor rekening van de onderneming	315
Toelichting 7.5. Langlopende huurovereenkomsten en verbintenissen tot terbeschikkingstelling	315
Toelichting 7.6. Verbintenissen in het kader van de Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT)	315
Toelichting 7.7. Verbintenissen in het kader van de contracten voor terminallingdiensten	316
Toelichting 7.8. Verbintenissen in het kader van financieringen en verbintenissen jegens de Europese Investeringsbank (EIB)	316
Toelichting 7.9. Andere toegezegde en ontvangen verbintenissen	316
Toelichting 8. Verbonden partijen	317
Toelichting 9. Vergoeding aan de bestuurders en de directieleden	320
Toelichting 10. Gebeurtenissen na balansdatum	320
Statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium nv volgens de Belgische normen	321
Balans	322
Resultatenrekening	324
Resultaatverwerking	325
Overzicht van het kapitaal per einde boekjaar	326
Belastingen op het resultaat	327
Sociale balans	328
A. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister	328
B. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen	330

Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS

Algemene inlichtingen over de vennootschap

Naam en maatschappelijke zetel van de vennootschap

De maatschappelijke zetel van de moederonderneming Fluxys Belgium NV is gevestigd in België, Kunstlaan 31 te 1040 Brussel.

Activiteiten van de groep

De groep Fluxys Belgium heeft als hoofdactiviteiten het vervoer en de opslag van aardgas en de terminallingdiensten voor vloeibaar aardgas in België. De groep Fluxys Belgium verzorgt eveneens aanvullende diensten die verwant zijn met voornoemde hoofdactiviteiten.

De vervoers-, opslag- en terminallingdiensten in België zijn onderworpen aan de Gaswet ¹.

Voor meer informatie over die activiteiten verwijzen we naar de specifieke hoofdstukken van het jaarverslag.

¹ Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, zoals later gewijzigd.

Geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium volgens IFRS

A. Geconsolideerde balans

Geconsolideerde balans		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
I. Vaste activa		2.321.691	2.392.797
Materiële vaste activa	5.1	2.181.771	2.250.659
Immateriële vaste activa	5.2	39.862	45.246
Deelnemingen waarop vermogensmutatie is toegepast		16	16
Overige financiële vaste activa	5.3/6	77.525	81.179
Vorderingen uit financiële lease	5.4/6	3.902	0
Overige vorderingen	6	144	0
Overige vaste activa	5.5	18.471	15.697
II. Vlottende activa		593.211	898.076
Vorraden	5.6	29.103	27.856
Vorderingen uit financiële lease	5.4/6	690	7.222
Belastingvorderingen		6.280	12
Handels- en overige vorderingen	5.7/6	97.217	108.598
Geldbeleggingen	5.8/6	53.279	415.153
Geldmiddelen en kasequivalenten	5.8/6	389.587	320.573
Overige vlottende activa	5.9	17.055	18.662
Totaal der activa		2.914.902	3.290.873

Geconsolideerde balans		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
I. Eigen vermogen	5.10	687.156	713.795
Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		687.156	713.795
Maatschappelijk kapitaal en uitgiftepremies		60.310	60.310
Niet uitgekeerd resultaat en overige reserves		626.846	653.485
Minderheidsbelangen		0	0
II. Langlopende verplichtingen		1.977.106	2.019.777
Rentedragende verplichtingen	5.11/6	1.723.831	1.752.654
Vorzieningen	5.12	4.028	3.947
Vorzieningen voor personeelsbeloningen	5.13	58.819	59.346
Andere vaste financiële verplichtingen	6	1.794	0
Uitgestelde belastingverplichtingen	5.14	188.634	203.830
III. Kortlopende verplichtingen		250.640	557.301
Rentedragende verplichtingen	5.11/6	158.004	467.176
Vorzieningen	5.12	209	325
Vorzieningen voor personeelsbeloningen	5.13	3.844	3.879
Belastingverplichtingen		4.102	6.689
Kortlopende handels- en overige schulden	5.15/6	79.345	76.957
Overige kortlopende verplichtingen		5.136	2.275
Totaal van het eigen vermogen en de verplichtingen		2.914.902	3.290.873

B. Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
Bedrijfsopbrengsten	4.1	503.246	510.528
Verkoop van gas voor balancering en operationele behoeften		106.233	66.096
Overige exploitatiebaten		14.068	12.248
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	4.2.1	-4.142	-2.678
Aankoop van gas voor balancering en operationele behoeften		-106.240	-66.014
Diensten en diverse goederen	4.2.2	-120.729	-122.996
Personeelslasten	4.2.3	-107.852	-107.077
Overige exploitatielasten	4.2.4	-6.202	-6.944
Netto toevoegingen aan de afschrijvingen	4.2.5	-155.565	-160.081
Netto toevoegingen aan de voorzieningen	4.2.6	-1.816	5.399
Waardeverminderingen	5.6	-400	831
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		120.601	129.312
Reële waardeschommelingen van financiële instrumenten		0	-1.058
Financiële opbrengsten	4.3	1.322	2.464
Financieringskosten	4.4	-42.189	-48.240
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten na financieel nettoresultaat		79.734	82.478
Winstbelastingen	4.5	-25.265	-12.157
Winst (verlies) van het boekjaar	4.6	54.469	70.321
Gedeelte Fluxys Belgium		54.469	70.321
Gedeelte minderheidsbelangen		0	0
Gewone nettowinst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij in €	4.7	0,7752	1,0008
Verwaterde nettowinst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij in €	4.7	0,7752	1,0008

C. Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
Netto resultaat over de periode	4.6	54.469	70.321
Elementen die in de toekomst niet geherclassificeerd zullen worden naar de winst-en-verliesrekening			
Herwaardering van toegezegd-pensioenregelingen	5.12	6.140	-4.748
Belastingen op de andere componenten van het totaalresultaat		-1.136	1.614
Winstbelastingen – Wijziging van belastingtarieven	(1)	0	36.572
Andere componenten van het totaalresultaat		5.004	33.438
Totaalresultaat van de periode		59.473	103.759
Gedeelte Fluxys Belgium		59.473	103.759
Gedeelte minderheidsbelangen		0	0

- (1) In 2017 leidde de hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting tot een eenmalige herziening van de vroeger geboekte uitgestelde belastingen. De vermindering van de uitgestelde belastingen op het passief van de balans werd geboekt via de andere elementen van het totaalresultaat voor het gedeelte met betrekking tot verrichtingen die gewoonlijk daar worden geboekt (zie Toelichting 2.23), namelijk de herwaardering van materiële vaste activa (€ 37,7 miljoen), de gespreide belasting op de meerwaarde op materiële vaste activa (€ 0,4 miljoen) en de herwaarderingen van toegezegd-pensioenregelingen (€ 1,5 miljoen). Het saldo van die herziening werd geboekt op het nettoresultaat van het boekjaar 2017 (€ 16,2 miljoen – zie Toelichtingen 2.23 en 4.5.2).

D. Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen								In duizenden euro's	
	Maatschappelijk kapitaal	Agio	Onbeschikbare reserves	Niet uitgekeerd resultaat	Reserves personeelsbeloningen (1)	Andere componenten van het totaalresultaat (1)	Eigen vermogen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	Minderheidsbelangen	Totaal van het eigen vermogen
I. SALDO OP 31-12-2016	60.272	38	45.729	595.602	-7.289	0	694.352	0	694.352
1. Totaalresultaat van het boekjaar				70.321	-4.619	38.057	103.759	0	103.759
2. Uitgekeerde dividenden			-9.905	-74.411			-84.316		-84.316
3. Andere wijzigingen							0		0
II. SALDO OP 31-12-2017	60.272	38	35.824	591.512	-11.908	38.057	713.795	0	713.795

(1) Zie commentaar bij het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

In duizenden euro's

	Maat- schappelijk kapitaal	Agio	Onbe- schik- bare reser- ves	Niet uitge- keerd resul- taat	Reserves perso- neels- belo- ningen	Andere compo- nenten van het totaal- resultaat	Eigen vermogen toereken- baar aan de aandeel- houders van de moeder- maatschappij	Minder- heids- belangen	Totaal van het eigen vermogen
II. SALDO OP 31-12-2017	60.272	38	35.824	591.512	-11.908	38.057	713.795	0	713.795
1. Aanpassingen met betrekking tot het voorafgaande boekjaar									
1.1. Wijzigingen in grondslagen voor financiële verslaggeving die het eigen vermogen beïnvloeden (2)				312			312		312
III. EINDSALDO OP 01-01- 2018 (herwerkt)	60.272	38	35.824	591.824	-11.908	38.057	714.107	0	714.107
1. Totaalresultaat van het boekjaar				54.469	5.004		59.473		59.473
2. Uitgekeerde dividenden			-9.904	-76.520			-86.424		-86.424
3. Andere wijzigingen									
IV. EINDSALDO OP 31-12-2018	60.272	38	25.920	569.773	-6.904	38.057	687.156	0	687.156

(2) Eerste toepassing van IFRS9, zie toelichting 1d

E. Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (indirecte methode)	In duizenden euro's	
	31-12-2018	31-12-2017
I. Geldmiddelen en kasequivalenten, openingsbalans	320.573	291.727
II. Nettokasstromen met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten	247.233	220.206
1. Kasstromen met betrekking tot de exploitatie	290.989	267.000
1.1. Winst (verlies) uit bedrijfsactiviteiten	120.601	129.312
1.2. Aanpassingen voor niet-monetaire posten	157.956	153.218
1.2.1. Afschrijvingen	155.565	160.081
1.2.2. Voorzieningen	1.816	-5.399
1.2.3. Waardeverminderingen	400	-831
1.2.4. Omrekeningsverschillen	0	0
1.2.5. Overige aanpassingen voor posten zonder thesaurie-effect	175	-633
1.3. Toename (afname) in werkkapitaal	12.432	-15.530
1.3.1. Toename (afname) in voorraden	-1.247	-6.356
1.3.2. Toename (afname) in belastingvorderingen	-6.268	101
1.3.3. Toename (afname) in handels- en overige vorderingen	11.381	-20.289
1.3.4. Toename (afname) in andere vlottende activa	454	49
1.3.5. Toename (afname) in belastingschulden	435	-117
1.3.6. Toename (afname) in handels- en overige schulden	3.531	7.869
1.3.7. Toename (afname) in andere kortlopende verplichtingen	2.861	699
1.3.8. Overige toename (afname) in werkkapitaal	1.285	2.514
2. Kasstromen met betrekking tot de andere bedrijfsactiviteiten	-43.756	-46.794
2.1. Gestorte verschuldigde belastingen	-44.728	-48.165
2.2. Ontvangen rente op beleggingsinstrumenten, geldmiddelen en kasequivalenten	1.067	1.500
2.3. Overige instromen (uitstromen) met betrekking tot de andere bedrijfsactiviteiten	-95	-129
III. Nettokasstromen met betrekking tot investeringsactiviteiten	285.132	-439.985
1. Verwervingen	-83.398	-129.817
1.1. Betalingen om materiële en immateriële vaste activa te verwerven	-83.398	-105.660
1.2. Betalingen om dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde ondernemingen te verwerven	0	0
1.3. Betalingen om andere financiële activa te verwerven	0	-24.157

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (indirecte methode)	In duizenden euro's	
	31-12-2018	31-12-2017
2. Overdrachten	6.656	1.652
2.1. Ontvangsten uit de overdracht van materiële en immateriële vaste activa	1.208	1.652
2.2. Ontvangsten uit de overdracht van dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde ondernemingen	0	0
2.3. Ontvangsten uit de overdracht van andere financiële activa	5.448	0
3. Ontvangen dividenden ingedeeld als investeringsactiviteiten	0	8
4. Ontvangen overheidssubsidies	0	2.116
5. Toename (-) / Afname (+) van geldbeleggingen (1)	361.874	-313.944
IV. Nettokasstromen met betrekking tot financieringsactiviteiten	-463.351	248.625
1. Ontvangen kasstromen m.b.t. financieringen	108.380	443.696
1.1. Ontvangsten uit de uitgifte van eigenvermogensinstrumenten	0	0
1.2. Ontvangsten uit de verkoop van eigen aandelen	0	0
1.3. Ontvangsten uit financiële lease	2.630	5.581
1.4. Ontvangsten uit andere vaste activa	-144	0
1.5. Ontvangsten uit de uitgifte van samengestelde financiële instrumenten	0	0
1.6. Ontvangsten uit de uitgifte van andere financiële verplichtingen	105.894	438.115
2. Uitgaande kasstromen m.b.t. financieringen	-434.311	-63.959
2.1. Terugkoop van eigenvermogensinstrumenten die vervolgens werden vernietigd	0	0
2.2. Inkoop van eigen aandelen	0	0
2.3. Aflossing van financiële leaseschulden	0	0
2.4. Aflossing van samengestelde financiële schulden	0	0
2.5. Aflossing van andere financiële verplichtingen	-434.311	-63.959
3. Rente	-50.996	-46.796
3.1. Betaalde rente ingedeeld als financieringsactiviteit	-51.165	-46.926
3.2. Ontvangen rente ingedeeld als financieringsactiviteit	169	130
4. Betaalde dividenden	-86.424	-84.316
V. Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	69.014	28.846
VI. Geldmiddelen en kasequivalenten, eindbalans	389.587	320.573

(1) Voor de herfinanciering van een lening die vervalt in mei 2018, heeft Fluxys Belgium in oktober 2017 obligaties uitgegeven voor een bedrag van € 350 miljoen. Dat bedrag werd gedurende 7 maanden bij Fluxys nv belegd en wordt opgenomen in de rubriek 'Toename (-) / Afname (+) van geldbeleggingen'.

Toelichtingen

Toelichting 1a. Verklaring van overeenstemming met IFRS

De geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium worden opgesteld in overeenstemming met het referentiekader van de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Ze zijn opgesteld in duizenden euro's.

Toelichting 1b. Oordeelsvorming en gebruik van inschattingen

Voor het opstellen van de financiële staten moeten bepaalde inschattingen en veronderstellingen worden gebruikt om activa en passiva te waarderen en de positieve en negatieve gevolgen van onvoorziene omstandigheden en gebeurtenissen op de balansdatum in te schatten, alsook om zich een oordeel te vormen van de opbrengsten en lasten van het boekjaar.

De belangrijkste inschattingen die de groep heeft uitgevoerd, om de financiële staten op te stellen, hebben in hoofdzaak te maken met de waardering van de realiseerbare waarde van de materiële en immateriële vaste activa (zie Toelichtingen 5.1 en 5.2), de waardering van de voorzieningen (zie Toelichtingen 5.12 en 7) en met name de voorzieningen voor geschillen, alsook de pensioen- en daarmee gelijkgestelde verplichtingen (zie Toelichting 5.13).

Gelet op de onzekerheden waarmee elk waarderingsproces gepaard gaat, stelt de groep haar inschattingen waar nodig bij op basis van periodiek bijgewerkte informatie. Het is mogelijk dat de toekomstige resultaten van de betrokken verrichtingen afwijken van die inschattingen.

Naast inschattingen heeft de directie van de groep tevens haar beoordelingsvermogen gebruikt om de meest aangewezen boekhoudkundige verwerking van bepaalde activiteiten en transacties vast te leggen wanneer de geldende IFRS-normen en interpretaties geen afdoende uitsluitel geven.

Aldus boekt de groep de geregleerde verplichtingen op de balans ten belope van het overschot aan geregleerde inkomsten ten opzichte van de werkelijke kosten gedekt door de aanvaarde geregleerde tarieven. Dat verschil wordt overgeboekt van de resultatenrekening via de bedrijfsopbrengsten naar de balans in de rentedragende verplichtingen (langlopend en kortlopend – zie Toelichting 5.11.4). De geregleerde activa worden geboekt (in de overige vorderingen of in vlottende handels- en overige vorderingen op de balans) wanneer de geregleerde inkomsten lager zijn dan de werkelijke kosten te dekken door de aanvaarde geregleerde tarieven

Die worden geboekt zolang de groep het hoogst waarschijnlijk acht dat ze zullen worden gecupereerd. Die boekhoudkundige methode (zie Toelichting 2.20) werd door de groep bepaald aangezien er tot nu toe geen definitieve richtlijnen over de “rate-regulated activities” werden gepubliceerd.

Toelichting 1c. Datum van vrijgave voor bekendmaking

Le conseil d’administration de Fluxys Belgium SA a arrêté les états financiers IFRS du groupe le 27 mars 2019.

Toelichting 1d. Aanpassingen of aanvullingen aan de boekhoudprincipes en methodes

De boekhoudprincipes en –methodes werden aangepast naar aanleiding van de invoering op 1 januari 2018 van IFRS-norm 9 “Financiële instrumenten” en 15 “Opbrengsten uit contracten met klanten”.

De aanpassingen aan de boekhoudprincipes en –methodes (zie Toelichting 2) zijn onderlijnd.

Ze hebben geen materiële impact op het resultaat van het boekjaar.

a. IFRS 9 Financiële instrumenten

IFRS-norm 9 "Financiële instrumenten" wijzigt:

- de classificatie en waardering van financiële activa,
- de waardering van verwachte kredietverliezen en
- de hedge accounting.

Classificatie en waardering van financiële activa

Eigenvermogensinstrumenten

Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen hebben beslist om de niet-geconsolideerde eigenvermogensinstrumenten te waarderen tegen de reële waarde via de andere componenten van het totaalresultaat. De ontvangen dividenden worden in het resultaat geboekt. Maar gelet op de materialiteit van bepaalde instrumenten en de onbeschikbaarheid van recente marktwaarden, worden sommige eigenvermogensinstrumenten tegen kostprijs geboekt.

Andere financiële activa dan eigenvermogensinstrumenten

Het economisch model van Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen voor het beheer van hun financiële activa heeft als doel financiële activa aan te houden om er de contractuele kasstromen van te ontvangen. Financiële activa worden immers zelden verkocht en de groep verwacht niet dat dergelijke activa in de toekomst zullen worden verkocht, behalve in geval van een stijging van het kredietrisico van de activa boven het door de groep vastgelegde beleid. Een verkoop kan ook worden ingegeven door een onverwachte financieringsbehoefte.

De kasstromen van de financiële activa op 1 januari 2018 werden geanalyseerd. De contractuele voorwaarden van die activa genereren kasstromen die uitsluitend overeenstemmen met terugbetalingen van de hoofdsom en betalingen van interesten op de uitstaande hoofdsom, met uitzondering van een gestructureerde belegging voor een bedrag van € 5 miljoen dat aan reële waarde werd gewaardeerd via het nettoresultaat.

Besluit: alle financiële activa worden tegen geamortiseerde kostprijs geboekt uitgezonderd de eigenvermogensinstrumenten, gestructureerde beleggingen en derivaten.

Waardering van verwachte kredietverliezen

Waardering van verwachte kredietverliezen op handelsvorderingen

Gezien de activiteiten van Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen hanteert de groep een individuele aanpak van de handelsvorderingen en berekent ze de bedragen van de verwachte kredietverliezen op basis van de waarschijnlijkheid van wanbetaling die wordt afgeleid van de externe kredietbeoordeling van haar klanten. Voor de groep is een portefeuilenadering niet interessant omdat de statistieken van historische verliezen niet op een klein aantal klanten kunnen worden toegepast.

Er wordt rekening gehouden met de ontvangen financiële waarborgen om de bedragen van de verwachte kredietverliezen te bepalen. Als het saldo van de ontvangen waarborg om een kredietrisico op een bepaald financieel activum te dekken, groter is dan het bedrag ervan, dan zijn de verwachte kredietverliezen gelijk aan nul.

De handelsvorderingen hebben contractuele vervaldatum op korte termijn. De verwachte kredietverliezen worden derhalve berekend met een waarschijnlijkheid van wanbetaling op 12 maanden.

Waardering van verwachte kredietverliezen op andere financiële activa

De verwachte kredietverliezen op andere financiële activa worden tegen geamortiseerde kostprijs geboekt en worden ook individueel berekend op basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en de vervaldatum van het financiële activum.

Om de verwachte kredietverliezen voor die activa te bepalen, baseert de groep zich op het vereenvoudigde model en beschouwt ze dat de financiële activa met tegenpartijen met een notering "belegingskwaliteit" (investment grade) een laag kredietrisico vertegenwoordigen. De verwachte kredietverliezen worden derhalve berekend met een waarschijnlijkheid van wanbetaling op 12 maanden.

Planning voor de boeking van verwachte kredietverliezen over de levensduur

Er kan worden beslist om verwachte kredietverliezen over de levensduur te boeken wanneer de waarschijnlijkheid of het risico van wanbetaling is vergroot sinds de initiële boeking.

Definitie van significante stijging van het kredietrisico

Wanneer financiële instrumenten al langer dan 30 dagen niet werden betaald, dan bestaat er een weerlegbaar vermoeden dat het kredietrisico significant is gestegen. De entiteit kan dat vermoeden weerleggen als ze redelijke en verdedigbare informatie heeft die aantoont dat het kredietrisico niet aanzienlijk is gestegen sinds de initiële boeking, ondanks een achterstand van contractuele betalingen van meer dan 30 dagen.

Het kredietrisico stijgt significant indien een tegenpartij voor een financieel activum niet meer de notering "beleggingskwaliteit" (investment grade) heeft.

Definitie van wanbetaling

Een financieel activum wordt in waarde verminderd wanneer er zich een of meer gebeurtenissen hebben voorgedaan die nadelig zijn voor de geraamde toekomstige kasstromen van dat activum. Aanwijzingen voor een waardevermindering van een financieel activum zijn onder andere observeerbare gegevens over de volgende gebeurtenissen:

- wanbetaling van meer dan 90 dagen,
- aanzienlijke financiële moeilijkheden bij de emittent of de debiteur en
- groeiende waarschijnlijkheid van faillissement of financiële herstructurering bij de lener.

Waardeverminderingen

De entiteit moet onmiddellijk de brutoboekwaarde van een financieel activum verminderen wanneer ze redelijkerwijze aanneemt dat ze dat financiële activum niet geheel of gedeeltelijk kan invorderen.

De financiële activa waarvan de invordering onwaarschijnlijk is, worden voor de volledige waarde in waarde verminderd.

Hedge accounting

IFRS-norm 9 zorgt ervoor dat hedge accounting en risicobeheer van ondernemingen nauwer op elkaar worden afgestemd.

De aanpassingen aan de hedge accounting hebben geen invloed op de geconsolideerde financiële staten aangezien de groep in 2018 geen dekkingsinstrumenten heeft.

b. IFRS 15: Opbrengsten uit contracten met klanten

Die nieuwe norm legt de principes vast voor de boeking van de omzet uit contracten met klanten op basis van een vijfstappenplan. De norm verduidelijkt of, voor welk bedrag en wanneer opbrengsten in het kader van een contract met een klant worden erkend.

De invoering van IFRS-norm 15 heeft geen invloed op de geconsolideerde financiële staten van Fluxys Belgium, uitgezonderd de bijkomende informatie die in de toelichtingen moet worden gegeven (zie Toelichting 4).

In de contracten van Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen met hun klanten kan de transactieprijs relatief gemakkelijk worden toegewezen aan de verschillende prestatieverplichtingen. Die toewijzing verloopt volledig conform de momenteel toegepaste principes. Er dient te worden opgemerkt dat de omzet van gereguleerde activiteiten wordt erkend op basis van gereserveerde capaciteit.

c. Impact op de financiële staten

Gelet op de beperkte impact van IFRS-norm 9 op de financiële staten heeft de groep beslist om gebruik te maken van de mogelijkheid in de norm om de vergelijkende financiële staten niet te herwerken.

Herclassificaties en aanpassingen als gevolg van de invoering van die norm worden geboekt in de openingsbalans op 1 januari 2018. De volgende tabel geeft de herclassificaties en aanpassingen voor elke rubriek van de openingsbalans:

	Toelichtingen	Oorspronkelijke classificatie volgens IAS39	Nieuwe classificatie onder IFRS 9
Overige financiële vaste activa	5.3		
Aandelen		Reële waarde via de andere componenten van het totaalresultaat	
Beleggingen	5.3.1	Reële waarde via de resultatenrekening	
Beleggingen	5.3.1		Geamortiseerde kostprijs
Overige financiële activa		Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Vorderingen uit financiële lease	5.4	Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Handelsvorderingen en overige vorderingen	5.7		
Handelsvorderingen	5.7.1	Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Overige vorderingen		Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten	5.8		
Geldbeleggingen		Reële waarde via de resultatenrekening	
Geldbeleggingen			Geamortiseerde kostprijs
Geldbeleggingen (Fluxys NV)		Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Kortlopende rekeningen		Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Kasequivalenten en cash pooling		Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Banktegoeden		Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs
Kasgeld		Geamortiseerde kostprijs	Geamortiseerde kostprijs

Transitietabel naar IFRS9				(In duizenden euro's)	
Oorspronkelijk bedrag gerapporteerd onder IAS 39 op 31/12/17 (A)	Herclassificatie (B)	Gevolgen van de herclassificatie op het niet uitgekeerd resultaat (C)	Gevolgen van verwacht kredietverlies op het niet uitgekeerd resultaat (D)	Nieuw bedrag gerapporteerd onder IFRS 9 op 01/01/18 = (A) + (B) + (C) + (D)	
24	0	0	0	24	
81.092	-76.092	0	0	5.000	
	76.092	681	-20	76.753	
63	0	0	0	63	
7.222	0	0	-5	7.217	
				0	
				0	
106.030	0	0	-41	105.989	
2.568	0	0	0	2.568	
				0	
				0	
65.153	-65.153	0	0	0	
	65.153	-158	-36	64.959	
350.000	0	0	0	350.000	
205	0	0	0	205	
294.849	0	0	0	294.849	
25.502	0	0	0	25.502	
17	0	0	0	17	

De impact op de financiële activa bedraagt k€ 421. De impact op het niet uitgekeerde resultaat bedraagt k€ 312 en de impact op de uitgestelde belastingen bedraagt k€ 109.

Toelichting 1e. Toepassing van nieuwe boekhoudprincipes of IFRS herzieningen

Volgende normen en interpretaties zijn met ingang van 1 januari 2018 van toepassing:

- Aanpassing van IAS 40 Overdracht van vastgoedbeleggingen
- Aanpassing van IFRS 2 Opname en waardering van transacties waarvan de betaling op aandelen is gebaseerd
- Aanpassing van IFRS 4 Toepassing van IFRS 9 Financiële instrumenten met IFRS 4 Verzekeringscontracten
- Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS cyclus 2014-2016: Aanpassing van IFRS 1, IFRS 12 en IAS 28
- IFRIC 22 Transacties in vreemde valuta en vooruitbetalingen
- IFRS 9 Financiële instrumenten en de daaropvolgende aanpassingen
- IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten

De impact van de normen van toepassing sinds 2018 wordt uiteengezet in Toelichting 1d.

De impact van de normen van toepassing sinds 2018 wordt uiteengezet in Toelichting 1d.

Op datum van het vrijgeven van deze financiële staten waren volgende normen en interpretaties gepubliceerd doch zijn nog niet verplicht van toepassing:

- Aanpassing van IAS 1 en IAS 8 Aanpassing van de definitie van de term 'significant' (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2020, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IAS 19 Wijziging, inperking of afwikkeling van een regeling (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
- Aanpassing van IAS 28 Investerings op lange termijn in geassocieerde deelnemingen en joint ventures (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
- Aanpassing aan IFRS 3 Bedrijfscombinaties (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2020, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 9 Kenmerken van vervroegde terugbetaling met negatieve vergoeding (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
- Aanpassing van IFRS 10 en IAS 28 Verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture (ingangsdatum voor

- onbepaalde duur uitgesteld, waardoor de goedkeuring binnen de Europese Unie eveneens werd uitgesteld)
- Aanpassing van de referenties naar het Conceptueel kader van de financiële informatie in IFRS-standaarden (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2020, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
 - Jaarlijkse verbeteringen aan IFRS (cyclus 2015-2017) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
 - IFRIC 23 Onzekerheid over de verwerking van de inkomstenbelasting (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
 - IFRS 14 – Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
 - IFRS 16 Leaseovereenkomsten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019)
 - IFRS 17 Verzekeringscontracten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2021, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)

IFRS 16 – Leaseovereenkomsten

Algemene impact

IFRS 16 bevat een uitgebreid model voor de identificatie van leaseovereenkomsten en hun verwerking in de financiële staten. Die norm vervangt de geldende richtlijnen inzake leaseovereenkomsten, met inbegrip van IAS 17 Leaseovereenkomsten en de bijhorende interpretaties, vanaf de inwerkingtreding op 1 januari 2019. De groep Fluxys Belgium zal IFRS 16 toepassen volgens gewijzigde retrospectieve methode die het cumulatieve effect van de eerste toepassing van IFRS 16 opneemt als een herziening van het beginsaldo van het niet uitgekeerde resultaat.

Impact van de nieuwe definitie van de leaseovereenkomst

De wijziging van de definitie van een leaseovereenkomst heeft voornamelijk betrekking op het begrip zeggenschap.

Om te bepalen of een leaseovereenkomst het recht op zeggenschap geeft over het gebruik van een geïdentificeerd goed gedurende een bepaalde periode, dient de entiteit na te gaan of de klant voor de volledige duur van het gebruik beschikt over de volgende twee rechten:

- het recht om nagenoeg alle economische voordelen uit het gebruik van het geïdentificeerde goed te verkrijgen en
- het recht om te beslissen over het gebruik van het geïdentificeerde goed.

Impact op de boekhouding van de lessee

Bij de eerste toepassing van IFRS 16 zal de groep Fluxys Belgium:

- de activa die met een gebruiksrecht overeenstemmen en de leaseverplichtingen in de geconsolideerde financiële staten boeken, aanvankelijk gewaardeerd tegen de verdisconteerde toekomstige betalingen;
- de afschrijvingen van de 'gebruiksrechten' over de geplande duur van de overeenkomst in het resultaat opnemen;
- het totale bedrag van de betalingen splitsen in een hoofdsom dat de leaseverplichtingen zal verminderen en een deel voor de interesten die in het resultaat worden geboekt;

voor alle leaseovereenkomsten, uitgezonderd:

- leaseovereenkomsten op korte termijn (duur van 12 maanden of minder) en
- leaseovereenkomsten voor actieve van lage waarde met weinig materiële impact voor de groep.

Voor de laatstgenoemde overeenkomsten zal de groep Fluxys Belgium de huurkosten rechtstreeks in het resultaat opnemen.

Leaseovereenkomsten die onder IFRS 16 vallen

Het onderzoek naar de toepassing van de norm IFRS 16 op de financiële staten van de groep wijst op de volgende impact:

- Bepaalde vervoersinstallaties of LNG-terminalinstallaties worden gebouwd op sites die op lange termijn ter beschikking worden gesteld aan de groep (zie Toelichting 7.5). De groep heeft ook leaseovereenkomsten voor installaties en voertuigen voor een duur van meer dan een jaar (zie Toelichting 4.2.2).
- De activa met een gebruiksrecht overeenstemmend actief worden geboekt op de beginbalans op 1 januari 2019 en de bijbehorende leaseverplichtingen worden op dit moment gewaardeerd tegen:

- Sites ter beschikking gesteld van de groep: € 32,1 miljoen;
- Installaties gehuurd op meer dan een jaar: € 5,0 miljoen; en
- Voertuigen gehuurd op meer dan een jaar: € 4,4 miljoen.

In financiële lease gegeven activa

In financiële lease gegeven activa zijn activa waarvoor de groep vrijwel alle risico's en voordelen eigen aan het economisch eigendom op de contractnemer overdraagt.

In de Vorderingen uit financiële lease wordt de overeenkomst geboekt met betrekking tot de Interconnector Zeebrugge Terminal (zie Toelichting 5.4). Die overeenkomst nam een aanvang in 1998 en had een duur van 20 jaar. Deze looptijd werd voor een periode van 5 jaar verlengd ten gevolge de vraag van de onderneming IZT in maart 2018.

Op de vordering is een variabele rentevoet van toepassing (basis: Euribor). De boeking van dit contract zal niet worden beïnvloed door de eerste toepassing van de IFRS 16 norm.

Toelichting 2. Boekhoudkundige grondslagen en methoden

De boekhoudkundige grondslagen en methoden zijn vastgelegd door de raad van bestuur van Fluxys Belgium op 27 maart 2019.

Elke wijziging of aanvulling in vergelijking met het vorige boekjaar is onderlijnd.

Toelichting 2.1. Algemene beginselen

De financiële staten geven een getrouw beeld van de financiële positie, de financiële prestaties en de kasstromen van de groep Fluxys Belgium.

De groep stelt zijn financiële staten op volgens het toerekeningsbeginsel, met uitzondering van het kasstroomoverzicht.

De activa en passiva worden niet gecompenseerd, tenzij compensatie is voorgeschreven of toegestaan krachtens een internationale boekhoudnorm.

In de balans van de groep Fluxys Belgium worden de vaste en vlottende activa en de lang- en kortlopende verplichtingen afzonderlijk voorgesteld.

De boekhoudkundige methodes worden consistent toegepast.

Toelichting 2.2. Balansdatum

De geconsolideerde financiële staten worden afgesloten op 31 december, balansdatum van de moederonderneming.

Wanneer de balansdatum van een dochteronderneming, van een gezamenlijke bedrijfsactiviteit, van een joint venture of een geassocieerde onderneming niet op 31 december valt, wordt ten behoeve van de consolidatie een tussentijdse staat opgesteld op 31 december.

Toelichting 2.3. Gebeurtenissen na balansdatum

De waarde van de activa en verplichtingen op de balansdatum wordt aangepast indien er zich na afsluitdatum gebeurtenissen voordoen waardoor de bedragen die werden bepaald op de balansdatum, op basis van de bestaande toestand en omstandigheden, gewijzigd worden.

Die aanpassingen gebeuren tot de datum waarop de financiële staten door de raad van bestuur worden vastgelegd.

De overige gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na de balansdatum worden – als ze van wezenlijke betekenis zijn – in de toelichtingen opgenomen.

Toelichting 2.4. Consolidatiecriteria

De geconsolideerde financiële staten van de groep Fluxys Belgium worden opgesteld in overeenstemming met IFRS, in het bijzonder IFRS 3 (Bedrijfscombinaties), IFRS 10 (Geconsolideerde jaarrekening), IFRS 11 (Gezamenlijke overeenkomsten) en IAS 28 (Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures).

Dochterondernemingen

Deze bevatten de financiële staten van de moederonderneming en de financiële staten van entiteiten die zij controleert, evenals haar dochterondernemingen.

Een investeerder oefent zeggenschap over een deelneming uit als hij is blootgesteld aan, of rechten heeft op veranderlijke opbrengsten uit hoofde van zijn betrokkenheid bij de deelneming en over de mogelijkheid beschikt de opbrengsten via zijn macht over de deelneming te beïnvloeden.

Een investeerder heeft macht over een deelneming wanneer hij bestaande rechten heeft die hem doorlopend de mogelijkheid bieden de relevante activiteiten, d.w.z. de activiteiten die de opbrengsten van de deelneming aanzienlijk beïnvloeden, te sturen en dat, zelfs indien hij niet de meerderheid der stemrechten heeft in de betrokken onderneming.

De moederonderneming dient de dochteronderneming in de consolidatie op te nemen vanaf de datum waarop zij de zeggenschap verwerft en dient haar uit de consolidatie te verwijderen wanneer zij de zeggenschap erover verliest. Zodoende worden de opbrengsten en kosten van een verworven of overgedragen dochteronderneming in de loop van het boekjaar in de geconsolideerde resultatenrekening en in het totaalresultaat opgenomen vanaf de datum waarop de moederonderneming de zeggenschap verwerft en tot op de datum waarop ze haar zeggenschap erover verliest.

Gezamenlijke bedrijfsactiviteiten

Een gezamenlijke bedrijfsactiviteit is een gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen, die gezamenlijke zeggenschap over de overeenkomst hebben, rechten hebben op de activa en aansprakelijk zijn voor de verplichtingen die verband houden met de overeenkomst. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de zeggenschap over een overeenkomst, waarvan slechts sprake is wanneer besluiten over de relevante activiteiten unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen.

Wanneer een onderneming van de groep haar activiteiten uitoefent in het kader van een gezamenlijke bedrijfsactiviteit moet de groep, als deelnemer in een gezamenlijke bedrijfsactiviteit, de activa, de passiva, de opbrengsten en de kosten in verband met haar deelneming opnemen overeenkomstig de toepasselijke IFRS op die activa, passiva, opbrengsten en kosten.

Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Een geassocieerde onderneming is een entiteit waarin de groep een invloed van betekenis heeft. Een invloed van betekenis is de macht om deel te nemen aan beslissingen inzake de financiële en operationele politiek van een entiteit, zonder evenwel zeggenschap of gemeenschappelijke zeggenschap op die politiek uit te voeren.

Een joint venture is een gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen, die de gezamenlijke zeggenschap over de overeenkomst uitoefenen, rechten hebben op de nettoactiva van de overeenkomst. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de zeggenschap over een overeenkomst, waarvan slechts sprake is wanneer besluiten over de relevante activiteiten unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen.

De resultaten en de activa en passiva van de investeringen in geassocieerde ondernemingen of van de joint ventures worden in de geconsolideerde financiële staten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, behalve indien de deelneming, of een deel hiervan, geklasseerd wordt als aangehouden met het oog op de verkoop overeenkomstig IFRS 5.

Een deelneming in een geassocieerde onderneming of in een joint venture wordt aanvankelijk opgenomen tegen kostprijs. De boekwaarde wordt vervolgens verhoogd of verlaagd om het aandeel van de investeerder in het netto resultaat en de overige elementen van het totaalresultaat van de deelneming op te nemen volgens de vermogensmutatiemethode. De door die entiteit uitgekeerde dividenden verminderen uiteindelijk de waarde van de deelneming.

Het is toegestaan een geassocieerde onderneming niet op te nemen in de vermogensmutatie-methode indien de impact op de financiële staten te verwaarlozen is.

Toelichting 2.5. Bedrijfscombinaties

De groep neemt de dochterondernemingen in de consolidatie op tegen de aanschaffingswaarde. Die methode wordt eveneens gehanteerd voor het in de consolidatie opnemen van ondernemingen onder gezamenlijke controle wanneer die methode aansluit met het belang van de bedrijfscombinatie en bijdraagt tot het getrouw beeld van de financiële toestand.

De verwervende vennootschap waardeert de identificeerbare activa en de passiva tegen hun reële waarde op datum van de verwerving.

De kosten verbonden aan de verwerving worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer ze worden opgelopen.

De goodwill vertegenwoordigt het overschot, op de overnamedatum, tussen het totaal van de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang in de overgenomen partij en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang van de overnemende partij in de overgenomen partij tegenover het nettosaldo van de reële waarde van de verworven identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen.

Indien, na herwaardering, het nettosaldo van de reële waarde, op de overnamedatum, van de verworven identificeerbare activa en de overgenomen verplichtingen hoger is dan de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang in de overgenomen

partij en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang van de overnemende partij in de overgenomen partij, wordt het overschot direct opgenomen in het resultaat van de periode.

De goodwill wordt geactiveerd. Ten behoeve van de toetsing op bijzondere waardevermindering wordt de goodwill toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheden van de groep die van de synergiën van de bedrijfscombinaties zouden moeten genieten. Een toetsing op bijzondere waardevermindering (impairment test) wordt elk jaar uitgevoerd, zelfs indien er geen aanwijzingen van ontwaarding zijn of, frequenter, indien gebeurtenissen of gewijzigde omstandigheden optreden die erop wijzen dat de goodwill mogelijk in waarde is verminderd (IAS 36 – Bijzondere waardevermindering van activa).

Toelichting 2.6. Omrekening van de financiële staten van buitenlandse ondernemingen

Bij de consolidatie wordt de balans van de buitenlandse entiteiten in EUR omgerekend volgens de slotkoersmethode. De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers over het boekjaar, indien ze niet aanzienlijk heeft geschommeld.

Het aandeel van de groep in de verschillen die voortvloeien uit die omrekeningsmethode is opgenomen in de rubriek 'Omrekeningsverschillen' van het geconsolideerd eigen vermogen; het aandeel van minderheidsbelangen wordt opgenomen in de rubriek 'Minderheidsbelangen' van het geconsolideerd eigen vermogen op de passiefzijde van de balans.

Toelichting 2.7. Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt geboekt als het waarschijnlijk is dat de aan dat actief-bestanddeel toerekenbare toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien, en indien de kostprijs van dat actiefbestanddeel op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Immateriële vaste activa worden op de balans geboekt tegen kostprijs (cost method), na aftrek van afschrijvingen en eventuele minderwaarden.

Op de balans geactiveerde immateriële vaste activa waarvan het gebruik in de tijd beperkt is, worden afgeschreven over de gebruiksduur.

Het afschrijvingspercentage voor computersoftware bedraagt 20%.

Latere uitgaven worden geactiveerd indien daaruit economische voordelen verkregen kunnen worden die het initieel beoogde prestatieniveau overstijgen.

Op elke balansdatum worden de immateriële vaste activa getoetst om vast te stellen of er tijdens het boekjaar aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt de realiseerbare waarde van de betreffende immateriële vaste activa geschat. De realiseerbare waarde is gedefinieerd als de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen die naar verwachting zullen voortvloeien uit het voortgezet gebruik van het actief en uit zijn vervreemding, berekend met een gepaste verdisconteringsvoet.

Op de immateriële vaste activa wordt een bijzondere waardevermindering geboekt indien de boekwaarde, ten gevolge van veroudering of gewijzigde economische of technologische omstandigheden, de realiseerbare waarde voor de onderneming overstijgt.

De immateriële vaste activa die voor onbepaalde tijd kunnen worden gebruikt, worden elk jaar op bijzondere waardevermindering getoetst en in waarde verminderd wanneer de boekwaarde de realisatiewaarde overstijgt.

De gebruiksduur, de afschrijvingsmethode alsook de eventuele restwaarde van de immateriële vaste activa worden op elke balansdatum opnieuw onderzocht en in voorkomend geval prospectief aangepast.

Emissierechten voor broeikasgassen

De aangekochte emissierechten voor broeikasgassen worden opgenomen als immateriële vaste activa tegen hun kostprijs. De rechten die gratis werden verkregen, worden zonder boekwaarde als immateriële vaste activa opgenomen.

De emissie van broeikasgassen in de atmosfeer wordt geboekt in de exploitatielasten met als tegenpost op de passiefzijde van de balans (onder 'overige schulden') een verplichting om emissierechten gelijk aan de emissies van de periode in te leveren. Die last wordt gewaardeerd aan de gewogen gemiddelde kosten van de verworven of verkregen rechten.

Bij de inlevering van rechten, verdwijnt de op het passief van de balans geboekte verplichting (overige schulden) door een onttrekking van de emissierechten geboekt in de immateriële vaste activa.

Ingeval de rechten ontoereikend zijn om de uitstoot van broeikasgassen tijdens het boekjaar op te vangen, legt de groep een voorziening aan. Die voorziening wordt gewaardeerd op basis van de marktprijs op balansdatum van de rechten die nog dienen aangekocht te worden.

De overtollige emissierechten die niet op de markt werden overgedragen, worden op het einde van het boekjaar gewaardeerd aan de gewogen gemiddelde kosten van de verworven of verkregen rechten of aan de marktprijs indien ze lager is dan de gewogen gemiddelde kost.

Toelichting 2.8. Materiële vaste activa

Een materieel vast actief wordt geboekt als het waarschijnlijk is dat de aan dat actief-bestanddeel toerekenbare toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien, en indien de kostprijs van het actiefbestanddeel op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Materiële vaste activa worden op de balans geboekt tegen kostprijs (cost method), na aftrek van afschrijvingen en eventuele waardeverminderingen.

Latere uitgaven worden geactiveerd indien daaruit economische voordelen verkregen kunnen worden die het aanvankelijke resultaat overstijgen.

Op elke balansdatum worden de materiële vaste activa getoetst om vast te stellen of er tijdens het boekjaar aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt de realiseerbare waarde van de betreffende materiële vaste activa geschat. De realiseerbare waarde is gedefinieerd als de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde van een actief. De bedrijfswaarde is de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen die naar verwachting zullen voortvloeien uit het voortgezet gebruik van het actief en uit zijn vervreemding, berekend met een gepaste verdisconteringsvoet.

Financiële leaseovereenkomsten zijn overeenkomsten waarbij alle wezenlijke risico's en voordelen eigen aan de eigendom van het actiefbestanddeel op de leasingnemer overgaan. De volgens die overeenkomsten aangehouden activa worden op de balans geboekt tegen reële waarde (fair value) of, indien ze kleiner is, tegen de actuele waarde (current value) van de minimale leasebetalingen. De overeenkomstige verplichting wordt onder financiële schulden verwerkt. Financiële leasing-betalingen worden uitgesplitst in financiële kosten en terugbetalingen van financiële leasingschulden om, op die manier, voor elke periode een constante periodieke rentevoet te verkrijgen op het te betalen restsaldo op de passiefzijde van de balans.

Subsidies en investeringsaftrek

Les subventions publiques liées aux immobilisations corporelles ainsi que les contributions de parties tierces dans le financement de telles immobilisations viennent en déduction du coût de l'immobilisation corporelle concernée.

Les déductions fiscales obtenues pour investissements sont comptabilisées en déduction de la valeur brute des immobilisations au titre desquelles elles ont été reçues avec, en contrepartie, la comptabilisation d'un impôt différé.

Afschrijvingsmethoden

De materiële vaste activa worden afgeschreven over hun gebruiksduur (useful life).

Elk bestanddeel van betekenis in de samenstelling van de materiële vaste activa, wordt afzonderlijk geboekt en afgeschreven over zijn gebruiksduur.

De gebruikte afschrijvingsmethode weerspiegelt het ritme volgens hetwelk de groep verwacht de toekomstige economische voordelen te zullen aanwenden, rekening houdend met de duur waarin de activa eventuele gereguleerde inkomsten zullen genereren.

De gereguleerde investeringen bedoeld om de bevoorradingszekerheid in Europa te verhogen, maken het voorwerp uit van een afschrijvingsmethode met degressief karakter. Die methode weerspiegelt het best het ritme volgens hetwelk de groep verwacht de toekomstige economische voordelen te zullen aanwenden die aan die activa verbonden zijn.

De maximale afschrijvingsperioden zijn:

- 50 jaar voor de vervoersleidingen in België, de terminallinginstallaties en de opslagtanks,
- 50 jaar voor de administratieve gebouwen, de woningen en installaties ten behoeve van het personeel,
- 40 jaar voor de opslaginstallaties,

- 33 jaar voor de nijverheidsgebouwen,
- 20 jaar voor de investeringen voor de uitbreidingen van de LNG-terminal in Zeebrugge,
- 10 jaar voor gereedschap en meubilair,
- 5 jaar voor voertuigen en bouwplaatswerktuigen,
- 4 jaar voor computerapparatuur,
- 3 jaar voor prototypes,
- 10 tot 40 jaar voor de andere installaties.

De gebruiksduur, de afschrijvingsmethode alsook de eventuele restwaarde van de materiële vaste activa worden op elke balansdatum opnieuw onderzocht en in voorkomend geval prospectief aangepast.

Toelichting 2.9. Niet-geconsolideerde eigenvermogensinstrumenten (zoals aandelen en winstbewijzen)

De Fluxys Belgium-groep waardeert niet-geconsolideerde eigenvermogensinstrumenten tegen reële waarde via andere elementen van het totaalresultaat.

Echter, gezien de materialiteit van bepaalde instrumenten en de onbeschikbaarheid van recente marktwaarden, worden bepaalde eigen vermogensinstrumenten geboekt aan de initiële kost.

De dividenden ontvangen van de eigenvermogensinstrumenten worden geboekt in de financiële opbrengsten in de rubriek 'Dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen'.

Toelichting 2.10. Financiële leasevorderingen

In financiële lease gegeven activa zijn activa waarvoor de groep vrijwel alle risico's en voordelen eigen aan het economisch eigendom op de leasingnemer (lessee) overdraagt. In financiële lease gegeven activa worden op de balans verwerkt als vorderingen voor een bedrag gelijk aan de netto -investeringen in de leaseovereenkomst. Verworven financiële leasingbetalingen worden uitgesplitst in financiële opbrengsten en terugbetalingen van de financiële leasingvordering om een constant periodiek rentabiliteitspercentage te verkrijgen over de netto-investeringen van de groep in de financiële leaseovereenkomst.

Als de indeling van overeenkomsten onder financiële leaseovereenkomsten berust op de contante waarde (present value) van de minimumbetalingen, wordt het volgende criterium toegepast: als de contante waarde van de minimale leasebetalingen overeenkomt met minstens 90% van de reële waarde (fair value) van het gehuurde actief, zoals die bij het ingaan van de huurovereenkomst is geschat, worden de overeenkomsten ingedeeld als financiële leaseovereenkomsten.

Voor de activa met betrekking tot het vervoer van gas in België wordt geen enkele restwaarde weerhouden gezien de specifieke aard van de activiteiten van de sector.

Toelichting 2.11. De voorraden

Waardering

De voorraden worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de kostprijs en de netto realisatiewaarde.

Indien nodig worden waardeverminderingen op voorraden geboekt om rekening te houden met:

- de nettorealisatiewaarde;
- bijzondere waardeverminderingen op voorraden ten gevolge van onvoorziene omstandigheden die gerechtvaardigd zijn door de aard van de activa in kwestie of door de uitgeoefende activiteit.

Dergelijke afschrijvingen van voorraden worden geboekt ten laste van het resultaat van de periode waarin ze zich voordoen.

Gasvoorraden

Les mouvements de stocks de gaz sont évalués selon la méthode des prix moyens pondérés.

Voorraden grond- en hulpstoffen

Les matières consommables et les fournitures sont inventoriées par application de la méthode des prix moyens pondérés.

Bestellingen in uitvoering

Les travaux en cours pour compte de tiers sont valorisés à leur prix de revient, en ce compris les coûts indirectement imputables.

Als het resultaat van een bestelling in uitvoering op betrouwbare wijze kan worden geschat, worden de opbrengsten en de kosten van het contract respectievelijk als opbrengsten en kosten geboekt afhankelijk van het stadium van voltooiing van de bestelling op de balansdatum. Een verwacht verlies op de bestelling in uitvoering wordt onmiddellijk in kosten geboekt.

Toelichting 2.12. Financieringskosten

Financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan de verwerving, bouw of productie van een actiefbestanddeel dat pas na een aanzienlijke voorbereidingsperiode klaar is voor het beoogde gebruik of verkoop (vaste activa, voorraden, beleggingsvastgoed, ...), worden geactiveerd tot op het ogenblik dat het actief kan worden gebruikt of verkocht.

Het bedrag van de in de kostprijs van het actiefbestanddeel op te nemen financieringskosten komt overeen met de reële kosten op die leningen, na aftrek van de tijdelijke beleggings-opbrengsten die uit dat vreemd vermogen worden gerealiseerd.

Toelichting 2.13. Financiële instrumenten

Geldbeleggingen

Geldbeleggingen in de vorm van obligaties of kortlopend schuldpapier, die na meer dan drie maanden vervallen, worden opgenomen in de categorie van de financiële activa gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Zij worden in de balans opgenomen onder de rubriek 'overige financiële vaste activa', evenals onder de rubriek van de vlottende geldbeleggingen.

Het bedrijfsmodel dat door de Fluxys Belgium-groep wordt gebruikt om deze financiële activa te beheren, is erop gericht deze aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen. De verkoop van financiële activa is zeldzaam en de groep verwacht in de toekomst geen dergelijke verkopen te doen, behalve in geval van een stijging van het

kredietrisico van de activa boven wat is aanbevolen door de politiek van de groep. Een verkoop kan ook worden ingegeven door een onverwachte financieringsbehoefte.

Wanneer niet wordt voldaan aan de voorwaarden om te worden beschouwd als financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, dan worden de betrokken geldbeleggingen tegen reële waarde gewaardeerd via het nettoresultaat.

Derivaten

De groep Fluxys Belgium kan financiële derivaten gebruiken om zich in te dekken tegen de blootstelling aan wisselkoersrisico's en rentevoetrisico's.

Afgeleide instrumenten gekwalificeerd als dekkingsinstrumenten

Wijzigingen in de reële waarde van financiële instrumenten die voldoen als effectieve kasstroomdekkingen, worden rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen van de groep. Het niet-effectieve deel van de winst of het verlies op het dekkingsinstrument wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen. Als de voorziene transactie niet langer waarschijnlijk is, worden de winsten of verliezen op de dekkingsinstrumenten, initieel opgenomen in het eigen vermogen, onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Toelichting 2.14. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten bevatten de liquide middelen, korte termijnbeleggingen en beleggingen die gemakkelijk converteerbaar zijn in geld en waaraan een te verwaarlozen risico van waardeverandering is verbonden (ten hoogste 3 maanden).

Geldmiddelen en kasequivalenten worden opgenomen in de categorie van de financiële activa tegen de geamortiseerde kostprijs.

Het bedrijfsmodel dat door de Fluxys Belgium-groep wordt gebruikt om deze financiële activa te beheren, is erop gericht deze aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen. De verkoop van financiële activa is zeldzaam en de groep verwacht in de toekomst geen dergelijke verkopen te doen, behalve in geval van een stijging van het kredietrisico van de activa boven wat is aanbevolen door de politiek van de groep. Een verkoop kan ook worden ingegeven door een onverwachte financieringsbehoefte.

Wanneer niet wordt voldaan aan de voorwaarden om te worden beschouwd als financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, dan worden de betrokken geldmiddelen en kasequivalenten tegen reële waarde gewaardeerd via het nettoresultaat.

Toelichting 2.15. Handelsvorderingen en overige actiefbestanddelen

De handelsvorderingen en overige actiefbestanddelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de geschatte niet-realiseerbare bedragen.

Indien de tijdswaarde van het geld een invloed van betekenis heeft, worden de handelsvorderingen en overige actiefbestanddelen verdisconteerd.

De in deze rubrieken opgenomen bestanddelen worden in waarde verminderd indien de boekwaarde op de balansdatum de realiseerbare waarde overstijgt.

Toelichting 2.16. Voorzieningen

De voorzieningen die op de passiefzijde van de balans worden geboekt, voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de groep heeft een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis uit het verleden;
- het is waarschijnlijk (d.w.z. meer waarschijnlijk dan onwaarschijnlijk) dat de afwikkeling van die verplichting zal gepaard gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden;
- het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Indien niet aan deze voorwaarden is voldaan, wordt geen voorziening aangelegd.

Het in de voorzieningen geboekte bedrag stemt overeen met de beste schatting van de uitgave die vereist is om de op balansdatum bestaande verplichting af te wikkelen, anders gezegd: het bedrag dat de onderneming redelijkerwijs verwacht te zullen moeten betalen om de verplichting af te wikkelen op de balansdatum of om die op dezelfde datum op een derde te doen overgaan.

Die schatting berust ofwel op de door een derde ingediende aanvraag, ofwel op omstandige kosten-opgaven of ramingen. Voor alle geboekte voorzieningen bestaat volgens de directie meer dan 50% kans op uitstroom van middelen.

Indien het effect van de tijdswaarde van het geld materieel is, worden de voorzieningen verdisconteerd. De gebruikte verdisconteringsvoet is een percentage vóór belasting dat de marktconforme beoordeling van de tijdswaarde van het geld weerspiegelt en rekening houdt met de specifieke risico's die aan die verplichtingen verbonden zijn.

Elk door de groep gelopen risico dat niet aan de bovenvermelde voorwaarden voldoet, moet in de toelichtingen nader worden omschreven als voorwaardelijke verplichting.

Personeelsbeloningen

Sommige vennootschappen van de groep hebben aanvullende pensioenvoorzieningen ingevoerd van het type 'toegezegd-pensioenregelingen' of 'toegezegde-bijdrageregelingen'. De voordelen van die pensioenvoorzieningen berusten op de anciënniteit in dienstjaren en op het loon van de werknemer.

Via de **pensioenregeling 'toegezegd-pensioenregelingen'** krijgt de werknemer de mogelijkheid om van een kapitaal te genieten dat wordt berekend op grond van het jaarsalaris per einde loopbaan en van de verworven anciënniteit op het moment van de pensionering.

De **pensioenregeling 'toegezegde-bijdrageregelingen'** geeft de werknemer recht op een kapitaal dat is opgebouwd door eigen premiebijdragen en werkgeversbijdragen afhankelijk van het loon.

In België eist de wetgeving dat de werkgever een minimaal rendementspercentage garandeert voor de toegezegde-bijdrageregelingen. Dit percentage verschilt naargelang van de op de markt vastgestelde percentages.

De door de groep gebruikte boekhoudmethode om deze toegezegde-bijdrageregelingen met gewaarborgd minimumrendement te waarderen, is identiek aan de methode gebruikt voor de toegezegd-pensioenregelingen.

Indien de rechthebbende vóór de pensioendatum overlijdt, voorzien deze regelingen in een kapitaal ten gunste van de langstlevende echtgenoot en in uitkeringen voor de wezen.

Andere personeelsvoordelen

Sommige vennootschappen van de groep verlenen voordelen na uitdiensttreding, zoals de terugbetaling van medische kosten en tariefverminderingen, alsook andere voordelen op lange termijn (anciënniteitspremies).

Waardering

Deze verplichtingen worden jaarlijks gewaardeerd door een erkend actuaris.

De periodieke premiebijdragen voor die aanvullende pensioenregelingen worden ten laste van het resultaat geboekt op het ogenblik dat ze verschuldigd zijn.

Pensioenregeling 'toegezegd-pensioenregelingen'

De voorzieningen voor pensioenen en overige collectieve verplichtingen worden op de balans geboekt in overeenstemming met IAS 19 (Personeelsbeloningen) op basis van de 'projected unit credit'-methode (PUCM - Projected Unit Credit Method).

De contante waarde van de vergoedingen na uitdiensttreding wordt op elke balansdatum bepaald op basis van veronderstellingen wat betreft het geschatte salaris op het einde van de loopbaan, de inflatie, de levensverwachting, het personeelsverloop en de verwachte pensioenleeftijd. De contante waarde van de verplichtingen in geval van de toegezegd-pensioenregelingen wordt bepaald met behulp van een disconteringsvoet die overeenstemt met de rentevoeten op hoogwaardige obligaties die vervaldata hebben die de gewogen termijnen van de betrokken plannen benaderen en die zijn uitgedrukt in de munt waarin de voordelen worden betaald.

Indien fondsbeleggingen van een aanvullende pensioenregeling verzekeringscontracten omvatten die qua bedrag en looptijd exact overeenstemmen met het bedrag en de looptijd van sommige of alle vergoedingen die uit hoofde van de regeling verschuldigd zijn, wordt de reële waarde van deze verzekeringscontracten geacht de contante waarde van de gerelateerde verplichtingen te zijn (behoudens elke vereiste vermindering indien de bedragen die uit hoofde van de verzekeringscontracten opeisbaar zijn, niet volledig kunnen worden geïnd).

Het geboekte bedrag met betrekking tot de vergoedingen na uitdiensttreding stemt overeen met het verschil tussen de contante waarde van de toekomstige verplichtingen en de reële waarde van de fondsbeleggingen ter dekking van de regeling. Wanneer het resultaat van deze berekening een tekort is, wordt een verplichting opgenomen aan de passiefzijde van de balans. In het ander geval wordt een actief geboekt ten bedrage van het surplus van de regeling 'toegezegd-pensioenregeling', gelimiteerd tot de huidige waarde van elke toekomstige terugbetaling van het plan of van elke vermindering van toekomstige bijdragen aan het plan.

De herwaardering van netto-activa of -verplichtingen omvatten:

- actuariële winsten en verliezen op verplichtingen uit hoofde van pensioenverplichtingen als gevolg van ervaringsaanpassingen en wijzigingen in actuariële veronderstellingen (inclusief het effect van een wijziging van de disconteringsvoet);
- de rendementen van de fondsbeleggingen (exclusief netto-rentebedragen) en wijzigingen in de beperking van het opgenomen netto-actief (exclusief netto-rentebedragen).

Deze herwaarderingen zijn direct in eigen vermogen ('Other comprehensive Income') geboekt via de andere elementen van het totaalresultaat.

Pensioenregeling 'toegezegde-bijdrageregelingen'

De verplichtingen van de groep met betrekking tot de pensioenregeling 'toegezegde-bijdrageregelingen' beperken zich tot het in resultaat nemen van de gestorte werkgeversbijdragen.

Actuariële winsten en verliezen met betrekking tot andere personeelsvoordelen op lange termijn

De andere personeelsvoordelen op lange termijn worden geboekt op dezelfde wijze dan de voordelen na uitdiensttreding maar de herwaarderingen worden volledig via het financieel resultaat geboekt in het boekjaar waarin deze zich voordoen.

Toelichting 2.17. Rentedragende verplichtingen

De rentedragende verplichtingen worden geboekt ten belope van het verkregen nettobedrag. Na de initiële boeking worden de rentedragende verplichtingen geboekt tegen de geamortiseerde kostprijs (amortised cost). Het verschil tussen de kostprijs minus afschrijving en de aflossingswaarde wordt in het resultaat verwerkt op basis van de reële rentevoet over de looptijd van de verplichtingen.

Toelichting 2.18. Handelsschulden

De handelsschulden worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde.

Indien de tijds waarde van het geld een invloed van betekenis heeft, worden de handelsschulden verdisconteerd.

Toelichting 2.19. Tegoeden, rechten, schulden en verplichtingen in vreemde valuta

Boeking bij het afsluiten van de verrichting

De vorderingen en schulden in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de dagkoers van de verrichting.

Waardering op het einde van het boekjaar

Op het einde van het boekjaar en overeenkomstig IAS 21 (Effecten van wisselkoerswijzigingen), worden de monetaire activa en passiva alsook de rechten en verplichtingen gewaardeerd tegen de slotkoers op balansdatum.

Die herwaardering geeft aanleiding tot wisselkoersverschillen die gegroepeerd per valuta in het resultaat worden geboekt.

Toelichting 2.20. Boeking van opbrengsten

De groep boekt bedrijfsopbrengsten wanneer ze een prestatieverplichting heeft door de klant een goed of een dienst te leveren en wanneer de klant er de controle over krijgt.

De groep Fluxys Belgium gaat in 5 stappen te werk om te bepalen of een contract met een klant mag worden geboekt en hoe de inkomsten moeten worden geboekt:

1. identificatie van het contract,
2. identificatie van de prestatieverplichtingen,
3. bepalen van de transactieprijs,
4. toewijzing van de transactieprijs onder de prestatieverplichtingen;
5. boeking van bedrijfsopbrengsten wanneer de prestatieverplichtingen worden uitgevoerd of wanneer de controle over de goederen of diensten aan de klant worden overgedragen.

De meeste inkomsten van de groepen komen uit gereguleerde standaardcontracten waarvoor zowel de te leveren prestaties als de prijs van de dienst duidelijk zijn geïdentificeerd.

Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen dragen de controle van hun gereguleerde diensten geleidelijk over en vervullen hiermee hun prestatieverplichting en boeken de bedrijfsopbrengsten ook geleidelijk. Daarnaast verkoopt de groep Fluxys Belgium gas voor de balanceringsoperaties en zijn operationele behoeften. Die prestaties, die op een welbepaald ogenblik worden uitgevoerd, worden geboekt als bedrijfsopbrengsten zodra ze worden uitgevoerd.

De gereguleerde opbrengsten die door de groep worden ontvangen, kunnen aanleiding geven tot een bonus of malus ten opzichte van de billijke marge bedoeld voor het vergoeden van het geïnvesteerde vermogen. De boni worden overgedragen en geboekt als regulatoire verplichtingen (onder de lang- of kortlopende rentedragende verplichtingen), terwijl de verworven opbrengsten overeenstemmend met een malus als bedrijfsopbrengsten worden opgenomen met als tegenpost de boeking van een regulatorisch actief (onder de overige vorderingen of onder de vlottende handels- en overige vorderingen).

Toelichting 2.21. Opnemen en niet langer opnemen van financiële activa en passiva

Opnemen

Financiële activa en passiva worden opgenomen wanneer de groep een partij wordt in de contractuele bepalingen van het instrument.

Niet langer opnemen van financiële activa

De groep moet een financieel actief alleen niet langer opnemen als de contractuele rechten op de kasstromen van het financiële actief wegvallen of als alle wezenlijke risico's en voordelen van het eigendom van het financieel actief worden overgedragen aan een derde partij.

Als de groep niet vrijwel alle risico's en voordelen eigen aan het financieel actief overdraagt of behoudt en de zeggenschap behoudt over het overgedragen actief, blijft de groep het financieel actief in de balans opnemen in de mate van zijn aanhoudende betrokkenheid hierbij en een bijbehorende verplichting voor de ontvangen vergoeding.

Als de groep vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom van het financieel actief behoudt, blijft het alle financiële activa opnemen en neemt het een financiële verplichting op voor de ontvangen vergoeding.

Bij het niet langer opnemen van een financieel actief gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wordt het verschil tussen de geamortiseerde kostprijs en de som van de ontvangen vergoeding opgenomen in het nettoresultaat.

Bij het niet langer opnemen in de balans van een investering in eigenvermogensinstrumenten die voorheen werd geclassificeerd als opgenomen aan de reële waarde via andere elementen van het totaalresultaat, worden de gecumuleerde winsten en verliezen eerder geboekt als andere elementen van het totaalresultaat niet geherklasseerd naar het nettoresultaat.

Het niet langer opnemen van financiële verplichtingen

Een entiteit neemt een financiële verplichting niet langer op in de balans als de verplichting tenietgaat, dit wil zeggen wanneer de verplichting wordt afgewikkeld, wordt geannuleerd of vervalt.

Het verschil tussen de boekwaarde van een gedelgde financiële verplichting en de betaalde vergoeding, inclusief, indien van toepassing, de overgedragen activa (buiten geldmiddelen) en passiva, moet in de winst- en verliesrekening worden opgenomen.

Toelichting 2.22. Verwachte kredietverliezen en waardeverminderingen

De verwachte kredietverliezen op financiële activa worden tegen geamortiseerde kostprijs geboekt en worden individueel berekend op basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en de vervaldatum van het financiële activum.

De verwachte kredietverliezen worden berekend met een waarschijnlijkheid van wanbetaling op 12 maanden wanneer het kredietrisico als zwak wordt beschouwd.

Een financieel activum wordt in waarde verminderd wanneer er zich een of meer gebeurtenissen hebben voorgedaan die nadelig zijn voor de geraamde toekomstige kasstromen van dat activum. Aanwijzingen voor een waardevermindering van een

financieel activum zijn onder andere observeerbare gegevens over de volgende gebeurtenissen:

- wanbetaling van meer dan 90 dagen,
- aanzienlijke financiële moeilijkheden bij de emittent of de debiteur en
- groeibare waarschijnlijkheid van faillissement of financiële herstructurering bij de lener.

Toelichting 2.23. Belastingen

De belastingverplichtingen worden bepaald in overeenstemming met de lokale belasting-voor-schriften en berusten op het resultaat van de moederonderneming, de dochterondernemingen en de gezamenlijke bedrijfsactiviteiten.

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen geven respectievelijk de aftrekbare of belastbare tijdelijke verschillen weer tussen de boekwaarden en de fiscale waarden.

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen de belastingvoeten die naar verwachting van toepassing zullen zijn in de periode waarin de vordering zal worden gerealiseerd of aan de verplichting zal worden voldaan, als de nieuwe belastingvoeten aangenomen of quasi aangenomen zijn op balansdatum.

Elke latere wijziging van de belastingvoet vereist een aanpassing van de uitgestelde belastingen. Die aanpassing wordt geboekt via de andere componenten van het totaalresultaat voor het deel dat betrekking heeft op de verrichtingen die in het algemeen in die rubriek worden geboekt. Het saldo van de aanpassing van de uitgestelde belastingen wordt in het nettoresultaat van de periode geboekt.

De uitgestelde belastingvorderingen worden alleen geboekt indien het waarschijnlijk is dat belastbare winsten zullen worden behaald waarmee de uitgestelde belastingvorderingen zullen kunnen worden verrekend.

Toelichting 3. Verwervingen, overdrachten en herstructureringen

Consolidatiekring

De consolidatiekring en de percentages van de belangen in de geconsolideerde ondernemingen zijn identiek aan die op 31 december 2017.

Informatie over de deelnemingen

Entreprises consolidées par la méthode de l'intégration globale

Naam van de dochteronderneming	Zetel	Ondernemingsnummer	Procentueel aandeel in het kapitaal	Hoofdactiviteit	Munt	Balansdatum
Fluxys LNG NV	Guimardstraat 4 B - 1040 Brussel	0426 047 853	100,00%	LNG-terminalling	EUR	31 december
Flux Re NV	Rue de Merl 74 L - 2146 Luxemburg	-	100,00%	Herverzekeringsmaatschappij	EUR	31 december

Entreprises consolidées par la méthode de mise en équivalence

Naam van de onderneming	Zetel	Ondernemingsnummer	Procentueel aandeel in het kapitaal	Hoofdactiviteit	Munt	Balansdatum
Balansys NV	Rue de Bouillon 59-61 L - 1248 Luxemburg	-	50,00%	Onderneming verantwoordelijk voor de balancering van de netwerken	EUR	31 december

Aard en reikwijdte van de beperkingen verbonden aan de activa en passiva van de groep

Bijzondere rechten in de onderneming Fluxys Belgium werden toegekend aan het bijzonder aandeel van de Belgische Staat, buiten de gemeenschappelijke rechten verbonden aan alle andere aandelen. Die bijzondere rechten worden uitgeoefend door de federale minister bevoegd voor Energie en kunnen als volgt worden samengevat:

- het recht zich te verzetten tegen elke afstand, elke overdracht ten titel van zekerheid of elke wijziging in de bestemming van de strategische activa van Fluxys Belgium waarvan de lijst werd opgenomen in de bijlage tot het Koninklijk besluit van 16 juni 1994, indien de federale minister bevoegd voor Energie die ingreep als schadelijk voor het nationaal belang in het domein van de energie beschouwt;
- het recht om twee vertegenwoordigers van de regering aan te stellen, die een raadgevende stem hebben in de raad van bestuur en in het strategisch comité van Fluxys Belgium;
- het recht van de vertegenwoordigers van de federale regering om, binnen een termijn van vier werkdagen, op basis van objectieve, niet discriminerende en transparante criteria, zoals gedefinieerd in het koninklijk besluit van 5 december 2000, beroep aan te tekenen bij de federale minister bevoegd voor Energie tegen elke beslissing van de raad van bestuur of het strategisch comité van Fluxys Belgium (met inbegrip van het investerings- en activiteitenplan, evenals het betrokken budget) dat zij beschouwen als tegengesteld aan de richtlijnen van de energiepolitiek van het land, met inbegrip van de doelstellingen van de regering betreffende de energiebevoorrading van het land. Het beroep is opschortend. Indien de federale minister bevoegd voor Energie de betrokken beslissing niet binnen een termijn van acht dagen na het beroep heeft geannuleerd, wordt ze definitief;
- speciaal stemrecht in geval van blokkering in de schoot van de algemene vergadering betreffende een kwestie die de federale energiepolitiek aangaat.

Er zijn geen andere belangrijke beperkingen die de mogelijkheden van de groep beperken inzake toegang tot haar activa of om ze te gebruiken en de verplichtingen te regelen. Noteren we niettemin dat de activa van Flux Re bestemd zijn om het risico, opgelopen door de vennootschap in het kader van haar activiteiten van herverzekering, te dekken. Het totaalbedrag van het actief van de balans van Flux Re bedraagt € 168,7 miljoen op 31-12-2018 tegenover € 171,3 miljoen op 31-12-2017.

Balancys SA is een vennootschap naar Luxemburgs recht waarin 50% van de aandelen in handen zijn van Fluxys Belgium nv en 50% in handen van Creos Luxembourg SA. De vennootschap heeft als doel de Belgische en Luxemburgse aardgasmarkten te integreren. In dat verband werd een overeenkomst tussen de aandeelhouders ondertekend die bepaalt dat de aandelen van Balancys SA noch met een waarborg mogen worden bezwaard, noch mogen worden overgedragen, tenzij ten gunste van een andere vervoersnetbeheerder en met het akkoord van de andere aandeelhouder.

Toelichting 4. Winst- en verliesrekening en operationele segmenten

Operationele segmenten

De groep Fluxys Belgium volgt zijn activiteiten op via de volgende segmenten: vervoers-, opslag- en terminallingactiviteiten in België, en overige activiteiten.

Die segmenten vormen de basis voor het opstellen van de gesegmenteerde informatie.

De vervoersactiviteiten bevatten het geheel van de diensten die onder de Gaswet vallen en verband houden met vervoer van gas in België.

De opslagactiviteiten bevatten het geheel van de diensten die onder de Gaswet vallen en verband houden met de opslag van gas in België te Loenhout.

De terminallingactiviteiten omvatten het geheel van de diensten die onder de Gaswet vallen en verband houden met de LNG-terminal in België te Zeebrugge.

Het segment 'overige activiteiten' bevat andere door de groep Fluxys Belgium verstrekte diensten zoals de deelneming in de IZT- en ZPT-terminals² in België, alsook werkzaamheden voor derden.

De groep Fluxys België is hoofdzakelijk actief in België en publiceert derhalve geen informatie per geografische sector.

² Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT) en Zeepipe Terminal (ZPT)

Boekhoudkundige overeenkomst betreffende de transacties tussen operationele segmenten

De transacties tussen de operationele segmenten betreffen hoofdzakelijk capaciteitsreservaties door een activiteit onderworpen aan de Gaswet, bij een andere.

Hun waarde wordt bepaald op basis van de in voege zijnde gereguleerde tarieven.

Informatie omtrent de belangrijkste klanten

De belangrijkste klanten van de groep zijn de gebruikers van vervoers- en opslagdiensten en van de LNG-terminal in Zeebrugge.

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening per 31-12-2018

In duizenden euro's

	Vervoer	Opslag	Terminal- ling	Overige activitei- ten	Eliminatie tussen segmenten	Totaal
Bedrijfsopbrengsten	367.477	33.032	101.193	21.691	-20.147	503.246
Verkopen en prestaties aan externe klanten	374.474	28.802	109.427	13.113	0	525.816
Transacties met andere segmenten	856	8.670	2.043	8.578	-20.147	0
Beweging van de regulatoire activa en passiva	-7.853	-4.440	-10.277	0	0	-22.570
Verkoop van gas voor balanceren en operationele behoeften	99.783	1.015	5.435	0	0	106.233
Overige bedrijfsopbrengsten	2.537	118	842	10.626	-55	14.068
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	-1.070	-88	-51	-2.933	0	-4.142
Aankopen van gas voor balanceren en operationele behoeften	-99.783	-1.015	-5.442	0	0	-106.240
Diensten en diverse goederen	-97.765	-6.881	-28.740	-7.490	20.147	-120.729
Personeelslasten	-77.574	-7.312	-17.799	-5.222	55	-107.852
Overige bedrijfskosten	-3.207	-560	-2.195	-240	0	-6.202
Nettotoevoegingen aan de afschrijvingen	-114.553	-10.764	-30.066	-182	0	-155.565
Nettotoevoegingen aan voorzieningen voor risico's en kosten	-3.137	26	-92	1.387	0	-1.816
Nettotoevoegingen aan de waardeverminderingen	-400	0	0	0	0	-400
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten	72.308	7.571	23.085	17.637	0	120.601
Financiële opbrengsten	230	26	7	1.059		1.322
Financiële lasten	-30.680	-3.441	-6.314	-1.754		-42.189
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten na financieel nettoresultaat	41.858	4.156	16.778	16.942	0	79.734
Winstbelastingen						-25.265
Winst (verlies) van het boekjaar						54.469

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening per 31-12-2018

In duizenden euro's

	Vervoer	Opslag	Terminal- ling	Overige activitei- ten	Eliminatie tussen segmenten	Totaal
Bedrijfsopbrengsten	379.820	33.902	96.816	18.910	-18.920	510.528
Verkopen en prestaties aan externe klanten	406.326	33.934	103.547	11.298	0	555.105
Transacties met andere segmenten	840	8.471	1.997	7.612	-18.920	0
Beweging van de regulatoire activa en passiva	-27.346	-8.503	-8.728	0	0	-44.577
Verkoop van gas voor balanceren en operationele behoeften	64.537	976	583	0	0	66.096
Overige exploitatiebaten	2.115	147	815	9.171	0	12.248
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	-946	-19	-41	-1.672	0	-2.678
Aankopen van gas voor balanceren en operationele behoeften	-64.537	-976	-501	0	0	-66.014
Diensten en diverse goederen	-103.346	-7.243	-24.252	-7.075	18.920	-122.996
Personeelslasten	-78.469	-6.978	-17.372	-4.258	0	-107.077
Overige exploitatielasten	-3.911	-586	-2.211	-236	0	-6.944
Nettotoevoegingen aan de afschrijvingen	-119.040	-10.986	-29.853	-202	0	-160.081
Nettotoevoegingen aan voorzieningen voor risico's en kosten	-176	-26	-54	5.655	0	5.399
Nettotoevoegingen aan de waardeverminderingen	831	0	0	0	0	831
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten	76.878	8.211	23.930	20.293	0	129.312
Waardeverschillen op financiële instrumenten	0	0	0	-1.058	0	-1.058
Financiële opbrengsten	199	22	0	2.243	0	2.464
Financieringskosten	-35.640	-3.997	-6.440	-2.163	0	-48.240
Winst (verlies) uit voortgezette activiteiten na financieel nettoresultaat	41.437	4.236	17.490	19.315	0	82.478
Winstbelastingen						-12.157
Winst (verlies) van het boekjaar						70.321

Toelichting 4.1. Bedrijfsopbrengsten

Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun aard:

Produits des activités ordinaires	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Vervoer in België	4.1.1	366.621	378.980	-12.359
Opslag in België	4.1.1	24.362	25.431	-1.069
Terminalling in België	4.1.1	99.150	94.819	4.331
Overige bedrijfsopbrengsten	4.1.2	13.113	11.298	1.815
Totaal		503.246	510.528	-7.282

De bedrijfsopbrengsten van het boekjaar 2018 bedragen 503.246 kEUR, een daling van 7.282 kEUR ten opzichte van het vorige boekjaar.

In overeenstemming met de regulering is de daling van de gereguleerde omzet hoofdzakelijk te verklaren door de daling van de bedrijfskosten, interesten en belastingen die gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de stijging van het door de regulering toegelaten rendement.

De vervoers-, opslag- en terminallingdiensten in België vallen onder de Gaswet.

De opbrengsten van deze diensten moeten een toegelaten rendement op het geïnvesteerde kapitaal verzekeren, de bedrijfskosten die ermee verbonden zijn dekken en tegelijkertijd productiviteitinspanningen omvatten die geleverd moeten worden door de netbeheerder, evenals de toegestane afschrijvingen.

4.1.1. De opbrengsten van de vervoersactiviteit dalen met 12.359 kEUR ten opzichte van vorig boekjaar. Deze daling weerspiegelt de evolutie van de bedrijfskosten, financieringskosten en belastingen die door de tarieven moeten worden gedekt, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van het door de regulering toegelaten rendement.

De terminallingdiensten genereren een geregleerde omzet die gestegen is (+4.331 kEUR). Die daling weerspiegelt de verhoging van het aantal herladingen van grote LNG-schepen en overslagoperaties alsook de evolutie van de bedrijfskosten en het door de regulering toegelaten rendement op de uitbreidingsinvesteringen.

4.1.2. Die opbrengsten betreffen in hoofdzaak de werken en diensten gepresteerd voor derden, evenals de terbeschikkingstelling van installaties.

Toelichting 4.2. Exploitatielasten

Exploitatielasten met uitsluiting van nettotoevoegingen aan afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	4.2.1	-4.142	-2.678	-1.464
Diensten en diverse goederen	4.2.2	-120.729	-122.996	2.267
Personeelslasten	4.2.3	-107.852	-107.077	-775
Overige exploitatielasten	4.2.4	-6.202	-6.944	742
Totaal der exploitatielasten		-238.925	-239.695	770
Waarvan kosten verbonden aan gewone huurovereenkomsten	4.2.2	-20.487	-21.862	1.375

4.2.1. Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen

Deze rubriek bevat hoofdzakelijk de kosten van het vervoersmateriaal dat uit de voorraad wordt genomen voor onderhouds- en herstellingsprojecten en de kosten van de werkzaamheden voor derden.

4.2.2. Diensten en diverse goederen

De diensten en diverse goederen bestaan uit:

	31-12-2018	31-12-2017
Aankoop van exploitatiematerieel	-7.156	-6.989
Huur en huurkosten (toelichting 7.5)	-9.932	-10.706
Onderhoudskosten	-20.958	-24.306
Levering aan de groep	-4.720	-4.753
Betalingen aan derden	-36.932	-34.330
Vergoedingen en bijdragen (toelichting 7.5)	-26.650	-27.714
Niet personeelsgerelateerde verzekeringen	-8.373	-8.439
Andere diensten en andere goederen	-6.008	-5.759
	-120.729	-122.996

Dankzij de efficiëntie-inspanningen die de groep leverde, kon Fluxys Belgium voldoen aan het referentiekader voor de regulatoire periode 2016-2019 en zelfs efficiëntiewinsten realiseren.

Kosten met betrekking tot de gewone huur van gebouwen, installaties en voertuigen worden opgenomen in de rubriek 'Huur- en huurkosten', terwijl die met betrekking tot de aan de groep ter beschikking gestelde sites worden geboekt onder 'Vergoedingen en bijdragen'.

4.2.3. Personeelslasten

De personeelslasten stijgen met 775 kEUR. Dit valt te verklaren door de inflatie en de kosten van de sociale programmatie, die gedeeltelijk worden gecompenseerd door de evolutie van het personeelsbestand.

Het gemiddelde aantal effectieven van de groep daalt van 918 personen in 2017 tot 900 personen in 2018. Uitgedrukt in gemiddeld VTE (voltijds equivalent) worden die cijfers respectievelijk 868,7 in 2018 tegenover 886,6 in 2017.

Tewerkstelling

	Boekjaar		Vorig boekjaar	
	Totaal in eenheden	Totaal in VTE	Totaal in eenheden	Totaal in VTE
Gemiddeld aantal werknemers	900	868,7	918	886,6
Fluxys Belgium	861	831,2	878	847,3
Kaderleden	267	260,5	272	265,4
Statutair personeel	594	570,7	606	581,9
Fluxys LNG	38	37,0	39	38,8
Kaderleden	4	3,9	4	4,2
Statutair personeel	34	33,1	35	34,6
Flux Re	1	0,5	1	0,5
Aantal werknemers per einde boekjaar	894	864,4	908	877,6
Fluxys Belgium	854	826,1	868	838,5
Kaderleden	265	259,2	270	263,5
Statutair personeel	589	566,9	598	575,0
Fluxys LNG	39	37,8	39	38,6
Kaderleden	4	3,8	4	4,0
Statutair personeel	35	34,0	35	34,6
Flux Re	1	0,5	1	0,5

4.2.4. Overige exploitatielasten

De overige exploitatielasten bevatten de onroerende voorheffing, de lokale belastingen, evenals de minderwaarden op de overdracht of buitengebruikstelling van materiële vaste activa. Die laatste vertegenwoordigen in 2018 kosten ten belope van 42 kEUR, ten opzichte van 517 kEUR in 2017.

Netto toevoegingen aan afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Afschrijvingen	4.2.5	-155.565	-160.081	4.516
Immateriële vaste activa		-9.500	-10.456	956
Materiële vaste activa		-146.065	-149.625	3.560
Voorzieningen voor risico's en kosten	4.2.6	-1.816	5.399	-7.215
Waardeverminderingen		-400	831	-1.231
Op voorraden		-401	831	-1.232
Op handelsvorderingen		1	0	1
Totaal der netto toevoegingen aan afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen		-157.781	-153.851	-3.930

4.2.5. Afschrijvingen

De tijdens de periode geboekte afschrijvingen zijn gedaald, voornamelijk als gevolg van installaties die volledig zijn afgeschreven.

4.2.6. Voorzieningen voor risico's en kosten

In 2017 werden voorzieningen voor de heraanleg van sites opgenomen om de kosten voor de wederinstandstelling van een overgedragen site te dekken. Het saldo van de betrokken voorziening werd vervolgens in het resultaat van de periode opgenomen.

Toelichting 4.3. Financiële opbrengsten

Financiële opbrengsten		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Versc hil
Dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen		0	8	-8
Financiële opbrengsten uit leasingovereenkomsten	4.3.1	169	130	39
Rente op geldbeleggingen en kasequivalenten aan de reële waarde via de resultatenrekening	4.3.2	995	1.356	-361
Andere interesten	4.3.2	72	144	-72
Desactualisering van de voorzieningen	4.3.3	0	765	-765
Overige financiële opbrengsten		86	61	25
Totaal		1.322	2.464	-1.142

4.3.1. De financiële opbrengsten uit leasingovereenkomsten hebben betrekking op de installaties Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT – zie Toelichting 5.4).

4.3.2. Rente op beleggingen en kasequivalenten zijn in 2018 hoofdzakelijk afkomstig van beleggingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs in overeenstemming met IFRS 9. De dalende evolutie van de opbrengsten uit beleggingsinstrumenten en geldmiddelen vloeit voornamelijk voort uit een daling van de rentevoeten. In oktober 2017 heeft Fluxys Belgium obligaties uitgegeven vooruitlopend op de terugbetaling van de obligatielening die in mei 2018 verviel. Dat heeft een gunstige invloed op het gemiddeld belegde volume tijdens die periode (zie Toelichting 4.4.1)

4.3.3. In 2017 resulteren de effecten van verdiscontering van de voorzieningen in de boeking van een opbrengst, maar in 2018 vertegenwoordigen ze een financiële last. De rentevoeten aangewend voor de actualisatie van de verbintenissen met betrekking tot personeelsbeloningen verklaren deze evolutie (zie Toelichting 4.4 en 5.12).

Toelichting 4.4. Financieringskosten

Financieringskosten	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Rentekosten op schulden	4.4.1	-41.587	-48.103	6.516
Desactualisering van de voorzieningen	4.3.3	-421	53	-474
Overige financieringskosten		-181	-190	9
Totaal		-42.189	-48.240	6.051

4.4.1. De kosten van schulden bestaan grotendeels uit rente op de leningen afgesloten bij de Europese Investeringsbank en Fluxys, op de obligatieleningen, alsook op de regulatoire verplichtingen.

Voor de herfinanciering van een obligatielening die in mei 2018 vervalt, heeft Fluxys Belgium in oktober 2017 obligaties uitgegeven in twee schijven:

- een schijf van 300.000 kEUR op 10 jaar met een coupon van 1,75% (87 bp boven midswap) die in oktober 2027 vervalt;
- een schijf van 50.000 kEUR op 15 jaar met een coupon van 2,375% (105 bp boven midswap) die in oktober 2032 vervalt.

De vervroegde herfinanciering heeft geleid tot een tijdelijke stijging van de rentelasten op schulden maar werd gecompenseerd door de gunstige voorwaarden van nieuwe leningen.

Toelichting 4.5. Winstbelastingen

De winstbelastingen kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Winstbelastingen	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Verschuldigde belastingen	4.5.1	-41.706	-48.447	6.741
Uitgestelde belastingen	4.5.2	16.441	36.290	-19.849
Totaal	4.5.3	-25.265	-12.157	-13.108

Les charges d'impôt sur le résultat sont supérieures de 13.108 kEUR par rapport à celles de l'année 2017. Cette variation s'explique comme suit:

4.5.1. Verschuldigde belastingen	In duizenden euro's		
	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	-41.671	-49.344	7.673
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	-44.728	-48.165	3.437
Overschotten aan betaalde belastingen of voorheffingen (naar activa geboekt)	3.057	0	3.057
Geraamde belastingssupplementen (naar passiva geboekt)	0	-1.179	1.179
Aanpassingen aan verschuldigde belastingen van voorgaande boekjaren	-35	897	-932
Totaal	-41.706	-48.447	6.741

De verschuldigde belastingen dalen met 6.741 kEUR in verhouding tot vorig boekjaar. Dit verschil is hoofdzakelijk een gevolg van enerzijds, de daling van het resultaat voor belastingen en anderzijds, de belastinghervorming in België die de nominale belastingvoet heeft verlaagd van 33,99% in 2017 naar 29,58% in 2018.

4.5.2. Uitgestelde belastingen

In duizenden euro's

	31-12-2018	31-12-2017	Verschil
In verband met het ontstaan of de omkering van verschillen in de tijd	16.441	20.080	-3.639
Verschillen als gevolg van de waardering van vaste activa	15.397	19.760	-4.363
Verschillen uit voorzieningen	500	175	325
Overige verschillen	544	145	399
In verband met wijzigingen in belastingtarieven of de onderworpenheid aan nieuwe belastingen	0	16.210	-16.210
In verband met wijzigingen van boekhoudkundige principes en fundamentele fouten	0	0	0
In verband met wijzigingen van het fiscale statuut van een onderneming of haar aandeelhouders	0	0	0
Totaal	16.441	36.290	-19.849

De uitgestelde belastingen worden hoofdzakelijk beïnvloed door het verschil tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de materiële vaste activa.

Dankzij de hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting gaat de nominale belastingvoet van 33,99% in 2017 naar 29,58% in 2018 en 2019 en naar 25% vanaf 2020. Die geleidelijke vermindering van de belastingvoet in 2017 heeft geleid tot een eenmalige herziening van de reeds geboekte uitgestelde belastingen ten belope van 16.210 kEUR. Deze herziening had in hoofdzaak betrekking op de uitgestelde belastingen geboekt als gevolg van prijsallocaties in het kader van bedrijfscombinaties. Dit eenmalige element verklaart de verkleining van de gunstige impact van de uitgestelde belastingen in 2018.

4.5.3. Aansluiting van het toepasbare belastingtarief met het gemiddelde effectieve belastingtarief

In duizenden euro's

	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Winstbelastingen op basis van het toepasbare belastingtarief - Boekjaar	-23.585	-28.034	4.449
Resultaat vóór belastingen	79.734	82.478	-2.744
Toepasbaar belastingtarief	29,58%	33,99%	
Elementen die het verschil met het gemiddelde effectieve belastingtarief verklaren	-1.645	14.980	-16.625
Verschillende tarieven van andere rechtsgebieden	249	573	-324
Wijziging van belastingtarieven	0	16.210	-16.210
Niet-belastbare opbrengsten	0	0	0
Niet-aftrekbare kosten	-1.894	-1.756	-138
Belastbaar deel van dividenden	0	-107	107
Aftrekbare notionele interesten	0	60	-60
Overige	0	0	0
Winstbelastingen op basis van het gemiddelde effectieve belastingtarief - Boekjaar	-25.230	-13.054	-12.176
Resultaat vóór belastingen	79.734	82.478	-2.744
Gemiddelde effectieve belastingtarief	31,64%	15,83%	15,81%
Taxatie van de belastingvrije reserves	0	0	0
Aanpassingen met betrekking tot verschuldigde belastingen van voorgaande boekjaren	-35	897	-932
Totaal der belastingen	-25.265	-12.157	-13.108

De gemiddelde effectieve belastingvoet voor het boekjaar 2018 bedraagt 31,64% tegenover 15,83% vorig boekjaar. Die stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door de eenmalige herziening van de uitgestelde belastingen die in 2017 werden geboekt en betrekking hebben op de aanpassing van de belastingvoet (zie Toelichting 4.5.2). Die impact wordt afgezwakt door de daling van de verschuldigde belastingen (zie Toelichting 4.5.1) die ook het gevolg is van de bovenvermelde wijziging van de belastingvoet.

Toelichting 4.6. Netto winst (verlies) van het boekjaar

Winst (verlies) van het boekjaar	In duizenden euro's		
	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Gedeelte minderheidsbelangen	0	0	0
Gedeelte van de groep	54.469	70.321	-15.852
Totale winst (verlies) van het boekjaar	54.469	70.321	-15.852

Het geconsolideerde nettoresultaat van het boekjaar bedraagt 54.469 kEUR, wat een daling van 15.852 kEUR betekent ten opzichte van 2017.

De hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting leidde in 2017 tot een eenmalige herziening van de in het verleden geboekte uitgestelde belastingen voor een bedrag van 16,2 miljoen EUR. De stijging van het geconsolideerde nettoresultaat als gevolg daarvan heeft echter geen impact gehad op het uitkeerbare resultaat en het dividend van Fluxys Belgium. Het door de regulering toegelaten nettorendement voor de aandeelhouders wordt immers niet beïnvloed door de belastingen. De belastinghervorming heeft echter een gunstig effect op de toekomstige tarieven, want de belastingverlaging met betrekking tot de herziening van de belastingvoeten doet de door de tarieven te dekken kosten dalen.

Het nettoresultaat van de gereguleerde activiteiten in België wordt bepaald door verschillende regulatoire parameters waaronder het geïnvesteerde eigen vermogen, de financiële structuur en de intrestvoeten (OLO).

De rentevoeten, aangewend als referentie voor de berekening van het toegelaten rendement op de gereguleerde activiteiten, zijn die van de lineaire obligaties op 10 jaar, uitgegeven door de Belgische Staat. De gemiddelde OLO-rentevoet van 2018 bedroeg 0,81%, ten opzichte van 0,74% in 2017. Die stijging heeft een positieve invloed op het gereguleerd rendement op het geïnvesteerde kapitaal en dus ook op het jaarresultaat van 2018. Het resultaat van 2017 werd gunstig beïnvloed door het resultaat uit niet-gereguleerde activiteiten. Dat werd in 2018 gecompenseerd door de gerealiseerde efficiëntiewinsten. Samen hebben ze een gunstige impact van 3,1 miljoen EUR.

Toelichting 4.7. Winst (verlies) per aandeel

Teller (in duizenden euro's)	31-12-2018	31-12-2017
Winst (verlies) per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	54.469	70.321
Winst (verlies)	54.469	70.321
Verwateringseffect	0	0
Verwaterde winst (verlies) per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	54.469	70.321
Winst (verlies) per aandeel uit bedrijfsactiviteiten die werden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0	0
Winst (verlies)	0	0
Verwateringseffect	0	0
Verwaterde winst (verlies) per aandeel uit bedrijfsactiviteiten die werden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0	0
Winst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	54.469	70.321
Winst (verlies)	54.469	70.321
Verwateringseffect	0	0
Verwaterde winst (verlies) per aandeel toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	54.469	70.321
Noemer (in eenheden)	31-12-2018	31-12-2017
Gemiddeld aantal aandelen in omloop	70.263.501	70.263.501
Verwateringseffect	0	0
Gemiddeld aantal aandelen in omloop, na verwatering	70.263.501	70.263.501
Résultat par action (en euros)	31-12-2018	31-12-2017
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,7752	1,0008
Verwaterde winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,7752	1,0008
Winst (verlies) uit bedrijfsactiviteiten die worden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,0000	0,0000
Verwaterde winst (verlies) uit bedrijfsactiviteiten die worden beëindigd, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,0000	0,0000
Winst (verlies) toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,7752	1,0008
Verwaterde winst (verlies) toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	0,7752	1,0008

Toelichting 5. Gesegmenteerde balans

Gesegmenteerde balans op 31-12-2018						In duizenden euro's	
	Vervoer	Opslag	Terminalling	Overige activiteiten	Niet toegewezen	Totaal	
Materiële vaste activa	1.451.605	157.928	571.717	521	0	2.181.771	
Immateriële vaste activa	38.454	8	1.400	0	0	39.862	
Overige financiële vaste activa	85	0	0	77.440	0	77.525	
Voorraden	24.457	2.989	1.427	230	0	29.103	
Vorderingen uit financiële lease	0	0	0	4.592	0	4.592	
Nettohandelsvorderingen	74.186	2.640	3.138	14.087	0	94.051	
Overige activa					487.998	487.998	
						2.914.902	
Rentedragende verplichtingen	1.079.635	120.921	446.161	235.118	0	1.881.835	
Overige financiële passiva	0	0	10	1.784	0	1.794	
Overige passiva					344.117	344.117	
						2.227.746	
Eigen vermogen						687.156	
						2.914.902	
Investeringen in materiële vaste activa tijdens het boekjaar	17.793	774	59.494	78	0	78.139	
Investeringen in immateriële vaste activa tijdens het boekjaar	2.782	9	1.325	0	0	4.116	

Gesegmenteerde balans op 31-12-2017

In duizenden euro's

	Vervoer	Opslag	Terminalling	Overige activiteiten	Niet toegewezen	Totaal
Materiële vaste activa	1.535.495	167.959	542.243	4.962	0	2.250.659
Immateriële vaste activa	44.519	0	125	602	0	45.246
Overige financiële vlottende activa	87	0	0	81.092	0	81.179
Voorraden	22.592	2.916	2.199	149	0	27.856
Vorderingen uit financiële lease	0	0	0	7.222	0	7.222
Nettohandelsvorderingen	87.935	3.516	2.407	12.172	0	106.030
Overige activa					772.681	772.681
						3.290.873
Rentedragende verplichtingen	1.483.939	168.567	432.091	135.233	0	2.219.830
Overige passiva					357.248	357.248
						2.577.078
Eigen vermogen						713.795
						3.290.873
Investeringen in materiële vaste activa tijdens het boekjaar	16.821	1.672	64.792	69	0	83.354
Investeringen in immateriële vaste activa tijdens het boekjaar	3.446	0	6	0	0	3.452

Toelichting 5.1. Materiële vaste activa

Mutaties in de materiële vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Gasvervoer *	Gasopslag
Brutoboekwaarde				
Op 31-12-2016	47.344	160.218	3.414.641	378.561
Investerings	229	424	10.840	1.648
Ontvangen subsidies	0	0	0	0
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-43	-38	-3.911	0
Interne overboekingen	0	96	1.595	852
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Op 31-12-2017	47.530	160.700	3.423.165	381.061
Investerings	124	188	9.653	604
Ontvangen subsidies	0	0	0	0
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-73	0	-776	0
Interne overboekingen	0	77	3.489	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Op 31-12-2018	47.581	160.965	3.435.531	381.665

* Installaties onderworpen aan de Gaswet

In duizenden euro's

LNG-terminal *	Andere installaties en machines	Meubilair, uitrusting & rollend materieel	Vaste activa in aanbouw & vooruitbetalingen	Totaal
1.145.793	43.418	54.337	117.417	5.361.729
4.025	57	5.477	60.654	83.354
-1.774	0	0	-342	-2.116
0	0	0	0	0
-785	0	-974	-124	-5.875
-2.579	0	0	36	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
1.144.680	43.475	58.840	177.641	5.437.092
2.162	33	5.706	59.669	78.139
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
-10	0	-7.921	0	-8.780
2.850	0	0	-6.416	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
1.149.682	43.508	56.625	230.894	5.506.451

Mutaties in de materiële vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Gasvervoer *	Gasopslag *
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindervingsverliezen				
Op 31-12-2016	0	-84.432	-1.906.448	-209.190
Geboekte afschrijvingen	0	-3.004	-101.885	-10.768
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	2	2.873	0
Interne overboekingen	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Op 31-12-2017	0	-87.434	-2.005.460	-219.958
Geboekte afschrijvingen	0	-3.107	-97.696	-10.578
Verwervingen als gevolg van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	0	68	0
Interne overboekingen	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Op 31-12-2018	0	-90.541	-2.103.088	-230.536
Nettoboekwaarde op 31-12-2018	47.581	70.424	1.332.443	151.129
Nettoboekwaarde op 31-12-2017	47.530	73.266	1.417.705	161.103

* Installaties onderworpen aan de Gaswet

In duizenden euro's

LNG-terminal *	Andere installaties en machines	Meubilair, uitrusting & rollend materieel	Vaste activa in aanbouw & vooruitbetalingen	Totaal
-757.871	-43.055	-39.610	0	-3.040.606
-28.862	-84	-5.022	0	-149.625
0	0	0	0	0
1	0	922	0	3.798
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
-786.732	-43.139	-43.710	0	-3.186.433
-29.043	-66	-5.575	0	-146.065
0	0	0	0	0
6	0	7.744	0	7.818
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
-815.769	-43.205	-41.541	0	-3.324.680
333.913	303	15.084	230.894	2.181.771
357.948	336	15.130	177.641	2.250.659

Mutaties in de materiële vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Gasvervoer *	Gasopslag *
Nettoboekwaarde op 31-12-2018, waarvan:	47.581	70.424	1.332.443	151.129
Materiële vaste activa volgens kostprijsmodel	47.581	70.424	1.332.443	151.129
Materiële vaste activa volgens herwaarderingsmodel	0	0		0
Nettoboekwaarde op 31-12-2018 van vaste activa in financiële lease	0	0	0	0
Aanvullende informatie				
Nettoboekwaarde van de vaste activa die tijdelijk buiten gebruik zijn	110	0	0	0

* *Installaties onderworpen aan de Gaswet*

De materiële vaste activa bestaan grotendeels uit installaties voor vervoersactiviteiten, voor opslagactiviteiten in Loenhout en voor terminallingactiviteiten in Zeebrugge.

In 2018 heeft de groep Fluxys Belgium investeringen gedaan ten bedrage van 78.139 kEUR.

Van dat bedrag werd 59.494 kEUR besteed aan LNG-infrastructuurprojecten (voornamelijk de bouw van de vijfde tank in de LNG-terminal van Zeebrugge) en 17.793 kEUR aan projecten in verband met de vervoersactiviteit.

In het raam van de lopende of geplande investeringen heeft de groep op 31-12-2018 voor een bedrag van 13,8 mEUR Engineering, Procurement and Construction Management-overeenkomsten afgesloten.

De leningskosten geactiveerd op de investeringen in aanbouw bedragen 2.733 kEUR in 2018 tegen 3.528 kEUR in 2017. De gebruikte interestvoet is gebaseerd op de kostprijs van de betrokken leningen.

LNG-terminal *	Andere installaties en machines	Meubilair, uitrusting & rollend materieel	Vaste activa in aanbouw & vooruitbetalingen	Totaal
333.913	303	15.084	230.894	2.181.771
333.913	303	15.084	230.894	2.181.771
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	110

De geboekte afschrijvingen gedurende het boekjaar bedragen 146.065 kEUR en weerspiegelen het ritme volgens hetwelk de groep verwacht om de economische voordelen die aan die materiële vaste activa zijn verbonden, te zullen aanwenden.

De vaste activa, gebruikt in het kader van de gereuleerde marktactiviteiten, worden afgeschreven over de gebruiksduur zoals beschreven in punt 8 van de 'Boekhoudkundige methoden' (Toelichting 2), zonder rekening te houden met een restwaarde, gelet op de specifieke aard van de activiteiten van de sector.

De andere vaste activa worden afgeschreven over de door de groep verwachte gebruiksduur, afhankelijk van de gesloten of nog te sluiten overeenkomsten en aanvaardbare markthypotheses, en dat op basis van het principe van het toerekenen van kosten en opbrengsten.

Aan die installaties wordt geen enkele restwaarde toegekend, gelet op de specificiteit van de activiteit.

Tot slot heeft de groep op balansdatum geen materieel vast actiefbestanddeel in onderpand tot zekerheid van schulden gegeven.

Op het einde van het boekjaar heeft de groep geen enkele aanwijzing of gebeurtenis vastgesteld die erop zou kunnen wijzen dat een materieel vast actiefbestanddeel in waarde zou zijn verminderd.

Toelichting 5.2. Immateriële vaste activa

Evolutie van de boekwaarde van de immateriële vaste activa				In duizenden euro's
	Toepassings- software	Vaste actief 'klanten- portefeuille'	Emissierechten CO ₂	Totaal
Brutoboekwaarde				
Op 31-12-2016	32.240	52.800	0	85.040
Investerings	3.452	0	0	3.452
Verwervingen via bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-5.205	0	0	-5.205
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Mutaties in de consolidatiekring	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0
Op 31-12-2017	30.487	52.800	0	83.287
Investerings	4.116			4.116
Verwervingen via bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	-10.589			-10.589
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Mutaties in de consolidatiekring	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0
Op 31-12-2018	24.014	52.800	0	76.814

Evolutie van de boekwaarde van de immateriële vaste activa

In duizenden euro's

	Toepassings- software	Vaste actief 'klanten- portefeuille'	Emissierechten CO ₂	Totaal
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Op 31-12-2016	-25.143	-7.647	0	-32.790
Toevoegingen aan de afschrijvingen	-4.006	-6.450	0	-10.456
Waardeverminderingen	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	5.205	0	0	5.205
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Mutaties in de consolidatiekring	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0
Op 31-12-2017	-23.944	-14.097	0	-38.041
Toevoegingen aan de afschrijvingen	-3.050	-6.450	0	-9.500
Waardeverminderingen	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen	10.589	0	0	10.589
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Mutaties in de consolidatiekring	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0
Op 31-12-2018	-16.405	-20.547	0	-36.952

Evolutie van de boekwaarde van de immateriële vaste activa

In duizenden euro's

	Toepassings -software	Vaste actief 'klanten- portefeuille'	Emissie- rechten CO₂	Totaal
Nettoboekwaarde op 31-12-2018	7.609	32.253	0	39.862
Nettoboekwaarde op 31-12-2017	6.543	38.703	0	45.246

De immateriële vaste activa bevatten de nettoboekwaarde van de toepassingssoftware, de 'Hub' klantenportefeuille en de emissierechten.

De toepassingssoftware, opgenomen onder de immateriële vaste activa, is deze die werd ontwikkeld of aangeschaft door de groep en een investeringskarakter vertoont. Die software wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar. De belangrijkste investeringen die in het boekjaar gerealiseerd werden, betreffen de software die ontwikkeld werd in het kader van het beheer van gasstromen en de daarop betrekking hebbende administratieve hulpmiddelen.

In 2015 verwierf Fluxys Belgium alle activiteiten van de vennootschap Huberator voor een bedrag van 52,8 mEUR. Die immateriële vaste activa zullen in 2023 volledig afgeschreven zijn.

De installaties voor aardgasvervoer in België zijn opgenomen in het uitwisselingssysteem van emissierechten voor broeikasgassen. Zo heeft de groep Fluxys Belgium voor 2018 kosteloos een hoeveelheid van 42.013 ton CO₂-emissierechten ontvangen voor de sites waar compressie-, opslag- en terminallingactiviteiten plaatsvinden. In overeenstemming met de boekhoudkundige methode vermeld in Toelichting 2, worden de kosteloos verkregen rechten die niet werden gebruikt voor een nulwaarde geactiveerd in de immateriële vaste activa.

De groep benadrukt dat op balansdatum geen enkele aanwijzing of gebeurtenis werd vastgesteld die erop zou kunnen wijzen dat een immaterieel vast actiefbestanddeel in waarde zou zijn verminderd.

Toelichting 5.3. Overige financiële vaste activa

Overige financiële activa		In duizenden euro's	
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017
Tegen kostprijs gewaardeerde aandelen		24	24
Beleggingen tegen reële waarde via de resultatenrekening	5.3.1	0	81.092
Beleggingen tegen geamortiseerde kostprijs	5.3.1	9.656	0
Andere beleggingen tegen geamortiseerde kostprijs	5.3.1	65.990	0
Financiële instrumenten tegen reële waarde via de resultatenrekening		1.794	0
Overige financiële activa tegen kostprijs		61	63
Totaal		77.525	81.179

5.3.1. In die rubrieken worden de geldbeleggingen met een vervaldag op meer dan één jaar geboekt. Ze worden hoofdzakelijk uitgegeven door Flux Re, waarvan de geldmiddelen bestemd zijn om het risico te dekken dat de vennootschap loopt in het kader van haar herverzekeringsactiviteiten. De vervaldatum van deze beleggingen situeert zich tussen 2020 en 2027.

Toelichting 5.4. Vorderingen uit financiële lease

Vorderingen uit financiële lease		In duizenden euro's		
	31-12-2018	31-12-2017	Verschil	
Vorderingen m.b.t. vaste activa	3.902	0	3.902	
Vorderingen m.b.t. vlottende activa	690	7.222	-6.532	
Totaal	4.592	7.222	-2.630	

In de rubriek 'Vorderingen uit financiële lease' wordt de overeenkomst geboekt met betrekking tot de Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT): in toepassing van IAS 17 wordt die leaseovereenkomst, die werd afgesloten met IZT CVBA, als financiële lease aangemerkt. De overeenkomst nam een aanvang in 1998 voor een aanvankelijke duur van 20 jaar. De onderneming IZT heeft in maart 2018 gevraagd om de leaseovereenkomst, afgesloten met Fluxys Belgium, te verlengen voor een periode van 5 jaar. Op de vordering is een variabele rentevoet van toepassing (basis: Euribor).

Overzicht van de looptijden van de vorderingen uit financiële lease op 31-12-2018		In duizenden euro's			
	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal	
Vorderingen uit financiële lease	690	3.902	0	4.592	
Totaal	690	3.902	0	4.592	
Vorderingen uit financiële lease:					
Contante waarde van de minimale leasebetalingen aan marktconforme rente	758	4.123	0	4.881	
Totaal der minimale leasebetalingen (A)	758	4.123	0	4.881	
Interesten (B)	68	221	0	289	
Totaal der vorderingen uit financiële lease (A-B)	690	3.902	0	4.592	

Overzicht van de looptijden van de vorderingen uit financiële lease op 31-12-2017 In duizenden euro's

	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Vorderingen uit financiële lease	7.222	0	0	7.222
Totaal	7.222	0	0	7.222
Vorderingen uit financiële lease:				
Contante waarde van de minimale leasebetalingen aan marktconforme rente	7.311	0	0	7.311
Totaal der minimale leasebetalingen (A)	7.311	0	0	7.311
Interesten (B)	89	0	0	89
Totaal der vorderingen uit financiële lease (A-B)	7.222	0	0	7.222

De totale waarde van de minimale leasebetalingen komt overeen met de, op balansdatum, best mogelijke schatting van de te ontvangen leasebetalingen, ongeacht of ze betrekking hebben op het te ontvangen kapitaal (vorderingen uit financiële lease), de te ontvangen rente (interesten) of de koopoptie (vorderingen uit financiële lease). Die betalingen worden nadien verdisconteerd aan de marktconforme rentevoet om de contante waarde van de minimale leasebetalingen te verkrijgen.

Toelichting 5.5. Overige vaste activa

Overige vaste activa	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Verschil
Overschot van de dekkingsactiva 'IAS 19 personeelsbeloningen'	5.13	15.934	11.475	4.459
Over te dragen verzekeringslasten	5.5.1	2.537	4.222	-1.685
Totaal		18.471	15.697	2.774

5.5.1. Fluxys LNG is verzekerd bij Credendo tegen bepaalde risico's in het kader van het 'transshipment' project. Deze dekking loopt tot 2021. Het lopende gedeelte van de betaalde premie is in deze rubriek opgenomen voor wat betreft het gedeelte op meer dan een jaar, terwijl het gedeelte dat binnen het jaar vervalt, is opgenomen onder 'Overige vlottende activa' (zie Toelichting 5.9).

Toelichting 5.6. Voorraden

Boekwaarde van de voorraden		In duizenden euro's		
	31-12-2018	31-12-2017	Verschil	
Voorraden hulpstoffen	16.830	16.629	201	
Brutoboekwaarde	23.598	22.996	602	
Waardeverminderingen	-6.768	-6.367	-401	
Voorraden handelsgoederen	12.044	11.078	966	
Brutoboekwaarde	12.044	11.078	966	
Waardeverminderingen	0	0	0	
Bestellingen in uitvoering	229	149	80	
Brutoboekwaarde	229	149	80	
Waardeverminderingen	0	0	0	
Totaal	29.103	27.856	1.247	

De voorraad materieel van de vervoersactiviteit bevindt zich op zijn normaal exploitatieniveau.

Impact van de voorraadbewegingen op het resultaat		In duizenden euro's		
	31-12-2018	31-12-2017	Verschil	
Voorraadopbouw of -gebruik	1.648	5.525	-3.877	
Waardeverminderingen	-401	831	-1.232	
Totaal	1.247	6.356	-5.109	

Toelichting 5.7. Handelsvorderingen en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Bruto handelsvorderingen		95.618	107.555	-11.937
Waardeverminderingen		-1.567	-1.525	-42
Netto handelsvorderingen	5.7.1	94.051	106.030	-11.979
Overige vorderingen		3.166	2.568	598
Totaal		97.217	108.598	-11.381

5.7.1 De groep Fluxys Belgium beperkt zijn blootstelling aan kredietrisico's, zowel op het vlak van wanbetaling als op het vlak van kredietconcentratie, door de beperking van het betalingsuitstel dat aan klanten wordt gegeven (betaling binnen de maand), door een strikt beleid inzake opvolging van handelsvorderingen en door de systematische beoordeling van de financiële draagkracht van zijn tegenpartijen. Verwachte en geboekte kredietverliezen op handels- en overige vorderingen zijn weinig materieel voor de Fluxys Belgium-groep.

De handelsvorderingen kunnen als volgt uitgesplitst worden volgens hun ouderdom:

Netto handelsvorderingen : ouderdomsbalans		In duizenden euro's		
		31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Niet vervallen vorderingen		90.456	105.128	-14.672
Vorderingen < 3 maanden		3.399	680	2.719
Vorderingen 3 – 6 maanden		96	0	96
Vorderingen > 6 maanden		0	0	0
Betwiste of dubieuze vorderingen		100	222	-122
Totaal		94.051	106.030	-11.979

Betwiste of dubieuze handelsvorderingen hebben voornamelijk betrekking op de openstaande vorderingen op netgebruikers. Op de vorderingen die als oninbaar worden beschouwd, wordt een waardevermindering ten belope van 100% toegepast.

Toelichting 5.8. Geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten

De geldbeleggingen omvatten beleggingen onder de vorm van obligaties, kortlopend schuldpapier (commercial paper) en bankdeposito's op meer dan drie maanden en maximaal een jaar.

De geldmiddelen en kasequivalenten stemmen hoofdzakelijk overeen met beleggingen in EUR, onder de vorm van kortlopend schuldpapier, die op het ogenblik van verwerving een maximale looptijd van drie maanden hebben, met deposito's bij Fluxys (cash pooling), en met termijndeposito's bij kredietinstellingen, banktegoeden in rekening courant en kasgelden.

Korte termijnbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten		In duizenden euro's		
		31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Geldbeleggingen	5.8.1	53.279	415.153	-361.874
Geldmiddelen en kasequivalenten		389.587	320.573	69.014
Kasequivalenten en cash pooling		351.940	294.849	57.091
Kortlopende rekeningen		2.861	205	2.656
Banktegoeden		34.772	25.502	9.270
Kasgeld		14	17	-3
Totaal		442.866	735.726	-292.860

In 2018 bedroeg de gemiddelde rentevoet op geldbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten 0,15% tegenover 0,26% in 2017. Deze daling valt te verklaren door de evolutie van de rentevoeten op de markt. De verwachte en erkende kredietverliezen op beleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten zijn weinig materieel voor de Fluxys Belgium-groep.

5.8.1 In oktober 2017 heeft Fluxys Belgium obligaties uitgegeven vooruitlopend op de terugbetaling van de obligatielening die in mei 2018 verviel (zie Toelichting 5.11.1).

Fluxys Belgium heeft het bedrag van 350.000 kEUR bij Fluxys belegd aan een vaste rentevoet met een looptijd van 7 maanden.

Toelichting 5.9. Overige vlottende activa

Overige vaste activa	In duizenden euro's			
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Verkregen opbrengsten		445	555	-110
Over te dragen kosten		14.840	15.184	-344
Overige vlottende activa	5.9.1	1.770	2.923	-1.153
Totaal		17.055	18.662	-1.607

De overige vlottende activa zijn hoofdzakelijk samengesteld uit voorafbetaalde kosten ten belope van 14.840 kEUR (verzekeringen, bijdragen, huurgelden, ...) en uit diverse te ontvangen opbrengsten.

5.9.1 De overige vlottende activa omvatten het kortetermijndeel van de overschotten van fondsbeleggingen tegenover de actuariële schuld met betrekking tot de verbintenissen van de groep op het vlak van pensioenen (zie Toelichtingen 5.5 en 5.13).

Toelichting 5.10. Eigen vermogen

Op 31-12-2018 bedraagt het eigen vermogen 687.156 kEUR. De daling van 26.639 kEUR in vergelijking met het vorige boekjaar vloeit hoofdzakelijk voort uit uitgekeerde dividenden in 2018 (86.424 kEUR) die gedeeltelijk werden gecompenseerd door het totaalresultaat van het boekjaar (+59.473 kEUR).

Toelichting over de aandelen van de moederonderneming

	Gewone aandelen	Preferente aandelen	Totaal
I. Mutaties in het aantal aandelen			
1. Aantal aandelen, beginsaldo	70.263.501	0	70.263.501
2. Aantal uitgegeven aandelen			0
3. Aantal ingetrokken of verminderde gewone aandelen (-)			0
4. Aantal terugbetaalde, omgezette of verminderde preferente aandelen (-)			0
5. Andere toename (afname)			0
6. Aantal aandelen, eindsaldo	70.263.501	0	70.263.501
II. Overige informatie			
1. Nominale waarde van de aandelen	Zonder vermelding van nominale waarde		
2. Aantal aandelen in het bezit van de vennootschap zelf	0	0	0
3. Interimdividend betaald tijdens het boekjaar			0

Het kapitaal van Fluxys Belgium NV wordt vertegenwoordigd door 70.263.501 maatschappelijke aandelen zonder vermelding van nominale waarde die, naast het specifieke aandeel, zijn verdeeld over 2 categorieën.

De maatschappelijke aandelen van de categorie B zijn en blijven op naam. Die categorie aandelen is in handen van een stabiele aandeelhouder.

De maatschappelijke aandelen van categorie D zijn aandelen op naam of gedematerialiseerde aandelen en zijn grotendeels in handen van het publiek.

De Belgische Staat bezit overigens één bijzonder aandeel op naam, met name 'maatschappelijk aandeel nr. 1', dat tot geen enkele van de bovenstaande categorieën behoort en hierna 'bijzonder aandeel' wordt genoemd. Volgens de huidige statuten van Fluxys Belgium zijn bijzondere rechten verbonden aan dat 'bijzonder aandeel'. Die bijzondere rechten blijven aan dat aandeel verbonden, bovenop de rechten verbonden aan de gewone aandelen van Fluxys Belgium (vroeger Distrigas), zolang dat aandeel eigendom is van de Belgische Staat, zoals vastgelegd in de artikelen drie tot en met vijf van het Koninklijk Besluit van 16 juni 1994. Die rechten worden uitgeoefend door de federale minister bevoegd voor Energie. In aanvulling op die bijzondere rechten geeft dat bijzonder aandeel ook recht op het ontvangen van honderd keer het dividend of enige andere uitkering van de onderneming aan haar aandeelhouders, dan die verbonden aan de aandelen van de categorie B of D.

Toelichting 5.11. Rentedragende verplichtingen

Langlopende rentedragende verplichtingen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Obligatieleningen	5.11.1	695.276	694.812	464
Overige leningen	5.11.2	543.000	563.000	-20.000
Overige financieringen	5.11.3	95.343	157.538	-62.195
Overige schulden	5.11.4	390.212	337.304	52.908
Totaal		1.723.831	1.752.654	-28.823
Waarvan schulden gewaarborgd door overheidsinstellingen of zakelijke zekerheden		0	0	0

Kortlopende rentedragende verplichtingen		In duizenden euro's		
	Toelichting	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Obligatieleningen	5.11.1	2.523	362.336	-359.813
Overige leningen	5.11.2	30.017	30.494	-477
Overige financieringen	5.11.3	30.097	20.361	9.736
Overige schulden	5.11.4	95.367	53.985	41.382
Totaal		158.004	467.176	-309.172
Waarvan schulden gewaarborgd door overheidsinstellingen of zakelijke zekerheden		0	0	0

5.11.1. Fluxys Belgium heeft in november 2014 en in oktober 2017 obligatieleningen uitgegeven voor een totaalbedrag van 700.000 kEUR. Die obligaties bieden een jaarlijkse brutocoupon tussen 1,75% en 3,25%. Ze vervallen tussen 2027 en 2034. De uitgifte van 2012 ten belope van 350.000 kEUR werd op de vervaldag in mei 2018 terugbetaald.

5.11.2. De overige leningen bestaan uit:

- Een lening op 25 jaar ten belope van 400.000 kEUR, tegen een vaste rentevoet, die in december 2008 werd afgesloten bij de EIB ter financiering van de investeringen voor de ontwikkeling van het gasvervoersnet, waarvan het saldo 306.000 kEUR bedraagt op 31-12-2018.
- Een lening van 257.000 kEUR bij Fluxys NV, tegen een rentevoet van 3,20%, om de behoeften te dekken die verband houden met de investeringen die vereist zijn voor de overslagdiensten in de LNG-terminal in Zeebrugge.
- Kortetermijnleningen en pro rata interesten voor een bedrag van 10.017 kEUR.

5.11.3. De overige financieringen stemmen overeen met de bedragen die voor de groep beschikbaar zijn voor de financiering van investeringen, meer bepaald in de tweede steiger in Zeebrugge, enerzijds, en de kosten die verband houden met de conversie van een deel van het gasvervoersnet, anderzijds. Op die bedragen wordt voor een deel een rentevoet op 10 jaar toegepast en de gemiddelde 'Euribor 1 jaar' rentevoet voor het saldo.

5.11.4. De regulatoire verplichtingen in de rubriek 'Overige schulden' komen overeen met het positieve verschil tussen de gefactureerde en de verworven gereguleerde tarieven. De regulatoire verplichtingen die op meer dan één jaar terugbetaald dienen te worden, zijn opgenomen in de rubriek 'Langlopende verplichtingen', terwijl die welke binnen het jaar terugbetaald moeten worden zich onder de 'Kortlopende verplichtingen' bevinden. Op die bedragen wordt de gemiddelde 'Euribor 1 jaar' rentevoet toegepast.

Veranderingen in verplichtingen met betrekking tot financieringsactiviteiten

In duizenden euro's

	31.12.2017	Kasstromen		Andere bewegingen		31.12.2018
			Herclassificatie tussen langlopende en kortlopende verplichtingen	Variatie van de te betalen rente	Afschrijvingen van de uitgiftekosten	Totaal
Langlopende rentedragende verplichtingen	1.752.654	-9.287	-20.000	0	464	1.723.831
Leasing contracten	0					0
Obligatieleningen	694.812				464	695.276
Overige leningen	563.000		-20.000			543.000
Overige financieringen	157.538	-62.195				95.343
Overige schulden	337.304	52.908				390.212
Kortlopende rentedragende verplichtingen	467.176	-319.130	20.000	-10.091	49	158.004
Leasing contracten	0					0
Obligatieleningen	362.336	-350.000		-9.862	49	2.523
Overige leningen	30.494	-20.248	20.000	-229		30.017
Overige financieringen	20.361	9.736				30.097
Overige schulden	53.985	41.382				95.367
Totaal	2.219.830	-328.417	0	-10.091	513	1.881.835

De kasstromen m.b.t. rentedragende passiva zijn opgenomen in de rubrieken IV.1.6 en 2.5 van het geconsolideerd kasstroomoverzicht.

De wijziging in te betalen rente en de afschrijvingen van de uitgiftekosten komen overeen met het verschil tussen de betaalde rente (zie rubriek IV.3.1 van het geconsolideerd kasstroomoverzicht) en de rentekosten op schulden (zie Toelichting 4.4.1).

Looptijden van de rentedragende verplichtingen op 31-12-2018, niet geactualiseerd

In duizenden euro's

	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Obligatieleningen	19.316	67.216	803.051	889.583
Overige leningen	50.937	221.465	462.039	734.441
Overige financieringen	30.706	36.308	64.902	131.916
Overige schulden	95.367	274.958	115.254	485.579
Totaal	196.326	599.947	1.445.246	2.241.519
Bijkomende informatie				
Financiële leaseovereenkomsten:				
Contante waarde van de minimale leasebetalingen tegen marktconforme rente	0	0	0	0
Totaal van de minimale betalingen	0	0	0	0
Interesten	0	0	0	0

Looptijden van de rentedragende verplichtingen op 31-12-2017, niet geactualiseerd

In duizenden euro's

	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Obligatieleningen	384.211	67.216	777.552	1.228.979
Overige leningen	52.251	203.538	520.886	776.675
Overige financieringen	21.001	78.638	85.377	185.016
Overige schulden	53.985	163.500	173.804	391.289
Totaal	511.448	512.892	1.557.619	2.581.959
Bijkomende informatie				
Financiële leaseovereenkomsten:				
Contante waarde van de minimale leasebetalingen tegen marktconforme rente	0	0	0	0
Totaal van de minimale betalingen	0	0	0	0
Interesten	0	0	0	0

Toelichting 5.12. Voorzieningen

5.12.1. Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Voorzieningen voor personeelsbeloningen	In duizenden euro's
Voorzieningen op 31-12-2017	
Toevoegingen	
Bestedingen	
Terugnemingen	
Kosten m.b.t. verdiscontering	
Actuariële verschillen opgenomen in het resultaat (anciënniteitspremies)	
Verwacht rendement	
Actuariële verschillen rechtstreeks in eigen vermogen geboekt	-6.140
Overdracht naar activa	
Voorzieningen op 31-12-2018 waarvan:	
Langlopende voorzieningen	
Kortlopende voorzieningen	

De voorzieningen voor personeelsbeloningen (zie Toelichting 5.13) kennen een lichte daling. De toegezegd-pensioenregelingen vertonen een overschot van de fondsbeleggingen tegenover de actuariële schuld met betrekking tot de geschatte verplichtingen van de groep op 31-12-2018. Dat bedrag werd bijgevolg op het actief van de balans overgeboekt naar de rubriek 'Overige langlopende activa' (zie Toelichting 5.5) en 'Overige vlottende activa' (zie Toelichting 5.9.1). Op grond van een strikte toepassing van IFRIC 14 § 21 had de groep in 2017 de geboekte activa begrensd op 14.398 kEUR in afwachting van een aanpassing van het financieringsbeleid. Dat beleid werd in 2018 aangepast om erop toe te zien dat de overschotten zullen worden teruggevorderd over de looptijd van de pensioenplannen. Die begrenzing is dus niet meer van toepassing in 2018.

5.12.2. Overige voorzieningen

Voorzieningen voor:	In duizenden euro's		
	Geschillen en schadegevallen	Milieu en heraanleg van sites	Totaal overige voorzieningen
Voorzieningen op 31-12-2017	2.463	1.809	4.272
Toevoegingen	26	0	26
Bestedingen	0	-120	-120
Terugnemingen	0	0	0
Kosten m.b.t. verdiscontering	0	59	59
Voorzieningen op 31-12-2018 waarvan:	2.489	1.748	4.237
Langlopende voorzieningen	2.489	1.539	4.028
Kortlopende voorzieningen	0	209	209

5.12.3 Bewegingen in de winst-en-verliesrekening en overzicht van de looptijden van de voorzieningen

De bewegingen van de voorzieningen in de winst-en-verliesrekening worden als volgt uitgesplitst:

Impact	In duizenden euro's	
	Toevoegingen	Bestedingen en terugnemingen
Bedrijfsresultaat	8.746	-6.930
Financieel resultaat	2.914	-2.493
Totaal	11.660	-9.423

Looptijden van de voorzieningen op 31-12-2018				In duizenden euro's
	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Geschillen en schadegevallen	0	0	2.489	2.489
Milieu en heraanleg van sites	209	1.539	0	1.748
Subtotaal	209	1.539	2.489	4.237
Personeelsbeloningen	3.844	15.376	43.443	62.663
Totaal	4.053	16.915	45.932	66.900

Looptijden van de voorzieningen op 31-12-2017				In duizenden euro's
	Op maximum 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot max. 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Geschillen en schadegevallen	0	0	2.463	2.463
Milieu en heraanleg van sites	325	1.484	0	1.809
Subtotaal	325	1.484	2.463	4.272
Personeelsbeloningen	3.879	15.516	43.830	63.225
Totaal	4.204	17.000	46.293	67.497

Verdisconteringsvoet

De voorzieningen op lange termijn worden systematisch verdisconteerd op basis van rentevoeten die – afhankelijk van de tijdhorizon – als volgt geëvolueerd zijn:

	31-12-2018	31-12-2017
Van 1 tot 5 jaar	0,31%	0,02 %
Van 6 tot 9 jaar	1,10%	0,86 %
Van 10 tot 12 jaar	1,27%	0,90 %
Van 13 tot 19 jaar	1,70%	1,73 %
Boven 19 jaar	1,72%	1,81 %

Voorzieningen voor geschillen en schadegevallen

Deze voorzieningen zijn aangelegd voor waarschijnlijke betalingen in het kader van geschillen zoals de bouw van de LNG-terminal in Zeebrugge (1983).

De raming van de voorzieningen gebeurt ofwel op basis van het bedrag van de ingediende claims, ofwel op basis van het geraamde bedrag van het gelopen risico.

Voorzieningen voor milieu en heraanleg van sites

Deze voorzieningen dekken in hoofdzaak uitgaven ter bescherming, sanering en wederinstandstelling van sites die momenteel worden gesloten.

Die voorzieningen worden aangelegd in overeenstemming met de regionale milieuwetgeving in België en de Gaswet. Voor de uitvoering van de werkzaamheden in kwestie moeten actieplannen worden uitgewerkt en diverse studies worden verricht in samenwerking met de verschillende beleidsniveaus en de daartoe opgerichte instellingen.

Toelichting 5.13. Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Beschrijving van de voornaamste pensioenregelingen en aanverwante voordelen

In België worden de rechten van het personeel uit de elektriciteits- en gassector bij collectieve overeenkomsten geregeld.

Toegezegde pensioenregelingen

Deze overeenkomsten, van toepassing op het gebaremiseerd personeel dat voor 1 juni 2002 werd aangeworven en op het kaderpersoneel dat voor 1 mei 1999 werd aangeworven, geven de aangeslotenen de mogelijkheid om van een kapitaal te genieten dat volgens een formule berekend wordt die rekening houdt met het jaarsalaris aan het einde van de loopbaan en de verworven anciënniteit bij pensionering. Het gaat hier om toegezegd-pensioenregelingen.

De verplichtingen die uit die pensioenregelingen voortvloeien, worden gefinancierd bij verschillende pensioenfondsen die zijn opgezet voor de Elektriciteits- en Gassector en bij verzekeringsmaatschappijen.

De pensioenplannen worden gefinancierd door werknemers- en werkgeversbijdragen. De werkgeversbijdragen worden jaarlijks bepaald op basis van een actuariële waardering. De bedoeling ervan is om ervoor te zorgen dat aan de wettelijke verplichtingen inzake minimumfinanciering wordt voldaan en dat de financiering van de pensioenuitkeringen op lange termijn gewaarborgd is.

Beschrijving van de voornaamste actuariële risico's

In het kader van de toegezegd-pensioenregelingen wordt de groep blootgesteld aan risico's verbonden met genomen actuariële hypothesen op het vlak van investeringen, rentevoeten, levensverwachtingen en salarisevoluties.

De actuele waarde van verplichtingen met betrekking tot toegezegd-pensioenregelingen wordt vastgelegd, gebruik makend van een verdisconteringsvoet gebaseerd op obligaties van hoge kwaliteit.

Ieder jaar wordt de verdisconteringsvoet, gebruikt voor het berekenen van de financiering van de pensioenverplichtingen en de minimale financiële vereisten, vergeleken met het verwachte rendement van de dekkingsactiva. Dat laatste wordt verkregen, vertrekkend van de risicoloze rentevoeten op de financiële markten op balansdatum, de risicopremies voor elke categorie van activa in portefeuille en hun overeenkomstige volatiliteit. Indien het verwachte rendement lager is dan de verdisconteringsvoet wordt die laatste verlaagd.

De hypothesen betreffende de salarisstijgingen, de inflatie, de personeelsbewegingen en de verwachte gemiddelde pensioenleeftijd worden vastgelegd op basis van historische statistieken van de maatschappij. De gebruikte sterftetabellen zijn die gepubliceerd door het IABE (Instituut van Actuarissen in België).

De toegezegd-pensioenregelingen vertonen een overschot van de dekkingsactiva ten belope van 17.704 kEUR tegenover de actuariële schuld met betrekking tot de geschatte verplichtingen van de groep op 31-12-2018. Dat bedrag werd bijgevolg op het actief van de balans overgeboekt naar de rubriek 'Overige langlopende activa' en 'Overige vlottende activa.' Op grond van een strikte toepassing van IFRIC 14 § 21 had de groep in 2017 de geboekte activa begrensd op 14.398 kEUR in afwachting van een aanpassing van het financieringsbeleid. Dat beleid werd in 2018 aangepast om erop toe te zien dat de overschotten zullen worden terugggevorderd over de looptijd van de pensioenplannen. Die begrenzing is dus niet meer van toepassing in 2018.

Toegezegde-bijdrageregelingen met gegarandeerd minimumrendement

Het 'gebaremiseerde' personeel, in België aangeworven sinds 1 juni 2002, het 'kaderpersoneel', aangeworven sinds 1 mei 1999, evenals de directieleden genieten van pensioenregelingen met vaste bijdragen.

De pensioenplannen worden gevormd door de bijdragen van de werknemers en werkgevers. De bijdragen van de werkgevers zijn een veelvoud van de bijdragen van de werknemers. De verplichtingen die voortvloeien uit die pensioenplannen worden gefinancierd bij diverse pensioenfondsen opgericht voor de sector Elektriciteit en Gas en bij verzekeringsmaatschappijen.

De activa van de pensioenfondsen zijn verdeeld over de volgende diverse risicocategorieën:

- *Low risk*: de obligaties van de eurozone en/of van hoge kwaliteit.
- *Medium risk*: spreiding van de risico's over obligaties, converteerbare obligaties, onroerende goederen en eigen vermogensinstrumenten.
- *High risk*: eigen vermogensinstrumenten, onroerende goederen, ...
- *Dynamic Asset Allocation*: snelle aanpassing van de portefeuillestructuur op grond van specifieke gebeurtenissen teneinde de verliezen in de stressperiodes te beperken.

De Belgische wetgeving verplicht de werkgever de minimale rendementpercentages te waarborgen voor de regimes met vastgelegde bijdragen. Die percentages verschillen naargelang de op de markt vastgestelde percentages.

De door de werkgever minimale gegarandeerde rendementen zijn:

- Voor premies betaald sinds 01/01/2016 is het minimale rendement variabel afhankelijk van de OLO-rente, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. Gezien de huidige koers werd het gegarandeerd minimumrendement vastgelegd op 1,75%.
- Voor premies betaald tot 31/12/2015 is een minimaal rendement van 3,25% voor de werkgeversbijdragen en 3,75% voor de werknemersbijdrage van toepassing tot die datum. Vanaf 01-01-2016 wordt het minimumrendement berekend zoals vermeld in de voorgaande paragraaf.

De boekhoudkundige methode die door de groep wordt gebruikt om de regelingen van 'toegezegde bijdragen' met gegarandeerd minimumrendement te waarderen is identiek aan de methode gebruikt voor de regelingen 'toegezegd-pensioenregeling' (zie Toelichting 2.16).

Omschrijving van de voornaamste risico's

De pensioenregelingen met vastgelegde bijdragen stellen de werkgever bloot aan het risico van het gewaarborgd rendement van de activa van de pensioenfondsen die geen voldoende gewaarborgd rendement bieden.

Andere personeelsvoordelen op lange termijn

De groep Fluxys Belgium kent ook brugpensioenregelingen toe en verleent andere voordelen na uitdiensttreding, zoals de terugbetaling van medische kosten en tariefverminderingen, alsook andere voordelen op lange termijn (anciënniteitspremies). Die voordelen worden niet allemaal voorgefinancierd.

Toestand van de financiering van de pensioenregelingen

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2018	2017	2018	2017
Actuele waarde van de verplichtingen	-193.234	-183.456	-43.083	-51.592
Reële waarde van de activa	191.358	201.052	0	0
Financiële toestand van de regelingen	-1.876	17.596	-43.083	-51.592
Impact van de plafonnering van de activa	0	-14.831	0	0
Andere	0	0	0	0
Netto toestand	-1.876	2.765	-43.083	-51.592
Waarvan activa	17.704	14.398	0	0
Waarvan passiva	-19.580	-11.633	-43.083	-51.592

* De pensioenen omvatten eveneens niet-voorgefinancierde verplichtingen inzake brugpensioen en vervroegd vertrek. Sinds 2018 omvatten ze eveneens de gestorte premies als dekking van pensioenregelingen waarvan het profiel rekening houdt met de anciënniteit.

** De rubriek 'Andere' bevat de tijdens de loopbaan gestorte anciënniteitspremies, evenals andere voordelen na de tewerkstelling (terugbetaling van medische kosten en tariefvoordelen).

Mutaties in de actuele waarde van de verplichtingen

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2018	2017	2018	2017
Bij het begin van de periode	-183.456	-180.608	-51.592	-53.376
Kost van de geleverde diensten	-7.573	-6.444	-1.147	-1.662
Kosten van bruggensionering	271	231	0	0
Financiële kost (-) / opbrengst (+)	-2.203	-2.065	-652	-713
Bijdragen van de werknemers	-725	-836	0	0
Wijzigingen in de demografische veronderstellingen	-863	-3.150	-74	467
Wijzigingen in de financiële veronderstellingen	7.284	-1.312	253	983
Ervaringsaanpassingen	-4.027	2.750	293	866
Kost van verstreken dienstdtijd	0	0	0	0
Betaalde prestaties	6.114	7.978	1.780	1.843
Herclassificaties	-8.056	0	8.056	0
Andere	0	0	0	0
Aan het eind van de periode	-193.234	-183.456	-43.083	-51.592

De herclassificaties opgenomen in 2018 stemmen overeen met de verbintenissen met betrekking tot pensioenregelingen waarvan het stortingsprofiel van de premies rekening houdt met de anciënniteit.

Mutaties in de reële waarde van de activa van de pensioenplannen

In duizenden euro's	Pensions *		Autres **	
	2018	2017	2018	2017
Bij het begin van de periode	201.052	188.694	0	0
Interestinkomsten	2.066	2.091	0	0
Rendement der activa van de pensioenplannen (uitgezonderd netto intrestopbrengsten)	-10.566	10.931	0	0
Werkgeversbijdragen	4.759	6.478	1.780	1.843
Werknemersbijdragen	725	836	0	0
Betaalde vergoedingen	-6.114	-7.978	-1.780	-1.843
Wijzigingen in de financiële veronderstellingen	-564	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Aan het eind van de periode	191.358	201.052	0	0
Werkelijk rendement van de pensioenplannen	-8.500	13.022	0	0

Het werkelijke rendement van de pensioenplannen werd beïnvloed door de situatie op de financiële markten eind 2018.

In resultaat opgenomen kosten

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2018	2017	2018	2017
Kost				
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	-7.573	-6.444	-1.147	-1.662
Kosten van vervroegde pensionering	271	231	0	0
Kost van verstreken diensttijd	0	0	0	0
Actuariële winst/(verlies) op de andere lange termijn personeelsbeloningen	271	0	156	1.452
Netto rentekosten				
Rentekosten op de verplichtingen	-2.203	-2.065	-652	-713
Rendement op activa van de pensioenplannen	2.066	2.091	0	0
In het resultaat opgenomen kosten	-7.168	-6.187	-1.643	-923

Actuarieel verlies (winst) opgenomen in de andere componenten van het totaalresultaat

In duizenden euro's	Pensioenen *		Andere **	
	2018	2017	2018	2017
Veranderingen in demografische veronderstellingen	-863	-3.150	-74	467
Veranderingen in financiële veronderstellingen	6.449	-1.312	97	-469
Ervaringsaanpassingen	-4.027	2.750	293	866
Effect van de plafonnering van de activa	14.831	-14.831	0	0
Rendement op de activa van de pensioenplannen (exclusief rentebaten)	-10.566	10.931	0	0
Actuarieel verlies (winst) opgenomen in de andere componenten van het totaalresultaat	5.824	-5.612	316	864

Overzicht volgens het type deelnemer

In duizenden euro's	2018	2017
Actieve deelnemers	-198.446	-195.108
Niet-actieve deelnemers met uitgestelde voordelen	-9.338	-11.160
Gepensioneerden en begunstigden	-28.533	-28.780
Totaal	-236.317	-235.048

Overzicht per voordeel

In duizenden euro's	2018	2017
Pensioenen en overlijdens	-193.234	-183.456
Andere vergoedingen na einde loopbaan (gezondheidszorg en tarifaire voordelen)	-31.565	-31.718
Anciënniteitspremies	-11.518	-19.874
Totaal	-236.317	-235.048

Voornaamste toegepaste actuariële veronderstellingen

	2018	2017
Verdisconteringsvoet tussen 10 en 12 jaar	1,27%	0,90%
Verdisconteringsvoet tussen 13 en 19 jaar	1,70%	1,73%
Verdisconteringsvoet langer dan 19 jaar	1,72%	1,81%
Verwachte gemiddelde loonstijging	2,05%	1,75%
Verwachte inflatie	1,75%	1,75%
Verwachte stijging van de ziektekosten	2,75%	2,75%
Verwachte stijging van de tarifaire voordelen	1,75%	1,75%
Verwachte gemiddelde pensioenleeftijd	63(BAR) / 65(CAD)	63(BAR) / 65(CAD)
Sterftetabel	IABE prospective	IABE prospective
Levensverwachting uitgedrukt in jaren:		
Voor een 65-jarige op balansdatum		
-Man	20	20
-Vrouw	24	24
Voor een 65-jarige binnen 20 jaar		
-Man	22	22
-Vrouw	26	26

De verdisconteringsvoet van de pensioenregelingen hangen van de gewogen gemiddelde duur van de pensioenregelingen af.

De reële waarde van de fondsbeleggingen is volgens volgende belangrijke categorieën onderverdeeld

	2018	2017
Beursgenoteerde participaties	79,43%	80,81%
Aandelen - Eurozone	15,97%	15,65%
Aandelen – niet-Eurozone	20,61%	21,08%
Staatsobligaties - Eurozone	1,78%	4,91%
Andere obligaties - Eurozone	27,08%	30,97%
Andere obligaties – niet-Eurozone	13,99%	8,20%
Niet beursgenoteerde participaties	20,57%	19,19%
Verzekeringscontracten	0,00%	0,00%
Onroerende goederen	2,75%	3,74%
Kas en kasequivalenten	3,36%	0,96%
Andere	14,46%	14,49%
Totaal (in %)	100,00%	100,00%
Totaal (in duizenden euro's)	191.358	201.052

Sensitiviteitsanalyse

Impact op de verplichtingen	In duizenden euro's
	Toename (-) / Afname (+)
Toename van de verdisconteringsvoet (0,25%)	6.199
Toename van de gemiddelde loonstijging – zonder inflatie (0,1%)	-2.331
Stijging van de inflatievoet (0,25%)	-5.009
Stijging van de gezondheidszorg (0,1%)	-360
Toename van de tarifaire voordelen (0,5%)	-479
Stijging van de levensverwachting van gepensioneerden (1 jaar)	-1.351

Gewogen gemiddelde duur van de verplichtingen

	2018	2017
Gewogen gemiddelde duur van de verplichtingen inzake toegezegde regelingen	10	11
Gewogen gemiddelde duur van de andere verplichtingen na uitdiensttreding	19	19

Raming van de verwachte te storten bijdragen voor de personeelsbeloningen met betrekking tot de extralegale pensioenen

	In duizenden euro's
Verwachte bijdrage in 2019	3.029

De te betalen bijdragen zijn afhankelijk van de loonmassa van de betrokken populatie.

Toelichting 5.14. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen opgenomen in de balans	In duizenden euro's		
	31-12-2018	31-12-2017	Vershil
Waardering van de vaste activa	156.450	171.847	-15.397
Te ontvangen opbrengsten	867	1.377	-510
Reële waarde van de financiële instrumenten	114	39	75
Voorzieningen voor personeelsbeloningen of niet-aanvaarde voorzieningen	31.203	30.567	636
Overige normatieve verschillen	0	0	0
Totaal	188.634	203.830	-15.196

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden per fiscale entiteit gecompenseerd en worden allemaal integraal geboekt.

De eerste belangrijke bron van uitgestelde belastingen is het verschil tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de materiële vaste activa. Enerzijds is dat verschil toe te schrijven aan het feit dat de materiële vaste activa op de openingsbalans worden geboekt tegen de reële waarde die overeenstemt met de veronderstelde kostprijs, en anderzijds aan de inboeking aan reële waarde van de activa en verplichtingen ontstaan uit de bedrijfscombinaties SEGEO en Distrigas & C° in 2008.

De volgens IAS 19 (Personeelsbeloningen) geboekte voorzieningen en de volgens de Belgische normen geboekte, maar volgens IFRS niet aanvaarde voorzieningen, vormen de andere belangrijke bron van uitgestelde belastingen.

Beweging van de periode	In duizenden euro's
	Uitgestelde belastingen
Op 31-12-2017	203.830
Aanpassingen van het vorige boekjaar: IFRS9	109
Uitgestelde belastingen - Resultatenrekening	-16.441
Uitgestelde belastingen - Andere componenten van het totaalresultaat	1.136
Op 31-12-2018	188.634

Toelichting 5.15. Kortlopende handelsschulden en overige schulden

Kortlopende handelsschulden en overige schulden	In duizenden euro's		
	31-12-2018	31-12-2017	Verschil
Leveranciers	39.370	36.936	2.434
Schulden m.b.t. sociale lasten en bezoldigingen	25.284	25.105	179
Overige schulden	14.691	14.916	-225
Totaal	79.345	76.957	2.388

Toelichting 6. Financiële instrumenten

Principes voor het beheer van de financiële risico's

In het kader van haar beleid is de groep Fluxys Belgium blootgesteld aan kredietrisico's en risico's verbonden aan de tegenpartij, liquiditeits- en interestrisico's, wisselrisico's en marktrisico's. Deze risico's kunnen de activa en de verplichtingen van de groep beïnvloeden.

De administratieve organisatie, de beleidscontrole en de financiële rapportering verzekeren te allen tijde de follow-up en het beheer van de risico's.

De groep mag financiële instrumenten gebruiken uitsluitend met het oog op dekkingsdoeleinden en niet met speculatieve of onderhandelingsdoeleinden. Alle tussenkomsten en transacties die de groep uitvoert, hebben als doel tegemoet te komen aan de liquiditeitsbehoeften. Geen enkele transactie kan als enige motivatie een speculatieve winst tot doel hebben.

Beleid op het gebied van thesauriebeheer

De thesaurie van de groep Fluxys Belgium wordt beheerd in het kader van een algemeen beleid dat door de raad van bestuur werd goedgekeurd.

Volgens dit beleid worden thesaurieoverschotten belegd bij Fluxys NV in het kader van de overeenkomsten op het gebied van *cash pooling*. Ter herinnering, Fluxys NV centraliseert het beheer van de geldmiddelen en de financiering van de groep Fluxys.

Het doel van het beleid bestaat erin de thesaurieposities binnen de groep te optimaliseren. Die verrichtingen gebeuren op basis van een vergoeding tegen marktconforme voorwaarden.

Het financieel beleid van de groep vermeldt dat de thesaurieoverschotten, behalve deze die hierboven worden aangehaald, worden belegd, hetzij bij eersterangs financiële instellingen, hetzij onder de vorm van financiële instrumenten uitgegeven door ondernemingen met een notering van hoog niveau, hetzij in financiële instrumenten van emittenten waarvan de meerderheid van de aandeelhouders publiek is of die aanspraak kunnen maken op de waarborg van een Europese lidstaat. Die externe beleggingen worden voor concurrentie opgesteld zowel op niveau van het aanbod als op het niveau van de producten en worden in voldoende mate gediversifieerd om de concentratie van risico's verbonden aan de tegenpartij te vermijden. Beleggingen worden permanent opgevolgd en maken individueel het voorwerp uit van een risicoanalyse.

Op 31-12-2018 bedragen de lange- en kortetermijngeldbeleggingen, de geldmiddelen en kasequivalenten 518.512 kEUR tegenover 816.818 kEUR op 31-12-2017. In oktober 2017 heeft Fluxys Belgium obligaties uitgegeven vooruitlopend op de terugbetaling van de obligatielening die in mei 2018 vervalt (zie Toelichting 5.8.1), wat het hogere niveau van de geldbeleggingen eind 2017 verklaart.

Kredietrisico's en risico's verbonden aan de tegenpartij

De groep evalueert systematisch de financiële draagkracht van haar tegenpartijen en past een strikt opvolgingsbeleid toe van haar vorderingen. In het kader van haar beleid op het gebied van risico's verbonden aan de tegenpartij, onderwerpt de groep haar potentiële klanten of leveranciers voorafgaandelijk aan een gedetailleerde financiële analyse (liquiditeit, solvabiliteit, rentabiliteit, reputatie en risico's). De groep doet een beroep op interne en externe informatiebronnen zoals officiële analyses opgesteld door gespecialiseerde ondernemingen (Moody's, Standard & Poor's en Fitch). Deze laatste evalueren de ondernemingen op grond van het risico en kennen hen een standaardnotering (rating) toe. De groep doet eveneens een beroep op databanken met algemene, financiële en marktinformatie om haar dossier over potentiële klanten of leveranciers te vervolledigen. Daarenboven kan de groep van de mogelijkheid, waarover ze in het merendeel van haar activiteiten beschikt, gebruik maken om aan haar tegenpartijen, op contractuele basis, een waarborg te vragen hetzij in de vorm van een bankwaarborg hetzij door een storting in geld. Op die manier beperkt de groep haar blootstelling aan

kredietrisico's zowel op het vlak van wanbetaling als op het vlak van concentratie van klanten.

Met het oog op het concentratierisico valt op te merken dat drie klanten ten belope van 28%, 16% en 15% aan de bedrijfsopbrengsten bijdragen. De verdeling per segment van deze laatste bedraagt voor 168 mEUR in transport, 28 mEUR in opslag en 101 mEUR in terminalling.

Wisselrisico

De activiteiten van de groep zijn hoofdzakelijk uitgedrukt in euro.

In principe moeten, in het kader van ons beleid, alle posities in vreemde munt worden gedekt. Resterende posities mogen voor korte periodes ongedekt blijven op voorwaarde dat ze betrekking hebben op de belangrijkste munteenheden en in totaliteit de tegenwaarde van 1 MEUR niet overschrijden.

Een sensibiliteitsanalyse is op dit punt aldus niet relevant.

Rentevoetrisico

De schuldenlast van de groep bestaat hoofdzakelijk uit leningen met vaste rentevoet die tussen 2019 en 2034 vervallen en waarvan het saldo 1.270.816 kEUR bedraagt op 31-12-2018. Het saldo van de leningen met vaste rentevoet bedroeg 1.650.642 kEUR op 31-12-2017.

De rentedragende verplichtingen van de groep bevatten bovendien overige financieringen en verplichtingen die aangewend moeten worden binnen het regelgevende kader. Zoals beschreven in Toelichting 5.11, hebben deze verplichtingen deels een rentevoet op 10 jaar en deels een rentevoet gelijk aan de gemiddelde Euribor op 1 jaar. De groep loopt geen rentevoetrisico's op dat niveau.

Een sensibiliteitsanalyse is op dit punt aldus niet relevant. Als conclusie kan worden gesteld dat de blootstelling van de Fluxys Belgium groep aan rentevoetrisico's zeer beperkt is.

Liquiditeitsrisico

Het beheer van het liquiditeitsrisico is een belangrijke doelstelling binnen de groep Fluxys Belgium. Bedragen en termijnen van beleggingen dekken in de mate van het mogelijke de termijnplanning van de thesauriebehoeften, rekening houdend met exploitatierisico's.

In het kader van de overeenkomsten inzake *cash pooling* kan de groep Fluxys Belgium voor liquiditeitsbehoeften een beroep doen op Fluxys NV. Ter herinnering, Fluxys NV centraliseert het beheer van de geldmiddelen en de financiering van de groep Fluxys en beschikt over kredietlijnen.

Het overzicht van de looptijd van de rentedragende passiva wordt weergegeven in Toelichting 5.11.

Overzicht van de financiële instrumenten op balansdatum

De belangrijkste financiële instrumenten bestaan uit financiële en commerciële vorderingen en schulden, termijnbeleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten.

De tabel hierna bevat de toestand van de financiële instrumenten op 31-12-2018:

Overzicht van de financiële instrumenten op balansdatum			In duizenden euro's		
31-12-2018	Categorieën	Boekwaarde	Reële waarde	Niveaus	
I. Vaste activa					
Overige financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	A	75.731	75.731	1 & 2	
Overige financiële activa tegen reële waarde vi resultatenrekening	B	1.794	1.794	2	
Vorderingen uit financiële lease	A	3.902	3.902	2	
Overige vorderingen	A	144	144	2	
II. Vlottende activa					
Vorderingen uit financiële lease	A	690	690	2	
Handels- en overige vorderingen	A	97.217	97.217	2	
Geldbeleggingen	A	53.279	53.279	2	
Geldmiddelen en kasequivalenten	A	389.587	389.587	2	
Totaal der financiële instrumenten op het actief		622.344	622.344		
I. Langlopende verplichtingen					
Rentedragende verplichtingen	A	1.723.831	1.745.664	2	
Andere financiële verplichtingen	B	1.794	1.794	2	
II. Kortlopende verplichtingen					
Rentedragende verplichtingen	A	158.004	158.004	2	
Handels- en overige schulden	A	79.345	79.345	2	
Totaal der financiële instrumenten op het passief		1.962.974	1.984.807		

De categorieën stemmen overeen met volgende financiële instrumenten:

- A. Financiële activa of financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs.
- B. Activa of verplichtingen tegen de reële waarde via de resultatenrekening.

Overzicht van de financiële instrumenten op balansdatum		In duizenden euro's		
31-12-2017	Categorieën	Boekwaarde	Reële waarde	Niveaus
I. Vaste activa				
Overige financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	A	87	87	1 & 2
Overige financiële activa tegen reële waarde via de resultatenrekening	B	81.092	81.092	1 & 2
Vorderingen uit financiële lease	A	0	0	2
II. Vlottende activa				
Vorderingen uit financiële lease	A	7.222	7.222	2
Handels- en overige vorderingen	A	108.598	108.598	2
Geldbeleggingen	A & B	415.153	415.153	1 & 2
Geldmiddelen en kasequivalenten	A & B	320.573	320.573	1 & 2
Totaal der financiële instrumenten op het actief		932.725	932.725	
I. Langlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	A	1.752.654	1.791.547	2
II. Kortlopende verplichtingen				
Rentedragende verplichtingen	A	467.176	459.513	2
Handels- en overige schulden	A	76.957	76.957	2
Totaal der financiële instrumenten op het passief		2.296.787	2.328.017	

Alle financiële instrumenten van de groep worden tegen reële waarden gewaardeerd en vallen onder niveau 1 en 2 in de hiërarchie der reële waarden. De evaluatie van hun reële waarde gebeurt op geregelde tijdstippen.

Voor reële waardebeoordeling op niveau 1 worden alleen genoteerde prijzen gehanteerd (niet aangepast) voor identieke activa en verplichtingen in actieve markten. Zij bestaan hoofdzakelijk uit obligaties.

Voor reële waardebeoordeling op niveau 2 worden andere dan de genoteerde prijzen in niveau 1 gehanteerd die waarneembaar zijn voor het actief of verplichting, hetzij direct of indirect.

De waarderingstechnieken voor de reële waarde van de financiële instrumenten van niveau 2 zijn de volgende:

- De rubrieken 'rentedragende passiva' bevatten de obligatieleningen tegen vaste rente, uitgegeven door Fluxys Belgium, waarvan de reële waarde vastgesteld wordt aan de hand van rentetarieven op actieve markten, doorgaans aangeleverd door financiële instellingen.
- De reële waarde van de overige financiële activa en passiva van niveau 2 is nagenoeg gelijk aan hun boekwaarde:
 - o hetzij omdat deze een vervaldag op korte termijn hebben (zoals commerciële vorderingen en schulden),
 - o hetzij omdat deze rente dragen tegen markttarieven op datum van afsluiting van de financiële staten.

Toelichting 7. Voorwaardelijke activa en passiva – rechten en verbintenissen van de groep

Toelichting 7.1. De geschillen

7.1.1. Geschillen met betrekking tot de petroleumactiviteit

Op grond van een op 9-11-1979 ondertekende overeenkomst heeft de Belgische Staat aan Fluxys Belgium nv (voorheen Distrigas) de opdracht gegeven te onderhandelen met het Koninkrijk Saoedi-Arabië over de aankoop van ruwe olie. Fluxys Belgium nv (voorheen Distrigas) heeft die opdracht aanvaard op voorwaarde dat de Belgische Staat zich borg stelde voor de dekking van alle daarmee gepaard gaande kosten, verliezen en risico's die inherent zijn aan deze opdracht.

Naar aanleiding van de beslissing om deze petroleumactiviteit stop te zetten, werden gerechtelijke stappen ondernomen tegen de Belgische Staat en Fluxys Belgium nv (voorheen Distrigas).

Het risico dat Fluxys Belgium nv (voorheen Distrigas) loopt, wordt gedekt door de waarborg van de Belgische Staat (koninklijk besluit van 03-02-1981 – Belgisch Staatsblad van 17-02-1981) en overeenkomstig het contract dat op 9-11-1979 werd afgesloten tussen de Belgische Staat en Fluxys Belgium nv (voorheen Distrigas) en de brief van 30-12-1983 van de ministers van Financiën en Economische zaken.

7.1.2. Overige geschillen

Ghislenghien

Zoals aangekondigd sinds 2011 heeft Fluxys Belgium, in onderling akkoord met de verzekeringsmaatschappijen en de overige betrokken partijen, de private slachtoffers van het ongeval te Ghislenghien in 2004 definitief vergoed. Hoewel het grootste deel van de slachtoffers vergoed werd in 2012, zijn bepaalde dossiers nog niet afgesloten. Fluxys Belgium evalueert die dossiers naarmate ze evolueren. Geen enkele betrouwbare inschatting kan in het huidige stadium worden gemaakt. Bijgevolg werd geen voorziening aangelegd op 31-12-2018.

Vordering met betrekking tot de 'Open Rack Vaporizer'

Een vordering ter compensatie van bijkomende werken werd ingevoerd door een leverancier in het kader van de investering 'Open Rack Vaporizer' door Fluxys LNG. Die laatste betwist deze vordering en een expert werd aangesteld teneinde het dossier te evalueren. Geen enkele betrouwbare inschatting kan in het huidige stadium worden gemaakt. Bijgevolg werd geen voorziening aangelegd op 31-12-2018.

Overige zaken in beroep

Andere gerechtelijke procedures in verband met de exploitatie van onze installaties zijn aanhangig, maar de potentiële impact daarvan is verwaarloosbaar.

Toelichting 7.2. Goederen en waarden gehouden voor rekening en in naam van derden maar ten bate en op risico van ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen

In het kader van haar activiteiten beheert de groep Fluxys Belgium aardgas dat toebehoort aan haar klanten, zowel in de opslaginstallaties in Loenhout als in de leidingen en in de tanks van de LNG-terminal in Zeebrugge.

Toelichting 7.3. Ontvangen zekerheden

De bankwaarborgen in het voordeel van de groep bevatten enerzijds waarborgen ontvangen van aannemers in het kader van de goede uitvoering van de werkzaamheden die ze vervullen, en anderzijds bankwaarborgen ontvangen van klanten. Op 31-12-2018 bedragen die ontvangen zekerheden 85.809 kEUR. De verwachte en erkende kredietverliezen op ontvangen garanties zijn weinig materieel voor de Fluxys Belgium-groep.

Toelichting 7.4. Zekerheden door derden gesteld voor rekening van de onderneming

De huurwaarborgen gesteld in het voordeel van de eigenaars van in België gelegen panden die door de groep worden gehuurd, bedragen 15 kEUR op 31-12-2018.

Op 31-12-2018 werden nog andere zekerheden opgebouwd ten belope van 237 kEUR.

Toelichting 7.5. Langlopende huurovereenkomsten en verbintenissen tot terbeschikkingstelling

De Fluxys Belgium-groep heeft huurcontracten op meer dan een jaar en de volgende overeenkomsten voor het ter beschikking stellen van sites door derden waarop installaties van de groep zijn gevestigd:

Niet geactualiseerde verplichtingen op balansdatum in kEUR

	Duurtijd	Op 1 jaar	Tussen 2 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Site van de LNG terminal in Zeebrugge	2019-2031	2.428	9.710	14.892	27.030
Andere sites	2019-2059	576	2.306	9.844	12.726
Gehuurde technische Installaties	2019-2027	813	3.157	1.405	5.375
Computerapparatuur	2019-2021	451	207	0	658
Voertuigen	2019-2024	1.507	3.127	43	4.677
		5.775	18.507	26.184	50.466

Toelichting 7.6. Verbintenissen in het kader van de Interconnector Zeebrugge Terminal (IZT)

De leasingovereenkomst betreffende IZT voorziet in een koopoptie voor de lessee (leasingnemer) op datum van 1-10-2023 ten belope van 1.643 kEUR.

In het kader van die verrichting werden rechten van opstal toegekend.

Toelichting 7.7. Verbintenissen in het kader van de contracten voor terminallingdiensten

Les contrats de souscription de capacité conclus avec les utilisateurs du Terminal GNL à Zeebrugge (*Capacity Subscription Agreements* ou CSA) prévoient la mise à disposition de 829 fenêtres d'accostage (*slots*) de 2019 à 2027. En outre, Yamal Trade (une filiale à 100 % de Yamal LNG) et Fluxys LNG ont signé un contrat d'une durée de 20 ans pour le transbordement de maximum 8 millions de tonnes de GNL par an au port de Zeebrugge en Belgique.

Toelichting 7.8. Verbintenissen in het kader van financieringen en verbintenissen jegens de Europese Investeringsbank (EIB)

De capaciteitsonderschrijvende contracten (*Capacity Subscription Agreements* of CSA's) die met de gebruikers van de LNG-terminal in Zeebrugge werden afgesloten, voorzien in de terbeschikkingstelling van 829 aanmeervensters (*slots*) van 2019 tot 2027. Bovendien hebben Yamal Trade (een dochteronderneming voor 100% in handen van Yamal LNG) en Fluxys LNG een overeenkomst met een duur van 20 jaar gesloten voor de overslag van maximaal 8 miljoen ton LNG per jaar in de haven van Zeebrugge in België.

Toelichting 7.9. Andere toegezegde en ontvangen verbintenissen

De groep Fluxys Belgium heeft andere verbintenissen toegezegd of ontvangen, maar de mogelijke impact ervan is te verwaarlozen.

Toelichting 8. Verbonden partijen

Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen worden gecontroleerd door de vennootschap Fluxys, zelf onder controle van Publigas.

De geconsolideerde staten omvatten de verrichtingen tussen verbonden partijen die werden geleverd door Fluxys Belgium en zijn dochterondernemingen aan niet in de consolidatie opgenomen verbonden of geassocieerde ondernemingen in het kader van hun normale activiteiten. Die transacties worden tegen marktconforme voorwaarden verricht en betreffen hoofdzakelijk transacties gerealiseerd met Fluxys NV (administratieve diensten, IT-diensten, housing-diensten en thesaurie- en financieringsbeheer), Interconnector (VK) (inspectie- en reparatiediensten), IZT (leaseovereenkomst IZT en diensten voor de inwerkingstelling en het onderhoud van de installaties), Dunkerque LNG (informaticaontwikkelingen en andere diensten), Gaz-Opale (verlening van terminallingdienst) en Balansys (onderneming die instaat voor de commerciële balancerings van het net).

31-12-2018

	Moederven- nootschap	Joint ventures	Geassocieerde onderne- mingen ³	Overige verbonden partijen	Totaal
I. ACTIVA MET VERBONDEN PARTIJEN	353.785	0	419	6.180	360.384
1. Overige financiële activa	0	0	0	0	0
1.1. Effecten andere dan aandelen	0	0	0	0	0
1.2. Overige vorderingen	0	0	0	0	0
2. Overige vaste activa	0	0	0	3.902	3.902
2.1. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	0	3.902	3.902
2.2. Overige langlopende vorderingen	0	0	0	0	0
3. Handels- en overige vorderingen	1.845	0	419	2.260	4.524
3.1. Klanten	1.845	0	419	1.570	3.834
3.2. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	0	690	690
3.3. Overige vorderingen	0	0	0	0	0
4. Geldmiddelen en geldbeleggingen	351.940	0	0	0	351.940
5. Overige vlottende activa	0	0	0	18	18
II. PASSIVA MET VERBONDEN PARTIJEN	263.364	0	272	480	264.116
1. Kort- en langlopende rentedragende passiva	263.330	0	0	0	263.330
1.1. Leningen bij banken		0	0	0	0
1.2. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	0	0	0
1.3. Bankvoorschotten in rekening courant	0	0	0	0	0
1.4. Overige leningen	263.330	0	0	0	263.330
2. Handels- en overige schulden	32	0	272	18	322
2.1. Handelsschulden	0	0	272	18	290
2.2. Overige schulden	32	0	0	0	32
3. Overige kortlopende verplichtingen	2	0	0	462	464
III. TRANSACTIES TUSSEN VERBONDEN PARTIJEN					
1. Dienstprestaties en levering van goederen	7.265	0	180	6.205	13.650
2. Ontvangen dienstprestaties (-)	-1.281	0	-594	0	-1.875
3. Financiële resultaten	-5.428	0	3	0	-5.425
4. Vergoeding aan directieleden en bestuurders				2.111	2.111
waarvan vergoedingen op korte termijn				1.852	1.852
waarvan vergoedingen na uitdiensttreding				259	259

³ Geassocieerde ondernemingen van Fluxys nv, moederbedrijf van de groep Fluxys Belgium.

Verbonden partijen

In duizenden euro's

31-12-2017

	Moederven- nootschap	Joint ventures	Geassocieerde onderne- mingen ⁴	Overige verbonden partijen	Totaal
I. ACTIVA MET VERBONDEN PARTIJEN	669.999	0	1.040	8.091	679.130
1. Overige financiële activa	0	0	0	0	0
1.1. Effecten andere dan aandelen	0	0	0	0	0
1.2. Overige vorderingen	0	0	0	0	0
2. Overige vaste activa	0	0	0	0	0
2.1. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	0	0	0
2.2. Overige langlopende vorderingen	0	0	0	0	0
3. Handels- en overige vorderingen	150	0	1.040	8.091	9.281
3.1. Klanten	150	0	1.040	869	2.059
3.2. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	0	7.222	7.222
3.3. Overige vorderingen	0	0	0	0	0
4. Geldmiddelen en geldbeleggingen	669.849	0	0		669.849
5. Overige vlottende activa	0	0	0	0	0
II. PASSIVA MET VERBONDEN PARTIJEN	263.882	0	627	27	264.536
1. Kort- en langlopende rentedragende passiva	263.330	0	0	0	263.330
1.1. Leningen bij banken	0	0	0	0	0
1.2. Financiële leaseovereenkomsten	0	0	0	0	0
1.3. Bankvoorschotten in rekening courant	0	0	0	0	0
1.4. Overige leningen	263.330	0	0	0	263.330
2. Handels- en overige schulden	364	0	627	16	1.007
2.1. Handelsschulden	326	0	627	16	969
2.2. Overige schulden	38	0	0	0	38
3. Overige kortlopende verplichtingen	188	0	0	11	199
III. TRANSACTIES TUSSEN VERBONDEN PARTIJEN					
1. Dienstprestaties en levering van goederen	2.717	0	2.228	2.503	7.448
2. Ontvangen dienstprestaties (-)	-1.449	0	0	-16	-1.465
3. Financiële resultaten	-7.688	0	2	0	-7.686
4. Vergoeding aan directieleden en bestuurders				2.031	2.031
waarvan vergoedingen op korte termijn				1.783	1.783
waarvan vergoedingen na uitdiensttreding				248	248

4 Ondernemingen geassocieerd aan Fluxys nv, moederbedrijf van de groep Fluxys Belgium.

Toelichting 9. Vergoeding aan de bestuurders en de directieleden

In overeenstemming met artikel 11 van de statuten, bestaat de raad van bestuur van Fluxys Belgium nv uit minstens 3 en maximaal 24 leden, niet-uitvoerende bestuurders. Daarnaast verleent het 'bijzonder aandeel' de minister het recht twee vertegenwoordigers van de federale regering in de raad van bestuur aan te stellen. Momenteel woont een vertegenwoordiger van de federale regering de vergaderingen van de raad van bestuur en de vergaderingen van het strategisch comité bij.

De gewone Algemene Vergadering heeft beslist om de emolumenten van de bestuurders en van de regeringsvertegenwoordigers vast te leggen op maximaal 360.000 EUR (waarde 01-01-2007) geïndexeerd, door de raad van bestuur te verdelen onder haar leden, en een zitpenning van 250 EUR toe te kennen per vergadering van de raad van bestuur en van de comités.

Artikel 17.5 van de statuten bepaalt dat de raad van bestuur gemachtigd is om bijzondere bezoldigingen te betalen aan een bestuurder die met bijzondere taken voor de vennootschap zou belast worden. De raad heeft ook het recht om de reiskosten en onkosten van zijn leden terug te betalen.

De groep Fluxys Belgium heeft geen enkele lening toegekend aan de bestuurders. Bovendien hebben ze geen enkele ongewone transactie met de groep uitgevoerd. Aan de bestuurders werden geen aandelen of opties op aandelen toegekend.

Voor meer details hierover verwijzen we de lezer naar het hoofdstuk 'Corporate Governance Verklaring' in het jaarverslag en naar Toelichting 8 'Verbonden partijen' voor wat betreft de uitsplitsing van de vergoedingen per categorie.

Toelichting 10. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen enkele gebeurtenis na balansdatum heeft een wezenlijke impact heeft op de financiële staten van de groep.

Statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium nv volgens de Belgische normen

Rekening houdend met het belang van het eigen vermogen en de omzet van de moedermaatschappij binnen de geconsolideerde rekeningen, zou de gedetailleerde publicatie van de statutaire jaarrekening en haar toelichtingen grotendeels overlappen met de informatie die bij de geconsolideerde financiële staten wordt gegeven.

Conform artikel 105 van het wetboek van vennootschappen werd beslist om een ingekorte versie van de statutaire jaarrekening van de vennootschap Fluxys Belgium nv te publiceren.

De Commissaris heeft een verslag zonder voorbehoud uitgebracht over de statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium nv.

De statutaire jaarrekening van Fluxys Belgium nv en het verslag van de Commissaris werden neergelegd bij de Nationale Bank van België. Ze zijn ook beschikbaar op de website van Fluxys Belgium (www.fluxys.com/belgium) en zijn ook op aanvraag kosteloos verkrijgbaar op het volgende adres:

Fluxys Belgium nv
Departement Communication
Kunstlaan 31 - 1040 Brussel

Balans

Activa	In duizenden euro's	
Oprichtingskosten	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa	1.898	2.143
Immateriële vaste activa	1.798.675	1.912.714
Materiële vaste activa	38.462	45.121
Financiële vaste activa	1.675.268	1.782.645
Vlottende activa	84.945	84.948
Vorderingen op meer dan één jaar	428.872	707.110
Vorraden en bestellingen in uitvoering	144	0
Vorderingen op ten hoogste één jaar	27.675	25.657
Geldbeleggingen	93.371	453.463
Liquide middelen	0	0
Overlopende rekeningen	296.546	216.710
Totaal	11.136	11.280
Oprichtingskosten	2.229.445	2.621.967

Passiva	In duizenden euro's	
	31-12-2018	31-12-2017
Eigen vermogen	587.212	632.258
Kapitaal	60.272	60.272
Uitgiftepremies	38	38
Herwaarderingsmeerwaarden	403.835	444.539
Reserves	21.280	31.292
Overgedragen winst	53.026	43.331
Kapitaalsubsidies	48.761	52.786
Vorzieningen en uitgestelde belastingen	20.936	23.168
Vorzieningen voor risico's en kosten	3.334	3.830
Uitgestelde belastingen	17.602	19.338
Schulden	1.621.297	1.966.541
Schulden op meer dan één jaar	1.001.299	1.021.030
Schulden op ten hoogste één jaar	199.113	544.875
Overlopende rekeningen	420.885	400.636
Totaal	2.229.445	2.621.967

Resultatenrekening

Resultatenrekening	In duizenden euro's	
	31-12-2018	31-12-2017
Bedrijfsopbrengsten	545.309	516.944
Bedrijfskosten	463.096	424.341
Bedrijfsresultaat	82.213	92.603
Financiële opbrengsten	29.876	27.675
Financiële kosten	35.446	41.158
Financieel resultaat	-5.570	-13.483
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	76.643	79.120
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	1.736	2.150
Belastingen op het resultaat	-30.867	-36.568
Winst van het boekjaar	47.512	44.702
Onttrekking aan de belastingvrije reserves	107	100
Te bestemmen winst van het boekjaar	47.619	44.802

Resultaatverwerking

Resultaatverwerking	In duizenden euro's	
	31-12-2018	31-12-2017
Te bestemmen winstsaldo	90.950	78.366
Te bestemmen winst van het boekjaar	47.619	44.802
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	43.331	33.564
Onttrekking aan het eigen vermogen	50.608	51.389
Aan de reserves	50.608	51.389
Toevoeging aan het eigen vermogen	0	0
Aan de wettelijke reserve	0	0
Aan de overige reserves	0	0
Over te dragen resultaat	53.026	43.331
Over te dragen winst	53.026	43.331
Uit te keren winst	88.532	86.424
Vergoeding van het kapitaal	88.532	86.424
Indien de hierboven vermelde verdeling wordt aanvaard en rekening houdend met de fiscale voorschriften, wordt het bedrag van het jaarlijks nettodividend vastgelegd op:	€ 0,882	0,861€

In 2018 werd er geen voorschot op het dividend uitgekeerd. Het te verdelen bruto eenheidsdividend voor het boekjaar 2018 bedraagt 1,26 EUR per aandeel (0,882 EUR netto). Het zal betaalbaar zijn vanaf 23 mei 2019.

Overzicht van het kapitaal per einde boekjaar

Overzicht van het kapitaal per einde boekjaar					
					31-12-2018
Geplaatst kapitaal (in duizenden euro's)					
Per einde van het vorige boekjaar					60.272
Per einde van het boekjaar					60.272
Samenstelling van het kapitaal					
Aandelen op naam					62.242.183
Gedematerialiseerde aandelen					8.021.318
Aandeelhoudersstructuur					
Aangever	Aangifte datum	Aandelencategorie	Aantal aangegeven stemrechten	%	
Fluxys	13-12-2017	B/D	63.237.240	90,00	

L'Etat belge possède une action spécifique.

Belastingen op het resultaat

Belastingen op het resultaat	In duizenden euro's
	31-12-2018
Detail van de rubriek 670/3 *	
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	30.859
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	31.000
Geraamde belastingoverschotten	-141
Geraamde belastingsupplementen	0
Belastingen op het resultaat van voorgaande boekjaren	8
Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen	8
Belastingsupplementen (geraamd of waarvoor voorzieningen zijn aangelegd)	0
Verschil tussen winst vóór belastingen en geraamde belastbare winst	
Winst vóór belastingen	76.643
Fiscale elementen	27.682
Definitief belaste inkomsten	-25.584
Verworpen uitgaven en stille reserves	6.211
Notionele interesten	0
Belastbare reserves	45.212
Waardeverminderingen op financiële vaste activa	0
Onttrekking aan de belastingvrije reserves	107
Onttrekking aan uitgestelde belastingen	1.736
Totaal	104.325

Sociale balans

Nr RSZ: 030012851238

Nr Paritair comité: 326

Staat van de tewerkgestelde personen

A. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

1a. Tijdens het boekjaar			
	Totaal	Mannen	Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers			
Voltijds	741,6	644,8	96,8
Deeltijds	119,6	55,3	64,3
Totaal in voltijds equivalenten (VTE)	831,5	686,7	144,8
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren			
Voltijds	1.086.359	952.124	134.235
Deeltijds	142.280	65.390	76.890
Totaal	1.228.639	1.017.514	211.125
Personeelskosten			
Voltijds	93.971.899	82.809.713	11.162.186
Deeltijds	12.455.534	7.344.966	5.110.568
Totaal	106.427.433	90.154.679	16.272.754
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1.540.713	1.305.138	235.575

1b. Tijdens het vorige boekjaar			
	Totaal	Mannen	Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	847,3	698,9	148,4
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1.254.427	1.040.371	214.056
Personeelskosten	102.329.166	87.389.108	14.940.058
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1.869.798	1.596.807	272.991

** in voltijdse equivalenten*

2. Op de afsluitedatum van het boekjaar

	Voltijds	Deeltijds	Totaal VTE *
a. Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister	738	117	826,1
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	713	117	801,1
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	25	0	25,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0
Vervangingsovereenkomst	0	0	0
c. Volgens het geslacht en het studieniveau			
Mannen	643	56	685,5
Lager onderwijs	0	0	0
Secundair onderwijs	283	29	305,3
Hoger niet-universitair onderwijs	163	11	171,8
Universitair onderwijs	197	16	208,4
Vrouwen	95	61	140,6
Lager onderwijs	0	0	0
Secundair onderwijs	20	19	33,2
Hoger niet-universitair onderwijs	38	31	62,0
Universitair onderwijs	37	11	45,4
d. Volgens de beroepscategorie			
Directiepersoneel	241	25	259,2
Bedienden	497	92	566,9
Arbeiders	0	0	0
Andere	0	0	0

* In voltijdse equivalenten

B. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Tijdens het boekjaar	Uitzendkrachten	Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	3,3	0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	6.428	0
Kosten voor de onderneming	354.117	0

Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

	Voltdijs	Deeltijs	Totaal VTE *
Ingetreden			
a. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	47	2	47,9
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	30	2	30,9
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	17	0	17,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0
Vervangingsovereenkomst			
Uitgetreden			
a. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	55	7	60,2
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	40	7	45,2
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	15	0	15,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0
Vervangingsovereenkomst	0	0	0
c. Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
Pensioen	12	2	13,6
Brugpensioen	0	0	0
Afdanking	7	1	7,8
Andere reden	36	4	38,8
Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	0	0	0,0

* totaal in voltijdse equivalenten

Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

	Mannen	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	660	154
Aantal gevolgde opleidingsuren	24.706	3.599
Nettokosten voor de onderneming	3.493.346	502.958
Waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	3.493.346	502.958
Waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	0	0
Waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	0	0
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	416	101
Aantal gevolgde opleidingsuren	8.151	785
Nettokosten voor de onderneming	703.434	64.245
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	0	0
Aantal gevolgde opleidingsuren	0	0
Nettokosten voor de onderneming	0	0

10. VERSLAG VAN DE COMMISSARIS EN VERKLARING VAN DE VERANTWOORDELIJKE PERSONEN

Verlag van de commissaris aan de algemene vergadering van Fluxys Belgium NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 (Geconsolideerde financiële staten)

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Fluxys Belgium NV (de “vennootschap”) en haar filialen (samen “de groep”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 10 mei 2016, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2018. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Fluxys Belgium NV uitgevoerd gedurende 24 opeenvolgende boekjaren.

Verlag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2018 omvat, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing, waarvan het totaal van het geconsolideerd balanstotaal

2 914 902 (000) EUR bedraagt en waarvan de geconsolideerde winst- en verliesrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 54 469 (000) EUR.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep op 31 december 2018 alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
<p>1. Overeenstemming met het gereguleerd kader</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zoals uitgelegd in Hoofdstuk 7 van het jaarverslag, opereert de groep in een sterk gereguleerde omgeving. In die context worden de resultaten van de groep voornamelijk gedreven door de evolutie in de risicovrije rentevoet (OLO 10 jaar), haar gereguleerd actief (Regulated Asset Base – RAB) en haar financieringsstructuur (eigen vermogen versus schulden). • Het toepasselijk gereguleerd kader bepaalt de billijke marge en dus de opbrengsten die op een jaarlijkse basis kunnen erkend worden door de groep. Deze toegestane opbrengsten kunnen verschillen van de gefactureerde opbrengsten. Deze verschillen hebben bijgedragen tot een netto stijging van het jaar van de gereguleerde passiva ten bedrage van 41,8 miljoen EUR voor het jaar eindigend op 31 december 2018. • Omwille van de complexiteit van het gereguleerd kader, besteden we een aanzienlijk deel van onze audittijd aan het begrijpen en beoordelen van de regulatorische berekeningen voorbereid door het management en aan de aansluiting hiervan met de onderliggende boekhoudkundige gegevens en de beslissingen van de regulator (CREG). Daarnaast, hoewel de tarieven in principe vastgelegd zijn voor de regulatorische periode 2016-2019, kan het gebeuren dat veranderingen worden overeengekomen 	<ul style="list-style-type: none"> • We testten het ontwerp en de implementatie van de belangrijkste beheersmaatregelen relevant voor de berekening van het regulatorisch resultaat. • We verkregen een diep inzicht in het regulatorisch kader en evalueerden de boekhoudkundige effecten van alle relevante correspondentie met de regulator, inclusief de beslissingen van de CREG over de regulatorische rekeningen van 2017. • We beoordeelden de boekhoudkundige impact van de beslissingen van de raad van bestuur, die onder andere alle relevante regulatorische aangelegenheden bespreekt en bespraken deze met het management waar aangewezen. • We voerden een kritische beoordeling en een gedetailleerd nazicht uit van de berekeningen van het regulatorisch resultaat en de gereguleerde passiva, en reconcilieerden deze met de onderliggende boekhoudkundige gegevens.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
<p>worden met de regulator (CREG), in de manier waarop de gereguleerde activa of passiva worden afgewikkeld. Er is een risico dat onnauwkeurigheden voorkomen in deze complexe berekeningen of dat niet alle veranderingen in het gereguleerd kader tijdig en accuraat worden gereflecteerd in de financiële staten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tot slot, kan de berekening van het gereguleerd resultaat de interpretatie van management vereisen, op vlak van de redelijkheid van kosten of de regulatoire verwerking van bepaalde specifieke investeringen in materiële vaste activa. Zo'n interpretatie kan verschillend zijn van de interpretatie van de regulator (CREG), resulterend in correcties te erkennen in de volgende periode. <p>Referentie naar de toelichtingen</p> <ul style="list-style-type: none"> De gereguleerde passiva worden gerapporteerd als rentedragende verplichtingen, zoals toegelicht in toelichting 5.11 van de financiële staten. Een samenvatting van het gereguleerd kader en de methodologie voor de berekening van de billijke marge bevindt zich in Hoofdstuk 7 van het jaarverslag 	<ul style="list-style-type: none"> Om de regulatoire berekening kritisch te beoordelen, werd dit nazicht aangevuld met het verkrijgen van een begrip van de grootste varianties tussen het effectieve regulatoire resultaat en het budget dat de basis vormde voor het tariefvoorstel goedgekeurd door de regulator. We evalueerden kritisch de door het management genomen beoordelingen en interpretaties over de toepassing van het regulatoir kader. We beoordeelden of geschikte toelichtingen over de regulatoire effecten en het gereguleerd kader werden opgenomen in het jaarverslag, inclusief de presentatie van het regulatoir effect in de segmentrapportering (Toelichting 4 in het geconsolideerd jaarverslag) ten gevolge van de toepassing van IFRS 15 Opbrengsten van contracten met klanten.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
<p>2. Bepaling van de gebruiksduur van de materiële vaste activa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiële vaste activa vormen 75% van de balans van de groep, en bestaan vooral uit het Belgisch gastransmissienetwerk, de opslaginstallaties en de LNG-terminal. De materiële vaste activa vormen de basis voor het gereguleerd actief (Regulated Asset Base – RAB). • De door de regulator (CREG) goedgekeurde tarieven zijn voornamelijk gebaseerd op de bedrijfskosten, inclusief de door de vennootschap geboekte afschrijvingen, te vermeerderen met de billijke marge. Eén van de kritische factoren in de afschrijvingen is de door de regulator (CREG) aanvaarde economische gebruiksduur. • Veranderingen in de gasmarkt (b.v. verstrijken van langetermijncontracten of verandering in de energiemix) of in het gereguleerd kader kunnen wijzigingen vereisen in de beoordeling van deze economische gebruiksduur. Zulke veranderingen zouden niet tijdig of accuraat verwerkt kunnen worden in de boekhouding, hetgeen potentieel resulteert in een inconsistentie tussen de economische gebruiksduur van materiële vaste activa en de afschrijvingsduur overeengekomen met de regulator (CREG). 	<ul style="list-style-type: none"> • Aangezien de materiële vaste activa een zeer aanzienlijk deel vormen van de balans, verkregen wij een begrip van de belangrijkste interne beheersmaatregelen en processtromen ter ondersteuning van hun aanschaffing, erkenning en afschrijving. • We voerden detailtesten uit op de veranderingen in materiële vaste activa doorheen het jaar (traceren van aanschaffingen en buitengebruikstellingen naar onderliggende ondersteunende documenten zoals facturen, en het herrekenen van afschrijvingskosten) en stemden de boekwaarde van de materiële vaste activa af met de RAB. • We evalueerden en beoordeelden de marktsituatie, de correspondentie met de regulator en lazen de notulen van de vergaderingen van de raad van bestuur, om te evalueren of er gedurende het jaar veranderingen hebben plaatsgevonden in de gebruiksduur van een actief dewelke zouden moeten verwerkt worden in de boekhouding.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
<p>Referentie naar de toelichtingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gebruiksduur van de materiële vaste activa zijn samengevat in de boekhoudkundige grondslagen (toelichting 2.8 van de financiële staten). • Een overzicht van de activa en details van de bewegingen van het jaar bevinden zich in toelichting 5.1 van de financiële staten 	

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de groep haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 119, § 2 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. De vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op het Global Reporting Initiative (GRI) referentiemodel. Overeenkomstig artikel 144, § 1, 6° van het Wetboek van vennootschappen spreken wij ons niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het vermelde GRI referentiemodel.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Antwerpen, 5 april 2019

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren CVBA

Vertegenwoordigd door Jurgen Kesselaers

Verklaring van de verantwoordelijke personen

Verklaring over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018

Hierbij verklaren wij dat, voor zover ons bekend:

- de financiële staten van Fluxys Belgium, opgesteld conform de geldende boekhoudnormen, een getrouw beeld geven van het patrimonium, de financiële situatie en de resultaten van de onderneming en de ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen;
- het jaarverslag een getrouwe uiteenzetting bevat over de evolutie van de zaken, de resultaten en de situatie van de onderneming en de ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen, evenals een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waaraan ze worden blootgesteld.

Brussel, 27 maart 2019

Paul Tummers
Lid van het directiecomité
Chief Financial Officer

Pascal De Buck
Voorzitter van het directiecomité
Chief Executive Officer

11. VERKLARENDE WOORDENLIJST

Relevantie van de gepubliceerde financiële ratio's (zie hoofdstuk 5 van het jaarverslag, p. 48-51)

De Fluxys Belgium-groep beoordeelt voortdurend haar financiële sterkte, in het bijzonder aan de hand van de volgende financiële ratio's:

- Solvabiliteit: de verhouding tussen de netto financiële schuld en de som van het eigen vermogen en de netto financiële schuld, laat toe de sterkte van de financiële structuur van de Fluxys Belgium-groep te benadrukken.
- Interestdekking: de verhouding tussen FFO, vóór interestlasten, en de interestlasten geeft het vermogen weer van de groep om haar interestlasten te dekken via haar operationele activiteiten.
- Netto financiële schuld / Uitgebreide RAB: het doel van deze ratio is weer te geven welk deel van de uitgebreide RAB gefinancierd wordt door externe schuld.
- FFO / Netto financiële schuld: het doel van deze ratio is het vermogen van de groep weer te geven om de schulden terug te betalen op basis van de kasstromen gegenereerd door de bedrijfsactiviteiten.
- RCF / Netto financiële schuld: het doel van deze ratio is om het vermogen van de groep weer te geven om de schulden terug te betalen op basis van de kasstromen gegenereerd door de bedrijfsactiviteiten na betaling van de dividenden.

Definitie van de indicatoren

Andere investeringen in materiële vaste activa niet in de RAB

Het gemiddelde van de gecumuleerde investeringen in de uitbreidingen van de LNG-terminal van Zeebrugge en in de niet aan de regulering onderworpen activiteiten.

Netto financieringskosten

Interestlasten na aftrek van financiële opbrengsten uit leasingovereenkomsten, rente op geldbeleggingen en kasequivalenten en andere ontvangen interesten, uitgezonderd intresten op regulatoire activa.

Interestlasten

Rentekosten op schulden na aftrek van de interesten op regulatoire passiva.

EBIT

Earnings Before Interests and Taxes of winst/verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, waaraan het resultaat van ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en de dividenden ontvangen van niet-geconsolideerde ondernemingen zijn toegevoegd.

EBITDA

Earnings Before Interests, taxes, depreciation and amortization of winst/verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, vóór afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen, waaraan het resultaat van ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en de dividenden ontvangen van niet-geconsolideerde ondernemingen zijn toegevoegd.

Netto financiële schuld

Rentedragende verplichtingen na aftrek van de regulatoire schulden, de thesaurie ten gevolge van transacties voor de vervroegde herfinanciering, 75% van de geldmiddelen, de kasequivalenten en de geldbeleggingen op lange en korte termijn.

FFO

Funds from Operations of winst/verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, buiten bewegingen van de regulatoire activa en passiva, vóór afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen, waaraan de dividenden ontvangen van ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en van niet-geconsolideerde ondernemingen zijn toegevoegd, na aftrek van netto financieringskosten en verschuldigde belastingen.

RAB

Average Regulated Asset Base of gemiddelde van het jaar van de waarde van de gereguleerde activa.

Uitgebreide RAB

Totaal van de RAB en andere investeringen in materiële vaste activa niet in de RAB.

RCF

Retained Cash-Flow of FFO na aftrek van betaalde dividenden.

WACC

Weighted Average Cost of Capital of gewogen gemiddelde kost van kapitaal.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	120.601	129.312	4
Netto toevoegingen aan de afschrijvingen	155.565	160.081	4.2.5
Netto toevoegingen aan de voorzieningen	1.816	-5.399	4.2.6
Waardeverminderingen	400	-831	4.2
Resultaat van ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode	0	0	4
Dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen	0	8	4.3
EBITDA in duizenden euro's	278.382	283.171	

Geconsolideerde winst- en verliesrekening Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	120.601	129.312	4
Resultaat van ondernemingen opgenomen volgens vermogensmutatiemethode	0	0	4
Dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen	0	8	4.3
EBIT in duizenden euro's	120.601	129.320	

Geconsolideerde balans Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
Investeringen in materiële vaste activa tijdens het boekjaar	78.139	83.354	5.1
Totaal van de materiële vaste activa	2.181.771	2.250.659	5.1
Eigen vermogen	687.156	713.795	
Netto financiële schuld	881.932	950.528	
Totaal van de geconsolideerde balans	2.914.902	3.290.873	

Geconsolideerde balans Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
Langlopende rentedragende verplichtingen	1.723.831	1.752.654	5.11/6
Kortlopende rentedragende verplichtingen	158.004	467.176	5.11/6
Overige financieringen (kortlopende)	-30.097	-20.361	5.11.3/6
Overige financieringen (langlopende)	-95.343	-157.538	5.11.3/6
Overige schulden (kortlopende)	-95.367	-53.985	5.11.4/6
Overige schulden (langlopende)	-390.212	-337.304	5.11.4/6
Termijnbeleggingen (100%)	0	-350.000	5.8/6
Termijnbeleggingen (75%)	-39.959	-48.865	5.8/6
Geldmiddelen en kasequivalenten (75%)	-292.190	-240.430	5.8/6
Overige financiële activa (75%)	-56.735	-60.819	5.3.1/6
Netto financiële schuld in duizenden euro's	881.932	950.528	

Geconsolideerde winst- en verliesrekening Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
Financiële opbrengsten uit leasingovereenkomsten	169	130	4.3.1
Rente op geldbeleggingen en kasequivalenten aan de reële waarde via de resultatenrekening	995	1.356	4.3.2
Andere interesten	72	144	4.3.2
Rentekosten op schulden	-41.587	-48.103	4.4.1
Interesten op regulatoire activa en passiva	674	643	
Netto financieringskosten in duizenden euro's	-39.677	-45.830	

Geconsolideerde winst- en verliesrekening Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
Rentekosten op schulden	-41.587	-48.103	4.4.1
Interesten op regulatoire activa en passiva	674	643	
Rentekosten in duizenden euro's	-40.913	-47.460	

Geconsolideerde winst- en verliesrekening Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
Winst (verlies) uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	120.601	129.312	4
Bedrijfsopbrengsten – Bewegingen van de regulatoire activa en passiva	52.251	66.010	
Netto toevoegingen aan de afschrijvingen	155.565	160.081	4.2.5
Netto toevoegingen aan de voorzieningen	1.816	-5.399	4.2.6
Waardeverminderingen	400	-831	4.2
Ontvangsten met betrekking tot ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	0	0	4
Dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen	0	8	4.3
Netto financieringskosten	-39.677	-45.830	
Verschuldigde belastingen	-41.706	-48.447	4.5.1
FFO in duizenden euro's	249.250	254.904	

Geconsolideerde winst- en verliesrekening Fluxys Belgium in duizenden euro's	31.12.2018	31.12.2017	Toelichting
FFO	249.250	254.904	
Betaalde dividenden	-86.424	-84.316	
RCF	162.826	170.588	

Welvaartsbijdrage in duizenden euro's	31.12.2018	Toelichting
Betaalde dividenden	86.424	D. Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen
Financiële opbrengsten	-1.322	4.3
Financieringskosten	42.189	4.4
Grondstoffen en gebruikte hulpstoffen	4.142	4.2.1
Diensten en diverse goederen	120.729	4.2.2
Personeelslasten	107.852	4.2.3
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	44.728	4.5.1
	404.742	

12. GRI-INHOUDSTABEL

Algemene inhoud		
	Inhoud	Referentie/Antwoord
Organisatieprofiel		
102-1	Naam van de organisatie	11, 199
102-2	Activiteiten, merken, producten en diensten	11-17
102-3	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	199
102-4	Locatie van de activiteiten	13
102-5	Eigendomsstructuur en rechtsvorm	18-20, 199
102-6	Afzetmarkten	11-17
102-7	Omvang van de organisatie	11, 61, 66, 107, 248-249, 253, 262-263
102-8	Informatie over de personeelsleden en andere medewerkers	44, 104-119
102-9	Toeleveringsketen	44, 128-129
102-10	Significante veranderingen in de organisatie en de toeleveringsketen	44, 110
102-11	Voorzorgsprincipe en aanpak	130-139
102-12	Externe initiatieven	88-89
102-13	Verenigingen waarvan de organisatie lid is	
	<p>Fluxys Belgium is lid van het European Network of Transmission System Operators for Gas (ENTSO-G), Gas Infrastructure Europe (GIE), het Belgisch instituut voor lastechniek, Biogas-E, Buisleiding Industrie Gilde (BIG), Cedigaz, Centre Français de l'Anticorrosion (Cefracor), Comité européen de normalisation (CEN), Centre on Regulation in Europe (Cerre), COGEN Vlaanderen, EASEE-gas, European Pipeline Research Group, Federatie van transporteurs per pipeline (Fetrapl), gas.be, Gas for Climate, Groupe Européen de Recherches Gazières (GERG), Hydrogen Europe, International Group of Liquefied Natural Gas Importers (GIIGNL), Green Gas Initiative, International Gas Union (IGU), International Organization for Standardization (ISO), Marcogaz, NGVA Europe, Pipeline Operators Forum, Society of International Gas Tanker and Terminal Operators (SIGGTO), Syndergrid, Valorisation de la Biomasse, WaterstofNet.</p>	

Algemene inhoud	
Inhoud	Referentie/Antwoord
Strategie	
102-14 Verklaring van senior beslissingsbevoegde	4-9
102-15 Belangrijkste invloeden, risico's en opportuniteiten	130-139
Ethiek en Integriteit	
102-16 Waarden, principes, standaarden en regels van de organisatie	21, 127-129, 147-148
Bestuur	
102-18 Bestuursstructuur van de organisatie	22-25, 152-189
Overleg met stakeholders	
102-40 Lijst van de groepen stakeholders	42-44
102-41 Collectieve Arbeidsovereenkomst	119, 124-125
102-42 Identificatie en selectie van stakeholders	38-44
102-43 Manier van overleg met stakeholders	38-44
102-44 Belangrijkste elementen die uit het overleg met stakeholders naar voren zijn gekomen	38-44
Verslaggevingspraktijk	
102-45 Entiteiten die in de geconsolideerde financiële staten zijn opgenomen	244
102-46 Omschrijving van de inhoud en de scope van het rapport	39
102-47 Lijst van de materiële onderwerpen	40-41
102-48 Herwerkte gegevens	-
102-49 Veranderingen in de verslaggeving	
<ul style="list-style-type: none"> • Voor een beter inzicht zijn in dit verslag de broeikasgasemissies uitgesplitst in enerzijds de emissies in de activiteit vervoer en anderzijds in de activiteit LNG-terminalling (p. 99-100) • De cijfers die verband houden met de personeelsleden tonen in dit verslag een evolutie over drie jaar in plaats van alleen het cijfer van het verslagjaar (p.104-119) 	
102-50 Verslaggevingsperiode	1 januari 2018 tot 31 december 2018
102-51 Datum van het meest recente rapport	12 april 2018
102-52 Verslaggevingscyclus	Jaarlijks
102-53 Contactpersoon voor vragen in verband met het rapport	357

Algemene inhoud	
Inhoud	Referentie/Antwoord
102-54 Verklaring van verslaggeving volgens de GRI Standaarden	Dit rapport is voorbereid in lijn met de GRI Standaarden – core verslaggeving
102-55 GRI inhoudstabel	350-354
102-56 Externe verificatie	332-342
Financiële sterkte	
103-1: Toelichting materiële aspecten en hun afbakening	47
103-2: Managementaanpak en haar componenten	47-55
103-3: Evaluatie managementaanpak	47-55
201-1: Gegeneerde en uitgekeerde directe economische waarde	49
201-2: Financiële gevolgen en andere risico's en opportuniteiten als gevolg van de klimaatverandering	130-139
201-3: Verplichtingen van toegezegd-pensioenregelingen en andere pensioenregelingen	236-238
201-4: Financiële steun van een overheid	
<p>Fluxys Belgium en Fluxys LNG bekwamen in 2018 een vermindering inzake bedrijfsvoorheffing van respectievelijk € 614.185,55 en € 380.046,62. Die gedeeltelijke vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing bestaat uit de structurele vrijstelling voor alle werknemerscategorieën, voor ploegen-, nacht en volcontinuuarbeid, voor een bepaald aantal uren en voor onderzoek & ontwikkeling (bepaalde diploma's).</p>	
Operationele sterkte	
103-1: Toelichting materiële aspecten en hun afbakening	57
103-2: Managementaanpak en haar componenten	57-75
103-3: Evaluatie managementaanpak	57-75
Goed nabuurschap	
103-1: Toelichting materiële aspecten en hun afbakening	77
103-2: Managementaanpak en haar componenten	77-85, 119
103-3: Evaluatie managementaanpak	77-85

Algemene inhoud	
Inhoud	Referentie/Antwoord
413-1: Activiteiten met lokaal gemeenschapsengagement, impactbeoordeling en ontwikkelingsprogramma's	77-85, 96-103
413-2: Activiteiten met significante werkelijke en potentiële negatieve gevolgen voor de plaatselijke gemeenschappen	77-85, 96-103
Broeikasgasemissies en energie-efficiëntie	
103-1: Toelichting materiële aspecten en hun afbakening	87
103-2: Managementaanpak en haar componenten	87-103
103-3: Evaluatie managementaanpak	87-103
302-1: Energieverbruik binnen de organisatie	101
302-4: Vermindering van het energieverbruik	101
305-1: Rechtstreekse uitstoot van broeikasgassen (scope 1)	99-100
305-2: Onrechtstreekse uitstoot van broeikasgassen uit energie (scope 2)	99-100
305.5: Verlaging uitstoot van broeikasgassen	88-101
Ontplooiing van de medewerkers	
103-1: Toelichting materiële aspecten en hun afbakening	105
103-2: Managementaanpak en haar componenten	105-119
103-3: Evaluatie managementaanpak	105-119
401-1: Aantal nieuwe aanwervingen en personeelsverloop	110
404-1: Gemiddeld aantal opleidingsuren per werknemer per jaar	114
404-2: Programma's voor verbetering van vaardigheden van werknemers en omscholingsprogramma's	113-114
405-1: Diversiteit van bestuurslichamen en werknemers	115-118
405-2: Verhouding tussen basissalarissen van mannen en vrouwen	116
Veiligheid, gezondheid en welzijn van de medewerkers	
103-1: Toelichting materiële aspecten en hun afbakening	121
103-2: Managementaanpak en haar componenten	121-125

Algemene inhoud	
Inhoud	Referentie/Antwoord
103-3: Evaluatie managementaanpak	121-125
403-1: Werknemersvertegenwoordiging in formele comités voor veiligheid en gezondheid van werkgever en werknemers	124
403-2: Aantal en soorten werkongevallen, beroepsziektes, absentieïsme, verloren werkdagen en aantal werkgerelateerde sterfgevallen	122-123
403-4: Afspraken over onderwerpen inzake veiligheid en gezondheid vastgelegd in formele overeenkomsten met vakbonden	124-125
Ethiek en mensenrechten	
103-1: Toelichting materiële aspecten en hun afbakening	127-129
103-2: Managementaanpak en haar componenten	127-129
103-3: Evaluatie managementaanpak	127-129
205-1: Activiteiten geanalyseerd op corruptie gerelateerde risico's	129
205-3: Bevestigde incidenten van corruptie en ondernomen acties	129
206-1: Rechtszaken vanwege concurrentiebelemmerend gedrag, anti-kartel- en monopolistische praktijken	129
412-2: Personeelstraining over beleid of procedures betreffende mensenrechten	127
415-1: Politieke bijdragen	Fluxys Belgium verleent geen politieke bijdragen

Gehanteerde GRI standaarden

GRI 102: General content 2016

GRI 103: Management approach 2016

GRI 201: Economic performance 2016

GRI 205: Anti-corruption 2016

GRI 206: Anti-competitive behaviour 2016

GRI 302: Energy 2016

GRI 305: Emissions 2016

GRI 401: Employment 2016

GRI 403-1: Occupational health and safety 2016

GRI 404: Training and education 2016

GRI 405: Diversity and equal opportunity 2016

GRI 412: Human rights assessment 2016

GRI 413: Local communities 2016

GRI 415: Public policy 2016

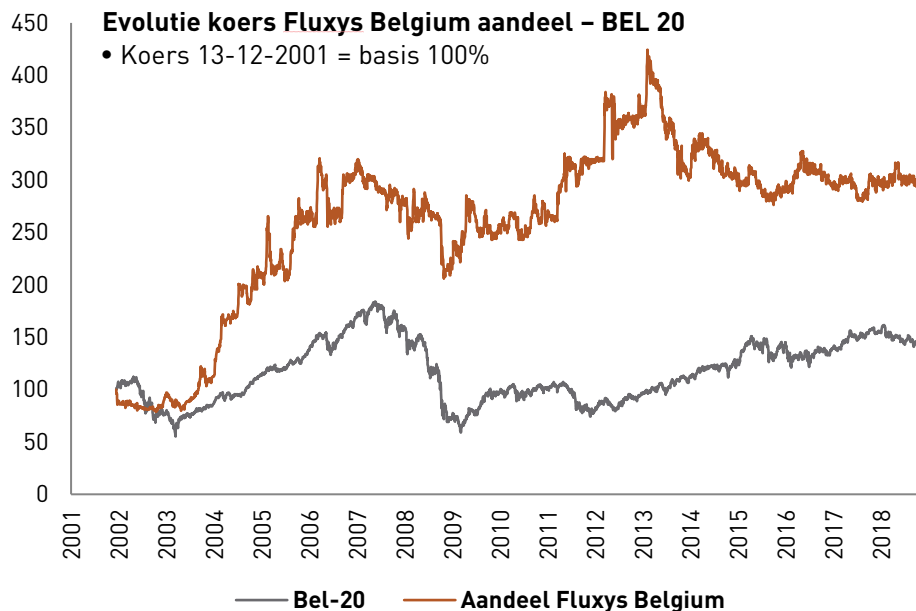
13. GIDS VAN DE AANDEELHOUDER

Agenda van de aandeelhouders

14.05.2019	Algemene vergadering
23.05.2019	Uitbetaling van het dividend
25.09.2019	Persbericht van de raad van bestuur over de halfjaarresultaten in IFRS

Uitbetaling van het dividend

Het brutodividend per aandeel bedraagt € 1,26 voor het boekjaar 2018 (€ 0,882 netto) tegenover € 1,23 voor het boekjaar 2017 (€ 0,861 netto). Het recurrente dividend wordt in hoofdzaak bepaald door het geïnvesteerde eigen vermogen, de financiële structuur en de interestvoeten (OLO). De gemiddelde OLO rentevoet bedroeg 0,81% in 2018, tegenover 0,74% in 2017.

Vragen over boekhoudkundige gegevens

Geert Hermans

32 2 282 75 66

geert.hermans@fluxys.com

Perscontacten

Rudy Van Beurden

32 2 282 72 30

rudy.vanbeurden@fluxys.com

Laurent Remy

32 2 282 74 50

laurent.remy@fluxys.com

Fotografie

©Fluxys Belgium - Dries Van den Brande, Franck Duez, Patrick Henderyckx,
Jean-Marie Cailleau

Deze publicatie is ook verkrijgbaar in het Frans en het Engels. Wilt u een exemplaar
ontvangen, neem dan contact op met het departement Communicatie:

32 2 282 77 32

communication@fluxys.com

Zetel van de vennootschap – Kunstlaan 31 – B-1040 Brussel
Tel 32 2 282 72 11 – **Fax** 32 2 230 02 39 – www.fluxys.com/belgium
BTW BE 0402.954.628 **RPR** Brussel – D/2019/9484/1

